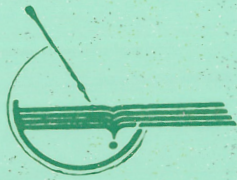

İbn-i Abbas şöyle diyor: Bir gün Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin (a.s) peygamber'in yanındaydılar. Hazret şöyle buyurdu: "Allah'ım biliyorsun ki bunlar benim Ehl-i Beytim ve (nezdimde) insanların en değerlisidirler. Dostlarıyla dost, düşmanlarıyla da düşman ol.... Daha sonra şöyle buyurdu: "Ya Ali, sen ümmetin imamı ve benim vasimsin. Mü'minleri cennete doğru hidayet edeceksin. Kızım Fatıma'nın da kıyamet günü nurdan olan bir bineğe bindiği ve sağ tarafında yetmiş bin melek, sol tarafında yetmiş bin melek ve arkasında yetmiş bin melek olduğu halde hareket ettiğini ve ümmetimin mümin kadınlarını cennete götürdüğünü görür gibiyim. Beş vakit namazlarını kılan, Ramazan ayında oruç tutan, Allah'ın evini ziyaret eden malının zekatını veren, kocasına itaat eden ve Ali'yi (a.s) seven her kadın, Fatıma'nın şefaatiyle cennete girecektir. Fatıma (a.s) dünya kadınlarının en üstünüdür.... Fatıma bedenimin bir parçası, gözümün nuru ve kalbimin meyvesidir. Kim onu incitirse beni incitmiş olur, kim onu hoşnut ederse beni hoşnut etmiş olur."

İsteme Adresi: Ensariyan yayınları

P.O.BOX 37185/187

Kum-İran İslam Cumhuriyeti

HZ. FATİMA (A.S)

Ayetullah İbrahim Emîni

ÖRNEK İSLAM KADINI

HZ. FATİMA (A.S)

Yazan: Ayetullah İbrahim Emîni

ÖRNEK İSLAM KADINI

HZ. FATİMA (A.S)

Yazan:

Ayetullah İbrahim EMİNİ

Türkcesi:

Fahrettin ALTAN

Seyyid Seccad HUSEYİNİ

بسم الله الرحمن الرحيم

Emini, Ibrahim, 1926 -

Örnek islam kadini Hz. Fatima (a.s)/ Ibrahim Emini; Translator
Fahrettin Altan, Sajjad Hussayni.- Qum: Ansariyan, 2003.

340 P.

Language: Turkish.

Includes bibliographical footnotes.

ISBN: 964-438-434-5

I. Fatemeh Zahra, The Saint, 605 - 632.

I. Altan, Fahrettin Tr.

II. Huseyni, Seccad Tr. III. Title.

297.973

BP27.2.E5O7
2003

فاطمه زهرا بانوی نمونه اسلام

ÖRNEK İSLAM KADINI HZ. FATIMA (A.S)

Yazan: Ayatullah ibrahim Emini

Tercüme eden: Fahrettin Altan & Seyyid Seccad Huseyni

Yayınlayan: Ensariyan Yayinlari - Kum

1 Baski 1371 - 1412 - 1992

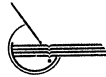
2 Baski 1382 - 1424 - 2003

Matbaa: Sadr Tiraj: 2000

Sayfa Sayisi: 340 Size: 143x205 mm

ISBN: 964-438-434-5

BÜTÜN HAKLARI MAHFUZDUR

Ensariyan Yayinlare

P.O. Box 187

22 Suheda cad - Kum

iran islam cumhuriyeti

Tel: 98 251 7741744 Fax: 7742647

Email: ansarian@noornet.net

www.ansariyan.org & www.ansariyan.net

İTHAF

Örnek İslam Kadını Fatıma'tüz-Zehra'ya Ve İran'ın
Tüm Şehitperver Kadınlarına Takdim Ediyorum.

Allah'ım !

Yüce şehâdet makamını senden başka hiç kimse
bilemez. Bütün varlıklarını senin yolunda feda ederek o yüce
makama erişen âşıklarının, insanlık üzerinde, senden başka
hiç kimsenin karşılığını veremeyeceği pek büyük bir hakları
vardır. Onların o yüce makamını senin sonsuz lütuflarından
başka bir şey takdir edemez.

Allahım !

Eğer bu naçiz eserin senin nezdinde bir değeri varsa,
sevabını mukaddes İslam şehidleri, özellikle de İran İslam
İnkılabı şehidleri ve İslam İnkılabı'nın Büyük Önderi Hazreti
Ayetullah'ül Uzma İmam Humeyni'nin (Allah'ın rahmeti onun
üzerine olsun) fedakâr yaranına ihda ediyorum ve bu naçiz
hediyeden dolayı onlardan özür diliyorum. Rablerinin katında
bu sebeble bizlere de teveccüh göstermelerini ümit ederim

"Yazar"

İÇİNDEKİLER

İthaf	3
Takdim	11
Önsöz	13

Birinci Bölüm

Doğuştan Evlilik Dönemine Kadar	23
Hız. Fatıma'nın (a.s) Annesi	24
Ticaretle Uğraşan Kadın	27
Bağımsız Kadın	28
Fedakâr Kadın	32
İlk İslâmi Merkez	33
Semavi Emir	35
Hamilelik Dönemi	37
Fatıma'nın (a.s) Doğum	39

Doğum Tarihi	40
Peygamber (s.a.v) Ve Hatice'nin Arzusu	41
Kevser	46
Anne Sütü	48
Süt Emme Dönemi	50
Annenin Ölümü	53
Netice	54
Annesinin Vefatından Sonra	55
Medine'ye Doğru	59

İkinci Bölüm

Hız. Fatıma'nın (a.s) Evlenmesi	65
Hız. Ali'ye (a.s) Yapılan Öneri	67
Uyumuş Fikirler Uyanıyor	69
Hız. Ali (a.s) Görücülüğe Gidiyor	70
Uzlaşma	72
Nikah Hutbesi	74
Damad Seçimi	76
Hız. Zehra'nın (a.s) Mihriyesi	77
Ders Verici Bir Amel	77
Hız. Fatıma'nın (a.s) çeyizi	78
Müslümanlar İçin Bir Ders	80
Hız. Ali'nin (a.s) Ev Eşyası	82

Evlilik Görüşmesi	83
Evlenme Merasimi	85
Zıfak Odasına Doğru	86
Hız. Fatıma (a.s) İle Görüş	89

Üçüncü Bölüm

Hız. Fatıma, Ali'nin (a.s) evinde	95
Ev İşlerine Bakmak	95
Kadının Kocasına Hizmeti	101
Çocuğa Bakma	107
Yüksek Terbiye Okulu	110
Birinci Ders: Muhabbet	111
İkinci Ders: Şahsiyet Eğitimi	115
Üçüncü Ders: İman ve Takva	120
Dördüncü Ders: Düzen ve Başkalarının Hakkını	
Riayet Etme	123
Beşinci Ders: Spor ve Oynama	125

Dördüncü Bölüm

Hız. Fatıma'nın (a.s) Faziletleri	131
Hız. Fatıma'nın Mübahale Olayına Katılması	138
Hız. Fatıma'nın (a.s) İlim ve Bilgisi	141

Hız. Fatıma'nın (a.s) İman ve İbadeti	145
Çok Bereketli Gerdanlık	147
Peygamber'in (s.a.v) Fatıma'ya Gösterdiği Muhabbet ve İhtiram	150
Peygamber'in Seçkin Kızı Fatıma	153
Fatıma (a.s) Ve Ali'nin (a.s) Zor Yaşamı	159
Ameli Davet	163
Hız. Ali'nin (a.s) Nazarında Fatıma(a.s)	165
Hız. Fatıma'nın (a.s) Masumiyeti	171
Tenkit	178
Cevap	179
İkinci Delil	181
Hız. Fatıma'nın (a.s) Kadınlar Hakkındaki Görüşü	183

Beşinci Bölüm

Babasından Sonra Hız. Fatıma (a.s)	191
Şaşırlacak Tebessüm	194
Babasından Sonra Hız. Fatıma (a.s)	198
Hız. Zehra'nın Üç Aylık Mücadelesi	201
Birinci Merhale: Çağrı	202
İkinci Merhale: Menfi Mücadele	204
Üçüncü Merhale: Fedek	210
Peygamber, Niçin Fedek'i Fatıma'ya Bağışladı?	213

Fedek'in Gasbedilmesine Sebebe Olan Etkenler	215
Hz. Zehrâ'nın Aksûlameli	219
Tartışma ve İstidlal	222
Yine De İstidlal	225
Halîfeyi İstizâh	227
Hz. Zehra'nın (a.s) Harareti Konuşması	228
Halifenin Aksûlameli	241
Ebu Bekr'in Cevabı	242
Hz. Fatıma'nın (a.s) Cevabı	243
Halifenin Aksûlameli	245
Ümmü Seleme'nin Fâtıma'yı Savunması	246
Konuşma Grevi	247
Hz. Fâtıma'nın Geceleyin Defnedilmesi	251
Sonuç	253

Altıncı Bölüm

Hz. Fâtıma (a.s) Ölümün Eşiğinde	259
Hz. Fâtıma (a.s) Hasta Yatağında	263
Fazla Keder	266
Hz. Fâtıma'nın Vasiyeti	268
Hz. Fâtıma (a.s) Hayatının Son Anlarında	272
Teşyi ve Tedfin	275
Hz. Ali, Zehrâ'nın kabrinin üzerinde	276

Vefat Tarihi	280
H. Fatıma'nın (a.s) Kabri	284

Yedinci Bölüm

H. Fatıma (a.s) İle Ebu Bekr'in Çekişmesi Üzerine	
Bir Araştırma	291
Çekişmenin Konusu	292
Resulullah'ın (s.a.v) Şahsi Malları	294
Fedek	297
Fedek'in Fâtıma'ya Bağışlanması	300
Bağışın Delili	303
Fedek'in H. Fatıma'ya Veriliş Şekli	306
Siz Hüküm Verin	309
Resulullâh'ın Medine'deki Malları	319
Hayber'in Humusunun Geriye Kalanı	322
Resulullâh'ın Mirâsı	325
Kur'ân'da Mirâs	326
Ebu Bekr'in Hadisi	327
Kur'ân'a Muhâlefet	329
İkinci Eleştiri	335
Üçüncü Eleştiri	336
Dördüncü Eleştiri	338
Bir Hatırlatma	338

Allahın Adıyla

Takdim

"Örnek İslam Kadını Hz. Fatıma (a.s)" kitabı 1970 yılında telif edildi ve yayımlandı.

Allah'ın özel lütufları ve Resulullah'ın değerli kızının has teveccühleri sebebiyle muhterem okuyucular tarafından büyük bir ilgi gördü. Öyle ki bu müddet boyunca değişik yayıncılar vasıtasıyla Otuz defadan fazla baskı yaptı ve İngilizce, Orduca ve Türkçe gibi dünyanın çeşitli canlı dillerine tercüme edildi. Daha önce de yazdığım gibi kitap yeniden gözden geçirilmeye ve birtakım ilaveler yapılmaya açıktı ve hâlâ da açık bulunmaktadır. Bu sebeble birkaç defa yeniden gözden geçirildi ve bazı ilaveler yapıldı. Şimdi de kitabı bu şekliyle okuyucuların istifadesine sunduğum için mutluyum. İnşaallah bu vesileyle Kıyamette Hz.Fatıma'nın (a.s) lütuf ve teveccühünü kazanırız.

İbrahim Emiri

Aban 1369 (kasım 1990)

Bismillahirrahmanirrahim

ÖNSÖZ

Tarihle yakından ilgilenen ve ömrünün bir bölümünü, büyük şahsiyetler, meşhur erkek ve hanımların hayat ve biyografilerini mütalaa etmekle geçiren kimselerin, çeşitli hedeflerinin olması mümkündür. Bazı kimseler, tarih kitaplarını okumayı ve mütalaa etmeyi bir çeşit meşguliyet sayıyor ve boş vakitlerini tarih kitaplarını okumakla geçiriyorlar. Bunlar tarih kitaplarını, vakit geçirme ve meşgul olmanın yanısıra ilginç sözler ve hikayeler öğrenmek ve oturdukları meclislerde başkalarına abartarak anlatmak için okuyarlar.

Diğer bir grubun ise tarih okumak hususunda, daha değerli hedefleri vardır. Büyük şahsiyetlerin biyografilerini,

onların yaşantısından hayat dersleri almak için okuyorlar. Şahısların tutum, amel ve davranışlarını kendilerine örnek almak için onların azamet ve başarı sırrını tarih sayfalarının içerisinden elde etmeye çalışıyorlar. Şahısların dışarı olduğu şeylere dışarı olmamak ve de toplumunu korumak için tarih kitapları arasından kişilerin mağlubiyet sebepleri ile milletlerin çöküş nedenlerini öğrenmeye çalışıyorlar.

Böylece büyük peygamberlerin hayatını okuyan ve masum imam ve din alimlerinin yaşantılarını araştırıp tahkik eden kimseler de iki gruptur. Bir grubun, dediğimiz gibi vakit geçirmek ve meşguliyetten başka bir hedefleri yoktur. Peygamber ve imamların menâkibini, meşgul olmanın yanı sıra ilginç hikayeler öğrenmek ve oturdukları meclislerde tekrarlamak için okuyorlar. İlginç sözleri okumaktan ve onları duymaktan lezzet alıyorlar. Ehl-i Beyt'in fazilet ve mersiyelerini duymanın sevabı ile yetiniyorlar.

Diğer bir grup da ilahi seçkin kimselerin hayat ve biyografilerini, onların azamet ve mahbubiyetlerinin sırrını elde etmek, yaşam tarzlarını ve dinin sırat-ı müstakimi olan yol ve yordamlarını tanımak, amel ve davranışlarından yaşam dersleri almak için okuyup mütalaa ediyorlar.

Maalesef imamların tarihlerine bakanların ekseriyeti, birinci gruptandır. Peygamberlerin ve Eimme-i Ethar (masum imamlar)'ın menakibi ve tarih kitaplarının çoğu yine

birinci grubun haline uygun ve onların istediği şekilde hazırlanmıştır. Menakib kitapları hayret verici ve bazen de abartılmış sözlerle doludur. Ama onların toplumsal, siyasi ve ahlaki yaşantıları ile davranış, konuşma ve amel tarzları özetle zikredilmiştir. Her müslüman, Peygamber ve imamlar hakkında mutlaka birkaç ilginç hikaye ve söz duyup ezberlemiştir. Ama onların toplumsal programları, ferdi amelleri, zalimlere ve kendi dönemlerinin yöneticilerine karşı tutundukları tavır tarzları hakkında öyle bir bilgileri yoktur.

Yazarın maksadı, Hz. Zehra'nın (a.s) yaşantısını, işbu konumda araştırmak ve onu tecziye ve tahlil etmektir. İşte bu sebepten dolayı menakib ve hikayelerden bir kısmını yazmayışımız okuyucular tarafından kusur görülmemelidir. Çünkü asıl amaç, yaşantı, ahlak ve davranış açısından o hazretin şahsiyetinin ortaya konulmasıdır.

Maalesef bu değerli kadının yaşantısı tüm teferruatıyla aydınlığa kavuşmuş değildir. İslam'ın ön sırada yer alan kaynaklarında bile, hazret hakkında fazla bir şey yer almamıştır. Bu ibhamın (gizli kalmanın) da çeşitli sebepleri vardır, onlardan birkaçı şöyledir:

Birinci sebep: Hz. Fatıma'nın (a.s) hayat süresi çok kısa idi, on sekiz yaşından öteye geçmedi, bu müddetin yarısı erginlik çağından önceye ait olduğu için öyle dikkata alınmamıştır, erginlik çağından ölüm zamanına kadar da öyle

uzun bir süre geçmemiştir.

İkinci sebep: Hz. Fatıma (a.s), kadın olduğundan ve yaşantı döneminin çoğu evinin dahilinde geçtiğinden dolayı çok az insanlar, kamil bir şekilde onun dahili yaşantısından haberdar olabiliyordu.

Üçüncü sebep: O asırdaki insanların düşünce seviyesi Peygamber'in kızının ve İslam tarihinde yer alan bu örnek kadının yaşantısına çok önem verecek ve onun hayatının cüz'iyatını öğrenmekte gayret gösterecek bir derecede değildi.

Velhasıl o örnek olan kadının seyr-u sülukü ve yaşantısının ayrıntıları kamil bir şekilde zabtolmamışsa da yazar, mevcut olan miktarı tecziye ve tahlil etmekle o hazretin şahsiyetini mücessem etmek için gereken çabayı sarfetmiştir. İşte bunun için yazar bazen kaziyenin sadece metnini nakletmekle yetinen tarih yazarlarının adet edilegelen üslubundan çıkmaya mecbur kalıp netice almaya ve tecziye ve tahlil yapmaya kalkışmıştır.

ÖRNEK KADIN

İslam'ın, kadınların menfaatlerini korumak ve onların rüşd ve terakkilerini temin etmek için birçok ahkam, kanun ve programları vardır. Örnek İslam kadınına tanıma ve İslami eğitimin parlak eser ve neticelerini görme yollarından biri de sadr-ı İslam kadınlarını ve vahiy mektebinde

eğitilenleri kâmil bir şekilde tanımak ve onların yaşantılarının cüz'iyatını araştırmaktır.

Hız. Fatıma (a.s), şüphesiz bütün İslam kadınlarının başında yer almaktadır. Çünkü o, babası masum, eşi masum ve kendisi de masum olan tek kadındır. Fâtıma'nın eğitim ve yaşayış muhiti, ismet ve taharet (masumluk ve her çeşit günahattan tertemiz olmak) muhiti idi. Çocukluk dönemini, İslam'ın (önde gelen) ilk şahsiyetinin yani, alemlerin Rabbi olan Allah'ın direkt bir eğitimi altında olan seçilmiş Peygamber'in evinde geçirdi. Ev işlerini yapma ve çocuk yetiştirme dönemini de İslam'ın ikinci şahsiyetinin yani Ali ibn-i Ebi Talib'in (a.s) evinde geçirdi. Bu kısa müddet içersinde iki tane masum erkek çocuğu yani, Hasan ve Hüseyin'i ve iki tane de Zeynep ve Ümmü Gülsüm gibi şecaatli ve fedakar kız çocuklarını eğitip topluma takdim etti. Böyle bir evde, kesinlikle İslami ahkam ve programların parlak neticelerini açıkça görmek ve İslam'ın lâıyk ve örnek kadını bulmak mümkündür.

BİZİM METODUMUZ

Yazarlar birkaç gruptur:

Bir grup sadece Ehl-i Sünnet'in kitap ve kaynaklarındaki mevcut olan sözleri muteber ve geçerli biliyorlar. Kaynakları Şia'nın kitaplarına münhasır (mahsus) olan sözleri nakletmekten ciddi bir şekilde kaçınıyorlar,

hatta onlara kötümser bir gözle bakıyorlar.

Diğer bir grup da, sadece Şia'nın kaynak ve kitaplarında mevcut olan sözleri muteber (itibarlı, geçerli) biliyorlar; kaynakları Ehl-i Sünnet'in kitaplarına münhasır olan her çeşit sözü nakletmekten kaçınıyorlar.

Yazarın görüşüne göre, her iki grup da ifrat ve tefrit yoluna gidip sebepsiz olarak hakikatlerden çoğunu görmezlikten gelmişlerdir. Çünkü Ehl-i Sünnet'in kitapları arasında, Şia'nın kitaplarında mevcut olmayan bazı gerçekleri görmek mümkün olduğu gibi, Şia'nın kitap ve kaynakları arasında da Ehl-i Sünnet'in kitaplarında bulunmayan bazı hakikatleri bulmak da mümkündür. Şiilerin de birçok değerli kitapları vardır ki meselelerinin çoğunu, ilmi merciler olarak kabul ettikleri Peygamber'in Ehl-i Beyt'i ve masum imamlar yoluyla elde etmişlerdir.

Şia müellifleri zaman açısından Ehl-i Sünnet müelliflerinden öncedirler. Yazarlardan bazılarının, Şia'nın kitap ve kaynaklarını tamamıyla görmezlikten gelmeleri ve sadece Ehl-i Sünnet'in kitap ve kaynaklarında bulunan sözleri nakletmekle yetinmeleri insaftan uzaktır. Böyle kimselerin Ehl-i Sünnet'in kitaplarına haddinden fazla hüsn-ü zanları vardır, o kitapların yazarlarının, hakikate aşık, her çeşit taassuptan uzak ve bütün hakikat ve gerçekleri yazan kimseler olduklarına inanıyorlar. Binaenaleyh o kitaplarda

mevcud olmayan bir şey onların nezdinde esassız ve temelsiz sayılmaktadır. Halbuki böyle bir söz (ve böyle bir düşünce) doğru değildir. Çünkü tarafsız olarak Ehl-i Sünnet'in kitaplarını araştıran, kaynak ve kitapları arasında mukayese yapan ve hatta bir kitabın çeşitli baskılarını birbiriyle karşılaştıran bir kimse dahi, bu kadar iyimserlik ve hüsn-ü zannın yersiz olduğunu ve onların hepsinin garaz ve taassuptan münezzehe olmadıklarını hemen tasdik edecektir. Binaenaleyh biz, hem Ehl-i Sünnet'in kitaplarından ve hem de Şia'nın kitap ve kaynaklarından yararlandık. Ehl-i Sünnet'in, bazı maslahatlardan dolayı yazmasından çekindikleri veya özet olarak geçiştirdikleri bazı meselelerde ise, Şia'nın kitap ve kaynaklarından yararlandık.

İbrahim Eminî
Kum-Havza-i İlmiyye
Şehrîver 1349 Hicri-Şemsi
(Eylül 1970)

BİRİNCİ BÖLÜM

DOĞUŞUNDAN EVLİLİK DÖNEMİNE KADAR

DOĞUŞUNDAN EVLİLİK DÖNEMİNE KADAR

Harkesin şahsiyeti, bir yere kadar onun ailevi durumuna, anne ve babanın şahsiyet ve ahlakına ve onun büyüdüğü çevreye bağlıdır. Evladın, şahsiyetinin temel ve esasını atan ve onu kendi ruhi ve ahlaki kalıplarına göre şekillendirip topluma teslim eden anne ve babadır; öyleki her evlad, anne ve babanın şahsiyetini ve onların eğitim tarzını gösteren bir örnek ve onların aynası konumundadır. Hz. Fatıma'nın (a.s) babasını tarif ve tavsif etmede izah ve şerhe ihtiyaç bile duyulmamaktadır. Çünkü Resulullah'ın (s.a.v) fevkalâde şahsiyeti, ruhi azameti, güzel ahlakı, yüce himmeti, fedakârlık ve şecaati hiçbir müslümana, hatta hiçbir bilgili kimseye gizli değildir. O hazretin azameti

hakkında Allah-u Teâla'nın buyurduğu şu söz yeterlidir: "**(Ey Muhammed!) Şüphesiz sen, pek büyük bir ahlâk üzerindesin⁽¹⁾.**" Biz Hz. Fatıma'nın (a.s) babasının ahlakını tarif ve tavsif etmeye teşebbüs etmiş olursak o zaman söz uzar ve böylece hedeflerimizden de geri kalmış oluruz.

FATİMA'NIN (A.S) ANNESİ

Fatıma'nın (a.s) annesi, Huveylid'in kızı olan Hatice isminde bir kadın idi. Hatice Kureyş'in, asaletli ve soylu ailelerinden birinde dünyaya geldi ve orada eğitim görüp büyüdü. Ailesinden olan kişilerin hepsi bilgin, fedakâr, ruhani ve Ka'be evini himaye eden kimselerdi. Yemen padişahı "Tübba" Hacer'ül-Esved'i Mescid'ül-Haram'dan Yemen'e götürmek istediğinde Hatice'nin babası Huveylid buna karşı koymaya kalkıştı, onun mücadele ve fedakarlığı neticesinde karşısında "Tübba" kendi kararından vazgeçti ve artık o taşı yerinden çıkarmadı⁽²⁾

Hatice'nin cediti Esed ibn-i Abd'ül-Üzza, "Hilf'ul-Fudul" ittifakının seçkin azalarından biriydi. Mezkur

1 - Kalem suresi, 4.ayet.

2 - Er-Ravz'ul-Unuf, c.1,s.213.

ittifakı, arabin özgürlük yanlısı ve şahsiyetli kişilerinden bir grup insan mazlumlari savunmak ve çaresizlere yardımda bulunmak için oluşturdular. Resulullah (s.a.v)de o encümenin üyelerinden biriydi ve şöyle buyuruyordu: "Ben ittifak yapıldığında Abdullah ibn-i Cüd'anın evinde idim. Bu gün de beni öyle bir ittifaka davet ederlerse gönülden kabul ederim⁽¹⁾

Hatice'nin amcası oğlu Veraka ibn-i Nevfel puta tapmayı sevmiyen kimselerden biriydi, uzun bir süre hak dini bulmak için tahkik ediyordu. Kureyřlilerin, putlardan birine ibadetle meşgul oldukları bayram günlerinin birinde, biri Varaka ibn-i Nevfel olmak üzere dört kişi bir araya gelip halkın amelleri hakkında bahis ve araştırmaya koyuldular; sonunda řu neticeye vardılar: İnsanlar putlara tapmakta çok yanlışlıktadırlar, Hz.İbrahim'in dinini yok etmişlerdir, ne işiten, ne gören, hatta hiçbir yarar veya zararı olmayan putlara tapmaktadırlar. Daha sonra, Hz.İbrahim'in gerçek dinini bulmak için çeşitli şehirlere dağılıp tahkik yapmayı kararlaştırdılar⁽²⁾

Hatice'nin amcası oğlu Varaka ibn-i Nevfel, Allah

1 - Sire-i ibn-i Hişam, c.1,s.141.

2 - Sire-i İbn-i Hişam,c.1,s.237.

tarafından Resulullah'a (s.a.v) vahyin nazil olduğunu öğrenen Hz. Hatice'nin olayın incelenmesi için yanına varıp anlattığı ve bu yeni hadisenin remzini (sırrını) kendisinden öğrenmek istediği bir kimsedir.

Varaka cevaben şöyle dedi: "Cebrail'in Muhammed'e nazil olması hakkındaki yaptığın izaha göre O Allah'ın peygamberidir, benden taraf Muhammed'e söyle ki, işinde ciddi ve mukavim olsun."

Başka bir gün Varaka Mescid'ül-Haram'da peygamber (s.a.v) ile karşılaştı ve hazrete: "Gördüğün ve duyduğun şeyi bana açıkla." diye arzetti. Resulullah da meleğin nazil olma hadisesini ona beyan etti.

Varaka da: "Allah'a andolsun ki sen Allah'ın peygamberisin, Musa'ya nazil olan melek sana da nazil olmuştur. Bil ki, seni tekzip edeceklerdir, sana eziyet edecek, seni vatandan sürececek ve sana karşı savaşacaklardır. Ben o zamana kadar hayatta kalırsam Allah'ın dinine yardım ederim." dedi. Daha sonra Resulullah'ın başını öptü ve gitti⁽¹⁾

Bu çeşit meselelerden Hatice'nin ailesinin, düşünür, araştırmacı ve Hz. İbrahim'in dinine bağlı kimseler olduğu

1 - Sire-i İbn-i Hişam, c.1, s.253 ve 254.

anlaşılmaktadır.

TİCARETLE UĞRAŞAN KADIN

Gerçi tarih o değerli kadının yaşantısının cüz'iyatını zabtetmemiştir. Fakat tarihte yer alan az bir miktarı da onun seçkin şahsiyetini bir hadde kadar aydınlığa kavuşturabilir.

Hatice gençliğinde Atik ibn-i Aiz ile evlendi, ama uzun bir müddet geçmeden Atik gözlerini dünyaya kapattı ve Hatice'yi büyük bir servet ve mal ile yalnız bıraktı.

Hatice bir müddet dul kaldı, daha sonra Beni Temim'in büyüklerinden biri olan Hind ibn-i Bennas ismindeki bir şahısla evlendi, fakat Hind de gençken vefat etti, yine Hatice büyük bir servetle yalnız kaldı.

O değerli kadının büyük ruh, yüce himmet ve nefsanî hürriyet ve istiklalini aydınlığa kavuşturabilecek nüktelerden biri de şudur ki, Hatice birinci ve ikinci kocasından miras olarak aldığı çok miktarda serveti öylece rakid bırakmadığı gibi o zamanlar adet olan faiz işlemlerinde de kullanmadı. Belki onunla ticaret yapmaya başladı. Doğru iş yapan kişileri istihdam edip onlar vesilesiyle ticarete başladı.

Hatice'nin, meşru ticaret yoluyla serveti gittikçe arttı.

öyle ki, (tarihçiler), Şam, Mısır ve Habeşistan gibi beldelere ticaret yapmakla meşgul olan binlerce devenin (Hatice'nin) işçilerinin elinde olduğunu yazmışlardır ⁽¹⁾

İbn-i Hişam şöyle yazıyor: "Hatice, ticaretle meşgul olan değerli ve servetli bir kadın idi, bazı kişileri, kendisi adına ticaret yapmaları için istihdam etmişti⁽²⁾

Açıktır ki böyle büyük bir ticaret kervanını, öyle bir asırda ve öyle bir yerde (Ceziret'ül-Arap'ta) idare etmek (özellikle müdürü de kadın olursa) kolay bir iş olmasa gerek; o da kadınların toplumsal haklardan mahrum olduğu bir zamanda...Erkekler acımasızca masum kızlarını diri diri toprağa gömüyorlardı. Binaenaleyh o şanı yüce kadının, öyle büyük bir ticareti idare etmek için olağanüstü bir zekâya, mümtaz bir şahsiyete, nefsanî bir istiklale ve yeterli bir bilgiye sahip olması gerekir.

BAĞIMSIZ KADIN

Hatice'nin yaşantısının seçkin ve parlak noktelerinden biri de onun peygamber (s.a.v) ile evlenme meselesidir.

1 - Bihar-ül-Envar,c.16,s.22.

2 - Sire'i İbn-i Hişam,c.1,s.199.

Hatice'nin birinci ve ikinci kocası vefat ettikten sonra o şanlı yüce kadında özel bir özgürlük ve bağımsızlık durumu tecelli etti. Akıllı ve reşid (olgun) bir erkek gibi ticaret yapmaya başladı, artık evlenmek istemiyordu. Kendisiyle evlenmek isteyenlerin, asalet, ailevi necabet ve zengin kimseler olmasına ve de onunla evlenmek için ağır mihriyeler vermeye hazır olmalarına rağmen artık o evlenmekten ciddi bir şekilde kaçınıyordu. Ama ilginç bir nükte şudur ki, Arabın eşraf, önde gelen ve servetli kişileryle evlenmeye asla hazır olmayan Hadice, tam bir şevk ve alaka ile yetim ve fakir olan Muhammed gibi bir şahısla evlenmeye hazır oldu. Hatice, evde kalmış bir kadın değildi. Tarih, şahsiyetli, haysiyetli ve hatta padişah ve çokservetli kişilerin dahi onu istediklerini, fakat onun evlenmeye razı olmadığını haber vermektedir. Ama Muhammed'le evlenmek hususunda razı olmanın yanısıra tam bir alaka ve ısrarla ona evlilik teklifinde bulundu, mihriyesini de kendi malından karar kıldı; öyle ki bu mevzu alay ve kınamaya sebep olmuştu.

Kadınlar genellikle servete ve yaşantı zinetlerine oldukça düşkündürler ve nihai arzuları, evlerinde asayiş, süs ve zinetin olması ve güzel bir yaşantı içerisinde olmaları için sevetli ve haysiyetli bir kocanın kendilerine nasib olmasıdır; bunlar göz önünde bulundurulduğunda Hatice'nin evlenme konusunda yüce bir düşünceye sahip olduğu, fevkaledede bir

eşi ve seçkin bir şahsiyeti beklediği ortaya ve Hatice'nin servetli ve paralı bir koca istemediği, belki dünyayı bedbahtlık ve cehaletten kurtaracak seçkin ve ruhani bir şahsiyeti aramakta olduğu malum olacaktır.

Tarih bize şöyle haber veriyor: Hatice, asrının bazı bilginlerinden Muhammed'in (s.a.v) ahir'üz-zaman peygamberi olduğunu duymuştu, kendisi de bu mevzuya inanıyordu. Bir müddet Muhammed'i ticaret kervanının emini (başkanı) olarak seçti⁽¹⁾. Kendi kölesi Meysere-yi sefer işlerinin gözetleyicisi karar kıldı. Bu köle Hatice'ye, Muhammed'de gördüğü ilginç hadise ve müşahedelerini anlatınca da o şerif ve reşid (olgun kadın artık aradığı ve yitirdiği şahsı bulmuş oldu. Bunun üzerine Hatice Muhammed'i ihzar edip: "Ya Muhammed, ben seni şerif, emin hoş ahlaklı ve doğru konuşan birisi bulduğum için seninle evlenmek istiyorum." dedi⁽²⁾

Muhammed (s.a.v) hadiseyi amcası ve akrabalarına söyledi, onlar da görücü olarak Hatice'nin amcasının yanına gittiler ve bir hutbe okuyarak maksatlarını açıkladılar.

Bilginlerden olan Hatice'nin kendisi son derece şevk ve heyecan dolaylı fasih bir dille şöyle dedi: "Amca, gerçi

1 - Bu seçimin, bilginlerin Muhammed (s.a.v) hakkındaki söylediği sözleri tahkik için bir çeşit imtihan olması da mümkündür.

2 - Bihar'ül - Envar c.16,s.9.

sen konuşmaya benden daha lâıyık-sın, ama benim üzerimde benden daha çok yetki sahibi değilsiniz." Daha sonra şöyle dedi: "Ey Muhammed, kendimi sana nikah ettim, mihrimi de kendi malımdan karar kıldım. Amcana söyle ki, düğün ziyafeti için bir deve bağlasın⁽¹⁾

Tarih şöyle diyor: Hatice Varakayı, Muhammed'le (s.a.v) evlenme işlemlerini yapması için vasıta kıldı. Varaka, Muhammed ve akrabalarını evliliğe razı ettim diye Hatice'ye müjde verdi, Hatice de bu büyük hizmetin kadri için beş yüz eşrefi (altın) değerinde bir hâl'et (hediye) ona bağışladı⁽²⁾

Muhammed (s.a.v) evden çıkmak istediğinde Hatice şöyle arzetti: "Bu ev senin evindir, ben de senin cariyenim, istediğinde kendi evine gel⁽³⁾

Bu evlilik, Resulullah (s.a.v) için çok değerli idi, Çünkü bir taraftan fakir ve yoksuldu; nitekim bu sebepten veya başka bir sebepten dolayı yirmi beş yaşına kadar evlenmemişti. Diğer taraftan da evsiz, barksız ve yalnız idi. Yalnızlık hissediyordu, bu mübarek evlilik vesilesiyle hem ihtiyaçları giderildi, hem de yar, dert ortağı ve iyi bir müşâvir buldu.

1 - Tezkiret'ül - Havas,s.302,Bihar'ül - Envar,c.16,s.14.

2 - Bihar'ül - Envar c.16,s.65.

3 - Sefinet'ül - Bihar c.1,s.379.

FEDAKÂR KADIN

Muhammed (s.a.v) ve Hatice, safa ve samimiyetle dolu ailevi bir ocak kurdular. Kadınlardan Peygamber'in davetini kabul eden ilk kadın Hatice idi. O yüce kadın, hadsiz ve hesapsız mal ve servetinin tümünü kayıtsız şartsız Peygamber'in (s.a.v) ihtiyarına bıraktı. Hatice az bir mal ve istiklal elde edince kocasına itina etmeyen ve malını ondan esirgeyen kısa düşünceli kadınlardan değildi. Hatice, Peygamber'in yüce hedefinden haberdar olduğu ve ona kalpten inandığı için bütün malını o hazretin ihtiyarına bıraktı ve hazrete: **"Bu malları Allah'ın dinini yaymak yolunda salah bildiğin şekilde harca."** dedi.

Hişam şöyle diyor: "Resulullah (s.a.v), Hatice'yi çok seviyordu, ona ihtiram gösteriyordu ve işlerde onunla istişare ediyordu. O olgun ve aydın fikirli kadın, hazret için iyi bir vezir ve müşavirdi. Hazrete, kadınlardan ilk olarak iman eden de oydu. Muhammed (s.a.v), Hatice hayatta olduğu müddetçe başka bir kadınla evlenmedi.⁽¹⁾

Peygamber (s.a.v) şöyle buyuruyordu: **"Hatice, bu ümmetin en iyi kadınlarından biridir."**⁽²⁾

1 - Tezkiret'ül-Havas, s.302, Sibte ibn-i Cevzi'nin eseri, Necf baskısı, Yıl:1383.

2 - Tezkiret'ül-Havas, s.302.

Aişe şöyle diyor: "Peygamber (s.a.v) Haticeyi daima iyilikle andığından dolayı bir gün hazrete:"**Ya Resulullah, Hatice ihtiyar bir kadındı, Allah sana ondan daha iyisini bağısladı."** diye arzettim."

Bunun üzerine Resulullah sinirlenip şöyle buyurdular: "**Andolsun ki Allah-u Teâla ondan daha iyisini bana nasib etmemiştir. Hatice, başkalarının kafir olduğu bir zamanda iman etti. Başkalarının beni tekzip ettiği bir zamanda beni tasdik etti. Başkalarının beni mahrum kıldığı bir dönemde mallarını karşılıksız benim ihtiyarıma bıraktı ve Allah-u Teâla benim neslimi onun evladında kıldı."**

Aişe diyor ki: "Artık ben ondan sonra Hatice'yi kötülükle anmamaya karar aldım."⁽¹⁾

Rivayetlerde varid olmuştur ki, Cebrail, Peygamber'e nazil olduğunda her defasında şöyle arz ediyordu:"Allah'ın selamını Hatice'ye ilet ve şöyle de:"**Allah-u Teâla, cennette senin için güzel bir saray hazırlamıştır."**⁽²⁾

İLK İSLÂMÎ MERKEZ

İslâm'da kurulan ilk islami aile, Muhammed (s.a.v) ve

1 - Tezkiret'ül-Havas, s.303.

2 - Tezkiret'ül-Havas, s.302.

Hatice'nin evi idi. Onların sayıları üç kişiden öteye geçmiyordu: Muhammed (s.a.v), Hatice ve Ali (a.s)⁽¹⁾

O ev, islami ve evrensel inkılabın merkezi idi, çok ağır vazifeleri vardı. Küfre ve puta tapmaya karşı mücadele vermeleri ve tevhid dinini dünyaya yaymaları gerekiyordu. Bütün dünyada sadece bir tane islami ev vardı. Bu ilk tevhid üssünün fedakar erleri, dünyadaki insanların kalplerini fethetmeğe ve tevhid inancını bütün dünyaya yaymaya karar almışlardı. O güçlü üs, her yönden hazır ve mücehhez bir haldeydi, onların başında Hz. Muhammed (s.a.v) bulunuyordu. Allah-u Teâla onun ahlakı hakkında şöyle buyuruyor: **"Şüphesiz sen pek büyük bir ahlak üzeresin."**⁽²⁾.

Resulullah (s.a.v), Hatice'yi haddinden fazla seviyordu, şahsiyetine ihtiram gösteriyordu, hatta Hatice'nin dostlarına bile ihtiram gösteriyordu.

Enes şöyle diyor: "Bazen Peygamber'e hediye takdim ettiklerinde şöyle buyuruyordu: "Falan kadının evine götürün, çünkü o Hatice'nin dostu idi."⁽³⁾

O evin dahili müdürü ve hamarat hanımı Hatice idi. Muhammed'in (s.a.v) hedefine tamamiyle imanı olan ve o

1 - Nehc'ül-Belağa, Kâsia hutbesi, Menakıb-ı Şehraşub, c.2, s.180.

2 - Kalem suresi, 4. ayet.

3 - Sefinet'ül-Bihar, c.1, s.380.

mukaddes hedefe ulaşmak yolunda hiçbir çaba ve fedakarlığı esirgemeyen de oydu. O yüce kadın, hadsiz hesapsız olan bütün mal ve servetini, kayıtsız şartsız Muhammed'in (s.a.v) ihtiyarına bıraktı ve şöyle dedi: **"Bu ev ve bu mallar sana aittir, ben de senin cariyen ve hizmetçinim."**

Sıkıntılarda Muhammed'e teselli veriyordu, hedefe ulaşmak yolunda onu ümitvar ediyordu. Kafirler işkence ve eziyet ettiklerinde hazret eve girer girmez Hatice'nin şefkat ve muhabbetine garkoluyor ve o sıcak ocaktan güç alıyordu. Zorluklar ve korkunç hadiseler hakkında o bilgin ve reşid kadınla istişare ediyordu. ⁽¹⁾

Evet Fatımat'üz-Zehra (a.s), böyle bir baba ve fedâkar anneden ve sefa ve samimiyetle dolu böyle bir ailede dünyaya geldi.

SEMAVİ EMİR

Bir gün Resulullah (s.a.v), Ebtah isminde bir yerde oturmuştu, o anda Cebrâil nazil olup şöyle arzetti: **"Allah-u Teâla size selem gönderdi ve buyurdu ki: Kırk gece ve gündüz Hatice'den uzaklaş, namaz ve ibadetle meşgul**

1 - Bihar'ül-Envar, c.16, s.10.

ol." Peygamber-i Ekrem (s.a.v), hüküm ve hikmet sahibi Allah'ın emri gereğince kırk gün Hatice'nin evine gitmedi, o müddet içerisinde geceleri namaz ve ibadetle meşgul oluyordu, gündüzleri ise oruç tutuyordu.

Resulullah (s.a.v), Ammar vasıtasıyla Hatice'ye şöyle bir mesaj gönderdi: **"Sen öylece (eskisi gibi) aziz ve değerlisin. Bu işde alemlerin Rabbinin emrine itaât ediyorum, Allah maslahatları daha iyi bilendir. Ey Hatice, sen büyük ve asil bir kadınsın. Allah-u Teâla, meleklerle karşı senin ile iftihar ediyor. Geceleri evin kapısını kapat, yatağında istirahat et ve alemlerin Rabbinin emrini bekle. Ben bu müddet zarfında, Esed kızı Fatıma'nın evinde kalacağım."**

Hatice Resulullah'ın emri gereğince hareket etti ve bu müddet içerisinde mahbup eşinden ayrı kaldığından ve yalnızlık gamından dolayı ağlıyordu.

Kırk gün tamam olduğunda Allah'ın meleği nazil olarak cennetten bir yemek getirdi ve şöyle arzetti: **"Bu gece, bu cennet yemeklerinden ye."**

Resulullah (s.a.v), cennetten gelen ruhani yemeklerle iftar etti, namaz ve ibadete hazırlanmak için kalkmak istediğinde Cebrail nazil olup şöyle dedi: **"Ey Allah'ın değerli Peygamberi, bu gece müstehab namazdan vazgeç, Hatice'nin evine doğru yürü. Çünkü Allah-u Teâla, senin**

sulbünden tertemiz evlatlar yaratmayı irade etmiştir."

Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) Hatice'nin evine doğru hareket etti.

Hatice şöyle diyor: "O gece eskisi gibi evin kapısını kapadım ve yatağın üzerinde istirahat ediyordum, aniden kapının çalındığını duydum. Kimsiniz? Muhammed'den (s.a.v) başka hiçbir kimse bu kapıyı çalmaya lâıyk değildir. dedim. Peygamber'in yüreğe yerleşen sesi duyuldu ve şöyle buyurdu: "Kapıyı aç, ben Muhammed'im." Koşarak kapıyı açtım, güler yüzle eve girdi." Ve o gece Fatıma'nın (a.s) nuru babanın sulbünden anne rahmine dahil oldu..."⁽¹⁾

HAMİLELİK DÖNEMİ

Yavaş yavaş hamilelik eseri Hatice'de aşikar oldu. O şerif ve fedakâr kadın, o günden itibaren bir hadde kadar yalnızlık üzüntüsünden kurtuldu ve karnındaki yavrusuyla ünsiyet edindi.

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: "Hatice, Resulullah'la evlendiğinde Mekke'nin kadınları onunla ilişkiyi kestiler, evine gitmiyorlardı, ona selam vermiyorlardı. Hiç kimsenin onun evine gitmesini istemiyorlardı (evini gözetim

1 - Bihar'ül-Envar, c.16, s.78.

altına almışlardı). İleri gelen kadınlar, Hatice'yi yalnız bıraktılar, onunla üns ve ülfetten imtina ettiler. İşte bu sebepten dolayı rahatsız ve gamlı idi. Artık yavaş yavaş yalnızlığa alışmıştı. Ama Fatıma'ya (a.s) hamile olduğunda artık yalnızlık gamından kurtulmuş oldu. Karnındaki çocukla konuşuyor ve onunla hoşnut oluyordu."

Cebrail, Muhammed ve Hatice'ye müjde vermek için nazil olup şöyle dedi: "Ya Resulullah, Hatice'nin rahminde olan çocuk senin neslini devam ettirecek olan değerli bir kızdır. O vahiy kesildikten sonra da bu dinin imam ve önderlerinin annesidir."

Peygamber-i Ekrem, alemlerin Rabbinin müjdesini Haetice'ye iletti ve o ferahlatıcı müjdeyle onun kalbini şâd eyledi.⁽¹⁾ Tevhid ve Allah'a tapmanın yaygınlaşması için her şeyinden geçen, her mahrumiyet ve baskıya sabreden, hadsiz hesapsız servetini bu kutsal hedefe vakfeden, dost ve arkadaşlarını elden veren, Muhammed (s.a.v) ve onun büyük hedefini Allah'dan gayri her şeye tercih eden Hatice, Resulullah'ın dilinden Allah'ın böyle büyük bir saadeti kendisine nasib buyurduğunu yani dinin masum olan önderlerinin ondan vücuda geleceğini duyduğu vakit kalbi sevinçle dolup taşıtı, fedakârlık hissi daha çok tahrik oldu ve

1 - Delail'ül-İmamet, s.8.

kendi Rabbi ve karnındaki yavrusuyla daha fazla ünsiyet etmeye başladı.

FATIMA'NIN (A.S) DOĞUMU

Hamilelik dönemi sona erdi, Fatıma'nın doğum zamanı yaklaştı, Hatice acı içerisinde kıvranıyordu, birisini şöyle bir haberle Kureyş kadınlarının ve eski dostlarının yanına gönderdi: "Eski kinlerinizi unutun, bu tehlikeli anda feryadıma koşun, doğum yapma meselesinde yardımcı olun." Çok geçmeksizin Hatice'nin elçisi ağlar gözle geri döndü ve şöyle dedi: "Kimin kapısını çaldımsa yol vermedi, ricanızı kabul etmedi ve herkes cevap olarak şöyle dedi: "Hatice'ye söyle ki, bizim nasihatımızı kabul etmedin, bizim uygun gördüğümüzün hilafına fakir bir yetimle evlendin, işte bu yüzden biz senin evine gelmeye ve sana yardımcı olmaya hazır değiliz."

Hatice, kinli kadınların mesaj ve incitici sözlerini duyunca onların yardımından ümidini kesti ve çok üzüldü. Madde alemi ve kinli insanlardan yüz çevirip alemlerin Rabbi olan Allah'a ve başka bir aleme yöneldi. Böyle kritik bir zamanda, Allah'ın melekleri, cennetin hurileri ve semavi kadınlar onun yardımına koştular, (böylece) alemlerin Rabbi'nin gaybi yardımlarından yararlanmış oldu. Aziz

Fatıma yani nübüvvet semasının nur saçan yıldızı dünya alemine ayak bastı ve dünyanın doğu ve batısını velayet nuru ile aydınlattı.⁽¹⁾

DOĞUM TARİHİ

Fatıma'nın (a.s) doğum tarihi hakkında İslam alimleri arasında bir çok ihtilaflar vardır. Fakat imamiye (Şîa) alimleri arasında, o hazretin 20 Cemadiy-üs Sani cuma günü, ve bi'setin 5. yılında doğduğu meşhurdur.⁽²⁾

1 - Delail'ül-İmamet, s.8, Bihar'ül-Envar, c.43, s.2 ve c.16, s.80.

2 - İmamiye (Şîa) ve âmme (sünni) alimleri Hz. Fatıma'nın doğum yılı hakkında ihtilaf etmişlerdir. Amme alimlerinin çoğu onun doğumunu Bi'set'ten önce biliyorlar. Abdurrahman ibn-i Cevzî "Tezkiret'ül-Havas" kitabında, s.306'da şöyle yazıyor: Tarih yazarları, Fatımat'üz-Zehra'nın, Kureyş'in Mescid'ül-Haram'ı yapmakla meşgul oldukları yılda yani Bi'set'ten beş yıl önce doğduğunu kaydetmişlerdir.

Muhammed ibn-i Yusuf-u Hanefi, "Nezm-ü Dürer'üs-Simtayn" adlı kitabının 175. sayfasında şöyle yazıyor: "Fatıma, Kureyş'in Kâbe'yi yapmakla meşgul oldukları yılda dünyaya geldi."

Taberî, "Zehair'ul-Ukba" adlı kitabının 53. sayfasında şöyle naklediyor: "Fatıma, Kureyş'in, Kâbe'nin evini yapmakla meşgul oldukları yılda dünyaya geldi, o vakit Resulullah (s.a.v) 35 yaşındaydı. Ebu'l-Ferec, "Mekatil'üt-Talibin" adlı kitabının 30. sayfasında şöyle yazıyor: "Fatıma Bi'set'ten önce Kâbe'nin bina edildiği yılda dünyaya geldi." Meclisi, "Bihar'ül-Envar" adlı kitabında, c.43, s.213'de şöyle

PEYGAMBER (S.A.V) VE HATİCE'NİN ARZUSU

Yaratılışın sırlarından biri de her şahsın evlat sahibi olmaya ve evladını istediği şekilde eğitip kendisinden sonra

yazıyor: "Bir gün Abdullah ibn-i Hasan, Hişam ibn-i Abdu'l-Melik'in yanına vardı, Kelbi de o mecliste hazır bulunuyordu. Hişam Abdullah'a: "Fatıma kaç yıl yaşadı?" diye sordu. Abdullah da cevabında : "30 yıl." dedi. Daha sonra aynı soruyu Kelbî'den sordu. O da cevabında: "30 yıl." dedi. Hişam Abdullah'a dönüp : "Kelbî'nin sözünü duydun mu? Kelbî'nin nesebler hakkındaki bilgisi iyidir." dedi. Abdullah da : "Ya Emir'el-Muminin! Annemin durumu benden, Kelbî'nin annesinin durumu da ondan sorulmalıdır." dedi.

Ama İmamiye (şîa) alimlerinin çoğu, örneğin: "İbn-i Şehraşub" "Menakıb" adlı kitabının, c.3, s.357'de, Kuleynî "Usul-ü Kâfi" adlı kitabının c.1, s.458'de, Meclisi, "Bihar'ül-Envar"ının c.43, s.6, "Hayat'ül-Kulüb"ünün c.2, s.149'da, Muhaddis-i Kumî, "Münteha'l-Amal" adlı kitabının c.1, s.94'de, Muhammed Taki Sipehr "Nasih'üt-Tevarih"inin s.17'de, Ali ibn-i İsa Keşf'ül-Gumme"sinin, c.2, s.75'de, Taberi "Delail'ül-İmamet" adlı kitabının s.10'da, Feyz-i Kaşani "Vafi"sinin c.1, s.173'de, ve diğer alimler de diğer kitaplarında Fatıma'nın beş yıl Bi'set'ten sonra dünyaya geldiğini yazmışlardır. Onların delilleri de bu konu hakkında imamlardan nakledilen hadislerdir. Ebu Basir, imam Sadık'ın (a.s) şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: Cumade'l-ahıra'nın yirmisinde, Resulullah 45 yaşında iken o (Fatıma) dünyaya geldi, 8 yıl Mekke'de, 10 yıl da Medine'de babasıyla birlikte yaşadı. Değerli babasından sonra 75 gün hayatta kaldı. Cumade'l-ahıra'nın üçüncü günü,

yadigâr bırakmaya alakâlı olmasıdır. İnsan evladını, kendi vücudunun kalıntısı olarak kabulleniyor. Ölümün ulaşmasıyla vücudunun yok olduğuna inanmıyor. Ama evladı olmayan şahıs, yaşantı dönemini ve kendi hayatını kısa ve ölümün ulaşmasıyla da sona ermiş olarak düşünüyor. Şayet

Hicret'in onbirinci yılında vefat etti. (Delail'ül-imamet, s.10.)

Fatıma'nın, Cumade'l-ahıra'nın üçünde vefat etmesinin babasından sonra 75 gün hayatta kalması ile uygun olmadığı ve 95 gün ile daha uygun olduğu değerli okuyuculara gizli değildir. Binaenaleyh rivayetteki "Tis'in" (70) lafzının, "Seb'in" (90) lafzıyla yanlışlıkla değişmiş olması muhtemeldir.

Habib-i Secistani şöyle diyor: Hz. Ebu Cafer'den (a.s) şöyle buyurduğunu duydum: "Muhammed'in kızı Fatıma, beş yıl Resulullah'in Bi'set'inden sonra doğdu. Vefat ettiğinde mübarek ömründen 18 yıl ve 75 gün geçiyordu. (Usul-ü Kâfi, c.1, s.457) Bir rivayette de Fatıma'nın (a.s), evlenme vakti dokuz yaşında olduğu varid olmuştur.

Said ibn-i Museyyib şöyle diyor: Hz. Ali ibn-i Hüsey'n'e: "Peygamber, hangi yılda Fatıma'yı Ali (a.s) ile evlendirdi?" diye sordum; buyurdular ki: "Hicret'ten bir yıl sonra; o tarihte Fatıma dokuz yaşında idi." (Ravzat'ül-Kâfi, s.281. Necef baskısı, yıl: 1385 Hicri.)

"Feraid'üs-Simtayn" kitabında, c.1, s.88'de şöyle yazıyor: "Ebu Bekir ve Ömer Resulullah'tan Fatıma ile evlenmeyi rica ettiler; hazret cevaplarında: "Daha küçüktür" buyurdu. Ama Ali ibn-i Eb-i Talip Resulullah'a Fatıma ile evlenme teklifinde bulunduğu zaman hazret kabul etti." Bu rivayet de Fatıma'nın Bi'set'ten sonra doğmasıyla daha uygundur. Çünkü Bi'set'ten önce doğmuş olsaydı, o zaman 18 yaşında olurdu; 18 yaşındaki bir kız artık küçük değildir. Bu çeşit hadislerden,

yaratılış düzeni, bu vesileyle insanın neslini yok olmaktan korumak istiyor.

Peygamber (s.a.v) ve Hatice'nin de böyle bir arzuları vardı. Allah'a imanin yaygınlaşması ve beşeriyetin kurtuluşu için hiçbir fadakârılığı esirgemeyen, Peygamber-i Ekrem'in

Fatıma'nın doğumunun, Resul-i Ekrem'in Bi'set'inden sonra vaki olduğu istifade edilmektedir. "Keşf'ül-Gumme" kitabının sahibi öyle bir rivayet naklediyor ki o rivayetin kendisinde çelişki vardır; rivayet şöyledir: İmam Muhammed Bâkır (a.s) buyurdular ki: "Fatıma, Bi'set'ten sonra yani Kureyş'in Kabe evini yapmakla meşgul oldukları yılda dünyaya geldi. Vefat ettiğinde ömründen, 18 yıl ve 75 gün geçmişti." (Keşf'ül-Gumme, c.2, s.75.)

Gördüğünüz gibi bu hadisin kendisinde çelişki vardır. Çünkü bir taraftan, Fatıma'nın, 5 yıl Bi'set'ten sonra dünyaya geldiğini ve vefat ettiğinde de 18 yaşında olduğunu söylüyor; diğer taraftan da, " Fatıma doğduğunda, Kureyş Ka'benin evini yapmakla meşguldular." diyor. Halbuki bu iki söz bir araya cem edilmez. Çünkü Allah'ın evi, Bi'set'ten beş yıl önce bina edildi, Bi'set'ten sonra bina edilmedi. Alaeyyihal bu hadiste bir yanlışlık olmuştur. Ya "kabl'el-Bi'set" (Bi'set'ten önce) kelimesi, yanlışlıkla "ba'd'el-Bi'set" (Bi'set'ten sonra) kelimesi yerine zikredilmiştir veya "ve Kureyşü tebni'l-beyt" (Kureyş Ka'beyi yapıyordu) cümlesi ravi tarafından izafe edilmiştir. Kef'ami "Misbah " adlı kitabında şöyle yazıyor: Fatıma Bi'set'ten iki yıl önce, Cumade'l-ahıra'nın 20'sinde cuma günü dünyaya geldi. (Bihar, c.43, s.9)

Mülâhaza ettiğiniz gibi İslam alimleri arasında, Fatıma'nın doğum tarihi hususunda çok ihtilaf vardır. Ama Ehl-i Beyt imamları o hazretin doğumunu Bi'set'ten beş yıl sonra bildikleri için sözleri, amme (Ehl-i

mukaddes hedefini ilerletmek için mal, akraba ve dostlarından el çeken ve kayıtsız şartsız Muhammed'in (s.a.v) isteklerine teslim olan Hatice, Muhammed'den, İslam dinini himaye edecek ve onu yaymakta ve Muhammed'in (s.a.v) yüce hedefini semereye ulaştırmakta çaba

sünnet) tarihçilerinin sözlerinden mukaddemdir. Çünkü masum imamlar, Peygamber'in Ehl-i Beyti ve Zehra'nın evlatları, annelerinin yaşını başkalarından daha iyi biliyorlardı.

Bir kimse şöyle diyebilir: "Hatice, Bi'set'in onuncu yılında vefat etti; vefat ettiğinde 65 yaşındaydı. Binaenaleyh, eğer Fatıma, Bi'set'in beşinci yılında doğmuş olursa Hatice'nin, 59 yaşında hamile olması gerekir. Böyle bir söze (yani o yaşta hamile olmasına) nasıl inanabilirsiniz? "Biz de böyle bir sorunun cevabında iki şey diyebiliriz: Evvela, Hatice'nin vefat ettiğinde 65 yaşında olması kesin değildir. İbn-i Abbas'ın sözüne göre Hatice, Fatıma'ya hamile olduğunda 48 yaşlarındaydı. Çünkü İbn-i Abbas şöyle diyor: Hatice, 28 yaşında Peygamber'le evlendi. (Keşf'ül-Gumme, c.2, s.139) İbn-i Abbas'ın sözü de diğerlerinin sözünden üstündür. Zira Peygamber'in akrabaları, kendi dahili durumlarını başkalarından daha iyi biliyorlar. Bu rivayete göre Hatice, Resulullah'ın Bi'set zamanında 43 yaşındaydı. Fatıma'nın doğduğu yıl olan Bi'set'in beşinci yılında 48 yaşlarındaydı, bu yaşta hamile olmak ise normaldir.

İkinci olarak şunu diyebiliriz: Eğer İbn-i Abbas'ın sözünü kabul etmesek ve Hatice'nin 40 yaşında evlendiğini söylesek, kaideten 59 yaşında hamile olması gerekir. Yine bu da mümkün olmayan bir şey değildir. Çünkü fâkih ve bilginler, Kureyş kadınlarının 60 yaşına kadar adet gördüklerini yazıyorlar; öyleyse bu yaşlarda hamile olması

gösterecek bir çocuğun olmasını çok arzuluyordu.

Resul-i Ekrem, ölümün insanlar için kaçınılmaz olduğunu, sınırlı bir zaman ve kısa bir yaşantı içerisinde büyük hedefini kâmilten icra edemeyeceğini ve beşeriyet dünyasını sapıklıktan kurtaramayacağını biliyordu.

mümkündür. Hatice de Kureyş kabilesinden olduğundan dolayı bu kaideye dahildir.

İlaveten, kadının bu yaşlarda nadir de olsa hamile olması bir gerçektir. Tarihte bu yaşlarda hamile olan birçok kadına rastlamaktayız. Örneğin: Ekrem Musevi isminde bir kadın Bender Abbas'ın "Serhun" kasabasında ikiz çocuk dünyaya getirdi. Bu kadın 65, eşi ise 74 yaşındaydı... Meşhur bir doktor, İttılaat gazetesinin muhabirine şöyle dedi: Doktorluk tarihinin gösterdiğine göre yaş bakımından hamile olan, en küçük kadın, 4 yıl, yedi aylıktı. Ve hamile olan dünyanın en yaşlı kadını da 65 yaşındaydı (İttılaât Gazetesi, 20 Ordubehişt, 1351 Hicri Şemsi)

Şevisna isminde 65 yaşındaki bir kadın "İsfahan" da doğum yaptı ve bir erkek çocuk dünyaya getirdi; bu kadının eşi Yahya İttılaât muhabirine şöyle dedi: "Sekiz çocuğum vardır, dördü erkek, dördü kız. En büyük evladım 50 yaşındadır, en küçüğü ise 25 yaşındadır." (İttılaât, 20 Urdubehişt, 1351)

Hatice'nin de bu nadir fertlerden biri olmasının ne sakıncası vardır?

Sonuçta şu nükteye de teveccüh etmeniz gerekir ki, Fatıma'nın doğum tarihi hususunda görülen ihtilaflar, evlilik ve vefat zamanındaki yaşa da sirayet etmiştir. Çünkü doğum tarihini Bi'set'ten beş yıl önce bilirse Hazretin evlilik çağında 18, vefat zamanında ise 28 yaşlarında olması gerekir. Ama Bi'set'ten 5 yıl sonra doğmuş olursa, evlilik zamanında 9, vefat zamanında da takriben 18 yaşında olması gerekir.

Resulullah (s.a.v) yine kendisinden sonra, hedefini takip etmede ciddiyet ve çaba gösterecek kişilerin olmasının gerekliliğini çok iyi biliyordu. Tabiatıyla kalbi, fedakâr kişilerin kendi soyundan vücuda gelmesini istiyordu. Muhammed (s.a.v) ve Hatice'nin arzuları böyleydi. Ama maalesef önceden onlardan vücuda gelen, Abdullah ve Kasım ismindeki erkek çocuklar daha çocukken vefat ettiler. Muhammet (s.a.v) ve Hatice'nin, o acı ölümden üzgün ve gamlı oldukları kadar düşmanları da hoşnut ve mesrur oldular. İşte bundan dolayı Muhammed'in neslinin artık kesildiğini sandılar. Bazen hazreti "Ebter" yani (soyu kesik) diye çağırıyorlardı. Abdullah vefat ettiğinde As ibn-i Vail, Muhammed'e (s.a.v) evladının ölümü sebebiyle tesliyet (başsağlığı) dileyeceğine, umumi toplantılarda o hazreti Ebter diye çağırıyordu ve şöyle diyordu: "Muhammed (s.a.v) öldükten sonra ondan bir eser kalmayacaktır." Acı bir dille Peygamber ve Hatice'ninkalbini yarıyordu.⁽¹⁾

KEVSER

Allah-u Teâla, Hz. Peygamber'e (s.a.v), **"Sana bol**

1 - Sire-i İbn-i Hişam, c.2, s.34. Tefsir-i Cevami'ül-Cami, s.529. Tabersi'nin eseri.

hayırlar vereceğiz." buyurarak onu müjdeledi. Düşmanlara cevap olarak **"Kevser"** suresini gönderdi ve şöyle buyurdu: **" Ey Muhammed, şübhesiz biz sana Kevser'i verdik. Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Doğrusu asıl ebter (soyu kesik) olan kin duyandır."**⁽¹⁾

Peygamber'in (s.a.v), Allah'ın vadelerinin kesin olduğunu, bütün hayırların menşe ve kaynağı olacak tertemiz ve bereketli neslin kendisinden vücuda geleceğine yakini vardır. Allah'ın va'di, Zehra-yı Ether'in (Fatıma'nın) dünyaya gelmesiyle gerçekleşti ve dünyanın ufukları onun veladeti nuruyla aydınlığa kavuştu. Allah Hatice'ye bir kız bağışladı müjdesi Peygamber'e (s.a.v) verilince kalbi sevinç ve neşatla dolup taşıtı. Kızı olduğuna üzülmedi; aksine, bu vesileyle kalbi mutmâin ve rahat oldu ve alemlerin Rabbinin müjdesinin eserini müşahâde etmiş oldu.

Resulullah (s.a.v), cahiliye devrinin, kızı olunca utanan ve şiddetli öfkeden dolayı suçsuz anneyi sövüp kınamaya tabi tutan ve halktan uzaklaşan cahil ve düşüncesiz kişilerden değildi.⁽²⁾

Muhammed (s.a.v), kadınlar için bir değere kâil olmayan, onları toplumdan saymayan ve masum kızları diri

1 - Kevser suresi.

2 - Nahl suresi, 58. ayet.

diri yere gömen insanların boş ve yanlış düşüncelerine karşı mücadele etmek ve kadının da toplumun hassas ve önemli uzuvlarından biri olduğunu, ağır bir vazife ve mesuliyeti bulunduğunu, toplumun azameti ve tarakkisi için gayret göstermesinin ve yaratılışının iktiza ettiği sorumlulukları hususunda vazifesini yapmasının gerekliliğini onlara anlatmak için me'bus olmuştu.

Allah-u Teâle, kadının değerini amalen bütün dünyaya anlatmak istediğinden dolayı seçkin Paygamber'in tertemiz neslini o hazretin kızının vücudunda karar kıldı ve İslam dininin imam ve önderlerinin, Zehra-yı Ether'in soyundan vücuda gelmesini mukadder eyledi. İşte bu vesileyle, kızı evlat olarak kabul etmeyen, hatta onu kendileri için bir ar ve aşağılık bilen akılsız kimselerin beynine sert bir darbe indirdi.

ANNE SÜTÜ

Fatıma'yı (a.s) temizleyip kundağını kundakladıktan sonra Hz. Hatice'ye verdiklerinde o şefkatli anne hoşhal olup aziz bebeğine, iyice büyümesi için süt vermeye başladı⁽¹⁾

Hatice, hiçbir özrü olmadığı halde yavrusunu Allah'ın kendisi için hazırladığı anne sütünden mahrum eden bencil

1 - Delail'ül-İmamet, s.9.

ve cahil kadınlardan değildi. Hatice, bebeğinin gıdası ve sağlığı için anne sütünden daha iyi bir yemeğın bulunmadığını çok iyi biliyordu veya bunu Resulullah'tan duymuştu.⁽¹⁾

Çünkü anne sütü, bebeğın hazım sistemi ve onun mahsus mizacıyla kamilen uygunluk içindedir. Bebek anne rahminde dokuz ay boyunca, annenin yemek, hava ve kanına ortaktır ve doğrudan doğruya annesinden rızıklandırılır. İşte bu yüzden anne sütünün özel terkibi, çocuğın özel yapısına tamamiyla uygundur. Üstelik, anne sütünde sahtekârlık, hile ve hastalık doğurucu mikroplar yoktur.

Hatice, annenin şefkat ve muhabbet dolu kucağının ve bebeğın annesinden süt emmesinin, çocuğın gelecekteki hayatında ne gibi bir rol ifa ettiğini ve onun saadeti için etkili olacağını bildiğinden dolayı aziz yavrusunu kendi sıcak kucağında eğitmeğı ve onu şerafet, nacebet, ilim , fazilet, sabır, fedakarlık ve şecaat kaynağından kaynaklanan temiz sütüyle doyurmasını tercih etti.

Gerçekten de Hatice'nin sütünden başka bir süt, böyle temiz bir unsuru ve böyle marifet ve şecaat ocağını yetiştirip nübüvvet bahçesinin bereket dolu meyvesini semereye

1 - Ali (a.s) buyurmuştur ki: "Çocuğın, anne sütünden daha bereketli, emzirildiğı bir süt yoktur." (Vafi, c.3, s.207).

ulaştırabilir miydi?

SÜT EMME DÖNEMİ

Hazret-i Zehra'nın (a.s) süt emme dönemi ve çocukluk çağı çok tehlikeli bir bölgede ve Sadr-ı İslamın kritik ve çok hassas dönemine rastladı. Şüphesiz bu kritik durumlar o çocuğun (Fatıma'nın) hassas ruhunda güzel etkiler bıraktı. Zira bilgin ve filizoflara göre çocuğun büyüdüğü çevre ile anne ve babanın düşünce ve hislerinin onun psikolojisinde ve şahsiyet sahibi olmasında etkili olduğu meselesi kesin bir şeydir. İşte bundan dolayı sevgili okuyuculara Peygamber'in değerli kızının büyüüp yetiştiği fevkalade buhranlı dönemi tecessüm ettirebilmek için Sadr-ı İslamın durum ve hadiselerini özet olarak zikretmeyi gerekli görüyoruz.

Resulullah (s.a.v), kırk yaşında iken risalete (peygamberliğe) meb'us oldu. Davetinin başlangıcında büyük zorluklar, tehlikeli ve zor hadiselerle karşılaştı. Tek başına bütün küfür ve putperestlik dünyasına karşı mücadele vermek istiyordu. Birkaç yıl gizli olarak tabliğ etti. Düşmanların şerrinden emanda kalmak için davetini açığa vurmağa cesaret edemiyordu. Daha sonra Allah'tan kendisine şöyle bir emir ulaştı: **"Emrolunduğun şeyi (halkı**

İslam dinine davet etmeği) açıkça söyle ve müşriklere aldırış etme."⁽¹⁾

Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) artık davetini aleni kıldı. Genel toplantılarda halkı açıkça mukaddes İslam dinine davet ediyordu ve gittikçe müslümanların sayısı artıyordu. Peygamber'in (s.a.v) daveti aleni olunca düşmanların eziyet ve incitmeleri de şiddetlendi. Resulullah'a eziyet ediyorlardı ve müslümanlara işkence uyguluyorlardı. Bazılarını Hicaz'ın yakıcı güneşi altında sıcak kumlar üzerine yatırıp göğüsleri üzerine ağır taşlar bırakıyorlardı, bazılarını ise öldürüyorlardı.

Müslümanlar o kadar zorluk ve işkence gördüler ki sonunda yorulup bu duruma sabredemez hale geldiler. İşte bu yüzden ev ve yaşantılarından el çekip diğer ülkelere hicret etmeğe başladılar. Bir grup müslümanlar da Resulullah'tan müsaade isteyip Habeşistan'a doğru hareket ettiler.⁽²⁾

Kâfirler, eziyet ve incitmelerle İslam'ın ilerlemesine mani olamadıklarını ve müslümanların eziyet ve zahmetlere karşı tahammül edip inançlarından vazgeçmediklerini görünce bir toplantı düzenlediler ve hep birlikte Muhammed'i (s.a.v) öldürmeği kararlaştırdılar.

1 - Hicr suresi, 94. ayet.

2 - Sire-i İbn-i Hişam, c.1, s.344. El Kamilü Fi't-Tarih, c.2, s.51.

Ebu Talib, onların tehlikeli kararlarından haberdar olur olmaz Resulullah'ın canını korumak için Hazreti, Beni Haşim'den bir grupla birlikte "Şi'b-i Ebi Talib" denilen bir dereye intikal ettirdi.

Ebu Talib ve Beni Haşim'den olan diğer kimseler Resulullah'ı korumakta oldukça çaba gösteriyorlardı. Peygamber'in amcası Hamza geceleri yalın kılıç o hazretin etrafında muhafızlık yapıyordu. Düşmanlar, Resulullah'ı öldürmekten ümitlerini kestikleri zamanda Şi'b-i Ebi Talib'de hapsedilen kimseleri iktisadi ambargo altına aldılar ve onlarla alış veriş yapmayı yasakladılar.

Müslümanlar, takriben üç yıl boyunca o yakıcı hapsede baskı, rahatsızlık ve açlık içerisinde yaşadılar. Kendilerine kaçak olarak gönderilen az bir yiyeceklerle geçiniyorlardı. Çoğu zamanlar çocukların açlıktan dolayı ağlama sesleri yükseliyordu. İşte Fatıma (a.s) böyle kritik bir zamanda ve böyle bir tehlikeli ve korkunç muhitte dünyaya geldi ve büyüyüp yetişti. Hatice-i Kûbra, böyle bir durum ve şartlarda aziz yavrusuna süt veriyordu. Fatıma'nın (a.s) süt emme döneminin bir kısmı böylece Şi'b-i Ebi Talib'de geçti, orada süt emmeden kesildi. O yakıcı kumlarda yol yürümeği öğrendi ve o kıtlık bölgede yemek yeme çağına erişti. Konuşmayı öğrendiğinde Şi'b-i Ebi Talib'deki aç çocukların ağlama seslerini duyuyordu. Gece saatlerinde

uykudan kalktığında akrabalarını, yalın kılıçlarla babasının etrafında muhafızlık yaparken görüyordu.

Takriben üç yıl boyunca Fatıma (a.s), Şi'b-i Ebi Talib'in yakıcı hapisinde kalıp dış dünya ile tüm ilişkileri kesilmiş durumdaydı.

Peygamber ve Beni Haşim, Şi'b-i Ebi Talib'den kurtulup kendi ev ve yaşantılarına döndüklerinde Fatıma (a.s) beş yaşlarına girmişti. Yeni hayatın çehresi, özgürlük nimeti, yiyim, içim ve giyim bolluğu, Zehra (a.s) için yeni bir şeydi; bu durumdan dolayı hoşhal ve sevinçliydi.

ANNENİN ÖLÜMÜ

Ama ne yazık ki Fatıma'nın (a.s) güzel günleri çok sürmedi. Özgür bir muhitte rahatça nefes almak istediği bir sırada şefkatli annesi Hatice'yi kaybetti.

Peygamber (s.a.v) ve yaranlarının, Şi'b-i Ebi Talib zindanından kurtulmasının üzerinden daha bir yıl geçmemişti ki Hatice dünyadan göçtü.⁽¹⁾

Eyvah, bu acı hadise, küçük Fatıma'nın hassas ruhunu ne kadar üzdü ve ümit fidanını ne kadar da soldurdu ve onun (latif) ruh ve canına en büyük darbeyi indirdi. Fatıma (a.s), böyle feci bir hadisenin vuku bullacağına ihtimal bile vermiyordu.

1 - Menakıb-i İbn-i Şehraşub, c.1, s.174.

Bazen annesini kaybettiği için göz yaşları döküyordu, herkese annesini sorup duruyordu. Peygamber, Hatice'nin defn işlerinden kurtulup eve döndüğünde Fatıma (a.s) babasının yanına varıp, **"Babacığım annem nerededir?"** diye soruyordu. Peygamber ona nasıl bir cevap vereceğini düşündüğü sırada Cebrâil (a.s) nazil olup şöyle dedi: **"Ya Muhammed! Fatıma'nın cevabında de ki: Annen zebercedden yapılmış bir sarayda tam bir huzur ve rahatlık içerisinde yaşıyor."**⁽¹⁾

NETİCE

Hazret-i Fatıma'nın (a.s) çocukluk dönemindeki tabîî olmayan durumları, acı olay ve hadiseleri şüphesiz o değerli kızın hassas ruhunda bir takım etkiler bırakmıştır. Gelecekteki yaşantısı, hareketi, fiili, vicdan niteliği bir hadde kadar o dönemin hadiseleriyle ilgilidir. Hz. Fatıma'nın şahsiyeti işte burada şekillendi. Bu hadiselerin hazrette yarattığı başlıca etkileri şunlardır:

1- Böyle korkunç bir durumda büyüyen ve yaşantısının başlangıcında ruhuna böyle büyük darbeler inen bir kimse üzgün, solgun ve gamlı bir şahıs olacaktır. İşte bundan dolayı Fatıma'nın (a.s) ruhi durumu hakkında, **"O daima gamlı ve mahzundu."** diye yazmışlardır.

1 - Yenabî'ül-Meveddet, s.313. Bihar'ül-Envar, c.16, s.1.

2- Her kim böyle buhrani bir durumda büyür, hatta süt emme ve çocukluk dönemini hapiste geçirir, kendisini bildiği andan itibaren gözüaltında kalır, baba, anne ve akrabalarının, kendi hedeflerini savunmak ve ona ulaşmak için her zorluk ve baskıya tahammül edip kendi hedeflerinden el çekmediklerini görürse tabiatıyla savaşı, mukavemetçi ve hedefli yetişir, hedefe ulaşmak yolunda zindan ve işkenceden korkusu olmaz ve mücadele meydanından da kolay kolay kaçmaz.⁽¹⁾

3- Fatıma (a.s), anne ve baba akrabalarının, İslam dinini, ve Allah perestliği yaymak yolunda ne gibi zahmet ve meşakatlere tahammül ettiklerini ve beşeriyetin hidayet ve kurtuluşu için ne gibi fedakârlıklar yaptıklarını gördüğünden dolayı müslümanlardan değerli babası öldükten sonra onun zahmetlerinin kadrini bilmelerini, kutsal hedefini takip etmede çaba ve ciddiyet göstermelerini ve kendilerine taysin ettiği yoldan sapmamalarını istiyordu.

ANNESİNİN VEFATINDAN SONRA

Bi'set'in onuncu yılında, Ebu Talib ve Hatice kısa bir müddet içerisinde birbirini ardınca dünyadan göçtüler⁽¹⁾. Bu iki

1 - Menakıb'i-İbn-i Şehraşub, c.1, s.174.

acı hadise Peygamber'in ruhuna o kadar te'sir etti ki Resulullah o yılı, gam ve üzüntü yılı olarak adlandırdı.⁽¹⁾ Çünkü bir taraftan en büyük gam ortağı, dahili müşaviri, hayat ortağı, ve evlatlarının annesi olan Hatice'yi kaybetti; diğer taraftan da en büyük destekçisi ve savunucusu olan Ebu Talib dünyadan göç etti. Böylece Peygamber'in dahili ve harici durumu bir anda alt-üst oldu. Bu iki büyük yardımcının kaybı sebebiyle düşmanların eziyet ve incitmeleri yeniden başladı. Bazen Hazreti taşıyorlardı, bazen mübarek yüzüne toprak saçıyorlardı, bazen çirkin söz söylüyorlardı ve bazen de bedenini kana boyuyorlardı. Hazret çoğu zamanlar gamlı ve üzüntülü bir şekilde eve geldiğinde aziz kızının solan yüzü ve annesinin ayrılığına ağlayan yaşlı gözleriyle karşılaşıyordu.

Fatıma (a.s), evden dışarı çıktığında acı hadiselerle şahid oluyordu. Bazen babasına eziyet ettiklerini ve kötü laflar söylediklerini görüyordu. Bir gün, düşmanların Mescid'ül-Haram'da oturup babasının katli için komplo düzenlediklerini gördü ve ağlar bir gözle eve dönüp düşmanın aldığı kararı babasına haber verdi.⁽²⁾

Bir gün müşriklerden biri, Resulullah'ı sokakta görünce

1 - Menakıb'i-İbn-i Şehraşub, c.1, s.174.

2 - Menakıb'i-İbn-i Şehraşub, c.1, s.71.

Hazretin başına bir miktar çör çöp ve pislik döktü. Resulullah bir şey söylemedi ve bu haliyle eve döndü. Kızlarından biri (yani Fatıma) Hazreti karşılamaya koştı, su getirdi, ağlar gözle babasının başını ve yüzünü yıkadı. Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Kızım, ağlama; mutmâin ol ki Allah (c.c) babanı, düşmanlarının şerrinden koruyacak ve (onlara) galip kılacaktır."**⁽¹⁾

Yine bir gün Peygamber (s.a.v), Mescid'ül-Haram'da namazla meşgul iken müşriklerden bir grup Hazreti alay ediyor ve incitmek istiyorlardı. Onlardan biri, yeni kesilmiş devenin rahmini götürüp kan ve pisliğiyle birlikte secde halinde o Hazretin mübarek sırtına attı. Orada hazır bulunan ve bu manzaraya şahit olan Fatıma (a.s) bu durumdan çok rahatsız oldu, ağlayarak Resulullah'ın yanına varıp devenin rahmini kaldırıp uzak bir yere attı. Resulullah (s.a.v), secdeden kalkıp namazını bitirdikten sonra o gruba beddua etti.⁽²⁾

Aziz Fatıma, işte küçük yaşlarında bu çeşit acı hadiseleri görüp babasının yardımına koşuyordu ve babası için adeta annelik yapıyordu.

Hatice vefat edince tabiatıyla ev işlerinin bazısı küçük

1 - Tarih-i Taberi, c.2, s.344.

2 - Menakıb'ı-İbn-i Şehraşup, c.1, s.60.

Fatıma'nın omuzuna yüklendi. Çünkü o ilk tevhid evi, o büyük hamarat hanımını elden vermişti. Evde artık Fatıma'dan (a.s) başka bir yadığârı yoktu. Tarih, o zor dönemde Peygamber'in evinde neler geçtiğini, geçimlerinin nasıl idare edildiğini aydınlığa kavuşturmamıştır. Ama kalp gözüyle o evde oturanların acıklı durumlarını müşahede etmek mümkündür.

Resulullah (s.a.v), Hatice'den sonra "Sude" ismindeki bir kadınla izdivac etti ve ondan başka diğer bazı kadınlarla da evlendi. Onlar da az çok Fatıma'ya alaka gösteriyorlardı. Ama yetim bir çocuğun annesinin yerini boş görmesi ve onun yerinde bir kadını müşahede etmesi o çocuğa çok zor gelir. Üvey anne her ne kadar iyi ve şefkatli olsa da, annenin sonsuz sevgi, muhabbet ve şefkatini gösteremez. Sıcak okşamalarıyla çocuğun kalbini rahat eden ve ona güç bağışlayan sadece annedir.

Ama Fatıma'nın (a.s) mahrumiyeti çoğaldıkça Peygamber'in (s.a.v) muhabbeti de ona o kadar çoğalıyordu. Çünkü Resulullah (s.a.v), Fatıma'nın anne yönünden muhabbet eksikliğinin ve diğer birçok yönlerdeki eksikliklerinin telafi edilmesinin gerekliliğini çok iyi biliyordu. Rivayetlerde varid olmuştur ki: **"Resulullah (s.a.v), Fatıma'nın yüzünü öpmedikçe uyumuyordu."**⁽¹⁾

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.93.

Mezkur sözler, Peygamber'in kızı Fatıma'nın takriben sekiz yıllık bir yaşantısının özetiydi.

Şunu da diyelim ki gerçi mezkur hadiseler ve ruhî sıkıntılar her çocuk için kırıcı ve sinir bozucudur ve onun ruhi ve cismi güçsüzlüğü ve çöküşü için yeterlidir. Ama bu hüküm herkes hakkında geçerli değildir. Çünkü bu gibi korkunç olaylar, sıkıntılar ve ardarda gelen savaşlar, tam tersine mümtaz ve seçkin kişilerin ruhunu takvîyet edip onların zorluklar karşısında direnişli olmaları için gizli ve zuhur etmemiş olan güç ve kabiliyetlerini ortaya çıkarır. Eğer maden taşı, aşırı bir sıcaklığın altında yer almazsa halis ve değerli altını ortaya çıkamaz.

Fatıma'nın (a.s) hayat döneminde meydana gelen kritik ve tehlikeli durumlar, korkunç hadise ve inkılaplar, onun ruhunda hiçbir hâlel icad etmedi; aksine onun vücudunun cevherini cilalandırdı ve onu her çeşit mücadele için âmade ve güçlü kıldı.

MEDİNE'YE DOĞRU

Resulullah (s.a.v), Bi'set'in on üçüncü yılında can tehlikesinden dolayı Mekke'yi terkedip Medine'ye doğru hicret etmeye mecbur kaldı. Mekke'den ayrılmak istediğinde Ali ve Fatıma (a.s) ile vedalaşıp Ali'ye şöyle

buyurdu: "Halkın emanetlerini kendilerine geri çevir, daha sonra kızım Fatıma'yı, annen Fatıma'yı ve amcam Hamza'nın kızı Fatıma'yı bir grup diğer kimselerle birlikte al, Medine'ye doğru hareket et, ben de sizi bekliyorum." Hazret bunu buyurup Medine'ye doğru yola çıktı.

Ali ibn-i Ebi Talib (a.s), Resulullah'ın emirlerini yerine getirdikten sonra Fatıma'yı (a.s) birkaç kadınla birlikte develere bindirip Medine'ye doğru hareket etti. Develeri sürmekle görevli olan Ebu Vakid yolda develeri süratle sürüyordu. Ali (a.s), Ebu Vakid'e şöyle buyurdu: "Kadınlarla müdarâ et (onları gözet), develeri yavaş sür. Çünkü kadınlar güçsüzdürler, zorluklara karşı tahammül etmeye güçleri yoktur."

Ebu Vakid cevaben şöyle dedi: "Düşmanlar bizi takip ediyor. Onların bize yetişmesinden korkuyorum."

Ali (a.s) ona: "Resulullah (s.a.v), onların bize bir zarar veremeyeceğini haber vermiştir." diye buyurdu.

Zacnan ismindeki yerin yakınlarına vardıklarında, sekiz süvari arkadan onlara ulaştı. Ali (a.s), kadınları bir sığınağa indirip kılıcıyla düşmana saldırdı, onların hepsini dağıttıktan sonra kadınları tekrar develere bindirip Medine'ye doğru hareket etti. Resulullah (s.a.v) Kuba'ya ulaştığında Ali (a.s), Fatıma ve diğer kimselerin kendisine

ulaşmaları için tam on iki gün orada bekledi. Hz. Resul, Ali ve beraberinde bulunanlar ulaştıktan sonra hep birlikte Medine'ye doğru hareket ettiler.⁽¹⁾

Resulullah (s.a.v) Mekke'de, bir rivayete göre de Medine'de Sude ile evlendi ve Fatıma'yı (a.s) onun evine götürdü. Daha sonra Ümmü Seleme ile evlendi ve Fatıma'yı koruması ve gözetmesi için onun yanına bıraktı. Ümmü Seleme şöyle diyor: "Resulullah (s.a.v) Fatıma'yı eğitmek için onu bana teslim etti; ben de onu terbiye etmek ve ona yol göstermek için gereken çabayı esirgemedim; ama andolsun Allah'a o, benden daha edepli ve daha bilgiliydi."⁽²⁾

1 - Menakıb-i İbn-i Şehraşub, c.1, s.175 ve 183.

2 - Delail'ül-İmamet, s.11.

İKİNCİ BÖLÜM

HZ. FATİMA'NIN (A.S) EVLENMESİ

HZ. FATİMA'NIN (A.S) EVLENMESİ

Peygamber'in kızı Fatıma (a.s), kendi asrının mümtaz kızlarındandı. Babası ve annesi, Kureyş ailelerinin en efzal, asil ve şerif olanlarındandılar. Zahiri güzelliği, manevi ve ahlaki kemalları, değerli anne ve babasından miras almıştı. İnsaniyetin en üstün kemallarıyla süslenmişti. Resulullah'ın şahsiyet ve azameti halkın nazarında gittikçe büyüyordu; kudret ve şevketi çoğalıyordu. İşte bundan dolayı aziz kızı Fatıma (s.a) daima Kureyş büyüklerinin ve şahsiyetli ve servetli kişilerin dikkatini çekiyordu; arasıra onun görücülüğüne gidiyorlardı. Ama Resulullah (s.a.v) hiç kimsenin bu konu hakkında konuşmasından hoşlanmıyordu, görücülere karşı öyle davranıyordu ki onlar Resullah'ın kendilerine öfkelenildiğini sanıyorlardı.⁽¹⁾

1 - Keşf-ül Gumme, c.1, s.353

Resulullah (s.a.v.) Fatıma'yı Ali için saklamıştı ve evlenme teklifini onun tarafından sunulmasını istiyordu.⁽¹⁾

Resulullah (s.a.v.) Allah tarafından, nuru nurla nikahlamaya görevliydi.⁽²⁾

Eb-u Bekir, Fatıma'yı isteyenlerden biriydi. Bir gün bu maksatla Resulullah'ın huzuruna varıp şöyle dedi: "Ya Resulullah, sizinle yakınlık kurmak istiyorum, Fatıma'yı benim akdime geçirmeniz mümkün mü?" Resulullah (s.a.v.) cevabında şöyle buyurdu: **"Ben Allah'ın emrini bekliyorum"** Eb-u Bekir umudu kesilerek geri döndü; o sırada Ömer le karşılaştı, ve görücülük macerasını ona anlattı. Ömer: "Resulullah (s.a.v.), kızını sana vermek istemediğinden teklifini reddetmiştir" dedi.

Bir gün de Ömer, Fatıma'yla evlenmek isteyip bu maksatla Resulullah'ın huzuruna vardı ve Fatıma'yla evlenme teklifini sundu. Peygamber (s.a.v.) onun cevabında da şöyle buyurdu: **"Fatıma henüz küçüktür ve kocasının tayını Allah'ın emrine bağlıdır"**.

Ömer ve Eb-u Bekir bir kaç defa (Fatıma'yla) evlenme teklifinde bulundular; Fakat Resulullah (s.a.v.) onların teklifini kabul etmedi.

1 - Keşf-ul Gumme, c.1 s.354

2 - Delail-ül İmamet, s.19

Çok büyük servete sahip olan "Abdurrahman ibn-i Avf" ve "Osman ibn-i Affan" da görücülük maksatıyla Resulullah (s.a.v.)'in huzuruna vardılar. Abdurrahman: "Ya Resulullah, Fatıma'yı bana nikahlarsan yükleri kaliteli kumaş olan, mavi gözlü yüz tane siyah deve ve on bin dinar mihriye vermeye hazırım" dedi.

Osman da: "Ya Resulullah, ben de bu miktar mihriyeye hazırım ve ben Abdurrahman'dan da üstünüm; çünkü ondan önce müslüman olmuşum" dedi.

Peygamber (s.a.v.) onların bu sözlerine karşı çok öfkeleni ve onların malına hiç bir alakası olmadığını ve onlara evlenme meselesini alım satım ve servet mübadele etme meselesi olmadığını anlatmak için yerden bir avuç toprak alıp Abdurrahman'a doğru attı ve şöyle buyurdu: **"Sen benim para ve servete taptığımı mı sandın bana servetinle mi iftihar ve mübahat ediyorsun, bana parayla evlenmeyi mi tahmil etmek istiyorsun?"**⁽¹⁾

ALİ (A.S.)A YAPILAN ÖNERİ

Resulullah'ın ashabı, azda olsa Resulullah'ın Fatıma'yı Ali'ye nikahlamak istediğini hissetmişlerdi; ama Ali (a.s.)'ın

1 - Menakib-i İbn-i Şehr Aşub, c.3,s.345. Tezkiret-ül Havas, s.306

tarafından hiç bir evlenme teklifi gelmiyordu. Bir gün Ömer, Eb-u Bekir, Muaz ve diğer bir kaç kişi camide toplanıp kendi aralarında sohbet ediyorlardı. Bu sırada Fatıma'dan söz edildi, Eb-u Bekir şöyle dedi: Çoktan beri arabin şahsiyet ve eşrafları Fatıma'yı istiyorlar, ama Resulullah onların teklifini kabul etmiyor, cevap olarak şöyle buyuruyor: "Fatıma'nın kocasının tayini Allah'ın emrine bağlıdır." Fakat Ali ibn-i Ebi Talip şimdiye dek Fatıma'yı isteme hususunda bir teşebbüste bulunmamıştır; sanıyorum teşebbüs etmemesinin sebebi fakir olmasıdır. Allah ve Peygamber'in, Fatıma'yı Ali için sakladığı benim yanımda açıktır. Daha sonra Ömer'e ve Sa'd ibn-i Muâz'a şöyle dedi: "Birlikte Ali'nin yanına gidip hadiseyi ona anlatmaya, ve evlenmeye gönlü olduğu taktirde de kendisine yardımda bulunmaya hazır mısınız?" Sa'd ibn-i Meâz, bu teklifi kabul edip Eb-u Bekir'i teşvik etti.

Selmani Farsi şöyle diyor: Ömer, Eb-u Bekir ve Sa'd ibn-i Meaz bu maksatla camiden çıkıp Ali (a.s.)ı aramaya koyuldular. Ama Ali (a.s.)ı evinde bulamadılar. Ensardan birisinin hurmalığında deveyle su çıkarıp hurma ağaçlarını suladığını öğrendiler; bunu öğrenir öğrenmez o Hazretin tarafına koştular.

Ali (a.s.) (onları görünce): "Nerden geliyorsunuz ve niçin buraya geldiniz?" diye sordu.

Eb-u Bekir, Hz. Ali'nin cevabında şöyle dedi: "Ya Ali, sen bütün kema'llarda diğerlerinden üstünsün, kendi

durumunu ve Resulullah'ın sana olan ilgisini kamilen biliyorsun. Kureyş büyükleri ve ileri gelenleri, Fatıma'nın görücülüğü için Resulullah'ın yanına gitmişlerdir, ama Resulullah (s.a.v.) onların hepsini reddetmiştir ve Fatıma'nın eşinin tayinini Allah'ın emrine havale etmiştir; sanıyorum Allah ve Resulü, Fatıma'yı senin için saklamışlardır. Başka bir kimsenin böyle bir iftihara liyaketi yoktur. Sizin böyle bir tebbüsde ihmalkârlık yapmanızın sebebi nedir bilemiyorum.

Ali (a.s.)ı Eb-u Bekir'in sözünü duyunca mübarek gözlerinden yaşlar aktı ve şöyle buyurdu: **"Ya Eba Bekir, benim kalbi istek ve duygularımı tahrik ettin, gafil olduğum mevzuyu hatırlattın. Andolsun Allah'a ki Fatıma istenilecek bir makamdadır; benim gibi birisini onu istemekten alıkoyan şey sadece fakirliktir."**

Eb-u Bekir şöyle dedi: "Ya Ali, bu sözü buyurmayınız. Çünkü dünya ve dünya malının Allah ve Resulünün yanında hiç bir değeri yoktur. Ben çok çabuk teşebbüste bulunmanızı ve Fatıma'yı istemekte acele etmenizi uygun görüyorum."⁽¹⁾

UYUMUŞ FİKİRLER UYANIYOR

Ali ibn-i Ebi Talib (a.s), Resulullah'ın evinde büyümüşü, Fatıma (a.s)ı çok iyi tanıyordu, onun ahlak ve

psikolojisinden kamilen haberdardı. Her ikisi peygamber ve Hatice'nin eli altında eğitilmişlerdi ve her ikisi bir evde büyümüştü⁽¹⁾. Ali (a.s), Fatıma gibi bütün kemal ve faziletlere sahip birisini kesinlikle bulamıyacağını biliyordu; onu kalpten seviyor ve böyle durumların bir fırsat olduğunu çok iyi biliyordu. Ama İslam'ın kritik durumunu ve müslümanların sıkıntı ve iktisadî fakirlikleri Ali (a.s)ı öyle meşgul etmişti ki artık kendi isteklerine bile teveccüh etmiyordu; evlenmek ve bir aile teşkil etmekten başka her şeyi düşünüyordu.

Ali (a.s), Eb-u Bekir'in önerisi hakkında biraz düşündü, meselenin etraf ve yönlerini iyice inceledi; bir taraftan ekonomi fakirliği, müslümanların yoksulluğunu ve genel hadise ve sıkıntıları görüyordu, diğer taraftan da evlenme çağının ulaştığını, takriben ömründen yirmi bir veya daha fazla bir yılın geçtiğini, ⁽²⁾ ister istemez bir gün evlenmesi gerektiğini, Fatıma gibi birisinin de asla bulunmayacağını ve bu fırsatı, elden çıkarsa asla telafi edemeyeceğini düşünüyordu.

ALİ (A.S) GÖRÜCÜLÜĞE GİDİYOR

Eb-u Bekir'in önerisi Ali (a.s)ın ruhunu öyle sarstı ve iç

1 - Menakib-i İbn-i Şehr Aşub, c.2, s.180

2 - Zehâir-ül Ukba, s.26

duygusunu öyle alevlendirdi ki artık işi devam etmeğe gücü kalmadı. Devesini de alıp evine döndü, yıkandıktan sonra omuzuna temiz bir aba (arap elbisesi) attı ve ayakkabılarını giydi böylece Resulullah'ın huzuruna gitti. Ali (a.s), Resulullah'ın bulunduğu Ümm-ü Seleme'nin evine gitti, kapıyı çaldı; Resulullah (s.a.v), Ümm-ü Selime'ye: **"Kapıyı aç; o Allah ve Resulünü seven ve Allah ve Resulünün de kendisini sevdiği bir kimsedir."** diye buyurdular.

Ümm-ü Seleme arzetti ki: "Ya Resulullah, annem ve babam sana feda olsun, o şahıs kimdir ki görmeden onun hakkında böyle karar veriyorsunuz."

Hazret buyurdular ki: **"Ey Ümm-ü Seleme, sussana; o cesur ve yiğit bir kişidir; kardeşim, amcam oğlu ve benim yanımda insanların en sevimlisidir."**

Ümm-ü Seleme, yerinden kalkıp evin kapısını açtı; derken Ali (a.s) içeri girdi, selam verip peygamberin huzurunda oturdu; mahcubiyetten başını aşağı dikti; kendi isteğini dile getirip arzedemedi. Uzun bir müddet böylece sessizlikle geçti, her ikisi de susmuştu; bilahere peygamber (s.a.v) sessizliği bozup şöyle buyurdu: **"Ya Ali, güya bir hâcet için yanıma gelmişsin, fakat onu izhâr etmekten utanıyorsun? Çekinmeden kendi hâcetini iste ve bütün isteklerinin de kabul olunacağından emin ol."**

Hazret Ali(a.s.) **"Ya Resulallah, annem ve babam**

sana feda olsun, ben sizin evinizde büyüdüm ve sizin lûtuflarınızdan yararlandım. Annem ve babamdan daha iyi benim terbiyem ve eğitimimde çaba sarfettiniz ve sizin vücudunuzun bereketiyle hidayet oldum. Ya Resulallah, andolsun Allah'a ki benim dünya ve ahiret hazinem sizsiniz. Şimdi kendime, üns edinmem ve rahatsızlıklarımı azaltmam için bir eş seçme ve bir aile kurma vakti ulaşmıştır. Eğer selah görüp kızınız Fatıma'yı bana nikâh etseniz bana büyük bir saadet nasib olacaktır."

Resulullah (s.a.v), zaten böyle bir öneriyi bekliyordu, sevinçten yüzü nurlanmıştı; bunun üzerine **"Sabret, Fatıma'dan söz alayım"** diye buyurdu.

Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın yanına gidip: **"Kızım, Ali İbn-i Ebi Talib'i çok iyi tanıyorsun, görücülüğe gelmiştir, seni onunla nikâhlamaya izin veriyormusun?"** diye buyurdu. Fatıma mahcubiyetten susup bir şey söylemedi. Resulullah (s.a.v), onun susmasını rızalık alameti bildi."⁽¹⁾

UZLAŞMA

Resul-ü Ekrem (s.a.v), izin aldıktan sonra Ali'nin yanına döndü, gülümseyerek, **"Ya Ali evlenmek için bir şeyin var mıdır?"** diye sordu. Ali (a.s) cevaben: **"Ya**

Resulallah, annem ve babam sana feda olsun, siz durumumu daha iyi biliyorsunuz; bütün servetim, bir kılıç, bir zırh ve bir deveden ibarettir." dedi.

Hazret Resulullah (s.a.v.) buyurdular ki:"Sen savaş ve cihad ehlisin, kılıcsız Allah yolunda savaşamazsın; kılıç senin levazım ve ilk ihtiyaçlarındandır. Deve de yaşantının zaruriyatlarından sayılır; onun vesilesiyle su çekiyor, kendinin ve ailenin geçimini te'min ediyorsun. Ehl-u iyalin için rızık kazanıyor, yolculukta yükünü ona yüklüyorsun. Sarf-ı nazar edebileceğin tek şey zırhtır. Ben de seni zorlamıyorum, bu zırhla yetiniyorum. Ya Ali, şimdi sana bir müjde vermemi ve sana bir sırrı söylememi ister misin?"

Ali (a.s):" Evet ya Resulullah, annem ve babam sana feda olsun, siz daima güzel huylu ve tatlı dilliydiniz." dedi.

Hazret Resulullah buyurdular ki, "sen benim yanıma gelmeden önce Cebrail nazil olup şöyle dedi: **"ya Muhammed, Allah seni yaratıkları arasından seçti, ve risalete atadı; Ali'yi de seçti, sana kardeş ve vezir kıldı. Kızın Fatıma'yı onunla evlendirmelisin; onların evlenme töreni, göklerde ve meleklerin huzurunda yapıldı. Allah onlara iki tertemiz, necib, tahir ve güzel evlat bağışlayacaktır. Ya Ali, henüz Cebrail göklere yükselmemişti ki sen kapıyı çaldın.**"⁽¹⁾

NIKÂH HUTBESİ

Resulullah (s.a.v) buyurdular ki, ya Ali, halkın huzurunda nikâh merasimini yapmak ve hutbe okumak için sen hemen camiye git ben de ardından geliyorum.

Ali (a.s) sevinçle camiye doğru hareket etti, yolda Ebu Bekir ve Ömer'le karşılaştı; işin nasıl olduğunu sordular; hazret Ali (a.s.)cevaplarında şöyle buyurdu: **"Resulullah, kızını benimle evlendirdi, halkın huzurunda akid ve nikâh merasimini yapmak için şimdi o da gelecek.**

Resulullah (s.a.v)'in, sevinç ve mutluluğu yüzünden okunduğu bir halde camiye geldi ve Bilal'e şöyle emretti: **"Muhacir ve Ensar'ı camiye topla."** Halk toplandığında hazret Resulullah (s.a.v.) minbere çıktı. Allah'a hamd-ü senadan sonra şöyle buyurdu: **"Ey insanlar bilin ki Cebrâil bana nazil oldu, Ali ve Fatıma'nın evlenme töreninin semavi alemde, meleklerin huzurunda yapıldığını haber verdi ve yeryüzünde de böyle bir törenin yapılmasını ve sizin buna tanık olmanızı emretti."** Hazret Resulullah (s.a.v.) daha sonra oturup Ali (a.s) 'a şöyle buyurdu: **"Kalk nikâh hutbesini oku."**

Ali (a.s) kalkıp şöyle buyurdu: " Allah'a verdiği nimetlerine karşı hamd ediyor ve şehadet ediyorum ki ondan

başka bir ilah yoktur; öyle bir şahadet ki O'nun rızasını celbeder. Muhammed ve âl'ına (soyuna) selam olsun; öyle bir selam ki onun makam ve derecesini yükseltir. Ey insanlar, Allah evlenmeyi bizim için beğenmiştir ve buna emretmiştir. Benim Fatıma ile evlenmemi Allah mukadder eylemiştir ve emretmiştir. Ey insanlar, Resulullah (s.a.v) Fatıma'yı bana eş kıldı, o zırhımı mihir olarak kabul etti; o hazretten sorun ve tanık olun.

Müslümanlar Resulullah (s.a.v)'e : "Ya Resulallah, Fatıma'yı Ali'yle evlendirdin mi?" diye arzettiler.

Resulullah (s.a.v) cevaben, evet buyurdular.

Sonra mecliste hazır bulunanlar ellerini duaya kaldırıp şöyle dediler: "Allah bu evliliği size mübarek eylesin, aranızda dostluk ve muhabbet kılsın." Merasim sona erdikten sonra peygamber (s.a.v) evine döndü; Kadınlar Fatıma için de meclisi düzenleyin⁽¹⁾. Evlenme merasimi, Zilhacce'nin⁽²⁾ Birinci veya altıncı günü, hicri ikinci veya üçüncü yılında düzenlendi.⁽³⁾

1 - Bu bölümün sözlerini kitaplarda bulabilirsiniz: Keşf-ül Gumme, c.1, s.353-359. Menakib-i İbn-i Şehr Aşub, c.3. Zehair-ül Ukba, Tezkiret-ül havas, Delail-ül İmamet, Menakib-i Harezmi, s.247, Bihar-ül Envar, c.43, s.92-145

2 - Menakib-i İbn-i Şehr Aşub, c.3, s.349.

3 - Bihar-ül Envar, c.43, s.6-7

DAMAD SEÇİMİ

İslam müslümanlara şöyle diyor: Eğer bir genç, kızınızın görücülüğüne gelirse her şeyden önce onun dini ve ahlaki yönlerini araştırınız. Eğer imanlı, iffetli ve hoş ahlaklı birisi olursa vuslat kurun. Evet İslamın akidesine göre evlilik, mal ve servet esasına dayanmamalıdır. İslam şöyle diyor: Sadece servet insanı mutlu etmemektir. Damadın ahlaki faziletleri, nefsanî kemalleri ve dine bağlılığı mal ve servetten üstündür. Çünkü imanlı ve hoş davranışlı bir damat fakir olsa da, ailesini geçindiren bir ayyaş, hevese tabi olan ve laobali bir zenginden daha üstündür.

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: Bir kimse kızınızı istemiye geldiğinde ahlak ve dinini beğenirseniz onunla vuslat edin, ona red cevabını vermeyin. Eğer evlenme programınız bunun aksi olursa, karşınıza büyük bir zorluk ve sıkıntılar çıkar.⁽¹⁾

İslam Peygamberi, bu sözleri sadece halka öğretmiyordu, kendiside bunlara amel ediyordu. İşte bundan dolayı Ali (a.s.)'ın, din, takva, ahlaki fazilet ve nefsanî kemallerini, Abdurrahman ve Osman'ın bol servetine tercih

etti ve onun fakirliğini noksanlık olarak kabul etmedi.

HZ. ZEHRA (A.S.) MİHRİYESİ

1- Dört yüz veya dört yüz seksen veyahut beş yüz dirhem değerinde bir zırh.

2- Yemen kumaşından bir takım elbise.

3- Sepilenmiş bir koyun postu.⁽¹⁾

DERS VERİCİ BİR AMEL

İslam, ağır mihriyeyi halkın salahına uygun bilmiyor; damadın din ve ahlakını beğenirseniz mihir hakkında sıkı tutmayın, azla yetinin diye tavsiyede bulunuyor.

Peygamber-i Ekrem şöyle buyuruyor: "Ümmetimin en üstün kadınları, güzel ve mihriyesi az olanlardır."⁽²⁾

İmam-ı Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: "Kadının kötülüğü mihriyesinin ağır olmasıdır."⁽³⁾

İslamın inancına göre mihir artırmada yarışa girmek, yaşamı halka zorlaştırır ve onlar için büyük zorluklar çıkarır. Evlenmek konusunda kolaylık göstermekle gençlerin,

1 - Menakib-i İbn-i Şehr Aşub, c.3, s.351

2 - Vafi. kitab-ı nikah, s.15

3 - Vafi, kitab-ı nikah s.15

binlerce toplumsal bozukluk ve ruhi sıkıntılardan kurtulmak için onlara aile teşkil etmeye teşvik etmek gerekir. Ağır mihirler, yeni bir yaşamın başlangıcında damadın ekonomik temelini sarsar; kadın ve erkeğin sefa ve sevgisini zedeler ve gençleri evlenmeye rağbetsiz kılar. İslam'ın değerli Resulü, ağır mihriyenin halkın salahına olmadığını amelen bütün insanlara anlatmak için aziz kızını, mulahaza etmiş olduğunuz mihriye karşılığında Ali İbn-i Ebi Talib (a.s.) ile evlendirdi. Hatta ondan borç olarak bir şey istemedi.

HZ. FATİMA'NIN (A.S) ÇEYİZİ

Resulullah (s.a.v) Hz. Ali'ye şöyle buyurdu: **"Şimdi kalk, Fatıma'ya mihriye kıldığın zırhı sat, parasını bana getir, onunla bir takım ev eşyası ve gerekli şeyler alayım."**

Bunun üzerine Hz. Ali (a.s) zırhını çarşıya götürdü ve onu sattı. Çeşitli rivayetlerde o zırhın kıymetinin dört yüz veya dört yüz seksen veya beş yüz dirhem olduğu yazılmıştır. Şunu da diyelim ki bazı rivayetlere göre zırhı Osman aldı, daha sonra da onu Ali'nin kendisine hediye etti.⁽¹⁾

1Bihar'ül-Envar, c.43,s.130.

Ali (a.s) zırhın parasını alıp onu Peygamber'in (s.a.v) huzuruna takdim etti. Resulullah (s.a.v), Ebu Bekir, Selman-ı Farisi ve Bilal'ı huzuruna çağırıp onlara şöyle buyurdu: **"Bu para ile Fatıma (a.s) için ev eşyası ve gerekli şeyler alın."** Hazret o paradan bir miktarını da Esmâ'ya verip şöyle buyurdu: **"Kızım için esans ve güzel koku al ve geri kalanını da Ümmü Seleme'ye teslim et."**

Ebu Bekir şöyle diyor: "Paraları saydığımda 63 dirhem olduğunu gördüm o parayla şu şeyleri satın aldım:

- 1- Bir beyaz gömlek
- 2- Büyük bir baş örtüsü
- 3- Hayber malı siyah bir elbise
- 4- Hurma lifinden örülen bir yatak tahtı
- 5- Bir koyun yünü, diğeri de hurma lifiyle doldurulmuş olan ketenden iki adet döşek.

6- İçi ezhar ismindeki bitki ile doldurulmuş olan koyun derisinden dört adet yastık.

- 7- Bir adet hasır-ı Hicri.
- 8- Bir adet el değirmeni.
- 9- Bir bakır kab.
- 10- Su çekmek için deriden yapılan bir kırba.
- 11- Elbise yıkamak için bir leğen
- 12- Süt için bir adet kâse.
- 13- Bir su kabı.

- 14- Bir yün perde.
- 15- Bir ibrik.
- 16- Bir çömlek maşraba.
- 17- Sergi olarak kullanılan bir adet deri.
- 18- İki çömlek testi.
- 19- Bir aba."⁽¹⁾

Fatıma'nın (a.s) çeyizini Peygamber'in (s.a.v) huzuruna getirdiklerinde Hazretin gözlerinden yaşlar aktı, başını göğe doğru kaldırıp şöyle dedi: **"Allah'ım bu evliliği, kablarının çoğu çömlekten olan kimselere mübarek eyle."**

MÜSLÜMANLAR İÇİN BİR DERS

Ali ile Fatıma'nın (a.s) evlenmesi, İslami evliliklerin en hassas ve en önemli örneklerinden biriydi. Çünkü kızın babası, Arap Yarımadası'nın ve İslam dünyasının en büyük şahsiyeti ve Allah'ın seçkin peygamberiydi. Kızın kendisi de İslam kadınlarının en üstünü, en akıllısı, en terbiyeli, en olgunu ve beşeriyetin dört büyük kadınlarından biri sayılıyordu. Damad da asalet ve neseb açısından Arapların en şerefli idi. İlim, kemâl, şecaat açısından bütün İslam şahsiyetlerinden üstündü. Resulullah'ın resmi halifesi, veziri

1Menakib-i İbn-i Şehraşub c.3, s.353. Keşf'ül-Gumme, c.1, s.359.

ve müşaviriydi. İslam'ın yiğit eri ve İslam ordusunun baş komutanıydı. Böyle bir evlenme, mümkün olduğu kadar özel bir ihtişam ve teşrifatla yapılmalıydı. Ama mülahaza ettiğiniz gibi bu evlenme merasimi çok sade bir şekilde düzenlendi. Örnek İslam kadınının çeyizi, gördüğünüz gibi çok kolay bir şekilde hazırlandı. İlginç olan şu ki bu muhtasar çeyiz de Hz. Zehra'nın kendi mihriyesiyle alındı.

Mihriyeye dokunmayan ve binbir sıkıntı ve zorlukla kızı için çeyiz hazırlayan baba da yoktu ortada. Resulullah (s.a.v) her ne pahasına olursa olsun hatta borçlansa bile yegane aziz kızı için iftihar edici bir çeyiz hazırlayabilirdi. Ben Allah'ın elçisiyim, kendi makamımı korumam gerekir, kızım da dünyanın en üstün kadınlarından, onun da ihtiram ve haysiyetini riayet etmeliyim ve ona sevindirici şeyler hazırlamalıyım; damadım da İslam'ın ünlü şahsiyetlerindendir, cihad ve hizmetleri kimseye gizli değildir, onun zahmetlerinin ihtiramı ve değeri için yüz ağartıcı şeyler hazırlamalıyım diyebilirdi.

Ama Resulullah (s.a.v) mihriye ve çeyiz artırmadaki yarışın, zarar ve ziyanlarını çok iyi biliyordu. Yine Resulullah (s.a.v) müslümanların, bu belaya düşer oldukları takdirde genel bir fakirliğe düşeceklerini, iktisadi iflasa uğrayacaklarını, talakın çoğalacağını, gençlerin aile kurmaktan kaçınacağını, kadınsız gençlerin ve kocasız

kızların gün geçtikçe artacağını, suç ve cinayetlerin fazlalaşacağını, fuhuş ve zinanın aşikar olacağını ve sinir hastalıklarının artış göstereceğini çok iyi biliyordu. İşte bundan dolayı, İslam'ın birinci ve ikinci şahsiyetinin düzenlediği o örnek evlenme töreni, bütün müslümanlara ve onların önderlerine ameli ve öğretici bir ders olsun diye çok sade bir şekilde düzenlendi.

Hız. Ali (a.s) de mal ve servet elde etmek ve çok şeyiz aşkına evlenen, şeyizi az olduğu takdirde her gün suçsuz eşini rahatsız eden, yersiz kınama ve tenkitlerle yuvasını yıkmaya kalkışan kısa düşünceli gençler gibi değildi. Sefa ve samimiyetle dolu evlilik ocağını, yersiz ve çocukca bahanelerle soğuk ve sefasız kılan, muhabbet ve sevgi evini ihtiyari bir zindana dönüştüren bir kimse değildi. Ali (a.s), insanların gelecek imamı ve önderiydi, bu çeşit yanlış fikirlere karşı savaşmak istiyordu. Dünya, mal ve servetinin onun nazarında hiçbir değeri yoktu.

Hız. ALİ'NİN (A.S) EV EŞYASI

Hız. Ali (a.s) de evlilik hayatı için şu şeyleri temin etmişti:

- 1-Elbise ve su tulumunu asmak için bir askı.
- 2- İki adet koyun postu.

- 3- İki adet yastık.
- 4- Bir adet su kırıbası.
- 5- Bir adet un kalburu. ⁽¹⁾

EVLİLİK GÖRÜŞMESİ

Ali (a.s) şöyle buyuruyor: "Peygamberle Fatıma hakkında konuşmaktan utanmam takriben bir ay sürdü. Ama bazen Resulullah (s.a.v), halvet olduğunda şöyle buyuruyordu: **"Ya Ali, ne iyi ve ne güzel bir eş sana nasib oldu. Dünya kadınlarının en üstününü sana nikâhladım."**

Bir gün kardeşim Akil yanıma gelip şöyle dedi: "Kardeşim, senin evlenmenden çok mutluyum; niçin Resulullah'dan istemiyorsun ki Fatıma'yı senin evine göndersin ve bu evlenme vesilesiyle de gözümüz aydın olsun?" Akil'e: **"Evlenmeği çok istiyorum, fakat Resulullah'dan utanıyorum."** dedim. Akil de şöyle dedi: **"Allah aşkına kalk da birlikte Peygamber'in huzuruna gidelim."**

Ali (a.s) kardeşi Akil'le birlikte Resulullah'ın evine doğru hareket etti, yolda Ümmü Eymen ile karşılaşip meseleyi ona dediler. Ümmü Eymen şöyle dedi: "Müsade edin ben ilk önce bu konu hakkında Resulullah'la müzakere

1Bihar'ül-Envar, c.43, s.114.

edeyim. Çünkü bu çeşit meselelerde kadınların sözü daha etkilidir."

Ümmü Seleme ve diğer kadınlar hadiseden haberdar olup Peygamber'in huzuruna geldiler ve şöyle dediler: "Ya Resulellah, babamız ve annemiz sana fedâ olsun, biz bir mevzu için huzurunuzda gelmişiz ki Hatice hayatta olsaydı gözü aydın olurdu." Peygamber (s.a.v) Hatice'nin ismini duyunca ağladı ve şöyle buyurdu: **"Hatice?! Hatice gibi biri nerede bulunur? Halk beni tekzip ettiğinde o beni tasdik etti ve Allah'ın dinini yaymak için bütün malını benim tasarrufuma bıraktı. Hatice öyle bir kadındı ki Allah-u Tealâ, ona cennette zümrütten bir ev bağışladığını müjdelememi bana vahyetti."**

Ümmü Seleme arzetti ki: "Annem ve babam sana feda olsun, Hatice'nin hakkında buyurduğunuz her şey doğrudur; Allah bizi onunla haşır etsin. Ya Resulellah, kardeşin ve amca oğlun, eşini evine götürmek istiyor." Hazret buyurdular ki: **"Öyleyse neden kendisi bu konu hakkında bir şey söylemiyor?"** Ümmü Seleme: "Utaniyor." dedi.

Peygamber (s.a.v), Ümmü Eymen'e şöyle buyurdular: **"Ali'yi benim yanıma çağırın."**

Ali(a.s) Peygamber'in huzuruna müşerref olduğunda Hazret şöyle buyurdu: **"Ya Ali, eşini evine götürmek istiyor musun?"** Ali (a.s): **"Evet, ya Resulellah."** diye arzetti.

Peygamber (s.a.v) buyurdular ki: **"Allah mubarek**

etsin, bu gece veya yarın evlenme vesilelerini hazırlayacağım."

Daha sonra kadınlara da şöyle buyurdu: **"Fatıma'yı süsleyin, güzel kokular sürün, ve zifaf için odalardan birini hazırlayın."**⁽¹⁾

EVLENME MERASİMİ

Resulullah (s.a.v) Ali'ye şöyle buyurdu : **"Düğünde velime verilmelidir; ben ümmetimin düğünlerde velime vermesini severim."**

Meclisde hazır bulunan Sa'd şöyle arzetti: **"Ben, sizin bu merasiminiz için bir koyun takdim ediyorum."**

Bir grup diğer ashab da güçleri mikdarınca yardımda bulundular.

Resulullah (s.a.v) Bilal'e şöyle buyurdu: **"Bir koyun getir."** Ali'ye (a.s) de buyurdular ki: **"Bir hayvan boğazla."** On dirhem de ona verip: **"Bir miktar yağ, hurma ve kurut al."** diye buyurdular. Ekmek de hazırladılar. Daha sonra Resulullah Ali'ye (a.s) buyurdular ki: **"İsteddiğini yemeğe davet et."** Hz. Ali (a.s), sahabeden bir çok grubu velime yemeğine davet etti. Etleri pişirdiler, yağ, hurma ve kuruttan bir yemek hazırladılar.

1Bihar'ül-Envar, c.43, s.130-132.

Çağırılanlar çok, ziyafet vesileleri ise az olduğundan dolayı Resulullah (s.a.v), merasime katılanların, onar onar içeriye girip yemek yemelerini emretti. Abbas, Peygamber'in amcası Hamza, Ali ve kardeşi Akil de davet edilenleri ağırlıyorlardı. Bir sofraya açıldılar, ashab onar onar içeri girdiler. Resulullah (s.a.v), mübarek eliyle yemekleri çekiyor ve misafirleri ağırlıyordu. Ashab doyduktan sonra dışarı çıkıyordu; sonra diğer bir grup içeriye giriyordu; böylece bir çok grup yemek yediler; Resulullah'ın elinin bereketiyle herkes yemekten doydu. Daha sonra Hazret, geriye kalan yemekleri, velime meclisinde hazır olmaktan mazur olan fakir ve yoksulların evlerine götürmelerini ve bir kab yemeği de Fatıma ve Ali (a.s) için bir kenara bırakmalarını emretti.⁽¹⁾

ZİFAF ODASINA DOĞRU

Peygamber'in hanımları Fatıma'yı süslediler, ona güzel kokular sürdüler. Peygamber (s.a.v), Ali'yi (a.s) çağırıp sağ tarafında oturttu, Fatıma'yı da sol tarafına oturttu. Daha sonra gelin ve damadı bağrına bastı, her ikisinin alnını öptü, gelinin elini tutup damadın avucuna bıraktı ve Ali'ye (a.s): **"Fatıma iyi bir eştir."** buyurdu; sonra Fatıma'ya (s.a)

¹Bihar'ül-Envar, c.43, s.132,137,114,106.

da: **"Ali iyi bir kocadır."** buyurdu.

Sonra kadınlara buyurdular ki: **" Gelin ve damadı, sevinç, gurur ve neşeyle zifaf odasına götürün ama Allah'ın razı olmayacağı bir şey söylemeyin."**

Resulullah'ın hanımları, neşe, gurur ve sevinçle Allah-u Ekber diğerek Fatıma ve Ali'yi zifaf odasına uğurladılar. Resulullah (s.a.v) da ardlarından yetişip zifaf odasına girdi ve bir kab su getirmelerini emretti. Getirilen suyun bir miktarını Fatıma'nın üzerine serpti ve geri kalan suyla abdest almasını ve ağzını yıkamasını emretti. Sonra bir kab su daha istedi. O sudan bir miktarını Ali'nin (a.s) mübarek bedenine serpti ve geri kalan suyla abdest almasını ve ağzını yıkamasını emretti. Daha sonra gelin ve damadın üzünü öptü; elini yukarı kaldırıp şöyle dedi: **"Allah'ım bu evlenmeyi mübarek eyle ve onlardan tertemiz bir nesil vücuda getir."**

Resulullah (s.a.v) zifaf odasından çıkmak istediğinde Fatıma (a.s), Hazretin eteğinden tuttu ve ağladı. Hazret buyurdular ki: **" Aziz kızım, ben seni insanların en sabırlısı ve en bilginiyle evlendirdim."**

Hazret sonra zifaf odasının kapısına kadar geldi ve iki mübarek eliyle kapının kolunu tutup şöyle buyurdu: **"Allah sizi ve neslinizi tertemiz eylesin. Ben dostlarınızla dostum, düşmanlarınızla düşmanım. Şimdi veda ederek**

sizi Allah'a emanet ediyorum."

Hazret o sırada zifaf odasının kapısını kapattı ve kadınlara: **"Evlerinize gidin, hiçbir kimse burada kalmasın."** buyurdu.

Bunun üzerine bütün kadınlar dağıldı. Hazret çıkmak istediğinde kadınlardan birisinin orada kaldığını gördü. **"Kimsiniz, herkes çıkmalıdır demedim mi?"** diye buyurdu. Orada kalan arzetti ki: **"Ben Esmâ'yım; çıkın buyurdunuz ama ben mazurum. Çünkü Hatice vefat ettiğinde, ben onun huzurundaydım; ağladığını gördüm; ona: "Dünya kadınlarının en iyisi, Resulullah'ın hanımı ve kendisine cennet vadesi verilmiş olan birisi olarak siz de mi ağlıyorsunuz?"** diye arzettim. Buyurdular ki: **"Ağlamamın sebebi şudur: Her kızın zifaf gecesi, sırrına mahrem olacak ve ihtiyaçlarını giderecek bir kadına ihtiyacı olduğunu biliyorum. Ben dünyadan göçüyorum, fakat zifaf gecesinde kızımın sırrının emini ve ona yardımda bulunacak birisinin olmamasından korkuyorum."** Ben o anda Hatice'ye şöyle dedim: **"Eğer Fatıma'nın zifaf gecesine kadar sağ kalırsam yanında kalacağıma, annelik yapacağıma söz veriyorum."** Resulullah (s.a.v) Hatice'nin ismini duyar duymaz elinde olmaksızın ağladı ve: **"Allah aşkına sen bundan dolayı mı kaldın?"** diye buyurdular. **"Evet diye arzettim."** Bunun üzerine: **"Öyleyse sözünde dur."** diye

buyurdular.⁽¹⁾

FATİMA (A.S) İLE GÖRÜŞ

Resulullah (s.a.v), zifaf gecesinin sabahı süt dolu bir kabla Fatıma'nın (a.s) zifaf odasına gitti; süt kabını Fatıma'nın eline verip: **"Baban sana feda olsun, iç."** diye buyurdu. Sonra Ali'ye (a.s): **"Amcan oğlu sana feda olsun, iç."** diye buyurdu.⁽²⁾ Daha sonra Ali'ye (a.s): **"Eşin nasıldır?"** diye sordu. Ali (a.s): **"Allah'a itaat etmekte en iyi yardımcıdır."** dedi. Sonra Fatıma'ya (a.s): **"Kocan nasıldır?"** diye sordu; o da cevaben: **"En iyi kocadır."** diye

1 - Bazı rivayetlere göre de Resulullah (s.a.v) evliliğin dördüncü günü Fatıma'nın evine teşrif buyurduğunda Esmâ'yla karşılaştı. Bu hikayeyi tarihçilerin bir çoğu nakletmiştir ve onu Umeys kızı Esmâ'ya nisbet vermişlerdir. Ama eğer gerçekten böyle bir şey olmuşsa Umeys kızı Esmâ hakkında doğru olamaz. Çünkü Umeys kızı Esmâ, Cafer ibn-i Ebi Talib'in eşiydi. Cafer ise eşiyile birlikte Habeşe'ye hicret eden ve Hayber savaşıdan sonra geri dönen kimselerdendir. Binaenaleyh, Esmâ'nın Fatıma'nın zifaf gecesinde Medine'de olmadığı kesindir. Öyleyse o kadın ya Yezid ibn-i Suken-i Ensâri'nin kızı Esmâ imiş veya Esmâ'nın bacısı ve Hamza ibn-i Abdü'l-Müttalib'in eşi Umeys kızı Selma imiş. Her halukârda, Keşf'ül-Gumme sahibinin yazdığı gibi bu destanın naklinde raviler bir yanlışlığa düşmüşlerdir.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2,s.99.

arzetti.⁽¹⁾

Resulullah (s.a.v), artık dördüncü güne kadar Fatıma'nın evine gitmedi. Dördüncü günü Fatıma'nın yanına teşrif buyurdu, onunla halvet etti ve ona: **"Eşini nasıl gördün."** diye sordu.

Fatıma (a.s) cevaben şöyle arzetti: **"Babacığım , Allah kişilerin en iyisini bana nasib etmiştir; fakat Kureyş kadınları, görüşüme geldiklerinde tebrik edeceklerine kalbime bir ukde bırakıp şöyle dediler: Baban seni, fakir ve yoksul bir kişiyle evlendirdi; halbuki servetli ve şahsiyetli kişiler seni istiyorlardı."**

Resulullah (s.a.v) kızına teselli verip şöyle buyurdu: **"Gözümün nuru, baban ve eşin fakir diğillerdir. Andolsun Allah'a ki yerin hazinelerini bana sundular ama ben ahiret nimetlerini, dünyanın mal ve servetine tercih ettim. Azizim, ben, herkesten önce İslam'ı kabul eden ilim, hilim ve akıl açısından bütün insanlardan üstün olan bir kimseyi sana eş seçtim. Allah-u Tealâ, bütün insanlar arasından beni ve eşini seçti. İyi bir eşin vardır; kadrini bil ve emrinden çıkma."**

Daha sonra Ali'yi (a.s) çağırıp şöyle buyurdu: **"Eşinle iyi geçin ve ona karşı şefkâtli davran. Bil ki Fatıma,**

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.117.

bedenimin bir parçasıdır; kim ona eziyet ederse bana eziyet etmiştir ve kim onu sevindirirse beni sevindirmiştir. Sizi Allah'a emanet ediyorum."⁽¹⁾

Meclisi (r.a) şöyle yazıyor: "Fatıma ve Ali'nin (a.s) nikâh akdi Ramazan ayında okundu ve Zilhiccenin birinde veya altısında da evlenme merasimi düzenlendi."⁽²⁾

Ali ve Fatıma (a.s)kısa bir müddet, Resulullah'ın evinden az uzak olan bir evde yaşadılar. Ama bu miktar uzaklığa tahammül etmek bile Resulullah'a ağır geliyordu. Bir gün Fatıma'nın evine gidip: "Seni kendi yanıma götürmek istiyorum." diye buyurdu.

Fatıma da cevaben şöyle arzetti: "Harise ibn-i Numan'la görüşün; şayet o evini bize verir."

Resulullah buyurdular ki: "Harise ibn-i Numan evlerini bizim için o kadar tahliye etmiş ve bizden o kadar uzaklaşmış ki artık ondan utanıyorum."

Bu haber Haris'e ulaşınca Resulullah'ın huzuruna varıp

1 - Ali ile Fatıma'nın evlenmesi hakkındaki yazdığımız sözleri aşağıda ismini zikrettiğimiz kitablarda bulabilirsiniz: Keşf'ul-Gumme, c.1, Menakib-i İbn-i Şehraşub c.3, Tezkiret'ül-Havas, Zehair'ül-Ukba, Delail'ül-İmamet, Sire-i İbn-i Hişam, Menakib-i Harezmi, Yenabi'ül-Mevedde, Bihar'ül-Envar, c.43, Nasih'üt-Tevarih, Hz. Zehra'yla ilgili cilt, İ'lam'ül-Vera, Mecme'üz-Zevâid, c.9.

2 -Bihar'ül-Envar, c.43, s.136.

şöyle dedi: "Ya Resulullah, malım ve canım sizin ihtiyarınızdadır; Ali ve Fatıma'yı benim evime intikâl ettirmenizi istiyorum."

Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) onları Haris'in evine intikal ettirdi.⁽¹⁾

1 - Tabakat-ı İbn-i Sa'd, c.8, bölüm:1, s.14.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HZ. FATİMA (a.s) HZ. ALİ'NİN (a.s) EVİNDE

HZ. FATİMA, ALİ'NİN (A.S) EVİNDE

Hız. Fatıma (a.s), baba evinden kocasının evine intikâl etti. Ama sakın yabancı birisinin evine gittiğini sanmayın. Çünkü nübüvvet merkezinden çıkıp, velayet evine gitti. İslam serdarı, komutanı, savaş veziri ve İslam'ın ilk şahsiyeti olan Peygamber'in özel müşavirinin evine yerleşti. Bu yeni merkezde, o örnek kadının omuzuna daha büyük bir vazife yüklendi ve resmen mes'uliyet sahibi oldu. Bu evde artık bütün dünya kadınlarına İslam'ın hakikât ve nuraniyetini gösterebilmek için ev kadınlığı, eşlik ve çocuk bakımı, fedakârlık, doğruluk ve muhabbet hususunda amelen dersler vermesi gerekiyordu.

EV İŞLERİNE BAKMAK

İki asıl uzvu (karı ile koca) günah ve sapıklıktan uzak

olan ve insani fazilet ve kemâllerle süslenen yegane ev, Ali ve Fatıma'nın eviydi. Ali (a.s) İslamî ve kâmil bir erkeğin, Fatıma (a.s) da İslamî ve kâmil bir kadının örneğiydi.

Hız. Ali (a.s) küçüklükten beri Resulullah'ın (s.a.v) eteğinde ve o Hazretin terbiyesi ve eğitimi altında büyümişti. En üstün ahlak, fazilet ve İslamî kemâllere sahipti. Fatıma (a.s) da değerli babasının evinde terbiye görmüş ve İslamî ahlaka tamamiyle aşinaydı.

Her ikisi de çocukluk döneminden beri gece-gündüz Kur'an ayetlerinin sesini, değerli Peygamber'in mübarek dilinden işitiyor; vahiy ve gaybi haberlerden haberdar oluyorlardı; İslam'ın marifet ve hakikatlerini asıl kaynağından alıyorlardı; onun ameli örneğini Resul-i Ekrem'in vücudunun aynasında görüyorlardı. Binaenaleyh ailevi yaşamın en yüce örneğini bu ailede müşahede etmek mümkündür.

Ali ve Fatıma'nın (a.s) evi, gerçekten sefa ve samimiyet ocağıydı. Karı ve koca tam bir sadakatla geçiniyor ve ev işlerinde yardımlaşıyorlardı. Yeni hayatın başlangıcında Resulullah'ın huzuruna varıp Hazretten ev işlerini kendi aralarında taksim etmesini istediler.

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Evin dahili işlerini kızım Fatıma, harici işlerini ise Ali yapsın."**

Fatıma şöyle diyor: **"Benim bu taksimden ne kadar hoşhal olduğumu sadece Allah biliyor. Çünkü Evin**

dışındaki işleri yapmak bana düşmemişti."⁽¹⁾ .

Fatıma (a.s) vahiyle terbiye olmuştu ve evin İslam'ın büyük mevzilerinden biri olduğunu ve bu büyük mevziyi kaybettiği ve alış veriş için evden çıktığı takdirde ise eve bakma ve çocuk eğitme vazifesini iyice yapamayacağını çok iyi biliyordu. İşte bundan dolayı evin dışındaki zor işleri Ali (a.s) üslenince çok sevindi. İslam'ın ilk şahsiyetinin yegane kızı iş yapmaktan utanmıyordu; eve bakmanın ağır mesuliyetinden kaçmıyordu. Evde o kadar zahmet çekiyordu ki Ali (a.s) kendisine acıyor ve hizmetlerini takdir ediyordu.

Bir gün ashabdan birine şöyle buyurdu: **Kendim ile Fatıma'nın durumunu sana anlatmamı istiyor musun ? Fatıma o kadar evime su getirdi ki bedeninde kırba iz bıraktı; o kadar el değirmeniyle buğday öğüttü ki elleri kabardı; o kadar evde temizlik yaptı, evi süpürdü ki elbiseleri tozlandı; o kadar kazanın altında ateş yaktı ki elbiseleri kararmaya başladı. Bu yüzden Fatıma'ya: "Peygamber'in huzuruna gidip hadiseyi Hazrete beyan edecek olursan ev işlerinde yardımda bulunacak bir hizmetçi verir." dedim.**

Fatıma (a.s) Resulullah'ın huzuruna gitti; Hazretin bir

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.81.

grup sahabeyle sohbet ettiğini görünce ihtiyacını izhar etmekten utanıp bir şey söylemeden geri döndü. Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın bir hacetten dolayı geldiğini anlamıştı. İşte bundan dolayı o günün sabahı evimize teşrif buyurdular, selam verdiler, biz de cevap verdik. Eve dahil oldu ve yanımızda oturup şöyle buyurdu: **"Fatımacığım, dün gece ne maksatla bizim eve geldin?"** Fatıma (a.s) hacetini arzetmekten utandı. Bu sırada ben şöyle dedim: **"Ya Resulullah, Fatıma eve o kadar su taşımış ki, kırbanın başı göğsünde eser bırakmış, o kadar el değirmeni çevirmiş ki elleri nasır bağlamış, o kadar evin nezafetinde çalışmış ki elbiseleri tozlanmış, yemek yapmak için, o kadar kazanın altında ateş yakmış ki elbiseleri kararmış. (Bu durumu görünce) ona: "Eğer babanın yanına gidip bir hizmetçi istersen seni bu durumdan kurtarır."** dedim.

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Fatımacığım, hizmetçiden daha hayırlı bir ameli sana öğreteyim mi? Her gün, otuz üç defa Sübhanallah, otuz üç defa Elhamdulillah ve otuz dört defa da Allahu Ekber zikrini söyle; bu zikir yüz defadan fazla değildir; fakat bunun amel defterinde bin sevabı vardır. Fatımacığım eğer bunu her gün sabahleyin söylersen, Allah dünya ve ahiret işlerinde sana kifayet eder."** Fatıma babasının cevabında üç defa

şöyle dedi: **"Allah ve Resulünden razı oldum."**⁽¹⁾

Diğer bir hadiste şöyle nakledilmiştir: Fatıma (a.s) kendi durumunu Resulullah'a tarif etti ve ondan bir cariye istedi. Resulullah (s.a.v) ağladı ve şöyle buyurdu: **"Fatımacığım Allah'a andolsun ki (şimdi) dört yüz fakir camide kalıyor; onların ne yemekleri vardır ve ne de elbiseleri. Cariyen olursa evde yapılan hizmete karşılık verilen sevabın elinden çıkıp cariyene verilmesini istemiyorum ve Ali ibn-i Ebi Talib'in (a.s) kıyamet günü Allah'ın huzurunda senden hakkını istemesinden korkuyorum."** Daha sonra Hazret Fatıma'ya tesbih duasını öğretti. Bunun üzerine Emir'ül-Müminin Ali (a.s) şöyle buyurdu: **" Resulullah'tan dünya taleb etmeye gittin, fakat Allah-u Teâla ahiret sevabını bize bağışladı."**⁽²⁾

Bir gün Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın (a.s) evine teşrif buyurduğunda, Ali ve Fatıma'nın el değirmeniyle meşgul olduklarını gördü; **"Hanginiz daha yorgunsunuz?"** diye sordu. Ali (a.s): **"Fatıma."** dedi. Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın yerine oturup el değirmenini çevirmekte Ali'ye yardımda bulundu.⁽³⁾

Cabir şöyle diyor: Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın

1 - Bihar'ül-Envar, c. 43, s. 82 ve s.134.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.85.

3 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.50.

değersiz bir elbise giydiğini, eliyle el değirmeni çevirdiğini ve çocuğunu da eteğine alıp ona süt verdiğini gördü. Hazret bu manzarayı görünce gözlerinden yaşlar aktı ve şöyle buyurdu: **"Aziz kızım, ahiretin tatlı nimetleri karşısında dünyanın zorluk ve acılarını tad."**

Fatıma (a.s) da: **"Ya Resulullah, Allah'a batini ve zahiri nimetlerine karşı şükr ediyorum."** dedi. Derken Allah şu ayeti nazil etti: **"Allah kıyamet günü sana o kadar bağışta bulunacak ki razı olacaksın."** (Zuha suresi, ayet 5)⁽¹⁾

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurdular: **"Hz. Ali (a.s) odun topluyordu, su getiriyordu ve evi süpürüyordu. Fatıma (a.s) da el değirmenini çeviriyor, hamur yapıyor ve ekmek pişiriyordu."**⁽²⁾

Bir gün Bilal sabah namazına biraz geç geldi, Resulullah (s.a.v) geç kalmasının sebebini sordu. Bilal arzetti ki: **"(Ya Resulullah) camiye gelirken Fatıma'nın (a.s) evinin önünden geçtim, bu esnada Fatıma'nın el değirmeniyle meşgul olduğunu ve çocuğun da ağladığını gördüm; "Ey Peygamberin kızı, işlerden birini bana bırak da sana yardım edeyim." dedim. Buyurdular ki: "Çocuğa bakmayı ben daha**

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.86.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.151.

iyi başarırım, istiyorsan el değirmenini çevirmekte bana yardım et." İşte el değirmenini çevirmeyi üstlendiğim için camiye biraz geç kaldım .

Peygamber (s.a.v) buyurdular ki: **"Fatıma'ya acıdın, Allah da sana acısın."**⁽¹⁾

KADININ KOCASINA HİZMETİ

Fatıma, toplumun normal fertlerinden birisinin evinde yaşamıyordu. O İslam'ın ikinci şahsiyetinin yani İslam'ın yiğit ve şecaatli serdarının ve değeli Peygamber'in özel müşaviri ve vezirinin evinde yaşıyordu. İslam ve kocasının hasas durumunu derkediordu; Ali'nin (a.s) kılıcı olmadığı takdirde İslam'ın ilerlemeyeceğinin de farkında idi. Fatıma (a.s), İslam'ın çok hassas ve buhranlı durumlarının olduğu bir dönemde, Ali'nin (a.s) evinde yaşıyordu. İslam ordusu daima hazırol vaziyetteydi. Her yıl için bir kaç savaş vardı. Ali ibn-i Ebi Talib (a.s) o savaşların hepsine veya çoğuna katılıyordu.

Fatıma (a.s), kendi hassas ve ağır mesuliyetinden haberdardı ve kadının, kocasının ruhundaki tesir ve nüfuzunu kamilen biliyordu. Kadının, eşini istediği tarafa götürebileceği bir kudret ve nüfuza sahip olduğundan da haberi vardı. Kişinin ilerlemesinin, geri kalmasının, bedbahtlık ve

saadetinin, bir hadde kadar kadının ruhiyesine, tavrının şekline bağlı olduğunu çok iyi biliyordu. Evin, erkeğin mevzisi ve dinlenme yeri mesabasında olduğunu, yaşam mücadelesi alanında ve dış dünyanın hadise ve zorluklarıyla karşılaşp yorulduğunda yeni bir güç elde etmek , iş yapmak ve vazifesini yerine getirmeye hazırlanmak için oraya sığındığının ve bu çok önemli huzur ve dinlenme yerinin riyasetinin de kadının uhdesine bırakılmış olduğunu bilincinde idi. İşte bundan dolayı İslam, kocasına hizmeti cihad mesabesinde karar kılmıştır.

Musa ibn-i Cafer (a.s) şöyle buyuruyor: **"Kadının cihadi kocasına iyi bakmasıdır."**⁽¹⁾

Hız. Zehra (a.s) İslam'ın yiğit ve cesur komutanının savaş meydanlarında, evin dahili durumundan fikri rahat olduğu ve eşinin teşvik ve şefkatlerinden yararlandığı takdirde muzaffer olduğunu iyice biliyordu. İşte bu yüzden diyebiliriz ki İslam'ın fedakâr serdari yani Ali ibn-i Ebi Talib (a.s) savaş alanında yorgun argın eve döndüğünde aziz eşinden tamamıyla şefkat, teşvik ve sevgi görüyordu. Bedenindeki yaralarını pansuman ediyordu; savaşla ilgili haberleri ondan sorup öğreniyordu.

Fatıma (a.s), evin köşe bucağında kendi hayatıyla meşgul olacak, İslam'la ilgili olan hadise ve olaylardan

1 - Vafi, kitab-ı nikah, s.114.

habersiz kalacak ve onlara teveccüh etmiyecek bir kadın değildi. Tarihi verilerden Fatıma'nın (a.s) İslam ile ilgili meselelerden haberdar olduğu, özellikle cephe ve savaş olaylarına kamilen teveccüh ettiği anlaşılmaktadır. Babası ve eşini teşvik etmenin yanı sıra gereken vakitlerde de savaş sahnesinde hazır bulunup gerekli işleri yapıyordu⁽¹⁾.

Tarih'de şöyle yazmışlardır: Uhud savaşından sonra Fatıma babasının kana boyanan yüzünü gördüğünde Hazreti bağına basıp ağladı ve babasının yüzündeki kanları temizledi. Emir'ül-Müminin Ali (a.s) su getirdi, Fatıma da babasının yüzünü yıkadı, fakat Hazretin yüzündeki kan bir türlü kesilmiyordu, nihayet Fatıma (a.s) bir parça hasırı yakıp külünü yaranın üzerine bastırdı, böylece kan kesilmiş oldu."⁽¹⁾

Yine tarihte yazmışlardır ki: Resulullah (s.a.v), Uhud savaşından döndüğünde kılıcını Fatıma'ya verdi ve: **"Kanlarını yıka."** diye buyurdu. Ali (a.s) da, kılıcını Fatıma'ya verip: **"Kanlarını yıka."** diye buyurdu.⁽²⁾

Fatıma (a.s), kocasını daima teşvik ve tahsin ediyordu. Fedakârlık ve cesaretini övüyordu; bu vesileyle kalbini hoşnut ediyordu ve onu gelecek savaşlar için hazırlıyordu; onun riyasız sevgisi Hazretin yorgun ve yaralı bedenine teskin bağışlıyordu.

1 - Ensab'ül-Eşraf, c.1, s.324.

2 - Sire-i İbn-i Hişam, c.3, s.106.

Ali (a.s) buyuruyor ki: "Eve gelip Fatıma'ya baktığımda bütün gam ve üzüntülerim yok oluyordu." ⁽¹⁾

Fatıma (a.s) kesinlikle Ali'nin (a.s) müsadese olmaksızın evden dışarı çıkmıyordu; hiçbir zaman onu öfkelenlendirmiyordu. Çünkü İslam'ın şöyle buyurduğunu biliyordu: **"Allah-u Tealâ, kocasını öfkelendiren her kadının oruç ve namazını, kocasını kendisinden razı etmedikçe kabul etmez."** ⁽²⁾

Fatıma, Ali'nin evinde kesinlikle yalan söylemedi; hiyanet etmedi ve hiçbir zaman emrinden çıkmadı. Yine Ali (a.s) buyuruyor ki: **"Andolsun Allah'a ki kesinlikle Fatıma'yı gazaplandıracak bir iş yapmadım, Fatıma da hiçbir zaman beni öfkelenlendirmedir."** ⁽³⁾

Ali ibn-i Ebî Talib (a.s), Fatıma'nın (a.s) en son veda saatinde kendisine şöyle buyurduğunu itiraf etmiştir: **"Amca oğlu, hiçbir zaman beni yalan konuşan ve hâin biri olarak bulmadın ; seninle muâşeret ettiğim günden beri emirlerine muhalefet etmedim."**

Ali (a.s) Fatıma'nın cavabında şöyle buyurdu: **"Ey Peygamber'in kızı, haşa ki sen benim evimde kötü davranmış olasan. Çünkü senin Allah'ı tanıma, iyi iş yapma, ulviyet ve takva derecen, tenkit edilmeyecek ve**

1 - Menakib-i Harezmi, s.256.

2 - Vafi, kitab-ı nikah, s.114.

3 - Menakib-i Harezmi, s.256.

kusur bulunmayacak bir seviyededir. Aziz eşim, senden ayrılmak benim için çok acıdır; ama ne yazık ki ölüme bir çare bulunamaz."⁽¹⁾

Hız. Ali (a.s) evin dahili durumundan tamamiyle rahat ve huzurlu olduğu için onca muvaffakiyet ve fetihler elde etti.

Ama Ali ibn-i Ebî Talib (a.s) eşinden binlerce ümid ve beklentisi olan, fakat kendisi için hiçbir sorumluluk duymayan, kendisini kadının mutlak maliki, onu ise satın alınmış bir köle veya daha aşağı bir şey bilen bencil kişilerden de değildi. Ali (a.s) savaş alanında kılıç salladığı zaman, eşinin de İslam'ın dahili siperlerinde cihadla meşgul olduğunu, gıyabında evin dahili ve harici bütün işlerinin onun üzerine düştüğünü, yemek yaptığını, elbise yıkadığını, çocuğa baktığını, onların terbiyesi için gayret gösterdiğini, savaşın o kıtlık buhranında ve zor dönemlerinde yemek ve diğer yaşam ihtiyaçlarını temin etmek için çaba sarfettiğini, savaş hadisesi ve haberlerinden dolayı çileler çektiğini ve gözü yolda kalıp eşini ve babasını beklediğini çok iyi biliyordu. Velhasıl idaresi, bir ülkeyi idare etmekten hiç de kolay olmayan bir evi idare ediyordu. Ali ibn-i Ebi Talib (a.s) de dahildeki fedekâr erin teselli, teşvik ve okşamalara muhtaç olduğunu iyice hissediyordu. Eve girdiğinde evin dahili haberlerini, Zehra'nın (a.s) çektiği üzüntü ve zorlukları sorup öğreniyor ve yorgun savaşçıya teselli veriyordu. Bu

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.191.

teselli ve şefkatler vesilesiyle onun üzgün kalbini teskinleştiriyor, yaşam zorlukları, fakirlik ve yoksulluk hususunda onu sabra davet ediyordu; yaşam ve çalışmaya devam etmek için ona yeni bir güç bağışlıyordu. Ali (a.s), erkeğin kadının muhabbet, samimiyet ve takdirine muhtaç olduğu kadar kadının da bunlara ihtiyacı olduğunu çok iyi biliyordu. İslam'ın örneği olan o iki eş kendi vazifeleri ile amel ediyorlardı; onlar İslam'ın ulvi ahlakından birer örnektiler.

Resulullah (s.a.v), zifaf gecesinde Ali'ye (a.s): **"Eşin, dünya kadınlarının en üstünüdür."**, Fatıma'ya (a.s) da: **"Kocan alemdeki kişilerin en üstünüdür."** buyurmamı? ⁽¹⁾

Peygamber (s.a.v): **"Ali olmasaydı Fatıma için layık bir eş bulunmazdı."** buyurmamış mı? ⁽²⁾

Hız. Ali (a.s) zifaf gecesinin sabahı Peygamber'e: **"Fatıma alemlerin Rabbine itaat etmekte bana en iyi yardımcıdır."** diye arz etmedi mi? ⁽³⁾

Fatıma (a.s), babasından şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **"Erkeklerinizin en iyileri, eşlerine daha çok ihsanda bulunan ve onlara daha çok şefkatli olan kimselerdir."** ⁽⁴⁾

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.132.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.98.

3 - Delail'ül-İmamet, s.7.

4 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.117.

ÇOCUĞA BAKMA

Hz. Fatıma'nın (a.s), çok önemli ve ağır vazifelerinden biri de çocuğa bakmak ve onları eğitmek meselesiydi. Fatıma (a.s) beş evlad sahibi oldu: Hasan, Hüseyin, Zeyneb, Ümmü Gülsüm ve Muhsin. Hz. Fatıma'nın beşinci evladı olan Muhsin sakıt oldu; o Hazretten iki oğlan ve iki kız baki kaldı. O Hazretin evlatları, normal şahıslardan değillerdi. Peygamber'in neslinin, Fatıma'dan vücuda gelmesi mukadderdi.

Resulullah-(s.a.v) şöyle buyuruyordu: **"Allah-u Teâla peygamberlerin zürriyetini (soyunu) kendi sulblerinde kılmıştır; ama benim zürriyetimi Ali'nin sulbünde kılmıştır; öyleyse ben Fatıma'nın evlatlarının babasıyım."** ⁽¹⁾

Allah-u Teâla din önderlerinin ve Resulullah'ın halifelerinin Fatıma'nın tertemiz soyundan vücuda gelmesini mukadder eylemişti. İşte bundan dolayı, onun ağır vazifelerinden biri çocuğa bakmaktır. Çocuğa bakmak kelimesi sözde küçük bir cümledir; ama çok önemli ve geniş bir manası vardır. Bazıları çocuğa bakmak yani babanın, evladının yaşam ihtiyaçlarını temin etmesi, annenin de onları yıkayıp kurulaması, yemeklerini yapmakta ve elbiselerini

1 - Menakib-i İbn-i Şehraşub, c.3, s.387.

yıkamakta çaba göstermesi ve evlatları karşısında bundan başka hiçbir sorumluluklarının olmaması diyebilirler. Ama İslam bu miktarla yetinmiyor; anne ve babayı büyük bir vazife karşısında sorumlu biliyor. İslam, çocuğun gelecekteki şahsiyetinin anne ve babanın eğitim ve gözetimine bağlı olduğunu söylüyor. Baba ve annenin bütün hareket , durum, fiil ve sözleri, evladın hassas ve latif ruhunda etki bırakmaktadır. Her evlad, anne ve babasının tavır, süluk ve gidişatının niteliğini göstermektedir. Anne ve baba, tam bir dikkatle çocuğun geleceğini gözetmekle sorumludur, tabiatı iyilik üzere yaratılan masum çocukları, fasid ve bedbaht olmamaları için ellerinden geldiği kadar korumalıdır.

Hız. Zehra'nın (a.s) kendisi vahiy evinde eğitilmişti; İslami terbiye ve eğitimden habersiz ve gafil değildi. Anne sütü ve annenin masum çocuğunu öpmesinden tut, bütün hareket, amel ve sözlerine kadar hepsinin çocuğun hassas ruhunda eser bıraktığını çok iyi biliyordu. Fatıma (a.s), İslam'a ayna olacak, onun hakikat ve ruhunu tanıtacak, Kur'ân'ın hakikat ve marifetlerini vücutlarından tecelli ettirecek örnek imamlar yetiştirmenin gerekli olduğunun ve bu mevzunun da kolay bir iş olmadığının farkında olan biriydi.

Yine Fatıma (a.s), İslam'ın ihtiyac zamanlarında kendi ve evlatlarının canını, dini savunmak ve zalimlere karşı mücadele vermek yolunda feda edecek ve kanlarıyla İslam

ağacını sulayacak İmam Hüseyin gibi kişileri terbiye etmenin ve Zeyneb ve Ümmü Gülsüm gibi heyecanlı hutbe ve konuşmalarıyla Beni Ümeyye'nin zulüm ve sitem rejimini rüsvay ve rezil edecek ve onların uğursuz maksatlarının önünü alacak kızları eğitmenin gerekliliğini biliyordu. Fatıma (a.s) ev medresesinde Zeyneb'e, Yezid'in zalim rejiminden korkmaması, ateşli konuşmalarıyla dost ve düşmanı ağılatması ve kardeşinin mazlumiyetini ve Beni Ümmeyye'nin zulümlerini aşıkâr etmesi için ona fedakârlık ve şecaat dersleri verdi. Yine Fatıma (a.s) İmam Hasan gibi İslâm'ın hassas durumunda, İslâm'ın yüce menfaatlerini korumak ve esasî bir inkılaba zemin hazırlamak için canını dişine takıp susabilecek, Muaviye'yle sulh İslâm'ın, mümkün olduğu kadar sulhu savaşa tercih ettiğini bütün dünyaya anlatacak ve Muaviye'nin entrika ve hilelerini aşıkâr edecek sabırlı evlatlar terbiye etmesinin gerekliliğini de biliyordu. Hz. Fatıma'nın böyle örnek kişileryetiştirmesi, onun ruhunun azametini ve olağanüstü gücünü göstermektedir.

Hz. Fatıma (a.s) ev muhitini küçük sayacak ve aşırı şeylere meyledecek bilgisiz ve düşüncesiz kadınlardan değildi. Hz. Fatıma (a.s) ev muhitini çok büyük ve hassas biliyordu ve onu insan yetiştirici bir yer ve önemli askeri eğitimler ve fedakârlık derslerinin verildiği bir üniversite sayıyordu. Bu medresede eğitim görenlerin burada

öğrendikleri dersleri, toplumun büyük alanında amel merhalesine çıkaracaklarını ve burada alıştıkları şeyleri gelecekte uygulayacaklarını biliyordu. Hz. Fatıma (a.s) kadın olduğundan dolayı küçüklük ve hakirlik duygusuna kapılmıyordu. Kadının makamını çok yüce biliyordu. Yaratılış nizamının kendisine verdiği böyle ağır ve önemli bir sorumluluk ve makamı üstlenmekten üşenmiyor ve kendisini bu makama layık ve salahiyetli biri olarak görüyordu.

YÜKSEK TERBİYE OKULU

Hız. Fatıma'nın evinde İslami terbiye metodunun sergilendiği örnek ve büyük bir okul tesis edildi. Mezkur okul İslam'ın ikinci şahsiyetinin ve İslam'ın örnek kadınının yani Ali ve Fatıma'nın (a.s) yardımlaşmasıyla idare ediliyor ve İslam'ın birinci şahsiyetinin yani Peygamber-i Ekrem'in (s.a.v) resmen gözetimi altında idi. Onun program ve eğitim usulleri, doğrudan doğruya alemlerin Rabbi olan Allah tarafından nazil oluyordu. Dolayısıyla da orada en iyi eğitim programları icra oldu ve en seçkin kişiler terbiye edildi.

Şuna da itiraf etmeliyim ki malesef o yüksek programların teferruatı bize beyan edilmemiştir. Çünkü evvela o asrın müslümanlarının fikri rüşdleri, eğitim meselelerine değer verecek, Peygamber, Ali, Fatıma (a.s)

ve evlatlarının tavır ve sözlerinin ayrıntılarını kamilen zabtedecek ve başkalarına rivayet edecek bir derecede değildi. Saniyen çocuğun eğitim programlarının çoğu evin dahilinde icra oluyordu, evlerin dahili durumları da genellikle başkalarına gizlidir. Ama özet olarak diyebiliriz ki Fatıma'nın (a.s) eğitim programı Kur'ân ile Peygamber ve masum imamların hadislerinde varid olan programın aynısıydı.

Ama bununla birlikte naklolan bazı cüz'î şeyler de bir hadde kadar onların eğitim programlarının niteliğini bilmemizi sağlayabilir.

Şunu da diyelim ki benim, şimdi eğitim usulleri hakkında tafsilatlı bir şekilde bahsetmeye niyetim yoktur. Ama Fatıma'nın (a.s) evlatları hakkında icra ettiği ve bize nakledilen şeylerden bazılarını özet olarak zikrediyorum:

BİRİNCİ DERS : MUHABBET

Şayet çoğu insanlar şöyle düşünüyorlar ki çocuğun terbiye zamanı iyiyle kötüyü anladığı ve onları birbirinden ayırt edebildiği günden başlamaktadır, böyle bir günden önce terbiye müessir değildir ve çocuk haricî bir amilin tesiri altında kalmaz. Ama bizce böyle bir düşünce doğru değildir. Çünkü eğitim bilginlerinin sözüne göre çocuğun terbiye ve

eğitimi onun doğduğu günden başlar; süt emme döneminin niteliği, olaylar, anne ve babanın tavrı bir hadde kadar çocuğun eğitiminde etkilidir, çocuğun gelecekteki şahsiyeti o günlerden başlamaktadır. Terbiye fenni bilginlerinin ve psikologların yanında, çocukların çocukluk dönemi boyunca, muhabbet ve ilgi görmeye muhtac oldukları isbat edilmiştir. Çocuk, anne ve babanın haddinden fazla kendisini sevmelerini ve ona alaka göstermelerini ister, sarayda veya barakada yaşadığına, elbise ve yiyeceğinin çok güzel olup olmamasına fazla teveccüh etmez, ama kendisini sevip sevmediklerine oldukça dikkat gösterir. Çocuğun iç duygusunu, muhabbet göstermek ve onu okşamaktan başka hiçbir şey tatmin edemez. Annenin sıcak kucağı ve babanın halisane okşamaları, çocukta insan severlik ruhunu geliştirir ve onu diğerlerinin dertlerini paylaşmak ve başkalarına yardımda bulunmak ahlaki üzere yetiştirir. Bu halisane okşamalar, çocuğu korku, yalnızlık ve za'fdan kurtarır ve yaşama ümitvar kılar. İşte bu halisane sevgi ve öpmeler, ona hoşgörölü ve hoş ahlaklı olma ruhunu telkin eder, onu toplumsal bir hayat ve yardımlaşmaya doğru götürür ve onu uzlet ve inzivaya çekilmekten kurtarır. Bu halisane okşamalar vasıtasıyla çocuk kendisi için bir şahsiyete kail olur ve kendisini dostluğa layık biri olarak görür.

Muhabbet yönünden eksikliği olan çocuk, genellikle korkak, utangaç, zayıf, karamsar, münzevi, ilgisiz, solgun ve hatta hasta olarak yetişir. Bazen de tepki izhar etmek ve muhtaç olmadığını göstermek için cinayet, hırsızlık, ve insanı öldürmek gibi bazı amellere teşebbüs eder ve bu vesileyle kendisini sevmeyen toplumdan intikam almak ve onlara bir ihtiyacı olmadığını göstermek ister.

Öyleyse çocuğu sevmek ve okşamak, çocuğun kaçınılmaz ihtiyaçlarından biri sayılmakta ve onun eğitimi için gerekli görülmektedir.

Mezkur ders, Fatıma'nın (a.s) evinde kamil bir şekilde icra oluyordu ve Resulullah (s.a.v) onları amelen Fatıma'ya öğretiyordu.

Rivayet olmuş ki: İmam Hasan (a.s) dünyaya geldiğinde onu sarı bir bezle sarıp Resulullah'ın huzuruna getirdiler. Hazret: "**Size, çocuğu sarı bezle sarmayın demedim mi?**" buyurdular. ⁽¹⁾. Sonra Hz. Hasan'ın sarı bezlerini açıp onu beyaz bir bezle sardı ve onu kucağına alıp öpmeye başladı. Aynı ameli İmam Hüseyin (a.s) için de yaptı.

Rivayet olmuş ki: Bir gün Resul-i Ekrem (s.a.v) cemaat namazıyla meşguldu, secdeye vardığında İmam Hüseyin (a.s), O Hazretin sırtına binip ayaklarını sallıyordu,

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.240.

Hazret secdeden başını kaldırmak istediğinde Hüseyin'i tutup bir kenara bırakıyordu. Tekrar secdeye gittiğinde İmam Hüseyin (a.s) Hazret'in sırtına biniyordu, yine Hazret onu tutup bir kenara bırakıyordu. Peygamber (s.a.v) namazını bu şekilde sona erdirdi. Bu durumu gören bir hristiyan şöyle dedi: Siz çocuklarınıza karşı öyle bir şekilde davranıyorsunuz ki biz bile öyle yapmaktan çekiniyoruz. Peygamber (s.a.v) cevaben şöyle buyurdu: **"Sizin de Allah ve Resulüne imanınız olsaydı çocuklarla müdare ederdim."** O hristiyan Resulullah'ın bu tavrı karşısında müsülman oldu. ⁽¹⁾

Bir gün Resulullah (s.a.v) İmam Hasan'ı öpüp okşuyordu, Ekra ibn-i Hâbis (bu durumu görünce) şöyle dedi: "Benim on çocuğum vardır, ama şimdiye kadar onların hiç birini öpmemişim."

Peygamber (s.a.v) sinirlenip şöyle buyurdu: **"Allah sevgiyi kalbinden almışsa ben ne yapayım? çocuklarına rahmetmeyen ve büyüklerine saygı göstermeyen kimse bizden değildir."**⁽²⁾

Bir gün Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın evinin önünden geçiyordu. Bu esnada Hüseyin'in (a.s) ağlama sesini duydu.

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.296.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.282.

Fatıma'yı çağırıp şöyle buyurdu: **"Hüsey'n'in ağlamasının beni üzdüğünü bilmiyor musun? "**⁽¹⁾

Ebu Hureyre şöyle diyor: "Bir gün Peygamber (s.a.v) Hasan ve Hüsey'n'i mübarek omuzuna bindirmişti, yol esnasında bazen Hasan'ı öpüyordu, bazen de Hüsey'n'i. Bir adam: "Ya Resulellah, bu iki çocuğu seviyor musun? " diye arzetti. Hazret: **"Evet, kim Hasan ve Hüsey'n'i severse beni sevmiştir, kim onlara karşı düşmanlık yaparsa bana karşı düşmanlık yapmıştır."** buyurdular."⁽²⁾

Peygamber (s.a.v) bazen Fatıma'ya: **"Hasan ve Hüsey'n'i getir."** diye buyuruyordu. Onları Hazretin huzuruna getirdiğinde Hazret onları bağrına basıp bir gül gibi kokluyordu.⁽³⁾

Ebu Hureyre şöyle diyor: "Peygamber (s.a.v) Hasan ve Hüsey'n'in dudağını, bir kişinin meyveyi emdiği gibi emiyordu."⁽⁴⁾

İKİNCİ DERS : ŞAHSİYET EĞİTİMİ

Filozof ve psikologlar şöyle diyorlar: Mürebbi,

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.295.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, S.281.

3 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.299.

4 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.284.

çocuğun şahsiyetini eğitmeli; ona kedisine güvenmeyi telkin etmelidir, onu yüce nefisli ve şahsiyetli biri olarak yetiştirmelidir.

Eğer mürebbi, çocuğa ihtiram göstermez, onu küçük sayar ve şahsiyetini kırarsa ister istemez korkak ve şahsiyetsiz biri olarak yetişir ve kendisini hakir ve değersiz olarak görür. Büyüdüğünde de, büyük işlere teşebbüs etmeye gelince kendisini çok küçük sayacaktır. Böyle bir ferdin ise toplumda hiçbir etkisi olamayacak ve kolaylıkla zillile boyun eğecektir. Ama eğer kendisini büyük ve şahsiyetli görürse düşük işlere girmez, zillet getirici şeylere boyun eğmez. Bu nefsanî şahsiyet bir hadde kadar ailevi eğitime ve anne ve babanın halet-i ruhiyesine bağlıdır.

Psikologlar çocuğun ruhunu takviye etmek için mürebbilere bazı tavsiyeler etmekte, onlardan bazıları şunlardır :

1- Çocuğa sevgi izhar etmek, onu sevmek ve okşamak. Bu konuya birinci dersde değindik ve dedik ki Hasan ve Hüseyin (a.s) anne ve baba ve Resulullah'ın muhabbet ve sevgilerinden yeteri kadar yararlanıyorlardı.

2- Çocuğun güzel vasıfları hatırlatılmalı, onu kendi ve başkaları huzurunda tarif ve methetmeli ve ona izzet-i nefis telkin edilmelidir. Resulullah (s.a.v) defalarca şöyle buyuruyordu: " **Hasan ve Hüseyin (a.s) cennet ehlinin en**

üstün gençleridir, babaları da onlardan üstündür. ⁽¹⁾

Peygamber-i Ekrem (s.a.v), Hasan ve Hüseyin'e şöyle buyuruyordu: **"Siz birer reyhansınız."** ⁽²⁾

Ebu Bekir şöyle diyor: Peygamber (s.a.v) minberin üzerinde oturmuştu, Hasan (a.s) da kenarındaydı; Hazret bazen halka bakıyordu, bazende Hasan'a bakıyor ve şöyle buyuruyordu: **Evladım Hasan, ağa ve efendidir; Allah-u Teâla'nın onun vasıtasıyla iki grup arasında ıslah yapması umulur.** ⁽³⁾

Cabir şöyle diyor: Bir gün Resulullah'ın (s.a.v) evine gittim Hasan ve Hüseyin'in Hazretin sırtına bindiklerini gördüm; Hazret diz üstü yürüyüp şöyle buyuruyordu: **"En iyi deve sizin devenizdir, en iyi binici de sizsiniz."** ⁽⁴⁾

Ya'la Amirî şöyle diyor: "Resulullah (s.a.v) bir gün Hüseyin'in çocuklarla oynadığını gördü, sonra mübarek elini uzatıp onu tutmak istedi, Hüseyin (a.s) de bu tarafa o tarafa kaçıyordu. Resulullah (s.a.v) şaka ve güler yüzle onu kucağına aldı, derken bir elini çenesinin altına, diğer elini de boynuna koydu ve mübarek ağzıyla dudaklarını öpüp şöyle buyurdu: **"Hüseyin bendendir, ben de Hüseyin'denim, kim**

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.264.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.281.

3 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.305.

4 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.285.

onu severse Allah'ı sevmiştir. Hüseyin kızımın evladıdır."⁽¹⁾

Ali ibn-i Ebi Talib (a.s) Hasan ve Hüseyin'e şöyle buyuruyordu: **"Siz halkın önderleri ve cennet gençlerinin efendilerisiniz ve günah işlemekten masumsunuz, Allah size karşı düşmanlık yapan kimselere lanet etsin."**⁽²⁾

Hz. Fatıma (a.s) bir gün Hasan ve Hüseyin'i Resulullah'ın huzuruna getirip şöyle dedi: **"Ya Resulellah, Hasan ve Hüseyin (a.s) sizin evladınızdır, onlara bir şey bağışla."** Hazret buyurdular ki: **"Heybet ve siyadetime Hasan'a, şecaatimi de Hüseyin'e bağışladım."**⁽³⁾

Selman-ı Farisi şöyle diyor: "Hüseyin'in Resulullah'ın dizleri üzerinde oturduğunu ve Hazretin onu öpüp şöyle buyurduğunu gördüm: **"Sen seyyidlerin babası ve seyyid oğlu seyyidsin, imamların babası ve imam oğlu imamsın, sen, dokuzuncusu Kâim (Mehdî) olan dokuz hüccetin babası ve hüccet oğlu hüccetsin."**⁽⁴⁾

Evet Resulullah (s.a.v) Fatıman'ın evlatlarının şahsiyetini eğitmekte çok çaba sarfediyordu, Fatıma ve Ali (a.s) de o programlara tabi oluyorlardı. Hiçbir zaman çocukları tahkir etmediler, onların şahsiyetini başkalarının

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.271.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.265.

3 - Bihar'ül-Envar, c.43, s. 263.

4 - Bihar'ül-Envar c.43, s.295.

huzurunda küçültmediler, ruhlarına darbe indirmediler. İşte bundan dolayı da efendi ve büyük olarak yetiştiriler.

Rivayet olmuş ki: Bir kişi Resulullah'ın (s.a.v) zamanında ceza görmesi gereken bir günah işledi, sonra da bir yere saklandı. Bir gün Hasan ve Hüseyin'i yolda bulup onları omuzuna alarak Peygamberin huzuruna müşerref oldu ve şöyle dedi: **"Ya Rasulellah, ben Hasan ve Hüseyin'i sizin huzurunuzda şefaathçi kılıyorum."**

Resulullah (s.a.v) gülüp şöyle buyurdu: **"Git, sen serbestsin."** Sonra Hasan ve Hüseyin'e (a.s): **"Onun hakkında sizin şefaatinizi kabul ettim."** buyurdular. ⁽¹⁾

İşte nefsin bu azamet ve büyüklüğünden dolayı Hüseyin ibn-i Ali (a.s) az bir ordusuyla hadsiz hesapsız bir ordunun karşısında mukavemet etti, yiğitçe savaştı ve zillete ve aşağılığa boyun eğmedi ve haykırarak: **"Ben köleler gibi firar etmem ve zillete teslim olmam."** diye buyuruyordu. ⁽²⁾

Onca musibet gören Zeyneb-i Kubra, işte bu eğitim sayesinde Yezid'in zulüm rejimi karşısında kendisini kaybetmedi, onlardan yılmadı ve ateşli konuşmalarıyla Kufe ve Şam şehrinin durumunu değiştirdi ve yezidilerin cebbar

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.318.

2 - Maktel-i Ebî Mihnef, s.46.

ve hunhar düzenini rezil ve rüsvay etti.

ÜÇÜNCÜ DERS: İMAN VE TAKVA

Dini talimat ve eğitimlerin çocuklar hakkında ne zaman uygulanması gerektiği bilginler arasında tartışılmaktadır. Bir grup bilginler: "Çocukların erginlik ve rüşd çağına ermedikçe dini akideleri idrak etmeye istidadları yoktur ve dini eğitimi görmemelidirler." diyorlar.

Diğer bir grup da: "Çocukların da dini eğitim görmeğe yetenek ve istidadları vardır, dini meseleler sadeleştirilip çocuklara telkin edilebilir ve dini meselelere aşina olmaları ve dini fikir ve amellerle büyümeleri için onları bir takım dini görevleri yapmaya mecbur tutmak da mümkündür." diyorlar.

İslam ikinci görüşü kabul ediyor ve: "Çocuklara yedi yaşından itibaren namaz kıldırın." diye buyuruyor. ⁽¹⁾

Resulullah (s.a.v) Hz. Zehra'nın evinde dini telkinleri süt emme ve çocukluk döneminden icra etmeye başladı. İmam Hasan (a.s) dünyaya geldiğinde onu Peygamber'in huzuruna götürdüler, Hazret onu öpüp sağ kulağına ezan, sol kulağına da ikamet okudu. İmam Hüseyin (a.s) hakkında da aynı şekilde yaptı. ⁽²⁾

1 - Şaîfî, c.2, s.149.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.241.

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: Bir gün Peygamber (s.a.v) namaz kılmak istiyordu, İmam Hüseyin de kenarında oturmuştu, Peygamber (s.a.v) iftitah tekbirini söylemek istediğinde Hüseyin (a.s) söyleyemedi. Resulullah (s.a.v) tekbiri yedi defa tekrarladı ve böylece Hüseyin (a.s) da tekbiri söyleyebildi."⁽¹⁾

Resulullah (s.a.v) ruhi telkinleri müessir bildiğinden ve de mürebbilere öğretici bir ders olsun diye Hasan ve Hüseyin'in kulağına, ilk doğdukları saatte ezan ve ikamet okudu. İşte bu sebebdan dolayı Hz. Fatıma da İmam Hasan'la oynarken şöyle buyuruyordu:

"Babama benze ya Hasan
Hakkın boynundan yuları çıkar
İhsan sahibi Allah'a ibadet et
kinli ve öfkeli kimseyi sevme."⁽²⁾

Hz. Fatıma (a.s) çocuklarla oynarken de onlara şecaat, hakkı savunmak ve Allah'a perestiş etme dersi veriyordu. Bu kısa cümlede dört hassas nükteyi o çocuğa ilka ediyordu: Baban gibi şecaatli ve Allah'a tapan ol, hakkı savun, Allah'a perestiş et ve kinli ve öfkeli kimselerle dostluk kurma.

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.241.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.286.

Resulullah (s.a.v) mali takva ve yenmesi caiz olmayan yemeklerden sakınmak hususunda oldukça dikkat gösteriyordu. Ebu Hureyre şöyle diyor: "sadakaya mahsus olan bir miktar hurmayı Peygamber'in huzuruna getirdiler, Hazret onları fakirlerin arasında taksim etmeye başladı, onları taksim edince de İmam Hasan'ı omuzuna alıp gitmek istedi, bu esnada Hasan'ın bir hurmayı çiğnediğini gördü ve Hasan'ın avurduna vurarak: **"Yavrum bırak, Muhammed âlinin (Ehl-i Beytinin) sadaka yemediklerini bilmiyor musun?"** diye buyurdular.⁽¹⁾

Halbuki İmam Hasan erginlik çağına ermemiş bir çocuktı, mükellef de değildi. Ama Resulullah (s.a.v) haram yemeğin çocuğun ruhuna etki ettiğini biliyordu. Aslında çocuk da yeme ve içmesinde tamamiyle serbest olmadığını ve helal ve harama riayet etmesi gerektiğini bilmesi gerekir. Buna ilaveten Peygamber-i Ekrem (s.a.v) bu amel vasıtasıyla Hz. Hasan'a erdemli ve şahsiyetli olmayı öğretmeye çalışıyor ve şöyle buyuruyordu: "Zekat acizlerin hakkıdır, bu çeşit mallardan istifade etmen doğru değildir." Fatıma'nın evlatlarında erdemlilik ve zati azamet o kadar fazlaydı ki Ümmü Gülsüm de ceddi Resulullah'ın yaptığı amelin bir benzerini Kûfe'de yapmıştı. Bu hususta Müslim

1 - Yenabî'ül-Meveddet, s.46, Bihar'ül-Envar, c.43, s.305.

şöyle diyor: "İmam Hüsey'nin (a.s) Ehl-i Beytini Kûfe'ye esir olarak getirdikleri gün halk, Ehl-i Beyt çocuklarına acıyıp onlara sadaka olarak ekmek, hurma ve ceviz veriyor ve bizim çocuklarımızın da sizin gibi olmamaları için dua edin diyorlardı. Vahiy evinde terbiye gören Fatıma'nın gayretli kızı Ümmü Gülsüm'ün, ekmek, hurma ve cevizleri çocukların elinden alıp uzağa attığını ve Kûfe ehline bağırarak: "Bu işten vazgeçin, sadaka biz Ehl-i Beyt'e haramdır." diye dediğini gözlerimle gördüm."⁽¹⁾

Gerçi İmam Hüsey'nin (a.s) çocukları mükellef değillerdi, ama şehsiyetleri, o durumda dahi böylesi yemeklerden ictinab etmelerini gerekiyordu.

DÖRDÜNCÜ DERS: DÜZEN VE BAŞKALARININ HAKKINI RİAYET ETMEK

Daima anne ve babanın ve diğer mürebbilerin dikkat ve teveccüh etmesi gereken mevzulardan biri de çocuğun kendi hakkını aşmaması ve başkaların haklarına saygı göstermesi için onu bir süre gözetim altında bulundurmalarıdır. Ona yaşam nizamı öğretilmelidir. Kendi hakkını almaktan aciz olmayacak ve başkalarının hakkını da

1 - Maktel-i İbn-i Mihnef, S.90.

zayi etmiyecek bir şekilde eğitilmelidir. Elbette bu sıfatın temeli, evde anne ve baba eliyle atılır. Anne ve baba bütün çocuklarına aynı şekilde davranmalıdırlar, hiçbirini diğerinden öne geçirmemelidirler. Oğlanla kızın, küçükle büyüğün, güzelle çirkinin ve iyi anlayışlıyla anlayışı güzel olmayanın arasında bir fark koymamalıdırlar. Aralarında hased ve kincilik hissinin doğmaması ve saldırgan olarak yetişmemeleri için onların hepsine muhabbet, sevgi ve ilgide aynı şekilde davranmak gerekir.

Eğer çocuk herkesin kendi hakkına tamamiyle riayet ettiğini görürse, toplumda da herkesin hakkının riayet edilmesini gerekli görecektir. Ama eğer evde kargaşalık olur, fertlerin hakları riayet edilmezse serkeşlik ve tecavüz ruhu çocukta güçlenir. Eğer ekmekçide, otobüse binmekte, sınıfa girmekte ve okuldan dışarı çıkmakta başkaların sırasını gözetmez ve onların hakkını çiğnerse, anne ve baba veya diğer mürebbiler de onu o işe teşvik ederlerse o masum çocuğa hiyanet etmiş olurlar. Çünkü çocukluktan, başkalarına zulüm ve tecavüz etmeyi ve sebebsiz haddini aşmayı bir çeşit açık gözlülük ve hüner sanacaktır. Böyle bir fert topluma girdiğinde veya bir işin başına geçtiğinde tüm maksadı başkalarının haklarını çiğnemek ve onları zayi etmek olacaktır; hedefi şahsi yararından başka hiçbir şey olmayacaktır.

Bu eğitici ders kamil bir şekilde Hz. Fatıma'nın (a.s) evinde icra oluyordu. Bu konuda o kadar dikkat gösteriliyordu ki en küçük şeylerde bile hukuk ve nizamı riayet ediyorlardı.

Örneğin: Ali ibn-i Ebi Talib (a.s) şöyle buyuruyor: "Bir gün Resulullah (s.a.v) bizim evde istirahat ediyordu, Hasan su istedi, Resulullah (s.a.v) ayağa kalkıp biraz süt sağdı ve onu bir kaba döküp Hasan'ın eline verdi. Hüseyin yerinden kalkıp süt kabını Hasan'nın elinden almak istedi, ama Resulullah (s.a.v) Hüseyin'in önünü aldı ve sütü Hasan'dan almasına izin vermedi. Bu manzarayı gören Fatıma şöyle dedi: **"Ya Resulellah, galiba Hasan'ı daha fazla seviyorsun.?"**

Hazret cevaben buyurdular ki: **"Hayır, Hasan'ı savunmamın sebebi önceliğin onun olduğu içindi; Haseyn'den daha önce su istemişti, sıraya riayet etmek gerekir."**⁽¹⁾

BEŞİNCİ DERS : SPOR VE OYNAMA

Eğitimci bilginler çocuklara istedikleri şekilde oynamaları için özgürlük tanınmasını, onlar için oyuncak ve

salim eğlencelerin temin edilmesini tavsiye etmekte. Son zamanlarda sözde medeni ülkelerde de bu mevzuya teveccüh edilmiş ve ana okul, ilk okul, orta okul ve liselerde çocuk ve gençlerin yaşlarına uygun olan çeşitli oyuncaklar ve salim eğlence ortamı hazırlanmıştır. Hatta onları daha çok toplu halde oynanan oyunlara teşvik ediyorlar. Çünkü oynamak, çocukların bedeninin gelişmesi için gerekli olduğu gibi onların ruhlarının eğitiminde de iyi bir tesir bırakır.

Bazı insanlar çocuklardan, büyükler gibi davranmalarını bekliyorlar, çocukları oynamaktan ve çocukça hareket etmekten önlemeyi kendilerine gerekli görüyorlar ve bu ameli bir çeşit terbiye sayıyorlar. Eğer çocuk oynak olursa bu terbiyesiz çocuktur derler. Yine sakın ve başı aşağı olursa, ne de terbiyeli çocuktur derler! Ama bilgin ve psikologlar böyle bir akideyi yanlış görüyorlar onlar, çocuğun oynamasının gerekliliği inancındadırlar. Eğer çocuk oynamıyorsa, bu amel onun cismi ve ruhi hastalığının bir belirtisidir. Elbette anne ve baba, çocuğun kendi başına oynamasının zararlı olmamasına ve oynarken başkalarını rahatsız etmemesine teveccüh etmelidirler.

Anne ve baba çocuğu oynamakta serbest bırakmalarının yanı sıra boş vakitlerinde de onlarla oynamalıdır. Çünkü anne ve babayla oynamak çocuk için pek tatlıdır ve bunu sevgi alametlerinden sayıyorlar.

Resulullah (s.a.v) Hasan ve Hüseyin'le oynuyordu. Ebu Hureyre şöyle diyor: "Resulullah (s.a.v), Hasan ve Hüseyin'in

elini tuttuğunu ve onların ayaklarının Hazretin ayağı üzerinde olduğunu ve onlara şöyle buyurduğunu gördüm: **"Ey Fatıma'nın gözünün nurları, yukarı çıkın."** Hasan ve Hüseyin, Resulullah'ın göğsünün üzerine dek çıktılar sonra Hazret onların ağzından öpüp şöyle buyurdu: **"Allah'ım Hasan ve Hüseyin'i sev, ben de onları seviyorum."**⁽¹⁾

Ebu Hureyre şöyle diyor: "Hasan ve Hüseyin (a.s) Resulullah'ın huzurunda güreşiyorlardı, Peygamber de Hasan'a: **"Aferin Hasan, aferin Hasan"** buyuruyordu. Fatıma (a.s) şöyle dedi: **"Ya Resulellah, Hasan'ın Hüseyin'den büyük olmasına rağmen onu Hüseyin'in aleyhine teşvik ve teşci (cesaretlendirme) mi ediyorsun" ?**

Hazret şöyle cevap verdi: **"Gerçi Hüseyin, Hasan'dan küçüktür, ama onun şecaat ve gücü Hasan'dan çoktur ve Cebrail ona cesaret veriyor ve teşvik ediyor."**⁽²⁾

Câbir şöyle diyor: Resulullah'ın Hasan ve Hüseyin'e diz çöktüğünü ve onların Hazretin sırtına bindiklerini ve Hazretin de şöyle buyurduğunu gördüm: **"En iyi deve (binek) sizin devenizdir, siz de en iyi binicisiniz."**⁽³⁾

İmam Rıza (a.s) babalarından şöyle rivayet ediyor: "Hasan ve Hüseyin (a.s) gece yarılarında kadar Resulullah'ın evinde oynuyorlardı, Hazret onlara: **"Annenizin yanına**

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.286.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.265.

3 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.285.

gidin" buyurdular. Hasan ve Hüseyin (a.s) da evden dışarı çıktılar, bu esnada şimşek çaktı onlar evlerine ulaşınca kadar etraf aydın oldu. Peygamber (s.a.v) bu durumu görünce şöyle buyurdu: **"Hamd Allah'a ki biz Ehl-i Beyt'i değerli kıldı."**⁽¹⁾

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.266.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HZ. FATİMA'NIN (A.S) FAZİLETLERİ

HZ. FATİMA'NIN (A.S) FAZİLETLERİ

Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: "**Dünya kadınlarının en üstünü dört kişidir: İmran'ın kızı Meryem, Muhammed'in kızı Fatıma, Huveyled'in kızı Hatice ve Firavun'un hanımı Asiye.**"⁽¹⁾

Peygamber (s.a.v) buyurdu ki: "**Fatıma (a.s) cennet kadınlarının en üstünlerindendir.**"⁽²⁾

Peygamber (s.a.v) buyurdu ki: "Kıyamet koptuğunda Hakkın münadisi arş-i ilahiden şöyle nida eder: "**Ey insanlar, gözlerinizi kapatın, tâ ki Fatıma sırattan geçsin.**"⁽³⁾

Resulullah (s.a.v) Fatıma'ya şöyle buyurdu: "**Allah**

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.76.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.76.

3 - keşf'ül-Gumme c.2, s.83. Zehar'ül-Ukba, s.48.

senin gazabınla gazap eder, senin hoşnutluğunla da hoşnut olur."⁽¹⁾

Aişe şöyle diyor: "Resulullah'dan sonra Fatıma'dan daha doğru konuşan bir kimse görmedim."⁽²⁾

İmam Muhmmmed Bâkır (a.s) şöyle buyurdu: "Andolsun Allah'a ki Allah-u Teâla, Fatıma'yı (a.s) ilim vesilesiyle fesad ve kötülüklerden alı koydu."⁽³⁾

Hz. Sadık (a.s) şöyle buyurdu: "Fatıma (a.s), Allah katında dokuz isimle çağrılır: Fatıma, Sıddıka, Mübareke, Tahire, Zekiyye, Raziye, Merziyye, Muhaddese, Zehra. Fatıma denilmesinin sebebi, şer ve kötülüklerden masum ve mahfuz olduğu içindir. Eğer Ali (a.s) olmasaydı, Fatıma için layık bir eş bulunmazdı."⁽⁴⁾

İmam Muhammed Bâkır'a (a.s): "Niçin Fatıma'ya Zehra denildi?" diye sorduklarında şöyle buyurdu: "Çünkü Allah-u Teâla onu azametli nurundan yarattı. Onun nuru vasıtasıyla gök ve yer aydın oldu; öyle ki melekler o nurun tesiri altında kaldılar, Allah için secdeye kapandılar ve: "Allah'ım bu nur nedir?" diye arzettiler. Allah (c.c) buyurdu ki: "Kendi nurumdan yarattığım ve göklerde sâkin

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.84. Üsd'ül-Gabe, c.5, s.522.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.89. Zehâir'ül-Ukba, s.44.

3 - Keşf'ül-Gumme, c.2 s.89.

4 - Keşf'ül-Gumme c.2, s.89.

kıldığım bir şuledir. Onu en üstün Peygamber'in sulbünden çıkaracağım ve bu nurdan, insanları hakka hidayet etmeleri için imam ve din önderlerini vücuda getireceğim, onlar peygamberimin varisleri olacaklardır."⁽¹⁾

Peygamber (s.a.v) Fatıma'ya şöyle buyurdu: "Kızım, Allah-u Teala dünyaya teveccüh eyledi, beni bütün insanlara tercih etti. Tekrar dünyaya teveccüh eyledi, eşin Ali'yi diğer insanlardan üstün kıldı. Yine dünyaya teveccüh eyledi, seni bütün dünya kadınlarından mümtaz kıldı. Yine dünyaya teveccüh eyledi Hasan ve Hüseyin'i (a.s) cennet ehlinin gençlerinden üstün kıldı."⁽²⁾

Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cennet, dört kadını görmeye müştaktır: "İmran'ın kızı Meryem'i, Firavun'un hanımı Asiye'yi, Huveylid'in kızı Hatice'yi ve Muhammed'in kızı Fatıma'yı (a.s)."⁽³⁾

Peygamber (s.a.v) buyurdu ki: "Fatıma bedenimin bir parçasıdır, ona eziyet bana eziyettir, onun hoşnutluğu benim hoşnutluğumdur."⁽⁴⁾

Peygamber (s.a.v) Fatıma'nın (a.s) elini avuçlarına alarak şöyle buyurdu: "Kim bunu tanıyorsa zaten tanıyor,

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.90.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.91.

3 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.92.

4 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.92.

kim de tanıımıyorsa (bilsin ki) bu Muhammed'in kızı, bedenimin bir parçası ve benim kalbim ve ruhum olan Fatıma'dır. Kim ona eziyet ederse bana eziyet etmiştir, kim de bana eziyet ederse Allah'a eziyet etmiştir."⁽¹⁾

Ümmü Seleme şöyle diyor: "Fatıma Resulullah'a herkesten daha çok benziyordu."⁽²⁾

Peygamber (s.a.v) buyurdu ki: "Fatıma insan şeklinde bir huridir."⁽³⁾

Peygamber (s.a.v) buyurdu ki: "Fatıma cennete ilk girecek kimsedir."⁽⁴⁾

İmam Sadık (a.s) buyurdu ki: "Fatıma'ya, Fatıma denilmesinin sebebi, insanların onun hakikatını idrak etmeye güçlerinin olmamasından dolayıdır."⁽⁵⁾

Peygamber (s.a.v) şöyle buyuruyordu: "Allah-u Teâla, beni, Ali'yi, Fatıma'yı ve Hasan ile Hüseyin'i bir nurdan yarattı."⁽⁶⁾

İbn-i Abbas şöyle diyor: Resulullah'a : "Hz. Adem'in,

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.92. El-Fusul'ül-Muhimme, c.128. İbn-i Sabağ'ın eseri.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.97.

3 - Delail'ül-İmamet, S.52.

4 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.44.

5 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.65.

6 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.84.

Rabbinden aldığı ve onlar vesilesiyle de tövbesinin kabul olduğu kelimeler nelerdi? " diye sordum. Hazret buyurdular ki : **"Hz. Adem, Muhammed, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i vasıta kılarak Allah'a dua etti ve bu sebeble de tövbesi kabul oldu."**⁽¹⁾

Peygamber (s.a.v) buyurdular ki : **Ali olmasaydı, Fatıma'ya lâıyk bir eş bulunmazdı."**⁽²⁾

Peygamber (s.a.v) şöyle buyuruyor: **"Miraca gittiğimde cennete girdim ve Fatıma'nın (a.s) kasrına ulaştım, mercan ve inciden yapılan yetmiş köşk olduğunu gördüm."**⁽³⁾

Peygamber (s.a.v) Fatıma'ya şöyle buyurdu: **"Sana niçin Fatıma denildiğini biliyor musun?"** (Bu arada) Ali ibn-i Ebî Talib (a.s): **"Ya Resulellah, niçin Fatıma'ya Fatıma denildi?"** diye sordu. Hazret buyurdular ki **"Çünkü o ve şiiıları (tarafıaları) cehennem ateşinden emandadırlar."**⁽⁴⁾

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: **"Resulullah (s.a.v) Fatıma'yı çok öpüyordu, (buna) Aişe itiraz etti. Resulullah (s.a.v) cevabında şöyle buyurdu: "Beni miraca götürdüklerinde, cennete girdim, Cebrail beni Tûba**

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.91.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.98.

3 - Bihar'ül-Envâr, c.43, s.76.

4 - Bihar'ül-Envâr, c.43, s.14, Keşf'ül-Gumme, c.2, sS.89.

ağacının yanına götürdü ve meyvelerinden bana verdi, ben de onları yedim ve bende bir nütfe oluştu, yer yüzüne indiğimde Hatice'yle bir araya geldik, derken o Fatıma'ya hamile kaldı. İşte bundan dolayı Fatıma'yı öptüğümde Tûba ağacının kokusunu duyuyorum."⁽¹⁾

İbn-i Abbas şöyle diyor: Bir gün Ali, Fatıma, Hâsan ve Hüseyin (a.s) Peygamber'in yanındaydılar. Hazret şöyle buyurdu: "Allah'ım biliyorsun ki bunlar benim Ehl-i Beytim ve (nezdimde) insanların en değerlisidirler. Dostlarıyla dost, düşmanlarıyla da düşman ol. Onlara yardım edenlere yardım et. Onları bütün kötülüklerden münezzeh kıl, bütün günahlardan koru. Ruh'ul-Kudüs vasıtasıyla onları te'yid et." Daha sonra şöyle buyurdu: "Ya Ali, sen ümmetin imamı ve benim vasimsin. Müminleri cennete doğru hidayet edeceksin. Güya kızım Fatıma'nın kıyamet günü nurdan olan bir bineğe bindiğini, sağ tarafında yetmiş bin melek, sol tarafında yetmiş bin melek ve arkasında yetmiş bin melek (olduğu halde) hareket ettiğini ve ümmetimin mümin kadınlarını cennete götürdüğünü görüyorum. Beş vakit namazlarını kılan, Ramazan ayında oruç tutan, Allah'ın evini ziyaret eden malının zekatını veren, kocasına itaat eden ve Ali'yi (a.s) seven her kadın,

1 - Bihar'ül-Envar c.43, s.6.

Fatıma'nın şefaati vasıtasıyla cennete girecektir. Fatıma (a.s) dünya kadınlarının en üstünüdür."

"Ya Resulullah, Fatıma sadece kendi asrının kadınlarının mı büyüğüdür?" dediklerinde Hazret şöyle buyurdular: "Kendi asrının büyüğü olan Meryem'dir. Kızım Fatıma, geçmiş ve gelecekteki bütün kadınların en üstünüdür. İbadet mihrabında ayağa kalktığı zaman Allah dergahına yakın olan yetmiş bin melek ona selam verirler ve şöyle derler: Ey Fatıma, Allah seni seçti, münezzeh kıldı ve alemdeki bütün kadınlardan üstün etti."⁽¹⁾

Hazret daha sonra Ali'ye dönüp şöyle buyurdu: "Ya Ali, Fatıma bedenimin bir parçası, gözümün nuru ve kalbimin meyvesidir. Kim onu incitirse beni incitmiş olur, kim onu hoşnut ederse beni hoşnut etmiş olur. Fatıma bana ilk mülhak olacak şahıstır. Benden sonra ona iyilik et. Hasan ve Hüseyin (a.s) benim evlatlarım ve güllerimdirler, cennet gençlerinin en üstünüdürler, gözün ve kulağın gibi nezdinde değerli olmalıdırlar."

Hazret daha sonra elini göğze kaldırarak şöyle buyurdu: "Allah'ım şahid ol ki ben onları seveni seviyor, onlara buğzedene ise buğzediyorum."⁽¹⁾

HZ. FATİMA'NIN MÜBAHELE OLAYINA KATILMASI

Hiz. Fatima (a.s) mübahele ⁽¹⁾. olayında hazır bulunan beş kişiden biriydi. Olay şundan ibarettir:

Hicret'in onuncu yılında, Necran hristiyanlarından bir grup, tartışma ve tahkik yapma kastıyla Resulullah'ın huzuruna vardılar. Onların büyüklerinden "Seyyid" ve "Akib" isminde iki kişi ile "Ebu Harise" isminde bir rahib de o grubun içerisinde bulunuyordu. Çeşitli meseleler, ezcümle, Hiz. İsa'nın yaratılış keyfiyeti söz konusu edildi. Resulullah (s.a.v) onlara Al-i İmran suresinin ilk ayetlerinden birkaçını tilavet etti. Konuşma inada vardı, bu esnada şu ayet nazil oldu:

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَ
أَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللَّهِ
عَلَى الْكَاذِبِينَ.

"Artık sana gelen bunca ilimden sonra, onun hakkında seninle çekişip-tartışmalara girişirlerse de ki : " gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım, sonra karşılıklı lanetleşelim de Allah'ın lanetini yalan söylemekte olanların üstüne kılalım."⁽²⁾

1 - Karşılıklı lanetleşmeye denir.

2 - Al-i İmran suresi, 61. ayet.

Resulullah (s.a.v) Allah-u Teâla'nın emri gereğince Necran hristiyanlarını mübaheleye (karşılıklı beddua etmeye) davet etti, onlar da kabul ettiler, fakat bunun yarına ertelenmesini önerdiler.

Nasara (hristiyanlar) cemaati, mübahele mevzusu hakkında birbirleriyle istişare ettiler. Onların rahibi olan Ebu Harise şöyle dedi: "Muhammed'in kimlerle mübaheleye geleceğini görmemiz için yarını beklememiz gerekir. Eğer ailesi ve evlatlarıyla gelirse kendi sözüne yakini olduğu anlaşılır; çünkü en aziz kimselerini tehlikeye sokmuş olur ve bu durumda mübaheleye girmemiz doğru değildir. Ama eğer ashabından birkaç kişiyle birlikte mübaheleye gelirse sözünde şüphesi olduğu belli olur, bu durumda ise onunla mübahele ederiz."

Ertesi gün Necran hristiyanları vaadedilen yere geldiler, müsülmanlar da orada toplanmışlardı. Bu sırada Peygamber'in, bir genç, bir kadın ve iki çocukla birlikte vaadedilen yere doğru geldiğini gördüler. Rahib müslümanlara onların kimler olduğunu sordu. Cevabında şöyle dediler: " O genç Muhammed'in amcası oğlu ve damadı Ali ibn-i Ebi Talib'dir, o kadın Peygamber'in kızı ve insanların en azizi Fatıma'dır, o iki çocuk da Fatıma ve Ali'nin evlatları Hasan ve Hüseyin'dir.

Resulullah (s.a.v) bu dört kişiyle birlikte

vaadeleştikleri yere varid oldu ve mübahele için diz üstü yere oturdu. Ebu Harise, bu durumu görünce kendisiyle beraber olanlara şöyle dedi: "Andolsun Allah'a ki Muhammed, bütün peygamberler gibi tam bir güven ve cesaretle oturmuş ve mübaheleye hazırlanmıştır. Öyle yüzler görüyorum ki eğer Allah'dan, dağın yerden kopmasını isteseler, istekleri kabul olur, bize beddua ederlerse yeryüzündeki bütün hıristiyanların helak olmasından korkuyorum; mübahele etmemiz maslahat değildir." Nihayet mübaheleden vazgeçip Resulullah'ın huzuruna giderek müsalaha yapmalarını rica ettiler, bu ricaları Resulullah'ın tarafından kabul edildi.⁽¹⁾

Mübahele meselesi, meşhur bir olaydır, mezkur ayetler de bu olay hakkında nazil olmuştur. Resulullah'ın (s.a.v), Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'den başka (hiçbir kimseyi) mübahele için götürmediği hususunda şia ve ehl-i sünnet görüş ittifakı içerisinde. İşte bu mesele Hz. Fatıma, eşi Hz. Ali ve evlatları Hasan ve Hüseyin için büyük bir fazilettir. Mezkur ayette Hasan ve Hüseyin'in Resulullah'ın evlatları, Fatıma'nın Resulullah'ın evinin hanımı, Ali ibn-i Ebi Talib'in de Peygamber'in nefsi olarak tanıtılması çok ilginçtir.

1 - Mecma'ül-Beyan, c.2, s.452, El-Kamilu Fi't-Tarih, c.2, s.293, Ruh'ul-Beyan, c.2, s.44.

HZ. FATİMA'NIN (A.S) İLİM VE BİLGİSİ

Ammar şöyle diyor: Bir gün Ali (a.s) eve girdiğinde Fatıma (a.s) şöyle dedi: **"Ya Ali, yakına gel de kıyamete dek geçmiş ve geleceğin bütün hadiselerini sana anlatayım."** Emir'ül-Müminin Ali (a.s) Fatıma'nın sözüne şaşıp kaldı. Peygamber'in huzuruna varıp selam verdikten sonra Hazretin kenarında oturdu. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Ya Ali, sen mi konuşacaksın ben mi konuşayım?"**

Hz. Ali (a.s): **"Sizin konuşmanız daha güzeldir."** dedi.

Bu sırada Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Güya Fatıma sana şöyle böyle demiş ve sen de bundan dolayı benim yanıma gelmişsin."**

Hz. Ali (a.s) cevaben: **"Ya Resulellah Fatıma'nın nuru, bizim nurumuzdan mıdır?"** diye sordu.

Peygamber (s.a.v) de: **"Sen bunu bilmiyor muydun?"** diye buyurdular.

Emir'ül-Müminin Ali (a.s) bu sözü duyar duymaz secdeye kapanıp Allah'a şükretti.

Hz. Ali (a.s) sonra Fatıma'nın yanına döndü. Hz. Fatıma şöyle dedi: **"Ya Ali, güya babamın yanına gittiniz o da sana benim söylediklerimi buyurdular?"**

HZ. Ali (a.s) cevaben: **"Evet, öyledir ey Peygam - ber'in kızı."** diye buyurdular.

Fatıma (a.s) şöyle dedi: "Ya Ebe'l-Hasan, Allah-u Teâla benim nurumu yarattı, (o nur) Allah'a tesbih ediyordu, daha sonra onu cennet ağaçlarından birisine emanet verdi. Babam cennete girdiğinde Allah-u Teâla, babama o ağacın meyvesinden koparıp yemesini ilham etti. Babam da o ağacın meyvesinden yedi. İşte bu vesileyle benim nurum onun sülbüne müntakıl oldu, babamın sülbünden de annemin rahmine varid oldu. Ya Ali! ben o nurdanım, geçmişte olup ve gelecekte olacak şeylerin hepsini o nur vesilesiyle biliyorum. Ya Ebe'l-Hasan, mümin Allah'ın nuruyla görür."⁽¹⁾

İmam Hasan Askerî (a.s) şöyle buyurdu: "Bir kadın, HZ. Fatıma'nın (a.s) huzuruna varıp şöyle dedi: Güçsüz bir annem vardır, namazında zor bir meseleyle karşılaştı ve o meseleyi sana sormam için beni huzuruza gönderdi. HZ. Fatıma (a.s) o meselenin cevabını verdi. O kadın, ikinci defada başka bir mesele sordu. HZ. Fatıma yine cevabını verdi. Daha sonra üçüncü bir mesele sordu, böylece sorduğu soruların sayısı onu buldu. HZ.Fatıma da hepsine cevap verdi. Sonra o kadın sorunun çok olmasından dolayı

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.8.

utanıp şöyle dedi: "Ey Resulullah'ın kızı, artık zahmet vermek istemiyorum, yoruldunuz." Hz. Fatıma cevabında şöyle dedi: Karşılaştığın her soruyu utanmadan gel sor, ben seninsorularından yorulmam. Eğer bir kimse ağır bir yükü dama çıkarmak için ecir olur ve kaşılığında yüz bin dinar alırsa, acaba o iş ona ağır gelir mi?" Kadın: "Hayır ağır gelmez ve o işten yorulmaz." dedi. Hz. Fatıma sonra şöyle buyurdular: "Her meselenin cevabına karşılık bana verilen sevap, arası incilerle dolu olan yer ile göklerden daha fazladır. Öylese meselelere cevap vermekten hiç yorulur muyum?"

Babamdan duydum ki şöyle buyuruyordu: "Şiilerimizden alim olanlar kıyamet günü haşrolunca onlara ilim, çaba ve halkı hidayet ettikleri miktarınca sevap ve mükafat verilir, hatta onlardan birine, bir milyon nurdan süslü elbiseler verilir.Sonra Rabbimizin münadisi şöyle nida eder: "Ey imamlarından ayrı kaldıkları vakit Al-i Muhammed yetimlerini tekeffül edenler, onların sorumluluğunu üstlenenler, işte bunlar sizin öğrencileriniz ve ilminiz sayesinde dinlerini koruyan ve hidayeti bulan yetimlerdir. Dünyada ilminizden yararlandıkları miktarca onlara hediye verin." Bunun üzerine ümmetimin alimleri yetimlerine (takipçilerine) hediye verirler, hatta onlardan bazılarına yüz bin hediye verecekler. Daha

sonra o yetimler de kendi öğrencilerine hediye verirler. Hediyeler taksim edildikten sonra Allah-u Teâla şöyle buyurur: "Yetimleri tekeffül eden alimlerin hediyelerini bir kat daha artırın." Sonra da: İki kat daha artırın. Onların takipçilerine de aynı şekilde artırın." diye buyurur. Daha sonra Hz. Fatıma (a.s) şöyle buyurdu: "Ey Allah'ın cariyesi, bu hediyelerden bir iplik, Güneş'in kendisine doğduğu her şeyden bir milyon defa daha üstündür. Çünkü dünyanda üstün sayılan şey, gam ve kederle karışmıştır. Ama ahiret nimetlerinin hiç bir noksanı ve aybı yoktur." (1)

İmam Hasan Askeri (a.s) şöyle buyurdu: "Biri inatçı düşman, diğeri ise mü'min olan iki kadın, bir dini meselede ihtilaf edince ihtilafın çözümü için Hz. Fatıma'nın huzuruna müşerref oldular ve meseleyi ona iletiler. Hak, mü'min kadınla olduğu için Hz.Fatıma onun sözlerini delil ve burhan ile de teyid etti ve böylece inatçı düşman kadın yenilgiye uğradı. Mü'min kadın buna çok sevindi. Hz. Fatıma (a.s) şöyle buyurdu: "Allah'ın melekleri bu galibiyetten dolayı senden daha çok sevindiler. Şeytan (ve takipçilerinin) üzüntüsü de muânid kadının üzüntüsünden daha çok oldu."

Daha sonra İmam Hasan Askeri (a.s) şöyle buyurdu:

1 - Bihar'ül-Envar, c.2, s.3.

"İşte bundan dolayı Allah-u Teâla meleklerine şöyle buyurdu: "Fatıma'nın bu hizmeti karşılığında, cennet ve nimetlerini, önce verilenden bir milyon kat daha artırın ve bu işi, ilmiyle, mü'min bir kimseyi düşmana galip kıldıran her alim (ve bilgin) hakkında da yapın; onun da sevabını bir milyon kat artırın."⁽¹⁾

HZ. FATİMA'NIN (A.S) İMAN VE İBADETİ

Resulullah (s.a.v), Fatıma (a.s) hakkında şöyle buyuruyordu: "**Allah-u Teâla kızım Fatıma'nın kalbini ve azalarını imanla öyle bir doldurmuş ki Allah'ın itaati için kendisini bütün meşguliyetlerden uzak tutmaktadır.**"⁽²⁾

İmam Hasan (a.s) şöyle buyuruyor: "Annem Zehra'nın cuma akşamı, sabaha kadar alemlerin Rabbine ibadet ettiğini gördüm, sabah şafak söküne kadar daima rüku ve secde halindeydi. Mü'minlerin teker teker isimlerini zikredip onalara dua ediyordu, fakat kendisi için hiç dua etmedi. Bunu görünce şöyle dedim: "**Anneciğim, niçin kendin için dua etmedin?**" Buyurdular ki: "**Önce komşu,**

1 - Bihar'ül-Envar, c.2, s.8.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.46.

sonra ev (insanın kendisi)."⁽¹⁾

İmam Hasan (a.s) şöyle diyor: "Dünyada Fatıma'dan daha abid bir kimse yoktu. Allah'a ibadet etmede o kadar ayak üstü dururdu ki ayakları şişerdi."⁽²⁾

Peygamber-i Ekrem (s.a.v) şöyle buyuruyordu: "Kızım Fatıma alemdeki kadınları en üstünüdür, bedenimin bir parçasıdır. gözümün nurudur, kalbimin meyvesidir, bedenimdeki ruhumdur, insan şeklinde bir hûrîdir. İbadet mihrabında ayağa kalktığı zaman yıldızlar yeryüzündekilere nur saçtığı gibi onun nuru da gökteki meleklerle nur saçar. Allah-u Teâla meleklerine şöyle buyurur: "Ey meleklerim, cariyelerimin en üstünü olan cariyem Fatıma'ya bakın, (bakın görün) nasıl karşımda namaz için ayağa kalkmıştır, benim korkumdan bedeninin azaları titriyor, kalbiyle bana ibadete yönelmiştir. Ey melekler şahid olun ki ben Fatıma'nın şiiilerini cehennem ateşinden emanda kıldım."⁽³⁾

Elbette Karân'ın nazil olduğu merkezde doğan, vahiy evinde büyüyen, gece ve gündüz Kur'ân sesiyle haşır neşir olan, Muhammed gibi bir babanın eğitiminden geçen ve Ali gibi bir kocanın evinde yaşayan bir şahsın ibadette böyle

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.94, Delail'ül-İmamet, s.56.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.76.

3 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.172.

büyük bir makamı olması ve ruhuna iman nurunun teceli etmesi tabiidir.

ÇOK BEREKETLİ GERDANLIK

Cabir ibn-i Abdullah-i Ensari şöyle diyor: Bir gün ikindi namazını Peygamber (s.a.v) ile birlikte kıldık. Ashab Hazretin etrafında oturmuşlardı. Aniden eski bir elbise giymiş olan, ihtiyarlık ve güçsüzlükten ayakta duramayan bir ihtiyar adam Resulullah'ın huzuruna vardı. Resulullah (s.a.v) ona dönüp halini sordu. Cevaben şöyle dedi: "Ya Resulullah, acım, beni doyur, çıplağım, bana bir elbise bağışla, fakirim bana bir şey ver."

Resulullah (s.a.v) buyurdular ki: **"Benim şimdi bir şeyim yoktur. Ama bir hayra kılavuzluk yapan, o işi yapan kimse gibidir, git öyle bir kimsenin evine ki Allah ve Resulünü sever, Allah ve Resulü de onu sever ve Allah'ı kendisine tercih eder, git kızım Fatıma'nın evine, (umarım sana yardım eder."** Hazret daha sonra Bilal şöyle buyurdu: **"Ya Bilal, kalk bu güçsüz kişiye Fatıma'nın evini göster."** A'rabî kişi Bilal'le birlikte Fatıma'nın evine gitti. Fatıma'nın evinin önünde durduklarında ihtiyar adam yüksek bir sesle şöyle dedi: **"Ey nübüvvet ailesi ve meleklerin nazil olduğu merkez, selamun aleykum."** Fatıma (a.s) cevaben:

"Aleykesselam, sen kimsin?" diye buyurdu. İhtiyar adam şöyle dedi: "Ben fakir bir adamım, babanın huzuruna gittim, beni size gönderdi. Ey Peygamber'in kızı, açım, beni doyurun, çıplağım beni örtün (bir giysi verin), fakirim bana bir şey bağışlayın." Hz. Fatıma, evinde yiyecek bir şey olmadığından, Hasan ve Hüseyin'in (a.s) üzerinde yattıkları bir koyun postunu, o ihtiyar kişiye verdi. Arabî adam şöyle dedi: "Ey Muhammed'in kızı, ben açlıktan şikayet ettim sana, sen ise bir koyun postunu verdin bana, aç olduğum halde onu ne yapacağım? Fatıma (a.s) bunu duyunca, amcası kızının ona hediye ettiği gerdanlığı o adama bağışlayıp şöyle buyurdu: **"Al bunu sat ve kendi ihtiyacını karşıla, umulur ki Allah ondan daha hayırlısını sana verir."**

A'rabî onu alıp Peygamber'in huzuruna gitti ve macerayı Hazrete anlattı. Peygamber (s.a.v) ağlayıp şöyle buyurdu: **"Gerdanlığı sat, umulur ki Allah-u Teâla kızımın bağışı bereketiyle sana bir genişlik bağışlar."**

Ammar-î Yasir (r.a) onu almak için Resulullah'tan izin istedi ve ihtiyar adama: "Onu kaçaya satıyorsun?" diye sordu.

İhtiyar adam şöyle dedi: "Karnımı doyuracak bir doyum ekmek ve ete, bedenimi örtbileceğim ve onunla Rabbime namaz kılabilceğim yemani bir hırkaya ve beni ailemin yanına ulaştıracak bir dinar paraya."

Ammar-î Yasir şöyle dedi: Ben bu gerdanlığı yirmi

dinar, iki yüz dirhem, bir Yemanî hırka, seni ailene ulaştıracak bir binek ve seni bir öğün doyuracak ekmek ve ete alıyorum."

İhtiyar adam gerdanlığı Ammar'a satıp, parasını aldı ve Resulullah'ın huzuruna dönü. Hazret ona: **"Doydun mu, giyindin mi?"** diye sordu. İhtiyar adam cevaben şöyle dedi: **"Evet annem ve babam sana feda olsun, ben (Fatıma'nın bağıışı bereketiyle) müstağnî oldum. Allah, Fatıma'ya hiçbir gözün görmediğı ve hiçbir kulağın duymadığı bir bağıışta bulunsun."**

Resulullah (s.a.v) ashabına buyurdular ki: **"Allah-u Teâla, Fatıma'ya dünyada böyle bir şey bağıışlamıştır. Çünkü benim gibi bir baba, Ali gibi bir koca ve Hasan ve Hüseyin gibi bir evladı ona nasib etmiştir. Azrail Fatıma'nın ruhunu aldığıında, kabirde iki melek ondan şöyle soracaktır: Peygamber'in kimdir?: "Babamdır." diye cevap verecek. İmam'ın kimdir? "Kocamdır." diyecek. Allah-u Teâla bir grup melekleri, o öldükten sonra daima ona, babasına, kocasına ve evlatlarına selam göndermekle görevlendirmiştir. Bilin ki kim, beni vefatımdan sonra ziyaret ederse, hayatımda ziyaretime gelmiş gibidir ve kim Fatıma'mın ziyaretine giderse beni ziyaret etmiş gibidir."**

Ammar gerdanlığı alıp güzel koku sürdü ve onu

Yemanî bir parçaya bıraktı ve kölesine: "Bunu götür Peygamber'in huzuruna takdim et, seni de o Hazrete bağışladım." dedi. Köle Resulullah'ın huzuruna gittiğinde Hazret malı köleyle beraber Fatıma'ya bağışladı. Fatıma (a.s) da gerdanlığı alıp köleyi azad etti. Köle hürrüyete kavuşunca güldü. Gülmesinin sebebini sorduklarında şöyle dedi: "Bu gerdanlığın bereketinden teaccüb ettim. Çünkü bir acı doyurdu, bir çıplağı örttü, bir fakiri müstağni kıldı, bir köleyi azad etti ve tekrar sahibine geri döndü."⁽¹⁾

PEYGAMBER'İN (S.A.V) FATİMA'YA GÖSTERDİĞİ MUHABBET VE İHTİRAM

Aişe şöyle diyor: "Fatıma (a.s) konuşmada, Resulullah'a herkesten daha çok benziyordu. Peygamberin yanına geldiğinde Hazret onun elini tutup öpüyordu ve onu kendi yerinde oturtuyordu. Resulullah da Fatıma'nın yanına gittiğinde, Fatıma babasına saygı göstermek için yerinden kalkıyordu, elini öpüyordu ve onu kendi yerinde oturtuyordu."⁽²⁾

Bir gün Aişe Peygamber'in (s.a.v) Fatıma'yı öptüğünü

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.56.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.79.

görünce şöyle dedi: "Ya Resulullah, yine mi Fatıma'yı öpüyorsun, oysaki onun kocası vardır?" Hazret şöyle cevap verdi: **"Eğer benim Fatıma'yı ne kadar sevdiğimi bilseydin, senin de sevgin ona çoğalırdı. Fatıma insan şeklinde bir hûridir. Gönlüm cennetin kokusunu istediğinde onu öpüyorum."** ⁽¹⁾

Hz. Ali (a.s) Peygamber'e: **"Ya Resulellah, beni mi çok seviyorsun, yoksa Fatıma'yı mı?"** sorduğunda Hazret şöyle buyurdu: **"Sen daha aziz, Fatıma da daha sevgilidir."** ⁽²⁾

Fatıma (a.s) şöyle buyuruyor: **"Peygamberin çağırmasını, kendi aranızda bir kısmınızın bir kısmını çağırması gibi saymayın."**(Nur suresi, ayet:63) ayeti indiğinde ben artık babama baba diye hitab etmiyordum, ya Resulellah diyordum. Birkaç defa onu böylece çağırdım fakat cevap vermedi. Daha sonra şöyle buyurdu: **"Fatımacığım bu ayet senin ve evlatların hakkında nazil olmamıştır, sen bendensin, ben de sendenim. Bu ayet Kureş'in mütekebbirleri hakkında nazil olmuştur. Sen bana baba söyle. Çünkü böyle söylemen kalbimi diriltiyor ve alemlerin Rabbini hoşnut ediyor."** ⁽³⁾

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.85.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.88.

3 - Beyt'ül-Ahzan, s.10.

Aişe'ye: "Resulullah'ın (s.a.v) nezdinde en sevimli kimse kimdi?" sorduklarında: "Fatıma idi." dedi. "Ondan sonra kimdi?" sorduklarında da: Eşi Ali'ydi dedi⁽¹⁾

"Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın yüzünü öpmedikçe uyumuyordu."⁽²⁾

Peygamber-i Ekrem (s.a.v) sefere gitmek istediğinde en son vedası Fatıma (a.s) ile idi, seferden döndüğünde de ilk önce Fatıma'nın (a.s) mülakatına gidiyordu.⁽³⁾

Peygamber (s.a.v) şöyle buyuruyordu: **"Fatıma bedenimin bir parçasıdır, onu hoşnut eden beni hoşnut etmiştir, ona eziyet eden bana eziyet etmiştir. Nezdimde insanların en azizi Fatıma'dır."**⁽⁴⁾

Resulullah'ın haddinden fazla Fatıma'ya sevgi gösterdiğinde hiçbir şüphe yoktur. Öyle ki bazen bu duruma itiraz bile ediyorlardı. Elbette evlada sevgi ve muhabbet göstermek her babanın tabîî hakkıdır. Ama haddini aşarsa onun bir illeti olması gerekir. Evlada hadsiz hesapsız sevgi göstermek bazen babanın cehalet ve düşüncesinin azlığından ileri gelebilir. Ama şüphesiz böyle bir şeyi Peygamber'in hakkında diyemeyiz. Çünkü Allah-u Teâla

1 - Keşf'ül-Gumme , c.2, s.88.

2 - keşf'ül-Gumme, c.2, s.93.

3 - Zehâir'ül-Ukba, s.37.

4 - Menakib-i İbn-i Şehraşub, c.3, s.332.

onun hakkında şöyle buyurmaktadır: **"Şüphesiz sen pek büyük bir ahlak üzerindesin."** (Kalem suresi, ayet:4) Yine bütün işleri ilahi vahye uygun olan Peygamber hakkında şöyle buyuruyor: **"O (söyledikleri), yalnızca vahyolunmakta olan bir vahiydir."** (Necm suresi, ayet: 4)

Binaenaleyh, Resulullah'ın o kadar fevkaalede muhabbetler izhar etmesinin başka bir sebebi olması gerekir.

Resulullah (s.a.v) evladı Fatıma'nın mümtaz durumunu ve makamını çok iyi biliyor ve onu yakından tanıyordu. Peygamber (s.a.v) Fatıma'nın velayet merkezi, ırnam ve din önderlerinin annesi, İslam'ın örnek kadını ve her çeşit günahdan münezze olduğunu iyi biliyordu. Resulullah ve Ali'den başka hiçbir kimse Fatıma'nın yüce makamını idrak edemiyordu. Resulullah (s.a.v) Fatıma'nın nurunun gökteki meleklerle ışık saçtığını biliyordu ve ondan cennet kokusunu alıyordu.

PEYGAMBER'İN SEÇKİN KIZI FATİMA

Fatıma (a.s) Peygamber'in (s.a.v) seçkin kızıydı. Her kadının böyle büyük bir makama liyakati yoktur. Peygamber'in (s.a.v) diğer kızları da vardı, fakat onlardan hiçbirisi Fatıma'nın (a.s) makam ve derecesine ulaşmadı ve böyle bir liyakati elde edemedi. Eğer değerli okuyucular:

"Peygamber-i Ekrem'in bütün evlatları onun öz evlatlarıydı, bu yönde onlarla Hz. Fatıma'nın arasında hiçbir fark yoktu." derlerse, biz de sözün izahında deriz ki :Evet sözünüz doğrudur, ama mevzu, örf ve hüviyet meselesi değildir. Belki yüce nübüvvet makamı itibariyle Peygamber'e evlat olma meselesi söz konusudur.

Hz. Muhammed (s.a.v) yüce nübüvvet makamı ve illahi önderlik yönünden özel bir şahsiyet ve has bir makama sahibti özel mevki ve durumunu korumak için onlara riayet etmesi gerekirdi. İşte bundan dolayı günah işlemekten masumdu, sözüne uygun amel ediyordu. Üstelik zorluklara katlanmakta müslümanlarla ortak olmaya çalışıyordu. Hazretin yeme, giyme, ev eşyası ve meskeni de normal ve ya müslümanların fakirleri seviyesindeydi. İslami ahlaka riayet etmek hususunda ise Allah-u Teâla onun hakkında şu ayeti nazil etmiştir: **"Şüphesiz sen pek büyük bir ahlak üzerindesin."**

Hazret ibadette o kadar çaba gösteriyordu ki Kur'ân bu hususta şöyle buyuruyor:

طه مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَتَشْقَىٰ

"Tâ,Hâ. biz sana bu Kur'ân'ı güçlük çekmen için göndermedik." (Tâhâ/1-2)

İşte bundan dolayı Hazretin müslümanların kalbinde özel bir yeri ve otoritesi vardı ve sözlerini canı gönülden

kabul ediyorlardı.

Değerli okuyucular biliyorlar ki böyle bir programı uygulamak kadın ve evlatların yardım ve desteği olmaksızın mümkün değildir. Eğer onlar yardımda bulunurlarsa erkek kendi görevini yerine getirebilir, aksi taktirde böyle büyük bir mesuliyeti eda etmek çok zor olur.

Değerli İslam Peygamberi, kendisi bu görevi yerine getirmekle sorumlu olduğu gibi ailesine de, böyle ağır bir mesuliyetleri olduğunu ve hedefe ulaşmak için onların kendisine yardımcı olmalarını gerektiğini anlatmalıydı.

Nitekim Kur'ân'da Peygamber'e, ailene şöyle söyle diye hitap edilmiştir:

"Ey Peygamber, eşlerine söyle: "Eğer siz dünya hayatını ve onun süslü-çekiciliğini istiyorsanız, gelin size mihrinizi vereyim ve sizi güzel bir tarzla serbes bırakayım. Eğer siz Allah'ı, Resulünü ve ahiret yurdunu istiyorsanız, artık içinizden güzellikte bulunanlar için büyük bir ecir hazırlanmıştır." (Ahzab/28-29)

Daha sonra Kur'ân, Peygamber'in ailesine hitab edip şöyle buyurmaktadır:

"Ey Peygamber'in kadınları, kim sizden açık bir çirkinlikte bulunursa, onun azabı iki kat olarak artırılır. Bu da Allah'a göre pek kolaydır. Ama kim de sizden Allah'a ve Resulüne gönülden itaat eder ve salih bir amelde

bulunursa, ona da ecrini iki kere veririz. Ve biz ona üstün bir rızık da hazırlamışızdır. Ey Peygamber'in kadınları, siz diğer kadınlar gibi değilsiniz, eğer sakınıyorsanız, artık sözü çekicilikle söylemeyin ki, kalbinde hastalık bulunan kimse tamah eder. Sözü maruf ⁽¹⁾ bir tarzda söyleyin. Evlerinizde vakarla oturun, ilk cahiliye (kadınları)nın süslerini açığa vurması gibi, siz de süslerinizi açığa vurmayın; dosdoğru namazı kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Resulüne itaat edin. Ey Ehl-i Beyt, gerçekten Allah sizden (her çeşit) günah ve çirkinliği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister. Evlerinizde okunmakta olan Allah'ın ayetlerini ve hikmeti hatırlayın. Hiç şüphe yok Allah, latiftir, haberdar olandır."⁽²⁾

Mezkur ayetlerden çok önemli şeyler istifade edilmektedir. Örneğin: Peygamber (s.a.v.) kendi ailesini islah etmek, onları zevk-u sefa, süs ve ziynet perestlikten sakındırmak ve onlara, Peygamber'in evinin eğlenme ve ziynet perestlik yeri olmadığını, eşitlik, sade yaşama, İslam ve müslümanlara hizmet etme yeri olduğunu anlatmakla görevliydi. Peygamber'in evi, halkın İslam'ın zahiri eserlerini gözleriyle müşahade etmelerini beklediği çok kutsal bir yerdi.

1 - Bilinen bir biçimde ve hiçbir kuşkuyla yol açmayacak bir tarzda.

2 - Ahzab suresi, 30-34. ayetler.

Allah-u Teâla bu ayetlerde Peygamber'in eşlerine, onların diğer kadınlar gibi olmadıklarını, büyük bir sorumluluk kabul ettiklerini ve işlerine dikkat göstermeleri gerektiğini hatırlatıyor. Çünkü onların çirkin işlerinin azabı iki kattır ve iyi işlerinin mükafatı da iki kattır. Yine onlara buyuruyor ki, siz Peygamber'e ve Peygamber ailesine bağlısınız, bu evin şanını korumalısınız, takva ve İslami hicaba (örtüye) riayet etmede gayret göstermelisiniz, cahiliye devrinin kadınları gibi sokakta ve çarşıda açılıp saçılmayın, hatta konuşma tarzınıza bile dikkat edin, Allah'ın ve Peygamber'in emirlerine itaât edin. Evinizde okunan ayet ve hadisleri teveccüh edin. Sizin evinizde iman, takva, maneviyet, beraberlik, isar, fedakârlık, dünya süslerinin değersizliği ve adeletten söz ediliyor, sakın dahili yaşam ve tavırınız sözünüzün hilafına olmasın. Eğer riskli mesuliyetinizle amel ederseniz Ehl-i Beyt'ten olmaya lâîk olursunuz. Eğer görevinizi yapmada kusur ederseniz, bu evde yaşasanız ve Peygamber'in eşi ve evladı da olsanız, Ehl-i Beyt'ten olmaya lâîk olamazsınız.

Elbette herkesin böyle bir makamı elde etmeye liyakati yoktur. Bu arada sadece Hz. Fatıma (a.s) Resulullah'ın isteğine uygun amel ediyordu; gerçekten Peygamber'in seçkin ve lâîk evladıydı. İşte bundan dolayı Resulullah onun hakkında şöyle buyuruyordu: **"Kızım Fatıma**

geçmiş ve gelecek zamandaki kadınların en üstünüdür. Mihrabda ibadetle meşgul olurken, ilahi dergaha yakın olan yetmiş bin melek ona selam verip şöyle diyorlar: Ey Fatıma! Allah seni seçti, münezzeh kıldı ve alemdeki bütün kadınlardan seni üstün eyledi."

Yine Resulullah (s.a.v) onun hakkında şöyle buyurmuştur: "Allah'a iman, Fatıma'nın kalp ve ruhuna öyle işlemişki Allah'a ibadet etmek için kendisini her şeyden uzak tutuyordu."

Yine buyuruyor ki: "Fatıma mihrabında ibadetle meşgul olduğu zaman meleklere nur saçar ve Allah (c.c.) meleklere şöyle buyurur: "Kulumun benim korkumdan nasıl titrediğine ve nasıl ibadete daldığına bir bakın."

Esmâ şöyle diyor: "Bir gün Fatıma'nın (a.s) huzurundaydım, Peygamber (s.a.v) varid oldu ve Fatıma'nın boynunda bir altın gerdanlığı görünce şöyle buyurdu: "Kızım, zalimlerin elbisesini (ziynetini) giydiğin (taktığın) halde halkın: "Fatıma Peygamber'in kızıdır" sözüyle mağrur olma." Bunun üzerine Fatıma (a.s) hemen gerdanlığı boynundan çıkarıp sattı ve parası ile bir köle alıp azad etti. Peygamber-i Ekrem (s.a.v) Fatıma'nın bu amelinden hoşnut oldu."⁽¹⁾

Siz bu kitabın geçen bölümlerinde Hz. Fatıma'nın ilmi

1 - Zehâir'ül-Ükba, s.51.

makamı, ilmi yaymaktaki gayreti, ibadetteki çabası, ubudiyyet makamı, zor yaşamı, zorluklara tahammül etmesi ve fedakârlılıklarıyla ilgili sözlerle aşına oldunuz, artık tekrarlamaya ihtiyaç yoktur. İşte bu meziyetlerden dolayı Resulullah'ın fevkaalede ihtiram, muhabbet ve sevgisine mazhar oldu, evlad olma liyakatini kazanıp Ehl-i Beyt'ten sayıldı.

FATİMA VE ALİ'NİN (A.S) ZOR YAŞAMI

Bir ara Ali (a.s) o kadar zorda kalmıştı ki Fatıma (a.s) durumlarını anlatmak için babasına gitti. Kapıyı çaldı. Peygamber (s.a.v) Ümmü Eymen'e şöyle buyurdu: "Galiba kızım Fatıma'dır, kapıyı aç." Ümmü Eymen kapıyı açtığı anda Fatıma eve girdi; selâm verip babasının huzurunda oturdu. Resulullah şöyle buyurdu: "Fatımacığım, sen hiçbir zaman bu vakit bizim eve gelmezdin, şimdi ne olmuş?" Fatıma cevaben: "Ya Resulullah, meleklerin yemeği nedir?" diye arzetti.

Hazret: **"Allah'ın hamdıdır."** buyurdu.

Fatıma: **"Babacığım öyleyse bizim yemeyimiz nedir?"** dedi.

Hazret buyurdular ki: "Allah'a andolsun, bir ay oluyor ki Al-i Muhammed'in evinde ateş yanmamıştır. Gözümün nuru, gel Cebrail'in bana öğrettiği beş kelimeyi sana

öğreteyim; de ki:

يَا رَبَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ يَا رَاحِمَ الْمَسَاكِينِ وَيَا
أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

"Ey öncekilerin ve sonrakilerin rabbi, ey yegane kuvvet ve güç sahibi, ey miskinlerin bağışlayıcısı ve ey merhamet edenlerin en merhametlisi. "

Hz. Fatıma, duayı öğrenip evine döndü.

Hz. Ali: "Neredeydin?" diye sordu.

Fatıma: "Dünya taleb etmek için gitmiştim, fakat ahiret için düstur alıp döndüm." dedi.

Hz. Ali: "Öyleyse bu gün günlerinin en hayırlısıdır." diye buyurdu ⁽¹⁾

Bir gün Peygamber (s.a.v) Fatıma'yı ziyaret edip hal ve hatırını sordu. Fatıma cevaben şöyle dedi: **"Babacığım hastayım, bundan daha kötüsü yiyecek bir şeyimiz de yoktur."**

Hazret buyurdular ki: **"Acaba dünya kadınlarının en üstünü olman senin için yeterli değil midir?"**⁽²⁾

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyordu: "Bir gün Fatıma (a.s) Resulullah'a şöyle arzetti: **"Ali (a.s), neyi varsa fakirlerin arasında taksim ediyor."**

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.152.

2 - Nezm-ü Dürer'üs-Sirntayn, s.179.

Resulullah buyurdular ki: "Fatıma'cığım, sakın kardeşim ve amcam oğlunu rahatsız etme. Çünkü Ali'nin gazabı benim gazabım, benim gazabım da Allah'ın gazabıdır." ⁽¹⁾

Ümeys kızı Esmâ şöyle diyor: "Bir gün Resulullah (s.a.v), Fatıma'nın evine teşrif buyurdu, Hasan ve Hüseyin (a.s) ise evde değillerdi; Hazret onları sordu. Fatıma (a.s) cevaben şöyle dedi: "Bugün evimizde yiyecek için bir şey olmadığından Ali (a.s) dışarı çıkarken, Hasan ve Hüseyin'i de, ağlayıp senden yemek istemesinler diye kendimle dışarı götürüyorum." diye buyurdu ve onları kendisiyle götürüp falan yahudi şahsın yanına gitti."

Resulullah (s.a.v), Ali'yi aramak için dışarı çıktı; onu bir yahudinin hurmalığında su çekmekle meşgul olduğu halde buldu. Hasan ve Hüseyin'in de oynamakla meşgul olduklarını gördü, bir miktar hurma da alıp onların yanına gitti ve Ali'ye (a.s) şöyle buyurdu: "**Hava sıcak olmadan, Hasan ve Hüseyin'i eve götürmek istemiyor musun?**"

HZ. Ali şöyle buyurdu: "**Ya Resulullah evden çıktığımda evde hiçbir şey yoktu, sabredin Fatıma'ya bir az hurma te'min edeyim. Bu yahudiyle, doldurduğum her kovaya karşı bir tane hurma almak üzere anlaştık.**"

Bir miktar hurma elde edince de onları eteğine döktü,

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.99.

Hasan ve Hüseyin'i alıp eve döndü."⁽¹⁾

Bir gün Peygamber (s.a.v), Fatıma'nın evine varid oldu, Fatıma'nın boynunda bir gerdanlık görünce ondan yüzünü çevirdi. Fatıma (a.s), Peygamber'in ondan yüz çevirmesinin sebebini anladı; binaen aleyh gerdanlığı çıkarıp Peygamber'in huzuruna takdim etti. Peygamber şöyle buyurdu: **"Fatıma'cığım sen bendensin."** Sonra fakir bir şahıs geldi, Resulullah (s.a.v) gerdanlığı ona bağışladı ve şöyle buyurdu: **"Kim kanımızı döker ve Ehl-i Beyt'im hakkında bana eziyet ederse Allah ona gazap edecektir."**⁽²⁾

İmam Muhammed Bâkır (a.s) şöyle buyuruyor: "Peygamber, sefere gitmek istediğinde kendisiyle en son veda ettiği şahıs Fatıma (a.s) idi. Seferden döndüğünde de ilk önce Fatıma'yı görmeğe gidiyordu. Hazret seferlerinin birinde Fatıma'nın evine varid oldu ve Fatıma'nın, Hasan ve Hüseyin'in koluna gümüşten bir künye taktığını ve kapıya bir perde astığını gördü. Sonra hayretler içinde onlara baktı ve her zamankinin aksine Fatıma'nın evinde durmaksızın hemen geri döndü. Fatıma bu duruma üzüldü ve meseleyi anladı; işte bundan dolayı perdeyi açtı ve Hasan ve Hüseyin'in künyesini kollarından çıkardı ve Hasan ve Hüseyin

1 - Zehâir'ül-Ükba, s.49.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.97.

vesilesiyle onları Peygamber'in huzuruna gönderdi. Peygamber (s.a.v) iki nur-u aynını okşadı ve künyelerini de camide yaşayan fakirler arasında taksim etti ve perdeyi de parça parça edip elbisesi olmayan birkaç kişiye kendilerini örtmeleri için verdi ve daha sonra şöyle buyurdu: **"Allah Fatıma'ya rahmet eylesin, ona cennet elbiselerinden giydirsin ve ona cennet ziynetlerinden versin."**⁽¹⁾

İmran ibn-i Husayn şöyle diyor: "Resulullah'ın huzurunda olduğum bir gün Fatıma (a.s) geldi, Hazretin gözü Fatıma'nın açıktan sararan ve kansızlaşan yüzüne iliştiğinde onu yanına çağırdı, mübarek elini onun göğsüne bıraktı ve şöyle dedi: **"Ey açları doyuran ve acizleri yücelten Allah, Muhammed'in kızı Fatıma'yı doyur."**

İmran daha sonra şöyle diyor: "Peygamber'in duası bereketiyle, Fatıma'nın yüzünün sarılığı gitti ve yüzü kanlanmaya başladı."⁽²⁾

AMELİ DAVET

Tarihin şehadetine ve Ehl-i Beyt'in rivayetlerine göre İslam'ın ilk şahsiyeti (yani Peygamber) ile ikinci şahsiyeti (yani Hz. Ali) ve İslam'ın ilk örnek kadını (yani Fatıma-ı

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.83.

2 - Nezm-u Dürer'is-Simtayn, s.191.

Zehra) çok sade bir şekilde, hatta tam bir zorluk ve meşakket içerisinde yaşıyorlardı. Bu mevzu çok teaccüb edilecek bir şey değildir. Çünkü o asırda müslümanların genel durumu iyi değildi.

Müslümanların çoğu, fakir ve yoksullardan oluşuyordu. Durumları kötü olmayan bir grup müslümanlar da düşmanların korkusundan Mekke'deki ev ve yaşantılarını bırakıp Medine'ye hicret etmek zorunda kalmışlardı. Medine'de de müslümanların ekseriyeti fakirdi; durumları biraz iyi olanlar da, Mekke'den oraya hicret eden müslümanlara mümkün olduğu kadar kudretleri dahilinde yardımda bulunuyorlardı. Diğer taraftan o zaman İslam'ın en buhranlı bir dönemiydi. Müslümanlar daima seferber oluyorlardı, daima hazır ol bir vaziyetteydiler; çoğu zamanlar savaş ve difayla meşguldular. İşte bundan dolayı iktisadî durumları hiç de iyi değildi. Bu, Peygamber-i Ekrem, Ali ve Fatıma için de mümkün değildi. Kendi hayatlarını düzeltip fakir ve yoksullarla eşitliğe riayet etmemeleri doğru değildi. Peygamber'in, damad ve kızının doyasıya yemeleri, ama Medine fakirlerinin açlıktan feryatlarının yükselmesi hiç de olacak şey değildi. Peygamber'in kızının evinin önüne perde asması, fakat bir grup müslümanların kendilerini örtecek bir şey bulamamaları hiç doğru olur muydu? Hasan ve Hüseyin'in gümüşten künye takmaları, ama müslümanların

aç çocuklarının ağlama seslerinin yükselmesi olacak şey miydi?

Eğer İslam'ın ilk şahsiyeti ve değerli Ehl-i Bey'ti diğer müslümanlarla eşitlik sağlamasalardı, peygamberlik ve vahyin manasını iyice idrak edemeyen ve akılları gözlerinde olan sadr-ı İslam'ın müstaz'âf müslüman topluluğunun cihad alanında hazır olup fedakârlık yapmaları ve Peygamber'in kutsal hedefi uğrunda canlarını feda etmeleri hiç mümkün olur muydu? İslam'ın ilerlemesinin ve Resulullah'ın manevi otoritesinin büyük sebeplerinden biri de Hazretten duydukları şeylerin ameli örneğini onun söz, tavır, yaşam ve ailesinde müşahade etmeleriydi. İşte bu amelî davet vesilesiyle, insanları İslam'a ve fedakârlığa doğru hidayet ediyordu.

HZ. ALİ'NİN (A.S) NAZARINDA FATİMA (A.S)

Bir kadını tanımanın en iyi yolu, kocasının onu tarif ve tavsif etmesidir. Çünkü koca diğer herkesten hatta anne ve babadan dadaha iyi eşini tanır ve onun düşünce, tavır, iyi ve kötü adetlerini daha iyi bilir. Binaenaleyh, Hz. Ali (a.s) eşi Fatıma'yı herkesten daha iyi tanır ve onu başkalarından daha iyi tarif ve tavsif edebilirdi. Emir'ül-Mü'minin Ali'nin (a.s) Hz.Fatıma hakkında çok sözleri vardır, fakat biz burada o Hazretin sadece iki sözünü nakletmekle

yetiniyoruz: İlk sözü, evlendikleri günün ilk sabahı Resulullah'ın sorusuna cevap olarak buyurduğu sözdür. Resulullah (s.a.v) Ali'nin evlendiği günün ilk sabahı, zifaf odasına gelip damada: **"Eşini nasıl buldun?"** diye sordu. Hz. Ali cevaben: **"Allah'ın itaati için en iyi yardımcıdır."** dedi.⁽¹⁾

İkinci sözü ise Hz. Fatıma'nın (a.s) ömrünün en son saatlerinde buyurduğu sözdür. Emir'ül-Mü'minin Ali ve Fatıma (a.s) o son saatlerde başbaşa kaldılar. Fâtıma (a.s) vedalaşmanın en son saatlerinde Ali'ye (a.s) şöyle dedi:

يا ابن عم ما عهدتني كاذبة ولا خائنة ولا خلفتك منذ عاشرتني

"Amca oğlu, seninle yaşadığım müddetçe kesinlikle sana yalan konuşmadım, hiyanet etmedim ve sana karşı muhalefet etmedim."

Ali (a.s) de cevabında şöyle buyurdu:

معاذ الله انت اعلم بالله و ابر واتقى و اكرم و اشد خوفاً من الله من
ان اوبخك بمخالفتي، قد عزّ على مفارقتك

"Meâzellah (haşa), senin Allah'ı tanıma makamın, iyiliğin, takvan ve Allah'dan korkun bana karşı gelip de seni kinamamdan çok çok yücedir; senin (bu dünyadan) ayrılman bana çok ağır geliyor."⁽²⁾

1 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.177.

2 - Bihar'ül-Envar, c.43, s.91.

Hız. Ali (a.s) evlilik hayatının başlangıcında Hız. Fatıma'yı Allah'a itaat için en iyi yardımcı olarak tavsif etti: "Allah'a itaat için en iyi yardımcıdır." cümlesi, kısa bir cümle olmasına rağmen çok mühtevalidir. Bu cümlede evlenmenin hedefinin, insanın eşinden Allah'a itaat etmek için yardım olmak olduğunu beyan etti. Eşi Hız. Fatıma'yı, bu işde daha çok muvaffak olmak için en iyi bir yardımcı buldu. Fatıma'nın (a.s) en son veda saatlerinde de onun irfan, güzel iş yapma, takva ve Allah'dan korkma makamını övdü ve geçmişteki görüşünü te'yid etti. Anlaşıyor ki Hız. Fatıma (a.s) evlilik müddeti boyunca Allah'a itaat etmede ve velayetin ağır sorumluluklarını yapmada o Hazrete engel olmadığı gibi hayatın bütün boyutlarında onun müeyyid ve yardımcısı da olmuştur.

Emir'ül-Mü'minin Ali'nin (a.s) fevkalade şahsiyetine, ahlaki, siyasi ve ictimai durumuna teveccüh edildiği zaman, eşi Fatıma'nın (a.s) mümtaz şahsiyeti de ortaya çıkar.

Hız. Ali (a.s), sıradan bir kişi değildir. İslam'ın ikinci mümtaz şahsiyeti, başbuğu, fedakâr ve güçlü bir eriydi. Adaletli, zahid, infak eden, yardımda bulunan, eşitlik gözeten, başkalarını kendisine tercih eden, tavrvalı ve bilâhere müslümanların velisi ve Resulullah'ın halifesiydi. Kendisi ve ailesi zorluk içerisinde yaşıyorlardı ve sahib oldukları şeyleri Allah yolunda infak ediyorlardı. Beyt'ül-malı

müslümanların arasında eşit olarak taksim ediyordu; hiç kimseyi başka birisine tercih etmiyordu. Hatta kendisinin, Hasan ve Hüseyin'in payı da başkalarının payından fazla değildi. Kardeşi Akil Hz. Ali'ye (a.s) ihtiyacını söylediği zaman Hazret, diğer müslümanlara verdiği paydan biraz fazlasını ona vermeye hazır olmadı.⁽¹⁾

Hz. Sadık (a.s), Hz. Ali (a.s) hakkında şöyle buyuruyor: **"Ali ibn-i Ebi Talib (a.s), yemek ve davranışları açısından herkesten daha çok Resulullah'a benziyordu. Kendisi ekmek ve zeytin yiyordu, fakat halka ekmek ve et veriyordu. Evin suyunu ve odununu hazırlıyordu; Fatıma (a.s) da un yapıyordu, hamur yoğuruyordu, ekmek pişiriyordu, elbiseleri yıkıyordu ve ebiselere yama vuruyordu."**⁽²⁾

Emir'ül-Mü'minin Ali (a.s), kendisi için her türlü imkânın var olduğu hilafeti döneminde dünyaya hitap edip şöyle buyuruyordu: **"Ey aşağı dünya! Bana mı yöneldin? Yoksa bana mı meylettin? Heyhat! Heyhat! Benden başkasını aldat, benim sana ihtiyacım yoktur, seni artık dönüşü olmayan üç talakla boşadım."**⁽³⁾

Yine şöyle buyuruyordu: **"Acaba ben sadece bana**

1 - Bihar'ül-Envar, c.41, s.144.

2 - Bihar'ül-Envar, c.41, s.114.

3 - Bihar'ül-Envar, c.41, s.121.

Emir'ül-Mü'minin demeleriyle mi iktifa edeyim, ama zorluklarda onlara ortak olmayayım ve zorluk içinde yaşama hususunda onlar için örnek olmayayım mı? Ben ot yemekten başka bir işi olmayan bağlı bir hayvan veya sadece yemek ve yediklerini def etmek ile meşgul olan, ama gelecekte gaflet eden özgür hayvanlar gibi leziz yemeler yemek için yaratılmadım.⁽¹⁾

Emir'ül-Mü'minin Ali (a.s) işte böyle bir kişiydi ve böyle yaşamak istiyordu, böyle yaşamak için de uygun bir eşe muhtaçtı. Hz. Fatıma'dan (a.s) başka bir kadının onun eşi olmaya liyâkati yoktu. Hz. Ali sadece onun hakkında şöyle diyebilirdi: **"Allah'a itaat etmek için en iyi yardımcımdır."**

İşte burada Hz. Fatıma'nın üstün makamı ortaya çıkıyor. Onu, Hz. Ali'nin tek layık eşi olarak tanıtabiliriz. Fatıma (a.s) Hz. Ali'nin evinde, onun isteğine uygun yaşadı, Allah'a itaat etmede ve üzerine düşen vazifeyi yapmada daima o Hazretin müeyyid ve müşevviki (teşfik edeni) oldu. Hz. Fatıma (a.s) kendi islami davranışlarıyla Peygamber'in (s.a.v) evladı ve Hz. Ali'nin eşi olmaya liyakatli olduğunu isbat etti. İşte bundan dolayı Peygamber tarafından dünya kadınlarının en üstünü olarak tanıtıldı. Fatıma İslam'ın örnek

1 - Nehc'ül-Belağ Osman b. Huneyf'e yazdığı mektup.

kadınıdır ve müslüman kadınlar, ondan hayat dersleri almalıdırlar.

Bundan anlaşılıyor ki, din alimlerinin ailelerinin de ağır sorumlulukları vardır. Bir din alimine eş olmayı kabul eden bir kadın, kocasının makamının sorumluluğuna teveccüh etmelidir. Onun evinin, Peygamber ve Ali'nin evi mesabesinde olduğunu bilmelidir. Onun evi maneviyet, ilim, adalet, müsavat, ısrar, takva, fazilet, Allah'a yönelmek, İslam ve müslümanlara hizmet etmek ve bütün islami ve insani üstünlük ve faziletlere davet etme evidir. Halkın, Peygamber ve imamların sözlerini onların evinden duyduklarını ve onların amellerini de bu evlerde müşahade etmeyi beklediklerini bilmesi gerekir.

Bir din aliminin kadın ve evlatları, evlerinin zevk ve sefa ve konfor düşkünlüğü yeri olmadığını, aksine Peygamber, Ali ve Fatıma'nın (a.s) hayat tarzının tecessüm etmesi gereken bir ev olduğunu bilmeleri gerekir. Amel ve davranışlarının, halkın dikkat-ı nazarı altında olduğunu bilmeleri gerekir. İslami davranışlarıyla İslam'ı yayabilirler, halkı iyiliğe davet edebilirler. Gayri İslami davranışlarıyla da İslam'ın gövdesine en büyük darbeyi indirebilirler; halkı din alimlerine karşı kötümser yapabilirler, sözlerini itibardan düşürebilirler. Yine koca veya babalarına, vazifelerini yapmada yardımcı olabilirler ve bu vesileyle dini tebliğ edip

bunun sevabına da ortak olabilirler. Onu (koca ve babayı) alim bir insanın mukaddes makam ve mevkisini riayet etmekten alı da koyabilirler. Onun sözlerini değerden düşürüp halkı günah işlemeye ve İslam kanunlarını çiğnemeye teşvik edebilir ve kendilerini de bu günahın cezasına ortak kılabilirler.

Elbette din alimlerinin hepsi bir derecede değillerdir. İlmi ve içtimai makamları yükseldikçe aile ve kendilerinin sorumlulukları da o kadar çok ve ağır olur. Sorumluluklarını yapmaya gayret gösterdikleri kadar Allah katında mükafatları olur. İlmi ve dini makamlarının birinde yer alan her alimin Peygamber ve Ali'nin (a.s) halifesi olmaya liyakati yoktur; ahlak ve davranışı Peygamber ve Ali gibi olduğu takdirde bu liyakati olabilir ancak. Her alimin kadın ve evladının da bir din aliminin eşi ve evladı olmaya liyakati yoktur. Onun liyakati de amel ve davranışları Hz. Fatıma'nın (a.s) amel ve davranışlarıyla uyum içinde olduğu takdirde sabit olur.

HZ. FATİMA'NIN (A.S) MASUMİYETİ

Masum, lugatta, korunmuş ve muhafaza edilmiş anlamındadır. İstilahda ise masum, hata, yanlışlık ve günahdan korunmuş ve emanda olan bir kimseye denir.

Basiret gözü açık olan, yaratılış dünyasının hakikatlerini açıkça gören, Alem-i Meleku't-la irtibat ve ittisal vasıtasıyla ve gaybı te'yidlerle günah ve Allah'a muhalefetten kaçınan ve mukaddes vücudunda isyan bulunmayan kimseye masum denir. Yüce masumiyet makamı, peygamberler için akli ve nakli delil ve burhanlarla isbat edilmiştir. Şia, Peygamber'in vasileri ve on iki imamın da masum olmaları gerektiği inancındadırlar. Onların masumiyetinin isbatı için delil ve burhanlar ikame etmişlerdir. Eğer masumiyet konusuna girer, onu tafsilatla araştırmak istesek maksattan uzaklaşmış oluruz.

İmamiye (Şia), Peygamberler silsilesi ve Eimme-i Ethar'ı (on iki imam), masum bildiği gibi Hz. Fatıma'yı (a.s) da her çeşit günah ve isyandan masum bilir. O Hazretin masumiyetini isbat etmek için birkaç delille istidlalde bulunmak mümkündür:

Birinci delil:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

"Gerçekten Allah, her çeşit pislik ve çirkinliği siz Ehl-i Beyt'ten gidermek ve sizi tertemiz kılmak istiyor" (Ahzap suresi/33. âyet.)

Amme (Ehl-i Sünnet) ve Hasse (Şia) tarafından nakledilen çok sayıda hadisler, mezkur ayetin, Peygamber, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin (a.s) hakkında nazil olduğunu

ifade etmektedir.

Aişe şöyle diyor: Bir gün Resulullah (s.a.v), yünden siyah renkli bir elbise omuzuna atıp evden dışarı çıktı. Daha sonra Hasan, Hüseyin, Fatıma ve Ali'yi (a.s) o elbisenin altına alıp şöyle buyurdu: **"Gerçekten Allah her çeşit pislik ve çirkinliği siz Ehl-i Beyt'ten gidermek ve sizi tertemiz kılmak istiyor."** (Ahzab/33)⁽¹⁾

Ümmü Seleme şöyle diyor: Bir gün Fatıma (a.s) Resulullah'ın huzuruna bir kab mahallebi getirdi. Resulullah şöyle buyurdu: **"Hasan ve Hüseyin'i de getir."** Onlar Resulullah'ın huzuruna gelip yemek yemekle meşgul oldukları vakit mezkur ayet nazil oldu. Sonra Peygamber (s.a.v) Hayber malı elbiseyi onların başına atıp üç defa şöyle buyurdu: **"Allah'ım, bunlar benim Ehl-i Beytim'dir, her çeşit pislik ve çirkinliği onlardan gider ve onları tertemiz kıl."**

Ömer ibn-i Ebi Selme şöyle diyor: Mezkur ayet Ümmü Seleme'nin evinde nazil oldu. Sonra Peygamber (s.a.v), Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i kendi yanına çağırdı ve elbisesini onların üzerine attı ve şöyle buyurdu: **"Allah'ım, bunlar benim Ehl-i Beytim'dir, her çeşit pislik ve çirkinliği onlardan gider ve onları tertemiz kıl."** Ümmü Seleme: "Ya Resulullah, ben de onlardan mıyım?" dedi. Hazret cevaben:

1 - Yenabî'ül-Meveddet, s.124. Ed-Dürr'ül-Mensur, c.5, s.198.

"Sen de hayır üzerindesin." diye buyurdu.⁽¹⁾

Vasilet ibn-i Eska' şöyle diyor: "Bir gün Peygamber, Fatıma'nın evine teşrif buyurdu, Ali ve Fatıma'yı önünde oturttu, Hasan ve Hüseyin'i de dizlerinin üzerine aldı. Sonra onların üzerine bir elbise attı ve şöyle buyurdu: **"Allah'ım, bunlar benim Ehl-i Beyt'imdir, her çeşit pislik ve çirkinliği onlardan gider ve onları tertemiz kıl."**⁽²⁾

Velhasıl Aişe, Ümmü Seleme, Ma'kal ibn-i Yesar, Ebu'l-Hamra, Enes ibn-i Malik, Sa'd ibn-i Ebi Vakkas, Vasile ibn-i Eska', Hasan ibn-i Ali (a.s), Ali ibn-i Ebi Talib (a.s), Ebu Said-i Hudri, Zeyneb ve İbn-i Abbas gibi bir grup sahabe, mezkur ayetin nuzul sebebi hakkında bu mazmuna yakın bir çok hadisler nakletmişlerdir. "Ed-Dürr'ül-Mensur" da Celaleddin-i Suyuti ve "Yenabî'ül-Meveddet"de Süleyman ibn-i İbrahim-i Kunduzi gibi birçok Ehl-i Sünnet ve Şia alimleri de onları kendi kitaplarında kaydetmişlerdir.

Bu rivayetlerden istifade ediliyor ki bu ayet nazil olduktan sonra Resulullah (s.a.v) çeşitli yerlerde, örneğin, Fatıma (a.s) ve Ümmü Seleme'nin evinde mübarek abasını Ali ibn-i Ebi Talib'in, Fatıma'nın, Hasan ve Hüseyin'in üzerine atarak mezkur ayeti tilavet edip şöyle buyuruyordu:

1 - Yenabî'ül-Meveddet, s.125.

2 - Yenabî'ül-Meveddet, s.125. Ed-Dürr'ül-Mensur. c.5, s.199.

"Allah'ım, abanın altında yer alan şahıslar benim Ehl-i Beyt'imdirler, her çeşit pislik ve çirkinliği onlardan gider." Resulullah (s.a.v) bu ameli Ehl-i Biyt'i tanıtmayı ve mevzuyla tesbit etmesi için yapıyordu. Hazret altı aya kadar, bir rivayete göre de yedi, diğer bir rivayete göre de sekiz aya kadar sabah vakitleri, sabah namazına gittiğinde Fatıma'nın evinin önünden geçip mezkur ayeti okuyordu.⁽¹⁾

Resulullah (s.a.v) her defasında elbisesini Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'in üzerine atıyor ve her türlü su-i istifadenin önünü almak ve sonradan bir takım kimselerin ben de Ehl-i Beyt'tenim diye iddia etmesini önlemek için mezkur ayeti okuyordu. Bu mevzuyla o kadar önem veriyordu ki Ümmü Seleme abayı kaldırıp altına girmek istediğinde Hazret ona mani oldu ve şöyle buyurdu: **"Sen de hayır üzerindesin."** Böylece bir müddet boyunca sabah vakitleri sabah namazına teşrif buyurdukları zaman Fatıma'nın evindeki kişileri (halkın işitmesi ve sonradan inkar etmemeleri için) muhatap kılıp mezkur ayeti okuyordu. Ali ibn-i Ebi Talib, Hasan ve Hüseyin (a.s) de çeşitli yerlerde ahabın huzurunda: "Bu ayet bizim hakkımızda nazil olmuştur." diyorlardı ve bunu söylediklerinde de hiçbir zaman ahab tarafından inkar edilmediler.

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.83. Ed-Dürr'ül-Mensur, c.5, s.199.

Allah-u Teala'nın buyurduğu mezkur ayetteki **"rics"** (pislik-kir) kelimesinden maksat, zahiri necaset (kir-pislik) değildir. Çünkü böyle bir şey sadece Ehl-i Beyt'e mahsus değildir; herkesin necaset (kir ve pislik)ten kaçınması gerekir.Üstelik, eğer maksat zahiri necaset olsaydı artık o kadar teşrifat ve Peygamber'in duasına da ihtiyaç duyulmazdı ve Ümmü Seleme ısrarla o ayetin mısradakından olmak istemezdi ve Resulullah da onu menetmezdi. Demekki ayetin maksadı zahiri necaset ve kirlilik değildir, maksat batini necaset, yani alemlerin Rabbine karşı günah ve isyanda bulunmaktır. Binaenaleyh, ayetin manası şöyle oluyor: **"Allah, siz Ehl-i Beyt'ten her çeşit günah ve ma'siyeti gidermek ve sizi tertemiz kılmak istiyor."** Elbette bu isteme teşrii istemek değildir, yani şöyle diyemeyiz: Allah, Ehl-i Beyt'ten istemiş ki kendilerini her çeşit günah ve masiyetten temizlesinler. Çünkü bu mesele Ehl-i Beyt'e mahsus olan bir mesele değildir. Allah-u Teâla herkesten günah işlememelerini istemiştir. Bu ayetten maksat irade-i tekvinidir, yani Allah-u Teâla Ehl-i Beyt'in, (ilim ve iradeleriyle günahları terketme hususunda muhtar oldukları halde) günaha ve masiyete düşmekten münezze ve masum olmalarını mukadder eylemiştir.

Resulullah (s.a.v) da mezkur ayeti gûnahtan masum olmak diye tefsir etmiştir. İbn-i Abbas Resulullah'ın şöyle

buyurduğunu rivayet ediyor: "Allah-u Teâla halkı iki kısma taksim etti, beni de onların en iyisinde kıldı. Nitekim şöyle buyuruyor:

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ

"Ashab-ı Yemin, ne (kutludur o) Ashab-ı Yemin."⁽¹⁾

. Yine buyuruyor ki:

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ

"Ashab-ı Şimal, ne (mutsuzdurlar o) Ashab-ı Şimal."⁽²⁾

Ben Ashab-ı Yemin'den ve onların en üstünüyüm. Daha sonra Allah-u Teâla onları üç gruba taksim etti ve beni onların en üstünü kıldı. Nitekim şöyle buyuruyor:

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ

"İşte o Ashab-ı Meymene olanlar, ne (kutlu) Ashab-ı Meymenedir. Ashab-ı Meş'eme olanlar da ne (mutsuz ve uğursuz) Ashab-ı Meş'emedir. Yarışıp öne geçenler de, öne geçmiş öncülerdir."⁽³⁾

Ben öne geçmiş öncülerden ve onların en üstünüyüm. Daha sonra o üç kısmı kabilelere taksim etti ve beni onların en iyisinde karar kıldı. Nitekim şöyle buyuruyor:

1 - Vâkıa suresi, 27. ayet.

2 - Vâkıa suresi, 41. ayet.

3 - Vâkıa suresi, 8, 9 ve 10. ayetler.

وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ

"Ey insanlar, gerçekten, biz sizi bir erkek ve diğiden yarattık) ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler olarak kıldık. Hiç şüphesiz, Allah katında sizin en üstün (kerim) olanınız takvaca en ileride olanınızdır."⁽¹⁾

Ben Adem ve evlatlarının takvaca en ileride olanı ve onların en üstünüyüm. Ama bununla iftihar etmiyorum. Daha sonra o kabileleri ailelere taksim etti ve beni en üstün ailede kıldı. Nitekim şöyle buyuruyor:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

"Şübhesiz, Allah siz Ehl-i Beyt'ten kir ve çirkinliği gidermek ve sizi tertemiz kılmak istiyor."⁽²⁾

"Bu yüzden ben ve Ehl-i Beyt'im günah ve masiyetten masumuz."⁽³⁾

TENKİT

Bazıları şöyle demişlerdir: Mezkur ayet masumiyete delalet etmemektedir. Çünkü hem ondan önceki ayetler ve hem de ondan sonraki ayetler Resulullah'ın kadınları

1 - Hucurât suresi, 13. ayet.

2 - Ahzab suresi, 33. ayet.

3 - Dürrül Mensur, c.5, s.199

hakkında nazil olmuştur ve hitap onlara yöneliktir; zahiri karineler hasebiyle de mezkur ayetin Resulullah'ın kadınları hakkında nazil olduğunu ve ayette de muhatabın onlar olduğunu söylemek gerekir.

Binaenaleyh eğer ayet masumiyete delâlet ederse o zaman Resulullah'ın kadınlarının da gûnahtan masum olduklarını söylemek gerekir; oysaki bu sözü hiçbir kimse söylememiş ve söyleyemez de. İşte bundan dolayı şöyle dememiz gerekir: "Ayet, kesinlikle Resulullah'ın kadınları hakkında ve de diğer Ehl-i Beyt'i hakkında masumiyete delâlet etmemektedir."

CEVAP

Allame Seyyid Abd'ül-Hüseyin Şerefuddin, mezkur tenkiti nakledip birkaç şekilde cevap vermiştir:

1-Mezkur ihtimal nas karşısında ictihaddır. Çünkü tevatür haddine ulaşan rivayetlerde, mezkur ayetin Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin hakkında nazil olduğu ve bu ayetin onlara muhtas olduğu varid olmuştur. Hatta Ümmü Seleme Peygamber'in abası altına girmek istediğinde Hazret onu şiddetle menetmiştir.

2- Eğer mezkur ayet, Resulullah'ın kadınları hakkında

nazil olsaydı hitabın müennes olması gerekirdi yani şöyle denilmeliydi:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً

Cem-i müzekker şeklinde ifade edilmemesi gerekirdi.

3- Fasih Araplar da konuşma esnasında cümle-i muterize (parantezde yer alan cümle) kullanırlar. Binaenaleyh, Allah-u Teâla mezkur ayeti, mevzunun önemini bildirmek ve Peygamber'in Ehl-i Beyt'inin günahlardan masum olduklarına ve hiç kimsenin, hatta Peygamber'in hanımlarının bile onlara taarruzda bulunmaya haklarının olmadığına değinmek için mezkur ayeti Resulullah'ın hanımları hakkında nazil olan ayetleri arasında zikretmiştir de diyebiliriz.⁽¹⁾

4- Kur'ân'ı Kerim'de hiçbir tahrif olmamıştır ve o semavi kitabın ayetlerinde hiçbir eksiltme veya artırma da yoktur; ama Kur'ân'ın sure ve ayetlerinin nazil olduğu şekliyle, cem ve tedvin edilmiş olması kesin değildir. Mesela mezkur ayetin, sadece Ehl-i Beyt hakkında nazil olması, fakat Kur'ân'ın ayetleri cem ve tedvin edildiği zaman onun Resulullah'ın kadınları hakkındaki ayetlerin arasına yerleştirilmesi de uzak bir ihtimal değildir.⁽²⁾

1 - El-Kelimet'ül-Garra Fî Tefzîl'iz-Zehra, s.212, Seyyid Abdulhüseyn Şerefuddin'in eseri.

İKİNCİ DELİL

Resulullah (s.a.v) Fatıma'ya şöyle buyurdu: **"Allah-u Teâla senin gazabınla gazablanır, rızanla da razı olur."**⁽¹⁾

Mezkur hadisi hem Şia ve hem de Sünnü kabul ediyor; kendi kitaplarında da yazmışlardır. Bu hadis gereğince Fatıma (a.s) nerede gazablanırsa Allah da gazablanır, nerede razı ve hoşnut olursa Allah da razı ve hoşnut olur. Elbette şu mesele kesindir ki, Allah'ın gazab ve rızası hak ve hakikate mutabıktır. Allah-u Teâla kesinlikle kötü ve hakka aykırı olan işlere (başkaları onunla hoşnut olsa da) hoşnut olmaz; kesinlikle iyi ve hak olan işlerden (başkaları öfkelenirse de) öfkelenmez. Bu iki sözün lazimesi Fatıma'nın (a.s) günah ve hatadan masum olmasıdır. Çünkü eğer masum olursa rıza ve gazabı şeriat kanunlarına uygun olur ve hiçbir zaman Allah'ın rızasının hilafına razı olmaz ve hiçbir zaman hak ve iyi işlerden öfkelenmez. Böyle bir durumda ancak şöyle diyebiliriz: Eğer Fatıma (a.s) gazablanırsa Allah gazablanır, eğer o razı olursa Allah razı olur.

Eğer hakkında masiyet ve hata reva görülürse artık külli olarak şöyle denilemez: Fatıma'nın gazabıyla Allah gazablanır, onun rızasıyla Allah razı olur. Meseleyi bir

1 - Yenab'ül-Meveddet. s.203. Mecma'üz-Zevâid. c.9, s.203.

misalle aydınlığa kavuşuralım:

Eğer Hz. Fatıma'nın masum olmadığını, günah ve yanlışlığa düşmesinin mümkün olduğunu farzetmiş olursak bu durumda yanlışlık veya nefsanî meyiller vasıtasıyla hak ve hakikate aykırı olarak bir kimsenin bir şey istemesi, işinin ihtilafa varması ve karşı tarafın teslim olmayıp onu mağlup etmesi ve derken Hz. Fatıma'nın öfkelenmesi ve gazablanması da mümkün olur. Acaba böyle bir farzda "Fatıma gazablandığı için hak karşı tarafla olsa bile Allah da gazablanır" demek olur mu? Kesinlikle böyle çirkin bir iş Allah'a nisbet verilemez.

Şu rivayet vasıtasıyla da Fatıma'nın masumiyetini isbat etmek mümkündür:

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **"Fatıma (a.s) bedenimin bir parçasıdır; kim onu gazablandırırsa beni gazablandırmıştır."** ⁽¹⁾

Bu hadis Sünnî ve Şîa kaynaklarında mevcuttur. Bütün müslümünlar, hatta Ebu Bekir ve Ömer bile onun sıhhatini itiraf etmişlerdir. Üsteki mezkur beyanla bu hadis de Hz. Fatıma'nın masumiyetine delâlet etmektedir. Çünkü Resulullah (s.a.v), günah, hata ve nefsanî isteklerden masumdur; Allah'ın gazab ettiği bir işe gazab eder ve

1 - Sahih-i Buharî, c.2, s.302.

Allah'ın razı olduğu bir işe razı olur ancak. Binaenaleyh, o zaman "Fatıma gazablandığında Peygamber (s.a.v) de gazaplanır." denilebilir ki Fatıma (a.s) da masum olsun, günah ve hata ihtimali, hakkında câiz olmasın.

Hz. Fatıma'nın masumiyetine dâirdelillerden biri de şu hadistir:

İmam Sadık (a.s) bir hadiste şöyle buyurmuştur: "Zehra'ya, Fatıma denilmesinin sebebi şer ve kötülüğün, mübarek vücudunda olmaması hasebiyledir."⁽¹⁾

HZ. FATİMA'NIN (A.S) KADINLAR HAKKINDA GÖRÜŞÜ

Ali ibn-i Ebi Talib (a.s) şöyle buyuruyor: "Bir grup ashaba Peygamber'in huzurunda olduğumuz bir gün Hazret ashaba şöyle buyurdu: "**Kadının salah ve maslahatı nededir?**"

Hiçbir kimse doğru bir cevap veremedi. Ashab dağıldığında, ben de eve gittim, Resulullah'ın sorusunu Fatıma (a.s) söyledim, Fatıma şöyle buyurdu: "**Ben cevabını biliyorum, kadının salahı, onun, yabancı bir erkeği görmemesi ve yabancı bir erkeğin de onu**

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.89.

görmemesindedir.

Resulullah'ın (s.a.v) huzuruna gittiğimde Hazrete: "Fatıma sorunuzun cevabında şöyle dedi." diye arzettim. Hazret onun sözünden hayret edip şöyle buyurdu: **"Fatıma bedenimin bir parçasıdır."** ⁽¹⁾

Mukaddes İslam dininin, kadının terakkisi, ilerlemesi ve özgürlüğü için büyük adımlar atmış olduğu ve onun hukukunu te'min etmek maksadıyla da sağlam kanun ve ahkamlar teşri ettiği hususunda hiçbir kimse şüphe edemez. İslam, ilim tahsil etmede kadına özgürlük vermiştir; mal ve işlerini muhterem saymıştır. Toplumsal kanunları teşrî (vaaz) etme konusunda, kadınların gerçek yarar ve maslahatlarına kamilen riayet etmiştir.

Ama şu mesele söz konusu edilebilir ki acaba kadının, yabancı erkeklerle muâşeret etmedeki salah ve maslahatları nedir? Acaba kadınların salahı, erkekler gibi genel toplantılara katılmalarında ve yabancı erkeklerle haşır neşir olmalarında mıdır? Acaba kadınların, süslü püslü ve açık saçık, erkeklerin toplandığı yerlere katılmaları ve halkın içine çıkmaları gerçekten onların yararına mıdır? Acaba kadınların kendilerini, ecnebi erkeklere takdim etmesi ve çok önemli lezzetlerden biri olan gözle lezzet almaları için onlara

bedava olarak imkân tanınması , onların kendi maslahatlarına mıdır? Acaba kadınların kendileri için hiçbir sınır tanımaması ve yabancılarla kâmil bir şekilde ihtilat etmeleri ve serbest bir şekilde birbirlerine bakmaları onların yararına mıdır? Acaba kadınların, yabancıların haram gözlerle kendisini takip ettiği bir halde evden çıkması onların salâhına mıdır?

Yoksa kadınlar toplumunun salâhı, örtülü olarak evden çıkmalarında, zinetlerini yabancılar için aşkar etmemelerinde ve kendilerinin yabancılar ve yabancıların da kendilerine båkmasına izin vermemelerinde midir?

Acaba birinci durum mu daha iyi kadınların genel maslahatını temin eder ve onların yararını korur, yoksa ikinci durum mu? Acaba birinci durum mu daha iyi milletin ruhi asayiş, terakki ve ilerleme vesilelerini temin eder, yoksa ikinci durum mu?

İşte Peygamber-i Ekrem (s.a.v), toplumun bu önemli ve esasi meselesini, ashabın efkâr-i umumisine sunup onların bu konuda görüşlerini istedi. Ama ashabdan hiçbirinin cevabı beğenilmedi. Bu haber Hz. Fatîma'ya (a.s) ulaşınca, soruya cevap olarak görüşünü şöyle açıkladı: **"Kadınlar toplumunun gerçek salâhı, onların yabancı erkekleri ve yabancı erkeklerin de onları görmemesidir."** Vahiy ve velayet evinde eğitim gören Fatîma (a.s) Peygamber'in

(s.a.v) sorusuna o kadar anlamlı ve değerli bir cevap verdi ve çok önemli ve toplumsal konulardan birisi hakkında o kadar güzel bir görüş açıkladı ki Resul-i Ekrem teaccüb edib şöyle buyurdu:

فَاطِمَةُ بَضْعَةٌ مِنِّي

"Fatıma bedenimin bir parçasıdır."

Eğer insan yersiz duygularını bir kenara bırakır, tarafsızca bu mesele hakkında düşünür, sonuç ve neticelerini iyice araştırırsa, Hz. Fatıma'nın önerisinin (cevabının), kadınların menfaatlerini temin edecek ve onların değer ve makamlarını toplumda koruyacak en iyi öneri olduğunu tasdik edecektir. Çünkü eğer kadınlar, erkeklerin kendilerinden çeşitli lezzetleri alabilecekleri ve her yerde onlar için çapkınlık vesilesi hazırlayacakları bir şekilde evden çıkıp onlarla muaşeret ederlerse gençler, asla evlenme ve aile kurma sorumluluğu altına girmezler. Bu mevzu toplumun zararına tamam olup özellikle de anne ve babaları zorluk içerisinde bırakacağı gibi doğrudan doğruya kadınlar topluluğunun da genelinin zararına olacaktır. Eğer kadınlar, güzelliklerini ecnebi erkeklere teşhir eder, onları kendilerine cezbeder ve binlerce kalbi ele geçirecek olurlarsa, erkekler genellikle mahrumiyetle karşı karşıya olduklarından ve kayıtsız şartsız muratlarına kavuşamadıklarından dolayı ruhi hastalıklar, sinir bozukluğu

ve ümitsizliklere düçar olacaktır. Bu mevzunun neticesi de yine gayr-i müstakim olarak kadınların zararına tamam olurlar. İşte bu sınırsız bakışlar sebebiyle erkeklerden bazıları çeşitli hile ve düzenlere baş vurup masum ve saf kızları aldatıyorlar ve onların iffet ve haysiyet sermayelerini zedeliyorlar ve onları fesad ve bedbahtlık vadisine (deresine) sürüklüyorlar.

Kocaları olan kadınlar, kocalarının diğer kadınlara baktığını, umumi meclis ve toplantılarda onlarla ilişkileri olduklarını gördükleri zaman kıskançlık duyguları tahrik olur ve onlarda su-i zan ve kötümserlik vücuda gelir, derken tenkit ve anlaşmazlık temelini atırlar ve sebebli veya sebebsiz sıcak aile ocağını soğutup söndürmeye kalkışırlar. Sonunda da işleri ya ayrılık ve talakla neticelenir, ya da acı ve tatsız bir halde ev zindanında yaşarlar. Bu zindan müddetinin biran önce sona ermesini bekler ve tıpkı detektif (gizli polis) gibi birbirlerini gözetler dururlar.

Eğer erkek yabancı kadınlara bakarsa, ister istemez onların arasında kendi resmi hanımından daha güzel ve daha cezzab bazı kadınlar görecektir. Çoğu zamanlar, incitici söz ve kınamalarla eşini rahatsız etmeye başlayacaktır. Yersiz tenkit ve bahanelerle sefalı aile ocağını yakıcı cehenneme döndüreceklerdir.

Özgür bir düşünceyle kendi işine ve iktisadi

faaliyetlere başlaması gereken bir erkek, eğer gidip geldiğinde ve iş yerinde açık saçık ve süslü püslü kadınlarla karşılaşır ise ister istemez cinsi garizenin te'siri altında kalacak ve kalbi onlara ram olacaktır. Artık böyle bir kişi özgür bir fikirle kazanç, iş, tahsil ve ilimle meşgul olamayacak ve iktisadi çalışmalardan geri kalacaktır. Bu zararı tahammül etmekte şüphesiz kadınlar da ortak olacaktır.

Ama eğer kadın örtülü olursa, kendi durum ve değerini erkeğin kalbinde daha iyi koruyabilir. Kadınlar toplumunun genel menfaatlerini daha güzel koruyup toplumun yararına daha müsbet adımlar atabilir.

İslam, kadının toplumun önemli azalarından biri olduğunu ve onun süluk ve tavır niteliğinin toplumda müessir olduğunu bildiğinden dolayı ondan istemiştir ki örtüsü vesilesiyle fesad ve sapıklık amillerinin önünü alsın ve milletin terakki ve selameti hususunda yardımda bulunması için fedakarlıklar göstere sin. İşte bundan dolayı vahiy evinde terbiye gören örnek İslam kadını, kadınlar hakkında görüşünü şöyle beyan etmiştir: **"Kadınların salahlı, kendilerinin yabancı erkekleri ve yabancı erkeklerin de onları görmedikleri bir şekilde yaşamalarındadır."**

BEŞİNCİ BÖLÜM

BABASINDAN SONRA HZ. FATİMA (A.S)

BABASINDAN SONRA HZ. FATİMA (A.S)

Resul-i Ekrem (s.a.v) Hicret'in onuncu yılında bütün müslümanları hacca davet edip son defa Allah'ın evini ziyarete gitti. Müslümanlara hac amellerini öğretti. Dönüşte Gadir-i Hum denilen bir yere vardıklarında durdu, müslümanları topladı ve minbere çıkarak Ali b. Ebi Talib'i (a.s) kendi halifesi olarak tayin etti. Müslümanlar da Hz. Ali'ye bey'at edip memleketlerine döndüler. Allah'ın Resulü ise Medine'ye döndü.

Bu seferden döndükten sonra Peygamber'in durumunda bir değişiklik göze çarpıyordu. Hareketlerinden fani dünyadan göçmeye hazırlanmış olduğu anlaşılıyordu. Her yeri geldiğinde müslümanlara Ehl-i Beyti hakkında tavsiyede bulunuyordu. Bazen de Baki Kabristanı'na gidiyor, ölüler için bağışlanma diliyordu.

Fâtıma (a.s) Vedâ Haccı'ndan sonra bir rüya görüyor: Elinde bir Kur'ân, okuyor. Aniden Kur'ân elinden düşüyor ve kayboluyor.

Korkuyla uykudan fırlıyor ve rüyasını babasına anlatıyor. Resulullâh (s.a.v): "Gözümün nuru, diyor, rüyada gördüğün o Kur'ân benim. Çok yakın bir zamanda gözlerden kaybolacağım."⁽¹⁾

Hastalık belirtileri yavaş yavaş beden-i mübârekte zâhir olmuştu. Resul-i Ekrem, Üsâme'nin komutanlığında bir ordu düzenleyip hemen Rum diyarına doğru hareket etmesini emretti. Özellikle de bazı kişileri adlarıyla çağırıp: "Siz muhakkak bu savaşa katılmalısınız" buyurdu. Peygamber, münâfıkların Medine'den dışarı çıkması ve böylece Hz. Ali'nin hilâfeti meselesinin onların muhâlefet ve fitnelerine maruz kalmaması için bu işi yapıyordu.

Resulullâh'ın hastalığı ağırlaşmış ve hasta yatağına düşmüştü. Bu durum, Fâtıma'yı çok üzüyordu. Bazen babasının sararmış ve rengi kaçmış yüzüne bakıp gözyaşı döküyor, bazen de babasının sağlığı için duâ ediyordu: "Allâh'ım! Sen biliyorsun babam, İslâm'ı yeryüzüne hâkim kılmak için ne kadar zahmet çekti. Başarı ve zafer belirtileri daha yeni yeni gözükmeğe başladı. Babamın vâsıtasıyla

1 - Reyâhin'üş-Şerîat, c.1, s.239.

İslâm dininin galip olmasını, küfür, şirk ve zulmün ortadan kalkmasını umuyordum. Fakat ne yazık ki babamın durumu iyi değil. Allâh'ım! Babam için şifâ istiyorum senden!"

Resulullâh'ın (s.a.v) durumu çok kötü oldu. Hastalığının şiddetinden bayıldı. Ayıldığında Üsâme'nin ordusuna katılmaları gereken Ebu Bekr, Ömer ve diğer bir grubun emre itâat etmediklerini gördü. "Ben size, Üsâme'nin ordusuna katılın dememiş miydiniz?" diye buyurdu.

Her biri, bir mazeret ve bahâne gösterdi. Fakat Peygamber (s.a.v) onların niyetlerinden haberdâr idi. Hilâfeti elde etmek için Medine'de kaldıklarını biliyordu. Onlara karşı bir önlem almak için: "**Kâğıt ve mürekkep getirin, sizlere vasiyet edeyim.**" diye buyurdu. Oradakilerden bazıları Peygamber'in emrine itâat etmek istediler. Fakat Ömer mâni oldu ve: "Bu adam sayıklıyor, hastalık ona gâlip olmuştur." dedi.⁽¹⁾

Hiz. Zehrâ bu olaylara şâhit oldukça üzüntüsü daha da çoğalıyordu. Kendi kendine: "Şimdiden nifâk ve iki yüzlülük nişaneleri belirmeye başladı. Babamın işleri, ilâhi vahiyden kaynaklanmakta. İnsanların hayır ve salâhından başka bir şey istememekte. Öyleyse neden onun emrine itâat etmiyorlar? Galiba tehlikeli bir gelecek vardır önümüzde.

1 - El-Kâmilu Fi't-Tarîh, c.2, s.217 ve Sahîh-i Buhârî, c.3, s.1259.

Babamın zahmetlerini boşa çıkarmak istiyorlar herhalde!" diyordu.

ŞAŞIRILACAK TEBESSÜM

Peygamber'in (s.a.v) durumu çok ağırlaştı. Başını Hz. Ali'nin dizine koydu ve bayıldı. Zehrâ (a.s) babasının nâzenin yüzüne bakıyor ve gözyaşı döküyordu."Ah! Babamın bereketi ile rahmet yağmuru iniyordu. Öksüzlerin ve dul kadınların sığınağı idi." diyordu. Peygamber, Zehrâ'nın ağlama sesini işitince gözlerini açıp yavaş bir sesle: "Aziz kızım, şu âyeti oku:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ
انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ

"Muhammed, ancak bir resuldür. Ondan önce nice resuller gelip geçmişdir. Şimdi o ölür veya öldürülürse gerisin geriye mi döneceksiniz?"⁽¹⁾ Ölümün çaresi yoktur. Bütün peygamberler öldüğü gibi ben de öleceğim. Fakat niçin millet, benim hedefimi sürdürmüyor ve geri dönmek istiyor?" dedi.

Bu sözler, Hz. Zehrâ'yı daha da ağlattı. Resul-i Ekrem, (s.a.v) aziz kızının perişan hâlini ve ağlar gözlerini

görünce ona teselli vermek istedi. Elbette ki Zehrâ'yı susturmak, zannedildiği kadar kolay değildi. Fakat Peygamber, yolunu bulmuştu. Fâtıma'ya, yakına gel diye işaret etti. Başını babasına yaklaştırdı. Peygamber, kulağına bir şeyler dedi. Fâtıma'nın (a.s) tebessüm ettiğini gördüler ve şaşırdılar. Sebebinin sordular. "Babam hayatta olduğu müddetçe sırrını kimseye söylemem." diye cevap verdi.

Babasının ölümünden sonra:" Babam, kulağıma: "Fatımacığım, senin de ölümün yakındır. Bana kavuşacak olan ilk kişi sensin." buyurdu." dediğinde tebessümünün sebebi anlaşılmış oldu.⁽¹⁾

Enes diyor ki: "Peygamber (salla'llâhu aleyhi ve âlihi ve sellem) hasta iken Fatıma (aleyhe's-selâm), Hasan ve Hüseyin'in elinden tutup babasının evine geldi. Kendini babasının bedeninin üzerine atıp göğsünü onun göğsüne yapıştırdı ve ağlamaya başladı. Nebiyy-i Ekrem: "Fatımacığım, ağlama! Benim ölümümde yüzünü tırmalama, saçlarını yolma, figan etme. Benim için mâtem ve yas merasimi düzenleme!" buyurdu. Sonra ağladı ve: "Allah'ım

1 - El-Kâmilu Fi't-Tarîh, c.2, s.219/ Bihâru'l-Envâr, c.22, s.470/ İrşâd-ı Müfîd, s.88/ Tabekât-ı İbn-i Sa'd, c.2, s.39-40/ Sahîh-i Müslim, c.4, s.1095.

Ehl-i Beyt'imi sana ve müminlere emânet ediyorum." dedi.⁽¹⁾

Hz. İmam Musa b. Ca'fer (a.s) şöyle buyuruyor: "Peygamber-i Ekrem (salla'llahu aleyhi ve âlihi ve sellem) hayatının son gecesinde Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i odasına çağırdı, kapıyı kapattırıp onlarla baş başa kaldı. Fatıma'yı yanında oturtup uzun bir süre kulağına bir şeyler dedi. Baba ile kızının konaşmaları çok uzayınca Ali, Hasan ve Hüseyin (a.s) dışarı çıkıp kapının önünde durdular. Evin önünde büyük bir kalabalık vardı. Peygamber'in hanımları Ali, Hasan ve Hüseyin'e bakıyorlardı. Aişe, Ali'ye (a.s): "Niçin Peygamber sizi dışarı çıkarıp Fatıma'yla halvet etti?" diye sordu. Ali (a.s): "Ben Peygamber'in, kızıyla halvet etmesinin sebebini biliyorum. O, senin, babanın ve babanın arkadaşlarının işleri hakkında kızıyla konuşuyor." buyurdu. Aişe sustu.

Hz. Ali diyor ki: "Uzun bir müddet geçmeden Fatıma (a.s) beni çağırdı. İçeri girdiğimde Resulullâh'ın (s.a.v) durumunun çok tehlikeli olduğunu gördüm. Kendimi ağlamaktan alamadım. Peygamber: "Ya Ali! Niye ağlıyorsun? Hicran ve ayrılık zamanı gelmiştir. Seni Allah'a emanet ediyor ve alemlerin Rabbine doğru gidiyorum. Ben, sen ve kızım Zehrâ için ağlasam yeridir. Çünkü halk, sizin

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.22, s.460.

haklarınızı çiğnemek ve size zulüm etmek için karar almışlardır. Sizi Allah'a emânet ediyorum. Allah da benim emânetimi kabul etmiştir. Ya Ali! Bazı sırları Fatıma'ya söyledim. O da sana söyleyecektir. Benim emirlerime göre hareket et ve bil ki Fatıma doğru konuşandır." buyurdu.

Daha sonra Fatıma'yı kucaklayıp başından öptü ve "Baban sana kurban olsun, Fatımacıgım!" diye buyurdu.

Fatıma (a.s) hüngür hüngür ağlamaya başladı. Peygamber (s.a.v) de: "Allah zalimlerden senin intikamını alacaktır. Allah senin gazabın için gazab eder. Yazıklar olsun zalimlere!" buyurup ağlamaya başladı."

Hz. Ali (a.s) buyuruyor ki: "Resulullah'ın gözyaşları yağmur gibi boşaldı ve mübârek sakalını ıslattı. Fatıma'ya sarılmış, mübârek başı da benim göğsümün üzerindeydi. Hasan ve Hüseyin de ayaklarını öpüyor ve yüksek sesle ağlıyorlardı. Melekler de ağlıyorlardı, ben seslerini duyuyordum. Hiç şüphesiz Cebrâil, böyle hassas bir zamanda Resulullah'ı yalnız bırakmamıştı. Fatıma-ı Zehrâ öyle ağlıyordu ki yer ve gök onun ağlamasına ağlıyordu. Peygamber (s.a.v): "Canım Fatımam benim! Allah, benim vekilimdir sizlere. O en iyi vekildir. Azizim, ağlama! Çünkü senin ağlaman, Allah'ın arşını, melekleri ve yeri göğü ağlatmaktadır. Allah'a andolsun ki, ben cennete girmeyinceye kadar hiçbir kimse cennete girmez. Benden

sonra güzel elbiseler giydiğin halde cennete girecek olan ilk kimse sensin. Allah'ın bu lutfü mübarek olsun sana! Allah'a andolsun ki, sen, cennet kadınlarının büyüğüsün. Allah'a andolsun ki, cehennem öyle bir feryâd ediyor ki, onun feryâdından melekler ve peygamberler dahi bağırıyorlar. Alemlerin Rabbinden ona şöyle hitab olunur: " Sus! Muhammed'in (s.a.v) kızı Fatıma cennete girsin." Allah'a andolsun ki, Hasan sağ tarafında, Hüseyin de sol tarafında yürüdükleri halde cennete girecek ve onun en yüksek tabakalarından "Hamd Bayrağı" Ali'nin (a.s) elinde olduğu halde mahşer sahnesini seyredeceksin. Allah'a andolsun ki, o zaman senin hakkını düşmanlarından isteyeceğim. Senin hakkını gasbeden ve senin dostluğunu kesen kimseler o zaman pişman olacaklar. Her ne kadar "Allah'ım, ümmetime rahmet!" diye yalvarsam da fayda etmeyecek ve: "Onlar, senden sonra senin getirdiğin kanun ve hükümleri değiştirdiler ve cehennem ateşini hak ettiler." diye cevap gelecektir." ⁽¹⁾ buyurdu."

BABASINDAN SONRA HZ. FATİMA (A.S)

Peygamber'in (s.a.v) başı Ali b. Ebi Talib'in (a.s)

dizleri üzerinde olduğu ve Fatıma-ı Zehrâ, Hasan ve Hüseyin de (a.s) Hazretin nazenin yüzüne bakıp ağladıkları halde hakkı gören gözleri yumuldu, hakkı söyleyen dili sustu ve yüce ruhu ebediyet âlemine uçtu.

Resul-i Ekrem'in zamansız ve beklenmedik ölümüyle dünyanın dert ve gamları Hz. Fatıma'ya yöneldi. Bu acı hadise, bütün bir ömrü keder ve üzüntüyle geçen ve gönlü sadece aziz babasının varlığıyla hoş olan Fatıma'nın bütün ümit ve arzularını suya düşürdü. Fatıma (s.a) şefkatli babasının can yakıcı ölümüne ağlayıp sızladığı, Ali b. Ebi Talib de (a.s) kefenleme ve defnetme hazırlıkları ile uğraştığı bir sırada: "Müslümlardan bir grup, Peygamber'in halifesini ta'yin etmek için Beni Sâide Sakifesinde (Sâide Oğulları Gölgeğinde) toplanmışlar." diye bir haber ulaştı. Uzun bir süre geçmeden ikinci bir haber daha: "Ebu Bekr'i hilâfete seçtiler."

O gam, hüzn, ağlama ve sızlama buhranında ulaşan bu beklenmedik haber, Fatıma ve Ali'nin (a.s) beynini sarstı, yorgun sinirlerini daha da yordu. "Sübhânellah! Babam, kendi halifesi olarak Ali'yi ta'yin etmemiş miydi?! Yakınlarını İslâm'a davet ettiği günden ömrünün son anlarına kadar defalarca kendi yerine onu tavsiye etmemiş miydi?! Daha birkaç ay önce büyük Gadir-i Hum toplantısında onu hilâfete nasbetmemiş miydi?! Kocamın cihâdlarını, fedâkârlıklarını

kimse inkâr edebilir mi? Ali'nin (a.s) ilimdeki yeri herkesçe bilinmiyor mu? Babam, küçük yaştan onun ta'lim ve terbiyesini bizzât kendisi üstlenerek, kendinden sonra hedefini takib etsin diye nübüvvet ilimlerini ona emânet etmedi mi? Ya Rabbi! İslâm'ın akibeti ne olacak? İnhirâf ve sapmaya düçâr olmaması için İslam'ın ismet makamına sahip olan bir rehber ihtiyacı var! Ah! Müslümanlar, ne kadar tehlikeli ve de yanlış bir yola düşmüşler! Allah'ım! Babam İslam için ne kadar zahmet çekti! Kocam nice fedakârlıklar yaptı! En zor ve en tehlikeli savaş meydanlarında canını tehlikeye attı! Vücudundaki yaralardan ve kanlı elbiselerinden benim haberim vardır! Allah'ım! Ne kadar zorluklara katlandık! Açlık çektik! Vatanımızdan edildik. Bütün bunlara, tevhidin yayılması için, zulmün ortadan kalkması ve mazlumların kendi haklarına kavuşması için tahammül ettik. Acaba bu millet bilmiyor mu Ali (a.s) hakimiyeti eline alırsa sahip olduğu ismet makamı ve babamdan aldığı ilimler vasıtasıyla müslümanlar toplumunu en iyi şekilde yönetir, babamın mukaddes hedefini takib eder ve genç İslam toplumunu saâdet ve kemâle doğru götürür?"

Bu gibi düşünceler Hz. Zehrâ'yı oldukça üzüyordu ve o cesur hanımdan sabır ve tahammül gücünü âdeta almıştı.

HZ. ZEHRA'NIN ÜÇ AYLIK MÜCADELESİ

Burada Sakife ve Ebu Bekr'in halifeliğe seçilme hikâyesinin teferruatına inerse söz çok uzar ve asıl konumuzdan uzaklaşmış oluruz. Fakat kısacası: Ali ve Fatıma (s.a) Resulallah'ın tekfin ve tedfin işlerini bitirdikten sonra olup bitmiş bir işle karşılaştılar: Ebu Bekir hilâfete ta'yin edilmiş ve müslümanlardan bir grup da ona bey'at etmişti.

Bu durumda Ali b. Ebî Tâlib (a.s) birkaç işten birini yapabiliirdi:

Birincisi: Şiddetli bir girişimde bulunarak Ebu Bekr'in hükumetine karşı kıyam edip halkı onun aleyhine tahrik etmek.

İkincisi: İş işten geçtiği için şahsi menfaatlerini ve gelecekteki mevkisini korumak amacıyla Ebu Bekr'e bey'at etmek. Böylece hem şahsi menfaatlerini korumuş, hem de hükumetin rıza ve ihtiramını kazanmış olurdu.

Fakat bu iki işten hiçbiri Hz. Ali için mümkün değildi. Çünkü aleni bir mücâdele başlatmak isteseydi, bu iş, İslâm'ın zararına olacak ve pusuda olan İslâm düşmanları fırsattan yararlanarak genç İslâm'ın kökünü kazımaya çalışacaklardı. Bu yüzden Ali (a.s) İslâm'ın yüce menfaatlerini kendi şahsi menfaatlerine tercih ederek

şiddetli bir girişimden vazgeçti.

İkinci iş de salâh değildi. Çünkü eğer ilk baştan Ebu Bekr'e bey'at etseydi, halkın ve Ebu Bekr'in işlerini te'yid ettiği sanılacak ve hilâfet meselesi ilelebed hakiki yörüngesinden sapacak, Peygamber'in ve kendisinin bütün zahmetleri boşa gidecekti. Üstelik Ebu Bekr ve Ömer'in yaptığı her iş de Peygamber ve İslam'ın hesabına bırakılacaktı. Halbuki onlar mâsum değillerdi ve kendilerinden mukaddes şeriate aykırı olan amellerin sâdır olması pekâla mümkündü.

Üçüncüsü: Birinci ve ikinci yöntem salâh olmadıktan sonra mu'tedil bir yol izlemek zorundaydı. Bu yüzden Ali b. Ebî Talib ve Hz. Zehrâ (a.s) İslâm'ı yıkılma ve inhirafa uğrama tehlikesinden kurtarmak için neticesi çok uzak bir gelecekte zâhir olacak olsa da geniş çaplı ve akılâne bir mücâdele başlatmayı kararlaştırdılar.

Onların mücâdelesini birkaç merhalede özetleniyordu:

BİRİNCİ MERHALE: ÇAĞRI

Ali ve Fatıma, Hasan ile Hüseyin'in (a.s) elinden tutarak geceleyin Medine'nin ileri gelen kişilerinin evlerine gidip onları yardıma çağırdılar ve Peygamber-i Ekrem'in

tavsiyelerini onlara hatırlattılar.⁽¹⁾

Hız. Fatıma şöyle buyuruyordu: "Ey millet! Babam, Ali'yi (s.a) hilâfete ta'yin etmedi mi? Onun fedakârlıklarını unuttunuz mu? Babamın emirlerine muhâlefet etmeyip Ali'yi iş başına getirseniz, babamın hedefini güder ve sizi çok güzel idare eder. Ey millet! Babam: **"Ben sizin aranızdan gidiyorum ama, aranızda iki büyük şey bırakıyorum, ki onlara sarıldığınız takdirde asla sapmazsınız. Biri Allah'ın Kitâbı, diğeri ise Ehl-i Beytimdir."** diye buyurmadı mı? Ey millet! Bizi yalnız bırakmanız ve yardımınızı bizden esirgemeniz yakışır mı hiç?"

Ali ve Fatıma (a.s) çeşitli sözlerle müslümanları yardıma çağırıyor ve belki yaptıklarına pişman olur ve hilafeti asıl yerine döndürürler diye Peygamber'in sözlerini onlara hatırlatıyorlardı. Hız. Ali ve Hız. Fatıma'nın faaliyetleri neticesinde az sayıda bir grup, kendilerine yardım edeceklerine dair söz verdiler. Ama birkaç kişinin dışında hiçbiri hükûmete muhâlefet etmeye cesaret edemeyerek sözünde durmadı.

Ali b. Ebî Talib ve Fatıma-ı Zehrâ (s.a) yaygara koparmaksızın Ebu Bekr'in hilafetine muhâlif olduklarını açığa vurdular. Bu hususta halkı da bir yere kadar

1 - El-İmâmetü ve's-Siyâset, c.1, s.12.

uyandırdılar. Bazılarını da gönülden kendilerine meyillendirebildiler. Fakat bundan fazla bir netice alamadılar.

İKİNCİ MERHALE: MENFİ MÜCADELE

Ali b. Ebî Talib (a.s) Ebu Bekr'e bey'at etmemeye karar vermişti. Bu vesileyle Ebu Bekr'in hilâfetine muhalif olduğunu açığa vurmak ve bütün dünyaya Ali b. Ebî Talib'in ve Resulullah'ın âile ve yakınlarının razı olmadığı bir hilafetin İslam'ın özüne muvafık olamayacağını anlatmak istiyordu. Hz. Zehrâ da Ali'nin görüşünü te'yid ederek gelecekteki muhtemel olaylar ve tehlikelere karşı ciddi bir şekilde kocasını savunmaya karar verdi. O da bu vesileyle bütün dünyaya: "İslam Peygamberi'nin kızı olan ben, Ebu Bekr'in hilâfetine cidden karşıyım." demek istiyordu. Bu yüzden Ali b. Ebi Talib (a.s) evde oturdu ve Kur'an'ı toplamakla meşgûl oldu. Ve böylece bir çeşit menfi mücâdele başlattı.

Birkaç gün öyle geçti. Bir gün Ömer Ebu Bekr'e: "Ali ve yakınlarının dışında herkes sana bey'at etti. Ancak onlar sana bey'at etmezlerse, senin hükûmetin sağlam bir temele oturmuş sayılmaz. Ali'yi çağırıp bey'at etmeye zorlamalısın." dedi. Ebu Bekr, Ömer'in sözünü beğendi ve Kunfuz'a: "Hemen Ali'ye git ve de ki: Resulullah'ın halifesi bey'at etmen için mescide gelmeni istiyor." dedi. Kunfuz, kaç defa Ali'ye gitti ise de Ali (a.s) Ebu Bekr'in yanına gelmekten imtinâ etti.

Ömer çok sinirlendi ve Hâlid b. Velîd, Kunfuz ve diğerlerini yanına alarak Hz. Zehrâ'nın evine doğru gitti. Kapıyı çaldı ve: "Ya Ali! Kapıyı aç." diye bağırdı.

Fatıma (a.s), çok rahatsız olduğu halde kapının arkasına gelerek : "Ey Ömer! Bizimle işin olmasın. Bırak kendi işimizle uğraşalım."dedi. Ömer: "Kapıyı aç! Yoksa evi yakarım!" dedi.⁽¹⁾

Fatıma (a.s) : "Ey Ömer! Allah'tan korkmuyor musun? İzinsiz olarak evime mi girmek istiyorsun?" dedi.

Fâtıma (a.s), her ne ettiyse Ömer'i kararından caydıramadı. Bilakis Ömer, kapıyı açmadıklarını görünce: "Odun getirin de kapıyı yakayım." dedi.⁽²⁾

Bilahere kapı açıldı. Ömer içeri girmek istedi. Hz. Zehrâ tehlikenin yakın olduğunu görünce erkekçe Ömer'in karşısında durdu⁽³⁾ ve belki halk gaflet uykusundan uyanır

1 - İbn-i Ebi'l-Hadîd, Şerhu Nehc'il-Belâğa, c.2, s.56 ve c.6, s.48/ Ensâb'ül -Eşrâf, c.1, s.586/ el-lkd'ül-Ferîd, c.5, s.12.

2 - İsbât'ul- Vasiyye, s.110/ Bihâr'ül- Envâr, c.43, s.197/ El-İmâmetü ve's-Siyâset, c.1, s.12.

3 - Ebu Bekr'in memurlarının Hz. Zehra'nın evine saldırması ve Ömer'in odun isteyip ev halkını yakmakla tehdit etmesi sünnî ve şîî kaynaklarının ittîfâk ettiği hususlardır. Hatta Ömer'e: "Fâtıma bu evdedir! Biliyor musun?" söylediklerini, Ömer'in de: "Bey'at etmeğe hazır olmazlarsa evi yakarım, isterse Fâtıma da onun içinde olsun!" diye cevap verdiğini de yazmışlardır. Eve saldırma ve tehdîd konusu, Ebu'l-

ve Ali'yi (a.s) savunurlar diye ağlayıp feryâd etmeye başladı.⁽¹⁾

Hız. Zehrâ'nın ağlayıp yardım talebinde bulunmaları, o taş yürekli insanlara hiç mi hiç te'sir etmedi. Hatta kınında olan kılıçla kaburgasına bile vurdular ve kamçıyla da kolunu morarttılar.⁽²⁾

Fidâ, İbn-i Ebi'l- Hadîd, İbn-i Kuteybe (El- İmâmetü ve's-Siyâset'de), Belâzürî (Ensab'ül- Eşrâf'ta), Ahmed b. Muhammed (El- İkd'ül- Ferîd'de), Yakubî ve diğerleri zikretmişlerdir. Ebu Bekr'in kendisi de öldüğü sırada Fâtîma'nın evine saldırmasına pişman olduğunu söylüyordu. (İbn-i Ebi'l Hadîd, c.2, s.46) İbn-i Ebi'l- Hadîd, Şehru Nehc'il- Belâğa'da (c.14, s.192) yazıyor ki: "Resulullâh'ın kızı Zeyneb, Mekke'den Medine'ye geldiği sırada yolda düşmanların saldırısına uğradı. Hebbâr b. Esved onun bulunduğu tahtirevana hamle ederek onu mızrakla tehdîd etti. Hebbâr'ın tehdîdleri Zeyneb'in çocuk düşürmesine sebep oldu. Bu hâdise, Resulullâh'ı o kadar üzmüştü ki, Mekke fethi'nde Hebbâr'ın kanının helâl olduğunu ilan etti." Daha sonra şöyle diyor, İbn-i Ebi'l Hadîd: "Ben bu hikâyeyi Ebu Ca'fer'in nakîbine anlattım o : "Resulullâh, Hebbâr'ın kanını helâl ediyor ise, bundan anlaşılıyor ki, eğer Resulullâh hayatta olsaydı, Fâtîma'yı tehdîd edip çocuk düşürmesine sebep olan şahsın da kanını helâl ederdi." dedi."

Ehl-i sünnet kitapları, tehdîdden sonraki hâdiseler hususunda sükut etmiştir. Fakat şianın hadîs kaynakları ve tarih kitaplarında, sonunda kapıyı yaktıkları, Peygamber'in kızını vurdukları ve neticede Hz. Fatîma'nın düşük yaptığı mezkurdur.

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.197.

2 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.197.

Bilahâre Ali'yi yakalayıp mescide götürmek istediler. Hz. Zehrâ, Ali'nin tehlikede olduğunu görünce ileri atılarak sıkıca Ali'nin elbisesinden tuttu ve : "Kocamı götüremezsiniz!" diye belirtti. Kunfuz, baktı ki Zehrâ, Ali'nin elbisesini bırakacak gibi değil, kamçıyla onun nazenin koluna o kadar vurdu ki, pazısı feci bir şekilde şişti.⁽¹⁾

Fatıma (s.a), halkın izdihamı neticesinde kapı ile duvar arasında öyle bir sıkıştı ki kaburga kemikleri kırıldı ve rahminde olan çocuk da düştü.⁽²⁾

Kendine geldiğinde baktı ki Ali'yi (a.s) mescide doğru götürmüşler. Durmak câiz değildi. Ali'nin canı tehlikedeydi. Onu savunması gerekirdi. Tüm yorgunluğuna rağmen ve kaburgası kırılmış olduğu halde evden dışarı çıktı ve Hâşim Oğulları kadınlarından bir grup ile birlikte mescide gitti. Baktı ki Ali'yi (a.s) tutuklamışlar. Yüzünü halka çevirerek : "Amcam oğlunu serbest bırakın! Yoksa, Allah'a andolsun ki örüklerimi çözer, saçlarımı dağıtır ve Peygamber'in gömleğini başımın üzerine atar, sizi Allah'a şikâyet eder, size ilenirim." diye buyurdu.

Sonra yüzünü Ebu Bekr'e doğru çevirdi ve : "Kocamı öldürüp çocuklarımı yetim bırakmak mı istiyorsun? Onu bırakmazsan saçlarımı dağıtır ve babamın kabrinin üstünde

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.198.

2 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.198.

Allah'ı imdâda çağırırım!" dedi.

Bu sözleri dedikten sonra Hasan ve Hüseyin'in (a.s) ellerinden tuttu ve Resulullah'ın kabrine doğru hareket etti. O topluluğa ilenmek ve can yakıcı sızlamalarıyla zulüm düzeninin altını üstüne getirmek istiyordu. Hz. Ali (a.s), durumun çok tehlikeli olduğunu ve Fatıma'yı (a.s) hiçbir şekilde kararından caydırmanın mümkün olmadığını görünce Selmân-ı Fârisi'ye: "Koş, Peygamber'in kızını ilenmekten caydır!" dedi.

Selmân, Hz. Zehrâ'ya gelerek: "Ey Peygamber'in kızı! Baban âlemler için rahmet idi. İlenmekten vaz geç!" dedi.

Hz. Fatıma : "Ey Selmân! Bırak bu zalimlerden hakkımı alayım." dedi.

Selmân: "Ey Peygamber'in kızı! Beni Ali (a.s) gönderdi ve eve dönmenizi emretti." dedi.

Fatıma, Ali'nin (a.s) emrini duyunca : "O emrettiği için itâat ediyorum ve sabredeceğim." dedi.

Bir başka rivâyete göre de Fatıma, Ali'nin elinden tuttu ve eve döndüler.⁽¹⁾

Hz. Zehrâ'nın mücadelesi her ne kadar çok sürmedi ve küçük bir muhitte gerçekleşiyse de bazı yönleriyle dikkate şâyandır:

Birinci olarak: Hz. Zehrâ (a.s), Ali'yi (a.s)

yakalamak için evi sardıklarını görünce çoğu kadınların yaptığı gibi bir köşeye kaçmadı. Kocasını savunmak için kapının arkasına geldi ve direndi.

İkinci olarak: Kapıyı açıp içeri girmek istediklerinde de kaçmadı. Karşılarında durdu ve o kadar direndi ki, kınındaki kılıçla kaburgasına vurdular ve kamçıyla pazısını morarttılar.

Üçüncü olarak: Ali'yi (a.s) yakalayıp götürmek istedikleri zaman da yine durup bakmadı. Ali'nin elbisesinden tuttu ve götürmelerine mâni oldu. Kunfuz kamçıyla bedenini morartıncaya kadar da direndi.

Dördüncü olarak: Ali'yi götürmelerine mâni olabilmek için son kez kapıya geldi. Bu siperde o kadar direndi ki, kapı ile duvar arasında sıkışarak kaburgası kırıldı ve düşük yaptı.

Bu merhaleden sonra da yine, bu mücâdele evin içinde yapıldığı için dışarıda gereken yankıyı yapmayabilir diye dışarıda herkesin gözleri önünde Ali'yi savunması gerektiğini düşünerek mescide gitti ve orada ağlayıp sızladı. Bütün yollardan me'yus olduktan sonra da halka ilenmeye karar verdi. Ancak Ali'nin (a.s) emrini işitir işitmez itâat edip eve döndü.

Hz. Zehrâ, mümkün olan en son merhaleye kadar Ali'yi (a.s) savunmaya kararlıydı. Şöyle düşünmüştü, Hz. Zehrâ: Mücâdele meydanına atılır, Ali'yi bey'at için

götürmelerine mâni olmaya çalışırım. Eğer bunu başarırısam fiilen kocamın tutumunu te'yid etmiş ve bu hilâfete razı olmadığımı bildirmiş olurum. Şayet de başaramaz ve vurulup dövülürsem o zaman da kırılmış kaburgam, morarmış pazım ve düşürdüğüm çocuğum, bu hilâfet düzenini rüsvay eder ve böylece hak hükûmetten yüz çevirmenin neticelerinden birinin, hakim sınıfın sırf hükûmet aşkına peygamberlerinin aziz kızının kaburgasını kırmaya ve Resulullah'ın torununu, annesinin rahminde öldürmeye bile hazır olduğunu fiilen bütün dünyaya isbatlamış, şimdiden İslâm âlemini uyarmış ve seçimle olan hilâfetin zararlarından canlı bir örnek sergilemiş olurum.

Nübüvvet ve velâyet mektebinde eğitim görmüş ve nübüvvet ve velâyet evinde fedâkârlık ve şecâat dersi almıştı, Hz. Zehra. Bu yüzden kaburgasının kırılmasından ve dövülmekten asla korkmuyordu.

ÜÇÜNCÜ MERHALE: FEDEK⁽¹⁾

Ebu Bekir, müslümanların idaresini ele aldığı ve hilafet koltuğuna oturduğu zaman Fatıma'nın (a.s) Fedek adındaki mülkünü musâdere etti. Fedek, Medinenin birkaç fersah

1 - Fedek konusu ve Hz. Zehra'nın Ebu Bekir ile münâkaşası kitabın son bölümünde geniş ve derin bir şekilde ele alınmıştır.

ötesinde yer alan ve bir çok bağ ve bostanı olan bir köyün adıydı.

Bu köy, eskiden beri çok bayındır olup yahudilerin elindeydi. Onun malikleri, Hayber savaşında İslam'ın ilerleme gücünü gördükten sonra içlerinden birini, Resulullah'ın (s.a.v) huzuruna göndererek sulh teklifinde bulundular. Peygamber sulhu kabul etti ve aralarında hiçbir savaş olmadan sulh antlaşması imzalandı. Böylece Fedek'in arazisinin yarısı Resulullah'ın eline geçti ve Resulullah'ın oldu. İslam kanunlarınca savaşımadan fethedilen yerler Resulullah'ın şahsınıdır ve müslümanlardan hiçbirinin o yerlerde herhangi bir hakkı yoktur.

Fedek arazisi, bir süre Resulullah'ın (s.a.v) elinde ve mülküyetinde idi ve Resulullah, onun gelirini, Hâşim oğulları, fakirler ve çaresizler arasında taksim ediyordu. Bilahere şu ayet nazil oldu:

وَإِذْ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ

"(Ey Habibim! Seninle) Yakınlığı olan kimseye hakkını ver." (El-İsrâ/26)

Bu âyet, nazil olduktan sonra Peygamber, Allah'ın emriyle Fedek'i Fatima'ya (a.s) bağışladı. Bu hususta Nebiyy-i Ekrem'den çok sayıda hadis rivayet olunmuştur. Örnek olarak bir kaçını zikrediyoruz:

Ebu Said Hudri şöyle diyor: **"Yakınlığı olan kimseye**

hakkını ver. âyeti nâzil olduğu zaman Peygamber (s.a.v):
"Ya Ftıma Fedek senindir." buyurdu."⁽¹⁾

Atiyye şöyle diyor: "**Yakınlığı olan kimseye hakkını ver.** Ayeti nazil olduğu zaman Peygamber, Fatıma'yı (a.s) çağırdı ve Fedeki ona bağışladı."⁽²⁾

Ali b. Hüseyin b. Ali b. Ebi Tâlib (İmam Zeyn'ül-Abidin) (a.s) şöyle buyurdu: "Resullah, hayattayken Fedek'i Fatıma'ya (a.s) bağışladı."⁽³⁾

Fedek, küçük ve değersiz bir mülk değildi. Tam tersine çok bayındır ve bol geliri olan mülklere verilen bir ad idi, Fedek. Yazdıklarına göre yıllık geliri, yirmi dört bin veya yetmiş bin dinar civarında bir şeydi.⁽⁴⁾

Fedek'in geniş ve bol gelirli mülkler olduğuna dâir iki şahid zikretmek mümkündür:

Birincisi: Hz. Fatıma, hakkını aramak için Ebu Bekr'e geldiğinde Ebu Bekr: " Fedek, Resulullah'ın malı değildi. Fedek, müslümanların genel mallarından idi, ki Nebiyy-i Ekrem, onun geliri ile savaşıları savaşa gönderiyordu, onun

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.102/ Ed-Dürr'ül-Mensur, Celaleddin Es-Suyuti, c.2, s.177.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.102.

3 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.102. Bu konuyla ilgili hadisleri Ed-Dürr'ül-Mensur, c.4, s.177 ve Gayet'ül - Merâm, s.323'de okuyabilirsiniz.

4 - Sefinet'ül-Bihâr, c.2, s.351.

gelirini Allah yolunda harcıyordu." demişti.⁽¹⁾

İkincisi: Muâviye hilâfete yetiştiği zaman Fedek'i Mervân b. Hakem, Ömer b. Osmân ve Yezid b. Muâviye arasında taksim etti.⁽²⁾

Ebu Bekr'in : " Resulullah, onun geliri ile savaşıyor ve onun gelirini Allah yolunda harcıyordu." demesinden ve Muaviye'nin, onu oğlu Yezid ile verâli dostlarından ikisinin arasında taksim etmesinden Fedek'in çok değerli ve bol gelirli mülklerden olduğu anlaşılmaktadır.

PEYGAMBER, NİÇİN FEDEK'İ FATİMA'YA BAĞIŞLADI?

Peygamber, mal ve servete düşkün, mal toplayıp biriktirmeye çalışan bir adam değildi. O, mallarını hedefi uğrunda, yani Tevhid'i yayma yolunda harcardı. Bunu, onun hayatını az bucuk mutâlâa eden herkes teslim eder. Hatice'nin hadsiz hesapsız servetini Tevhid Dini'nin yayılması yolunda harcayan, kendisi, damadı ve kızı son derece zor durumda yaşayan, kimi zaman açlığın şiddetinden mübârek karnına taş bağlayan kimse, bu

1 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadîd, c 16, s 214

2 - Şerhu İbn-i Ebî'l-Hadîd, c.16, s.214

peygamber değil miydi? Peygamber (s.a.v), mevkiinden yararlanarak evlatları için mal- mülk taplayan kimselerden de değildi. Aziz kızının, odasının kapısına yün perde asmasına, Hasan ve Hüseyin'in (a.s) koluna gümüş künye, kendi boynuna da bir gerdanlık takmasına rıza göstermeyen, yine bu peygamber değil miydi?

Bu yüzden hem kendisinin ve hem de kızının sâde ve hatta zor bir hayat yaşaması hususunda o kadar titizlik ve dikkat gösteren Peygamber'in (s.a.v) çok kıymetli Fedek arazisini Fatıma'ya (a.s) bağışlaması ilgi çekicidir. Hiç şüphesiz Peygamber'in bu alışılmadık işinin bir sebebi vardı. Bu işin sebebini şöyle açıklayabiliriz: Peygamber-i Ekrem, Allah tarafından Ali'yi (a.s) kendisinin yerine halife ta'yin etmekle memurdu. Öte yandan da halkın kolay kolay onun halifeliğini kabul etmeyeceğini de biliyordu. Çünkü Arap âilelerinden bir çoğunun kalplerinde Hz. Ali'ye karşı bir kin ve ukde vardı. Ali (a.s), kılıç ve adâlet eriydi. Hemen hemen her âileden, bir veya birkaç kişi onun eliyle öldürülmüştü. Hilâfet ve halkı yönetmek için bütçe lazımdı. O durum ve şartlarda da tez elden bütçe hazırlamak çok zor bir işti. Hz. Ali eğer yoksul ve çaresizlere yardım edebilecek ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilecek durumda olursa bu kin ve ukdeler bir yere kadar bertaraf olacak ve kalpler ona

meyledecekti.

Aslında Peygamber, Fedek'i Fatıma'ya bağışlamakla onu gelecekteki halifesinin yetkisine bıraktı ki onun bol gelirini yoksullar ve çaresizler arasında taksim etsin. Böylece Arap kabileleri eski kin ve ukdelerini unutup Hz. Ali'ye yönelsinler. Hilafetin başlangıcındaki bunalımlı şartlarda o mallardan İslam'ın mukaddes hedeflerinin tahakkuku yolunda istifâde edilsin. Gerçekte Peygamber, Fedek'i yalnızca Fatıma'ya bağışlamadı. Onu velâyet evinin yetkisine bıraktı ki iktisâdi yönden hilafete yardım etmiş olsun.

Fedek, Resulullah'ın hayatı döneminde Fatıma'ya verilmişti. Ama Fatıma (a.s) zaruri ihtiyacı miktarınca ondan kendine alıyor, geriye kalanını Allah yolunda harcıyor ve yoksullar arasında taksim ediyordu.

Ebu Bekr, hükümeti ele geçirip hilafet koltuğuna oturduğu zaman Fedek'e el koydu ve Fatıma'nın (a.s) işçilerini orodan çıkarıp, yerlerine başkalarını ta'yin etti.⁽¹⁾

FEDEK'İN GASBEDİLMESİNE SEBEB OLAN ETKENLER

1 - Tefsir-i Nur'us- Sekaleyn, c.4, s.272.

İki konunun, Ebu Bekr'in bu kararı almasına sebep olan asıl etkenlerden olduğu söyleyebiliriz:

Birinci konu: Tarihten de açıkça anlaşıldığı gibi iki şey Aişe'yi çok üzüyordu.

Birincisi: Resulullah (s.a.v) Hatice'yi çok seviyor ve daima onu iyilikle anıyordu. Bu durum, Aişe'nin Hatice'yi kıskanmasına sebep oluyordu. Hatta bazen itirâz bile ediyor ve: "Hatice, yaşlı bir kadındı. Niçin bu kadar onu övüp duruyorsun?" diyordu. Peygamber (s.a.v) de cevapta: "Hatice gibi biri nerede bulunur? O, bana iman eden ilk kadındı. Mallarını benim yetkime bıraktı. Bütün işlerde benim yardımcım idi. Allah, benim neslimi, onun çocuklarında karar kıldı." diye buyuruyordu.⁽¹⁾

Aişe diyor ki: "Benim evlenmemden üç yıl önce ölmesine rağmen hiçbir kadını Hatice kadar kıskanmıyordum. Çünkü Resulullah, onu çok övüyordu. Allah da Resulüne, Hatice'ye: "Kendisi için cennette bir köşk hazırlandığını müjde ver." diye emretmişti. Çoğu zamanlar Peygamber bir koyun keser ve etini Hatice'nin eski dostlarına gönderirdi".⁽²⁾

1 - Tezkiret'ül-Havass, s.303- Mecma'uz- Zevaid, c.9, s.224.

2 - Sahih-i Müslim, c.4, s.1888.

HZ. SÂDİK (a.s) şöyle buyuruyor: "Bir gün Resulullah (s.a.v) eve girdiğinde Aîşe'nin, HZ. Zehra'nın karşısında durup: "Ey Hatice'nin kızı! Annenin benden iyi olduğunu mu zannediyorsun? Onun benden ne üstünlüğü vardı ? O da bizim gibi bir kadındı!" diye bağırıldığını gördü. Fatıma'nın gözleri babasına ilişince ağlamaya başladı. Peygamber: "Fatımacığım! Niye ağlıyorsun?" diye sordu. "Aîşe, anneme hakaret ediyor." dedi. Resulullah: "Aîşe! Sus! Allah Teala, şefkatli ve çocuğu olan kadınları mübarek kılmışkır. Hatice, bana Tahir, Kasım, Fatıma, Rukiyye, Ümmü Gülsüm ve Zeynep adında çocuklar doğurdu. Ama Allah, seni akim ve doğurmaz kıldı." buyurdu."⁽¹⁾

İkincisi: Peygamber-i Ekrem, Fatıma'ya haddinden fazla ilgi gösteriyodu. Bu durum hasud ve kıskanç bir ruha sahip olan Aîşe'yi oldukça üzüyordu. Kumasının çocuğundan hoşlanmamak, kadınlarda normal bir şeydir. Hatta bazen Peygamber'e: "Fatıma evlenmiş olmasına rağmen hâlâ onu öpüyor musun?" diye itirâzda bile bulunuyordu. Peygamber (s.a.v) ise: "Senin, Fatıma'nın (a.s) makamından haberin yoktur. Yoksa bu sözü söylemezdin." buyuruyordu.⁽²⁾

Peygamber'in sık sık Fatıma'yı övmesi, Aîşe'nin

1 - Bihar'ül-Envar, c.16, s.3.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.85.

hasedini daha bir körüklüyor ve itirâzda bulunmasına sebep oluyordu.

Bir gün Ebu Bekr, Resulullah'ın (s.a.v) huzuruna varmak istiyordu. Aişe'nin Resulullah'a: "Allâh'a yemin ederim ki sen, Ali ve Fâtıma'yı ben ve babamdan daha çok seviyorsun!" diye bağırıldığını duydu. Ebu Bekr, içeri girdi ve Aişe'ye: "Resulullâh'a karşı niye öyle bağırarak konuşuyorsun?" dedi.⁽¹⁾

Bir de, Aişe akim idi, çocuğu olmuyordu. Peygamber'in (s.a.v) nesli, Fâtıma'nın vâsıtasıyla devâm edecekti. Bu konu da, Aişe'yi çok üzüyordu. Onun için Aişe'nin, Fâtıma'yı kıskanmasını, ona karşı kin beslemesini normal karşılamalıyız. Bazen de babası Ebu Bekr'e gidip Fâtıma'yı (a.s) şikâyet ediyordu. Bu yüzden Ebu Bekr'in kalbinde de Fâtıma'ya karşı bir kin olduğu ve Fâtıma'dan (a.s) intikâm almak için fırsat kolladığını tahmin edebiliriz.

Peygamber (s.a.v) vefât ettiğinde Fâtıma ağlıyor ve: "Ah! Günüm, ne kadar kötü bir gündür!" diyordu.

Ebu Bekr: "Evet, kötü bir gün seni beklemektedir!" diyordu.⁽²⁾

İkinci konu: Hz.Ali'nin (a.s) faziletleri, kemâlleri,

1 - Mecma'uz- Zevâid, c.9, s.201.

2 - İrşâd-ı Mufîd, s.90.

fedâkârlıkları ve ilmi inkâr edilemezdi. Peygamber'in onun hakkındaki tavsiyeleri de halkın arasında yaygındı. Üstelik Peygamber'in damadı ve amcası oğlu idi de. İktisâdî durumu da iyi olsaydı, halk onun etrafına toplanır ve hilâfet için tehlike yaratabilirlerdi. Ömer ve Ebu Bekr buna akıl erdirebilmişlerdi. Nitekim Ömer Ebu Bekr'i şöyle uyarmıştı: "İnsanlar, dünyanın kuludurlar, ondan başka bir hedefleri yok. Humus ve ganimetleri Ali'den al ve Fedek'i onun elinden çıkar. Halk onun elinde bir şey olmadığını görünce onu bırakırlar ve sana meylederler."⁽¹⁾.

Bu iki mühim etken ve daha başka etkenler, Ebu Bekr'in, Fedek'e el koymaya karar vermesine ve Fâtıma'nın işçilerini oradan çıkararıp yerlerine kendi işçilerini bırakmasına sebep oldu.

HZ. ZEHRA'NIN AKSÜLAMELİ

Fâtıma (a.s), işçilerinin Fedek'ten çıkarıldığını öğrenince çok üzüldü ve kendini yeni bir sorunla karşı karşıya gördü. Düzenin planı, Ali ve Zehrâ'ya (a.s) gizli değildi. Bu işin ne amaçla yapıldığını çok iyi biliyorlardı.

Fâtıma (a.s) burada iki yoldan birini seçebilirdi:

1 - Nâsîh'ût- Tevârîh, Hz. Zehrâ'nın hayatıyla ilgili cilt, s.122.

Ya düzen karşısında sükut edip: "Bizim dünya malında gözümüz yoktur, bırak Fedek'i de Ebu Bekr gasbetsin." diyerek kendi meşru hakkından vazgeçecek, hatta İslâm'ın muktedir halifesine hoş görünmek için: "Sen bizim veliyy-i emrimizsin, şu nâçiz Fedek'i sana takdim ediyorum." diyecekti.

Ya da kudreti olduğu kadar hakkını arıyacaktı.

Hz. Zehrâ, birinci yolu seçemezdi. Çünkü perdenin arkasındaki planlardan haberi vardı. İslam'ın hakiki halîfesi, yani Ali b. Ebi Tâlib'in (a.s) ekonomik yönden zayıflatılması ve mevcut hilâfete karşı herhangi bir girişimde bulunamaması için bu işi yaptıklarını çok iyi biliyordu. Fedek'i gasbetmekle Ali'nin (a.s) evinin kapısını halkın yüzüne kapatmak istiyorlardı.

Fedek'in gasbedilmesi, Hz. Fâtıma için iyi bir fırsattı. Bu vesileyle Ebu Bekr'in intihabi hilafetiyle mücadele ederek onu rûsvay edebilir ve efkâr-ı umumiye uyandırabilirdi. Böyle fırsatlar her zaman ele geçmezdi.

Hz. Fatıma, "Ben eğer Ebu Bekr'in zulmüne boyun eğer ve kendi kesin hakkımı aramazsam, Ebu Bekr'in hükûmeti zulmetmeye alışır ve bundan böyle halkın haklarına riâyet etmez." diye düşünmüştü.

Hz. Fatıma, "Ben eğer hakkımı aramazsam, haktan vazgeçme ve zulme boyun eğmenin iyi bir iş olduğu

zannedilecektir." diye düşünmüştü.

Hiz. Fatıma, " Eğer Ebu Bekr'i rüsvây etmezsem, bu gibi halkı kandırma olayları halifeler arasında yaygınlaşacaktır." diye düşünmüştü.

Hiz. Fatıma, "Peygamber'in kızı olan ben, eğer kendi meşru, hakkımdan vazgeçersem, müslümanlar, kadının bütün sosyal haklardan mahrum olduğunu ve kendi hakkını aramaya hakkı olmadığını zannedecekler." diye düşünmüştü.

Hiz. Fatıma, "Ben vahy ve velâyet evinde büyümüş ve İslâm kadınlarına örnek biriyim. Bana İslâm'ın eğittiği bir kadın gözüyle bakmaktalar. Benim fiil ve davranışlarımı, İslâm kadınının fiil ve davranışları olarak görmekteler. Onun için eğer ben ihmalkârlık eder ve hakkımı aramazsam, kadının İslâm'daki gerçek makam ve mevkisi meçhul kalır ve kadını toplumun pasif ve liyâkatsiz bir üyesi olarak değerlendirirler." diye düşünmüştü.

Bu gibi endişeler, Fatıma'ya (a.s) birinci yolu seçme iznini vermiyordu. Bu yüzden kudreti olduğu kadar hakkını aramaya karar verdi.

Ancak bu iş, öyle kolay bir iş değildi. Bir kadının, hilâfetin karşısında durması, çok tehlikeli bir şeydi. Daha birkaç gün önce kaburgası kırılmamış, pazısı morarmamış ve çocuk düşürmemiş miydi? Bu hâdiselerden her biri tek başına, bir kadını ilelebed zâlimlerle mücâdele etmekten

caydırmak için yeterliydi.

Ama fedâkârlık, şecâat, sabr ve mukâvemet hasletini annesi Hatice ve babası Muhammed'den (s.a.v) miras alan, İslami mücadelelerin merkezinde büyüyen, insanların en güçlüsü ve fedâkârının evinde yaşayan ve yüzlerce defa kocasının kanlı elbiselerini yıkayıp yaralarını pansuman eden bir Fatıma için, bu gibi hadiselerden korkup mücâdeleden vazgeçmek kesinlikle söz konusu değildi.

Hiz. Fatıma, mücâdelesini bir kaç merhalede yaptı:

TARTIŞMA VE İSTİDLAL

Fatıma (a.s), Ebu Bekr'in yanına gitti ve : "Niçin benim işçilerimi kendi mülkünden dışarı çıkardın ? Babam, hayatta iken Fedek'i bana bağışlamıştı." buyurdu.

Ebu Bekr: "Yalan söylemediğini bildiğim halde sözünü isbâtlamak için şahid getirmelisin." dedi.

Zehra (a.s), şâhid olarak, Ümmü Eymen ve Ali'yi (a.s) gösterdi. Ümmü Eymen Ebu Bekr'e: "Allah aşkına söyle bakalım, Resulullah'ın benim hakkımda: "Ümü Eymen, Cennet ehliyendir." buyurmuş olduğundan haberin var mı?" diye sordu. "Evet haberim var." dedi. Ümmü Eymen: "Ben şehâdet ediyorum ki, **"(Ey Habibim! Seninle) Yakınlığı olan kimseye hakkını ver."** âyeti nazil olunca Resulullah

Fedek'i Fatıma'ya bağışladı." dedi.

Ali b. Ebi Tâlib de (a.s) aynı şekilde şehâdette bulundu. Ebu Bekr, Fedek'i Fatıma'ya geri vermek zorunda kaldı. Fedek'in Fatıma'ya ait olduğuna dâir bir senet hazırlayıp Fatıma'ya verdi.

O sırada Ömer içeri girdi. "Ne olmuş" diye sordu. Ebu Bekr: "Fatıma Fedek'in kendi malı olduğunu iddiâ ediyordu. Bu hususta şâhidi de var. Bu yüzden Fedek'i ona verdim." diye cevap verdi.

Ömer, hemen o senedi Fatıma'nın elinden kaptı ve tükürerek yırttı. Ebu Bekir de Ömer'i te'yid için Fatıma'ya (a.s): "Ya Ali'den başka bir erkek şâhidin olmalı ya da Ümmü Eymen'den başka diğer bir kadın daha senin lehine tanıklık etmelidir." dedi.

Fatıma (a.s), ağlayarak Ebu Bekr'in evinden çıktı.

Bir rivayete göre de Ömer ve Abdurrahmân, Resulullah'ın Fedek'in gelirini müslümanların arasında taksim ettiğine dair şâhitlikte bulundular.⁽¹⁾

Bir başka gün de Ali Ebu Bekr'in yanına gitti ve: "Niçin Resulullah'ın Fatıma'ya bağışlamış olduğu Fedek'i ondan aldın ?" diye buyurdu. "İddiâsını isbâtlamak için şâhid

1 - İhticâc-ı Tabersi, c.1 s.121 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.104- Şerhu İbn-i Ebi'l-Hadîd, c.16, s.274.

göstermelidir. Şâhidleri yeterli olmadığı için iddiâsı kabul olunmadı." dedi. Ali (a.s): "Ebu Bekr! Bizim hakkımızda diğer müslümanların hakkında geçerli olan hükümlerin tersine mi hükmediyorsun?" buyurdu. "Hayır." dedi. "Öyleyse sana bir sorum var: Bir adamın elinde bir mal olur, ben de o mal benimdir diye iddiâ edersem, sonra da sana gelirsek hangimizden şâhid istersin?" buyurdu. "Senden isterim, çünkü mal öteki adamın elindedir." dedi. "Öyleyse niçin Fatıma'dan (a.s) şâhid istedin ? Oysa Fedek onun elinde idi." buyurdu. Ebu Bekr'nin susmaktan başka çaresi yoktu. Ama Ömer: "Ya Ali! Bu sözleri boş versene!" dedi.⁽¹⁾

İnsaflı konuşursak bu muhâkemede Hz. Zehra (a.s) haklı idi. Çünkü Fedek onun tasarrfunda idi. Bu yüzden Hz. Ali (a.s) mektuplarının birinde şöyle yazıyor: "Gökyüzünün gölgelendirdiği şu dünyadan elimizde bir Fedek vardı. Ona da, bazıları râzı idiyse de, bazıları göz koydu."⁽²⁾

Buna göre, Fedek Hz. Zehra'nın elinde olduğu için adli ölçülerce ondan şâhid istenilemezdi. Tam aksine karşı tarafın, yani Ebu Bekr'in şâhid göstermesi lazımdı. Fakat Ebu Bekr, İslam hukukundaki bu kesin kanunu çiğnedi. Ama yine de bu merhalede Hz. Zehra gâlip oldu. Çünkü delil ve

1 - İhticâc-ı Tabersi, c.1, s.121 - Keşfül-Gumme, c.2, s.104.

2 - Nehc'ül- Belâğa, 45. mektup.

mantıkla hakkâniyetini isbâtladı, Ebu Bekr de Fedek'in geri verilmemesini emretti. Ancak Ömer, şâhidlerin nâkıs olduğunu bahâne ederek zor mantığıyla meydana çıkıp senedi yırttı.

YİNE DE İSTİDLAL

Bir gün Hz. Fatıma (a.s), Ebu Bekr'in yanına gitti ve babasının mirâsı hususunda onunla tartıştı.

- Ey Ebu Bekr! Niçin babamın mirâsını vermiyorsun ?
- Peygamberler, mirâs bırakmazlar.
- Allah Teâlâ, Kurân'da:

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ

"Süleyman, (babası) Davud'a varis oldu."⁽¹⁾

buyurmuyor mu?

- Ebu Bekr sinirlendi ve: "Sana dedim ki peygamberler mirâs bırakmazlar." dedi.

- Hz. Zekerîyyâ Allah'a:⁽²⁾

فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا يَرْثُنِي وَ يَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ

"Bana kendi indinden bir veli (çocuk) ihsan et, ki bana vâris olsun, Yakub oğullarından da mirâs alsın."⁽²⁾ diye yalvarmadı mı ?

Ebu Bekr yine: "Dedim ki peygamberler mirâs

1 - Neml suresi, 16. âyet.

2 - Meryem suresi, 5 ve 6. âyetler.

birakmazlar." diye cevap verdi.

-Allâh Teâlâ, Kur'ân-ı Mübin'de:

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ

"Allâh, çocuklarınız hakkında size erkek için iki dışı payı kadarını tavsiye eder"⁽¹⁾. buyurmuyor mu? Ey Ebu Bekr! Ben, Resulullâh'ın çocuklarından değil miyim?

Hız. Zehrâ'nın muhkem mantığı karşısında Ebu Bekr'in başka bir sözü yoktu. Yine aynı sözünü tekrarladi: "Sana dedim ki peygamberler mirâs bırakmazlar."⁽²⁾

Ebu Bekr, yaptığı gayr-i meşru işi düzeltmek için de Peygamber'den "Biz peygamberler mirâs bırakmayız." diye bir hadis nakletti. Aişe ve Hafsa da Ebu Bekr'i tasdik ettiler.⁽³⁾

Görüldüğü gibi bu tartışmada da Zehrâ (a.s) gâlib oldu. Burhân ve delil ile Ebu Bekr'in iddiâ ittiği hadisin Kur'ân'ın naslarına aykırı olduğunu isbât etti. Kur'ân'ın açık naslarına muhâlif olan bir hadis ise hiç bir değer ifâde edemez.

İlginçtir ki babasının mec'ul hadisinin sıhhatine şâhidlik eden aynı bu Aişe, Osmân'ın hilâfeti döneminde Osmân'a gidiyor ve Peygamber'in mirâsını istiyordu.

1 - Nisâ suresi, 11. âyet.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.104.

3 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.104.

Osmân da: "Resulullâh'ın "Biz peygamberler mirâs bırakmayız." diye buyurmuş olduğuna şâhitlik edip Fâtıma'yı mirâstan mahrum eden sen değil miydin? Şimdi nasıl oluyor da Resulullâh'ın mirâsını istiyorsun?" diye cevap veriyor.⁽¹⁾

HALİFE'Yİ İSTİZAH

Hız. Fâtıma (a.s), mücâdelenin ilk merhalesinde gâlib oldu. Mantık ve delil ile karşı tarafı mahkum edebildi. Kur'ân âyetleriyle kendi hakkaniyetini ispâtladı. Rakibi, onun delillerinin karşısında âciz kalınca hadis uydurmayı denedi, delil ve burhana karşı zora baş vurdu.

"Hayret! Kocamın hakkı olan hilâfeti gasbettiiler, yetmedi. Şimdi de Kur'ân'ın açık âyetleri karşısında duruyorlar! İslâm hükümlerinin hilâfına hükmediyorlar! Ebu Bekr, bana Fedek'in senedini veriyor, Ömer alıp yırtıyor! Bu nasıl hükümet? Nasıl kazâvet! Böyle kişiler mi Kur'ân ve dini himâye edecekler?! Ben Fedek'e de, ondan başkasına da düşkün değilim. Fakat hilâfetin bu gibi işlerine tahammül edemem. Bu durum karşısında susamam. Halkın huzurunda Ebu Bekr'i istizâh etmem, hakkaniyetimi isbâtlamam lazım. Halka seçtikleri halifenin Kur'ân ve İslâm'ın emrine göre amel etmeğe hazır olmadığını, canı nasıl isterse öyle yaptığını

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.105.

anlatmalıyım. Evet, mescide gidip halkın huzurunda konuşacağım."

Bu ilginç haber Medine'de bomba gibi yankı yaptı. Peygamber'in yâdigârı Fâtıma (a.s) konuşmak istiyor. Ne hakkında konuşacak acaba? Halifenen tepkisi ne olacak? Gidelim onun tarihi konuşmasını dinleyelim.

Muhâcirler ve Ensâr topluluğu, mescide üşüştüler. Hâşim Oğulları'nın kadınları, Zehrâ'nın (a.s) evine toplandılar. İslâm'ın yüce hâtunu, evden dışarı çıktı. Hâşim Oğulları'nın kadınları etrâfını sardılar. Tam bir azamet ve celâl ile hareket etti. Yürüyüşü Resulullâh'ın yürüyüşünü anımsatıyordu. Mescide girdiği zaman kendisi için bir perde çektiler. Kendini ağlamaktan alamadı. Öyle bir inledi ki herkesi ağlattı. Mescidde bir kıyâmetti kopmuştu. Ağlama-inleme sesleri birbirine karışmıştı.

Hız. Zehrâ, halk dininceye kadar bekledi. Sonra konuşmaya başladı. Tekrâr ağlama - inleme sesleri yükseldi. Sustu. Halk, iyice bir sâkin olduktan sonra şöyle konuştu:

HZ. ZEHRA'NIN (A.S) HARARETLİ KONUŞMASI

"Verdiği nimetlere karşı Allâh'a hamdederim. Nasib ettiği başarılarla karşı ona şükrederim. Bitmek bilmeyen,

telâfisi mümkün olmayan ve akıl almayan sayısız nimetlerine karşı ona senâ ederim. Şükretmemizi, nimetlerinin kadrini bilmemizi istemiştir bizden; tâ ki nimetlerini artırsın. Hamdetmemizi istemiştir; tâ ki üzerimizdeki nimetlerini genişletsin.

Şehâdet ederim ki Allâh'tan başka bir ilâh yoktur. Tektir, hiçbir şeriki yoktur. Bu, bir kelimedir ki ruhu ve hakikati ihlastır. Kalplerin derinlikleri ona şehâdet eder ve düşünceler onunla aydınlanır. Gözler, onu görmez, diller onu nitelendiremez, vehimler de onu tahayyül edemez. Bütün şeyleri, yoktan var etti, herhangi bir şeyi örnek edinmeden yarattı.

Kâinâtı, kendine ulaşan bir fayda için yaratmadı. Kâinâtı yarattı ki hikmetini isbât etsin, kudretini göstere, kullarını itâate, ibâdete çağırsın ve davetçilerini aziz kılsın. İtâat edenler için sevâb, isyân idenler için azâb vaadetti. Tâ ki kullarını azâbdan kurtarsın, cennete sevketsin.

Şehâdet ederim ki babam Muhammed, onun kulu ve resulüdür. Peygaamber olarak göndermeden önce onu seçmiş, yaratmadan önce onu (Muhammed adıyla) adlandırmıştı. O zaman (diğer) mahlukât, daha gayb âleminde gizli idiler, adem (yokluk) serhaddini henüz aşmış değillerdi. Çünkü Allâh Teâlâ, âlemin geleceğini biliyordu, olacıklardan haberi vardı, makdurâtın yerleri ona gizli

değildi. Emrini tamamlamak, hikmetini cârî etmek ve hükümlerini uygulamak için Muhammed'i (s.a.v) meb'ûs etti (peygamber olarak gönderdi). İnsanlar, dinlerinde ayrılığa düşmüşlerdi. Küfür ve cehâlet ateşinde yanmaktaydılar, putlara tapıyorlardı, Allân'ın emirlerini umursamıyorlardı.

Allâh, babam Muhammed'in (s.a.v) vücudunun bereketiyle karanlıkları aydınlığa çevirdi, kalplerin cehâletini bertaraf etti, gözlerin önüne çekilen hayranlık perdelerini kaldırdı. Babam, halkı hidâyed etmek için kıyam etti, onları dalâletten kurtardı, körlüklerini giderdi. Onları, İslâm'a, doğru yola çağırdı. Nihâyet Allâh, ra'fet ile ve herhangi bir icbâr söz konusu olmadan Resulünün ruhunu kabzetti. Artık babam, bu dünyanın elem ve sıkıntılarından rahatlamış bulunuyor; öbür dünyada melekler ve Bağışlayan Rabbi'nin rizvânı ile beraberdir ve Allâh'ın civâr-ı kurbünde yaşamaktadır. Allâh'ın salât, rahmet ve bereketleri ona olsun; o ki vahy için Allâh'ın güvendiği ve yaratıkları arasından seçip beğendiğidir."

Sonra halka hitâb ederek şöyle buyurdu:

"Siz ey Allâh'ın kulları! Allâh'ın emir ve nehiyelerinin temsilcileri ve din ve nübüvvet ilimlerinin taşıyıcılarısınız. Dini, diğer milletlere siz ulaştırmalısınız. Peygamber'in gerçek

halifesi sizin aranızdadır. Allâh Teâlâ, ona itâat etmenize dâir daha önce sizden söz almıştı. O Allâh'ın nâtık (konuşan) kitâbı ve sâdık Kur'ân'ıdır. O, parlak bir nurdur. Basiret gözü açıktır. Bâtını aydın ve zâhiri âşikârdır. İzçileri onun makamını arzu eder. Ona uymak, insanı Rızvân Cenneti'ne götürür. Sözlerine kulak vermek, kurtuluşa sebeb olur. Allâh'ın nurâni hüccet ve hükümlerini, farz ettiği vâciblerini, yasak kıldığı haramlarını, kafi olan bürhanlarını, müstehaplarını ve mübâhlarını onun vâsıtasıyla elde etmek, kavramak mümkündür.

Allâh, şirkten arınmanız için imânı, tekebbür ve böbürlenmekten temizlemeniz için namazı, rızkınızın artması için zekâtı, ihlâslı olmanız için orucu, dinin yücelmesi için hacı, kalplerin birbirine ısınması için adâleti, dinin düzene girmesi için bize itâati, ümmetin tefrikaya düşmemesi için bizim imâmetimizi, İslâm'ın aziz ve üstün olması için cihâdî, ilâhi sevâbı hakkedebilmek için sabrı, toplumun durumunun iyileşmesi için iyiliği emri, gazablarına uğramamak için ana - babaya iyilik etmeği, ömrün uzaması ve nüfusun çoğalması için akrabalarla ilişkiyi kesmemeği, kanların akıtılmaması için kısâsı, mağfiret-i ilâhiye konu olmak için nezre vefâyı, pislikten uzak olmak için şarab içmekten kaçınmayı, lanetlenmekten korunmak için iffetli hanımlara buhtân etmek ve zinâ isnâdında bulumaktan çekinmeyi, şeref ve haysiyetli

olmak için hırsızlıktan kaçınmayı ve Allâh'ın rubûbiyeti hususunda ihlâslı olmak için şirkten uzak durmayı farz kıldı. Öyleyse "Allâh'tan, ona yakışır şekilde çekinin⁽¹⁾ ve emrine itâat edin. **"Allâh'tan, kulları içinde ancak âlimler korkar."**⁽²⁾

Sonra şöyle buyurdu:

"Ey millet! Ben, Muhammed'in (s.a.v) kızı Fatıma'yım. Şimdi, başlangıçtan sona kadar ne olup - bittiğini size anlatacağım. Bilin ki yalan söylemiyorum ve hata etmiyorum.

Ey nâs! **"Andolsun, size sıkıntıya düşmeniz gücüne giden, size pek düşkün, mü'minlere de şefkatli ve esirgeyici olan bir peygamber gelmiştir."**⁽³⁾. İşte o peygamber, sizin kadınlarınızın babası değil, benim babamdır, sizin erkeklerinizin değil, benim amcam oğlumun kardeşidir. Onunla akrabalık, ne de güzeldir! O, risâletini gür bir sesle ulaştırdı. Müşriklerin yol ve yöntemlerinden yüz çevirdi. Onların sırtlarına ağır bir darbe indirdi. Gırtlaklarını sıktı ve hikmet ve güzel öğüt ile Rabbi'nin yoluna çağırdı. Putları kırdı, başları ezdi. Nihâyet kâfirler hezimete uğradılar, karanlıklar bertaraf oldu, hak ortaya çıktı, dinin önderi söz sâhibi oldu, şeytanlar dilsiz oldular, münâfıklar güçlerini kaybettiler ve siz Allah'ın, kendilerinden her türlü pislîği

1 - Al-i İmran suresi, 102. ayet.

2 - Fâtır suresi, 28. ayet.

3 - Tevbe suresi, 128. âyet.

giderdiği ve tertemiz kıldığı birkaç yüzü ak, karnı boş (aç) kişi (Ehl-i Beyt) ile ihlâs kelimesini dile getirdiniz. Ateşten bir çukurun kıyısındaydın, zâlimler ve zorbalar için tatlı bir lokma, adâvet ateşini körüklemek isteyenler için uygun bir alev idiniz. Kabilelerin ayakları altında eziliyordunuz. Kirli su içiyordunuz. Hayvanların derisini ve ağaçların yaprağını yiyordunuz. Başkalarının gözünde zellil ve alçak idiniz. Etrafınızdaki kabilelerden olan korkunuz size rahatlık bırakmamıştı.

Bütün bu bedbahtlıklardan sonra Allâh, Resulü'nün (s.a.v) vâsıtasıyla sizi kurtardı. Babamın karşısında ise yenilmesi güç yiğitler, Arabın kurtları ve ehl-i kitâbın isyâncıları vardı. Savaş ateşini her tutuşturduklarında Allâh onu söndürdü. Şeytanlardan biri baş kaldırdığı, müşriklerden biri ağzını açtığı zamanlar da Peygamber (s.a.v) kardeşi Ali'yi (a.s) onlara gönderiyordu. O da, onların kulaklarını ayağının altına alıp çiğnemedi, kılıcıyla savaşın tutuşmuş ateşini söndürmeden geri dönmüyordu. Allâh'ın rızâsını kazanmak için onca zorluklara katlanıyordu. Peygamber'e herkesten daha yakındı. Allâh'ın dostu idi. Her zaman cihâda hazırды. O tebliğ ve cihâd ediyorken siz keyfinizi sürdürmekte, rahatınıza bakmaktaydınız. Fırsat kollamakta, kötü haberler beklemekteydiniz. Düşmanla karşılaşmaktan kaçınıyor, savaş meydanından kaçıyordunuz.

Ancak Allâh, kendi Resulü için nebilerin evini (cenneti) sıçtığı zaman iki yüzlülükler ve kalplerdeki kinler ortaya çıktı. Din gömleği eskidi. Sapıklar, söz sâhibi oldular. Alçaklar, adı şanı olmayanlar meydana çıktılar. Bâtıl ehlinin devesi böğürdü, kuyruğunu salladı. Şeytân, gizlendiği yerden başını çıkarıp sizi kendine çağırırdı. Siz de hemen onun çağrısına "evet" dediniz, ona saygı gösterdiniz. O, sizi tahrik etti, siz de harekete geçtiniz; size sinirlenmeyi emretti, siz de sinirlendiniz.

Ey insanlar! Kendi devenizden başkasını damgaladınız ve onu sizin olmayan bir çeşmenin başına indirdiniz. Peygamber'in cenâzesi henüz yerdeydi. Yaralarımız henüz yeni idi. Peygamber'in mübârek na'şısı henüz toprağa verilmemişti. Fitne çıkacağını bahâne ederek hilâfeti gasbettiniz. **"Haberin olsun, onlar fitnenin (ta) içine düşmüşlerdir ve kuşkusuz cehennem, küfre sapanları çepeçevre kuşatmıştır."**⁽¹⁾

Ah! Size ne oluyor? Nereye gidiyorsunuz? Allâh'ın Kitâbı sizin içerinizde ve emir ve nehiyleri de açıktır. Ama siz Kur'ân'a muhâlefet ettiniz ve onu arkanıza attınız. Kur'ân'dan yüz çevirmek mi istiyorsunuz? Yoksa Kur'ân'dan başkasıyla mı hükmediyorsunuz? Şunu bilmiş olarsınız ki: **"Kim**

1 - Tevbe suresi, 49. âyet.

İslâm'dan başka bir din benimserse, asla ondan kabul edilmez ve o, âhirette kayba uğrayanlardandır."⁽¹⁾

Fitne ateşini söndürmek istemediniz. Bilakis onu körüklemeye çalıştınız. Şeytân'ın çağrısına müsbet cevap verdiniz. Din meşalesini söndürmeye, Resulullâh'ın sünnetini mahvetmeye koyuldunuz. meseleleri saptırıyorsunuz. Peygamber'in Ehl-i Beyt'ine hile yapıyorsunuz. Bizim ise, sizden aldığımız bıçak ve mızrak yaralarından da kötü olan yaralara sabretmekten başka bir çâremiz yoktur.

Bizim, Peygamber'den miras alamıyacağımıza mı inanıyorsunuz? **"Yoksa câhiliye hükmünü mü arıyorsunuz? Kesin bilgiyle inanan bir topluluk için, hükmü, Allah'ın hükmünden daha güzel olan kimdir?"** ⁽²⁾ Ben, Resulullah'ın kızı değil miyim? Yeter artık, ey müslümanlar! Benim, babamın mirasından mahrum bırakılmama nasıl susabiliyorsunuz? Ey Ebu Bekr! Sen, babana vâris oluyorsun da ben babama vâris olamıyor muyum? Allah'ın Kitâbı'nda mı böyle bir şey yazılmış, yoksa siz, Allah'a iftirâ mı ediyorsunuz? Bilerek mi Allah'ın Kitâbı'nı arkanıza attınız? Allâh-u Teâla, Kur'ân'da **" Süleymân, Dâvud'a mirâsçı**

1 - Al-i İmrân sûresi, 85. âyet.

2 - Mâide suresi, 5. âyet.

oldu." ⁽¹⁾ diye buyurmuyor mu? Yine Hz. Yahyâ'nın :"**Bana kendi katından bir yardımcı armağan et. Bana mirâscı olsun, Ya'kub oğullarına da mirâscı olsun. Rabbim! Onu (kendisinden) razı olunanlardan kıl.**" ⁽²⁾ diye Allah'a yalvardığı Kur'ân'da sâbit değil midir?

Allah Teâlâ: "**Akrabalar (mirâsta) Allah'ın Kitâbı'na göre, birbirlerine önceliklidir.**"⁽³⁾ kezâ: "**Çocuklarınız konusunda Allah, erkeğe iki dişinin hissesi kadar tavsiye eder.**" ⁽⁴⁾ ve: "**Sizden birinize ölüm gelip çattığı zaman, eğer geride bir hayır (mal, mülk vb.) bırakmışsa, anaya, babaya ve yakın akrabaya bilinen (uygun, meşru) bir tarzda vasiyette bulunması - Allah'a karşı gelmekten sakınanlara bir hak olarak - size yazıldı (farz kılınmış).**" ⁽⁵⁾ diye buyurmuyor mu?

Mirâs konusundaki âyetler, size mi mahsustur ve babam bu âyetlerin hükmünden dışlanmış mıdır? Siz Kur'ân'ı, babam ve amcam oğlundan daha iyi mi biliyorsunuz? Yoksa size göre ben babamın dininde değil, başka bir dine mi

1 - Neml suresi, 16. âyet.

2 - Meryem suresi, 5. ve 6. âyet.

3 - Enfâl suresi, 75. âyet.

4 - Nisâ suresi, 11. âyet.

5 - Bakara suresi, 180. âyet.

mensubum? Ve onun için de mirasçı olaman diye bir iddiânınız mı var?

Ey Ebu Bekr! Hilâfet de, el koyduğun Fedek de senin olsun! Kiyâmet gününde görüşelim. O gün ki hakem, Allah'tır, önder de Muhammed. Ne de güzel hakem! Ne de güzel önder!

Ey Ebu Kuhâfe'nin oğlu! Buluşma zamanımız, Kiyâmet günü olsun! " **O gün ki, bâtılda olanlar kayba uğrayacaklardır.**" ⁽¹⁾ **"Yakında bileceksiniz, kendisine rezil edici azâp gelecek ve üzerine kesintisiz azâp çökecek olan kimmiş?"** ⁽²⁾

Sonra Ensâr'a hitap ederek şöyle buyurdu:

"Ey Ensâr topluluğu! Ey dinin direkleri! Ey İslâm'ın koruyucuları! Benim hakkımda sizdeki bu gevşeklik ve bana yapılan zulüm hususunda sizdeki bu gaflet nedir? Resulullah'ın hürmetini böyle mi gözettiniz? Ne de çabuk fitne çıkardınız! Ne de çabuk hevâ ve hevesinize uydunuz! Siz, bana olan zulmü ortadan kaldırabilirsiniz. Benim isteğimi yerine getirmeye gücünüz yeter. Resulullah (s.a.v) öldü, diyorsunuz. Evet, öldü ama onun vefatı öyle geniş bir gedik açtı, öyle büyük bir boşluğa sebep oldu ki hiçbir şey onu telâfi edemez. Onun gözlerden kaybolması sebebiyle

1 - Câsiye suresi, 27. âyet.

2 - Zümer suresi, 39. ve 40. âyet.

yeryüzü karanlık oldu, Güneş ve Ay köreldi, yıldızlar dağıldı, ümitler suya düştü, dağlar parçalandı ve Peygamber'in hürmeti korunmadı. Andolsun Allaha'a, şimdiye kadar böyle büyük bir musibet görülmemiştir. Ancak her akşam ve sabah evlerinizde okuduğunuz Allah'ın Kitâbı, bu büyük musibeti haber vermişti: **"Muhammed, yalnızca bir peygamberdir. Ondan önce nice peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölürse ya da öldürülürse, siz topuklarınız üzerinde gerisin geriye mi (câhiliyeye mi) döneceksiniz? Kim iki topuğu üzerinde gerisin geriye dönerse, Allah'a kesinlikle zarar veremez. Allah, şükredenleri pek yakında ödüllendirecektir."** ⁽¹⁾

Ey Kiyle Oğulları (Evs ve Hazrec)! Gözleriniz önünde babamın mirâsından mahrum ediliyorum. Feryâdımı duyuyorsunuz, zulme uğradığımı biliyorsunuz; sayınız da çok, gücünüz de yeterli. Ama bununla birlikte susuyorsunuz. Sizler şecâat ile ma'ruf , hayır ve salâh ile müştehirsiniz. Allah'ın seçtiği, biz Ehl-i Beyt için beğendiği kimselersiniz. Araplarla savaştınız, zorluklara göğüs gerdiniz, yiğitlerle yüz yüze gelip mukâvemet ettiniz. Biz yürüdüğümüzde yürüdünüz, durduğumuzda durdunuz. Emrettiğimizde itâat

1 - Al-i İmrân suresi, 144. âyet.

ettiniz. Bilahâre İslâm değirmeninin taşı dönmeye başladı. Ganimetler çoğaldı. Harp ateşleri söndü. Şirk hezimete uğradı. Kargaşalıklara son verildi. Din nizâmı düzene girdi.

Ey Ensâr topluluğu! Şaşkın şaşkın nereye gidiyorsunuz? Hakikâtler aydınlandıktan sonra niçin onları gizliyorsunuz? İmândan sonra şirke mi döndünüz? Yeminlerini bozan ve dininize büyük darbeler vuran bir kavimden mi çekiniyorsunuz? **"Yeminlerini bozan, Peygamber'i (yurdundan) sürmeye çabalayan ve sizinle ilk defa (savaşa) başlayan bir toplulukla savaşmaz mısınız? Korkuyor musunuz onlardan? Eğer imân etmiş kimseler iseniz, kendisinden korkmanıza, Allah daha lâyıktır."** ⁽¹⁾

Ey millet! Görüyorum ki rahatlığa kaçıyorsunuz. Sizi yönetmeye herkesten daha layık olanı geri ittiniz. Gizlediğinizi açığa vurdunuz. İçtiğinizi kustunuz. Ancak şunu bilin ki: **"Eğer siz ve yeryüzündekilerin tümü kâfir olursanız, gerçek şu ki, Allah ğanidir, (hiçbir şeye muhtaç değildir), hamîddir (bütün övgüler ona mahsustur).**" ⁽²⁾

Ey insanlar! Ben söylemem gerektiğini söyledim.

1 – Tevbe suresi, 13. âyet.

2 – İbrâhim suresi, 8. âyet.

Biliyorum da bana yardım etmeyeceksiniz. Planlarınız bana gizli değildir. Ama ne yapayım, sinemdeki bir dertti, bu. Açıkladım ki hüccet size tamam olsun, ma'zeretiniz kalsın.

Şimdi hilâfet ve Fedek'e sıkıca sarılın! Fakat bilin ki, bu işiniz, bir çok fenâlıklara sebep olacak; sizin için ebedi bir utanç vesilesi, bir yüzkarası olacaktır. Allah'ın gazap damgası onun üstündedir; cezâsı da, **"Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir. O ateş ki, yüreklerin üstüne tırmanıp çıkar. O, onların üzerine kitlenecektir."**⁽¹⁾ Allah, yaptıklarınızı görüyor. **"Zulmetmekte olanlar, nasıl bir inkılâba uğrayıp devrilecekelerini pek yakında bilecekelerdir."**⁽²⁾ Ben," sizi, **şiddetli bir azâbın öncesinde uyarıp - korkutan"** ⁽³⁾ Peygamber'in kızıyım. Artık **"yapabileceğinizi yapın; kuşkusuz biz de (bir şeyler) yapmaktayız. Ve gözleyip - durun; gerçekten biz de gözleyip - durmaktayız."** ⁽⁴⁾

1 - Humeze suresi, 6. 7. ve 8. âyetler.

2 - Şuarâ suresi, 227. âyet.

3 - Sebe suresi, 46. âyet.

4 - Hûd suresi, 121. ve 122. âyetler.

İhticâc-ı Tabersi, Necef basımı, Hicri 1386, c.1, s.131 - 141 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadîd, c.16, s.211 - Belâgât'ün-Nisâ, Ahmed b. Ebi Tâhir (Hicri 204 doğumlu), s.12-18- Keşf'ül-Gumme, c.2, s.106.

HALİFENİN AKSÜLAMELİ

Hız. Zehrâ, bu harâretli konuşmasını, tam bir cesâretle binlerce kişinin ve daha da önemlisi Ebu Bekr'in karşısında irâd etti. Mantık ve delille Ebu Bekr'i mahkum etti, onun gâsıbâne planlarını açığa vurdu ve İslâm'ın gerçek halifesinin fazilet ve kemâllerini açıkladı.

Meclis karıştı. Efkâr-ı umumi, Fâtıma'nın lehine dönuştü. Ebu Bekr, çetin bir çıkmazda kaldı. Efkâr-ı umumiye uyarak Fedek'i Fatıma'ya geri vermek isteseydi iki mahzurla karşılacaktı:

1) Eğer bu meselede Fatıma'nın sözü tasdik edilirse, yarın da gelip hilâfeti kocası için ister ve bir konuşma yaparak efkâr-ı umumiyi kendine celbeder.

İbn-i Ebi'l-Hadid şöyle yazıyor: "Bağdad Garbiyye Medresesi'nin üstadı Ali b. Fâriki'ye: "Fâtıma, iddiâsında sâdık mıydı, değil miydi?" diye sordum. "Elbetteki sâdıktı" dedi. "Ebu Bekr, onun doğru konuştuğunu bildiği hâlde neden Fedek'i ona geri vermedi?" dedim. Üstad gülümseyerek: "O gün Fedek'i geri verseydi eğer, yarın döner hilâfeti kocası için ister ve Ebu Bekr'i hilâfetten azlederdı. Daha önce doğru konuşan biri olarak tanındığı için sözünü reddetmek için hiçbir mazeret gösteremezdi." dedi."⁽¹⁾

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l-Hadid, c.16, s.284.

2) Eğer Fâtıma'yı tasuik ederse, kendi hatasını itiraf etmelidir. Hilafetin başlangıcında böyle bir olayın vukuu, hilafete itirazı olan kimselerin cüret kazanmasına sebep olurdu. Bu ise, hilafet düzeni için tahammül edilir bir şey değildi.

Ancak Ebu Bekr, öyle çabuk teslim olacak biri değildi. Bütün bu olayları daha önce tahmin etmişti. Hz. Zehra'nın efkâr-ı umumiye tesir altına bıraktığı bu durumda ona karşı sert davranmak doğru değildi. Fakat onun sözleri karşısında susamazdı da. Efkâr-ı umumiye uyuşturması gerekirdi. Öyleyse en iyisi, önceki programdan istifâde etmek! Fâtıma'yı ancak halkı aldatma yoluna baş vurarak ve din ile Peygamber'in getirdiği kanunları icrâ adına ezebilir, kendisini de suçsuz çıkarabilirdi. Ebu Bekr, din adına avâm halkın kalplerini elde edebileceğini ve bu silahla her hakkı, hatta dinin kendisini dahi çiğneyebileceğini biliyordu.

EBU BEKR'İN CEVABI

Ebu Bekr, Peygamber'in kızının güçlü mantık ve delili karşısında avâm halkı aldatma yoluna baş vurarak şöyle dedi:

"Ey Resulullah'ın kızı! Baban, mü'minlere karşı şefkatli ve esirgeyici idi. Hiç şüphesiz Muhammed (s.a.v) bizim

kadınlarımızın babası değildir, senin babandır ve senin kocanın kardeşidir. Peygamber, Ali'yi başkalarına tercih ederdi. Bunu çok iyi biliyoruz. Kim sizi severse kurtuluşa erişir, kim size buğzederse husrâna uğrar. Siz, Peygamber'in itretisiniz (soyusunuz). Bizleri, siz hayır ve salâha, cennete hidayet ettiniz. Ey kadınların en hayırlısı! Ey en üstün Peygamber'in kızı! Senin doğruluğun, aklın ve faziletin kimseye gizli değildir. Hiçbir kimse, seni kendi hakkından mahrum edemez, seni yalanlayamaz. Fakat andolsun Allah'a, ben Resulullah'ın görüşünün hılâfını yapamam. Ne yapsam, babanın izniyledir. Yalan konuşacak hâlîm yoktur. Allah'a andolsun ki babandan duydum şöyle buyuruyordu: "Biz peygamberler, altın, gümüş, ev ve mülk mirâs bırakmayız. İlim ve nübüvetten başka bir mirâsımız olmaz. Bizden geride kalan mallarımız, müslümanların halifesinin yetkisindedir." Ben, Fedek'in gelirinden silah alıyor ve kâfirlerle savaşıyorum. Zannetmeyessin ki yalnız ben, Fedek'in senden almasına karar verdim. Hayır! Bütün müslümanlar, bu işte benim görüşümdeler. Fakat benim şahsi mallarım senindir, istediğin kadar ondan alabilirsin. Benim, babanın emirlerine karşı çıkmam yakışır mı hiç?"

HZ. FATIMA'NIN (A.S) CEVABI

Hız. Fâtîma, Ebu Bekr'e şöyle cevap verdi:

"Sübhâne'llah! Babam, Allah ın Kitabı'ndan yüz mü çevirdi?! İslam'ın hükümlerine muhâlefet mi etti?! Hiyânet etmek, babama iftirâda bulunmak için söz birliği mi etmişsiniz? Sizin bu işiniz, onun hayatı döneminde yaptığınız hiyânetlere benzemektedir. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de Zekerıyyâ'nın Allah'a: **"Artık bana kendi katından bir yardımcı armağan et. Bana mirâsçı olsun, Yakup oğullarına da mirâsçı olsun."**⁽¹⁾ diye yalvardığını nakletmiyor mu ? Hâkeze: **"Süleyman, Dâvud'a mirâsçı oldu."**⁽²⁾ diye buyurmuyor mu? Mirâs hükümleri Kur'ân'da beyân edilmemiş midir? Bütün bunlar, Kur'ân'da mevcuttur. Siz de bilmiyor değilsiniz. Ama hiyânet etmek istiyorsunuz. Benim ise sabretmekten başka bir çarem yoktur."

Ebu Bekr: " Allah, Resulü ve sen doğru söylüyorsunuz. Ancak ikimizin arasında müslümanlar hükmetmelidirler. Çünkü beni onlar hilâfete seçtiler. Fedek'i de onların onaylamasıyla musâdere ettim." dedi. ⁽³⁾

Böylece Ebu Bekr, halkın galeyâna gelen duygularını sakinleştirerek efkâr- ı umumiyi bir yere kadar kendine doğru yönlendirebildi.

1 - Meryem suresi, 5 ve 6. âyetler.

2 - Neml suresi, 16. âyet.

3 - İhticâc-ı Tabersî, c.1, s.141.

HALİFENİN AKSÜLAMELİ

Meclis sona erdi. Halk dağıldı. Ama her yerde Hz. Zehrâ'nın (a.s) konuşması konuşuluyordu. Öyle ki Ebu Bekr, halkı tehdid ve tatmî etme (tamahlandırma) zorunda kaldı.

Yazmışlar ki: Hz. Zehrâ'nın hararetli konuşması neticesinde İslâmi hilâfetin başkenti olan Medine büyük bir inkılâba uğradı. Halkın itirâz ve ağlayıp sızlama sesleri yükseldi. O güne kadar öyle ağladıkları görülmemişti. Ebu Bekr, Ömer'e : "Niçin bırakmadın Fedek'i Fatima'ya vereyim? Zamanında bu işi yapsaydık, şimdi de bu çıkmaza düşmezdik. Fakât bence yine de Fedek'i geri verip kendimizi bu çıkmazdan kurtarmalıyız." dedi.

Ömer: " Fedek'i geri vermemiz doğru değildir. Hiç şüphən olmasın ki ben, senin hayrını istiyorum." dedi.⁽¹⁾– Halkın galeyâna gelen duyguları karşısında ne yapalım?

– Bu duygular, yüzeyseldir, kalıcı değildir. Gökyüzünde bir süre zâhir olan, sonra da geçip giden bir bulut parçasına benzer. Sen, namaz kıl, zekât ver, ma'rufu emret, münkerden nehyet, müslümanların beyt'ül-malının çoğalmasına çalış, sıla-i rahim et; Allah, günâhlarını bağışlar? Çünkü Allah Teâlâ, Kur'an'da: "**Şüphesiz iyilikler, kötülükleri giderir.**"⁽¹⁾ buyurmaktadır.

1 – Hûd suresi, 144. âyet.

Ebu Bekr, eliyle Ömer'in omuzuna vurarak: " Aferin! Sen, nice zorlukları benim için hallettin!" dedi.

Sonra halkı mescide çağırıp minbere çıktı. Allah'a hamd ü senâdan sonra şöyle konuştu: " Ey millet! Bu işler, bu gurultüler nedir? Her konuşmacının bir arzusu, bir dileği vardır. Resulullah'ın zamanında bu arzular, bu dilekler var mıydı? Kim duymuşsa söylesin! O, şâhidi kuyruğu olan tilkiye benzer. Ben söylemek istersem, söylerim. Söylediğim takdirde de sırları açarım. Fakat benimle işiniz olmadıkça söylemeyeceğim. Kadından yardım talebinde bulunuyorlar. Kadınları tahrik ediyorlar. Ey Ensâr topluluğu! Bâzı câhillerin sözlerini duymuş bulunuyorum. Oysa Resulullah'ın emirlerine uymaya siz daha lâıksınız. Peygamber'i siz barındırdınız, ona yardım ettiniz. Bu yüzden onun emirlerinden çıkmamaya siz daha lâıksınız. Yarın hepiniz gelin maaşlarınızı alın. Bilin ki ben, cezâlandırılmayı hak edenlerin daşında kimsenin sırrını açmam, elimle, dilimle kimseye eziyet etmem." ⁽¹⁾

ÜMMÜ SELEME'NİN FATİMA'YI SAVUNMASI

Ümmü Seleme, başını kapıdan dışarı uzatarak şöyle dedi: "Ey Ebu Bekr! Fatıma (a.s) gibi bir kadının mı hakkında bu sözleri söylüyorsun? O, insanların arasında yaşayan bir

1 - Delâil'ül-İmâmet, s.38.

huridir. Peygamber'in kucağında büyümüştür. Melekler onu ziyâret etmek için sıraya geçiyorlardı. Temizlerin yetiştiği yerde, yerlerin en iyisinde yetişti, gelişti. Resulullâh, Fatıma'yı mirâstan mahrum etti, ama kendisine söylemedi mi sanıyorsun? Allah Teâlâ, Resulüne : **"(Öncelikle) En yakın hısımlarını (aşiretini) uyarıp - korkut."** ⁽¹⁾ buyurmuyor mu? Yoksa, Resulullah ona söylemiş de, o buna rağmen mirâs mı istiyor, zannediyorsun? Oysaki o, âlemlerin kadınlarının en iyisi, cennet gençlerinin efendileri olan Hasan ve Hüseyin'in annesi ve İmrân kızı Meryem ile boy ölçüşebilecek bir kadındır, babası da peygamberlerin sonuncusudur. Allah'a andolsun ki Resulullah, Fatıma'yı sıcaktan ve soğuktan koruyordu; uyuduğu zaman sağ elini Fatıma'nın başının altına, sol elini de bedeninin üzerine koyuyordu. Biraz yavaş olun! Resulullah henüz gözlerimizin önündedir. Yakında Allah'ı mülâkât edecek ve yaptıklarınızın sonucunu göreceksiniz." ⁽²⁾

Ümmü Seleme, Fatıma'yı (a.s) savundu ama, bir yıl, maaşından mahrum oldu.

KONUŞMA GREVİ

HZ. Zehrâ, başlattığı mücâdeleyi sona kadar devâm

1 - Şuarâ suresi, 214. âyet.

2 - Delâil'ül-İmâmet, s.39.

etmek istiyordu. Mücâdelesini sürdürmek için konuşma grevine girdi. Resmen Ebu Bekr'e :**" Fedek'i geri vermezsen, hayatta olduğum müddetçe seninle konuşmayacağım."** diye bildirdi ve ondan sonra artık Ebu Bekr'i konuşturmadı. Onunla karşılaştığı zaman yüzünü ondan çeviriyordu. ⁽¹⁾

Fatıma (a.s), acaba sıradan biri miydi ki halife ile konuşmaması, önemli bir hâdise olarak telakki edilmesin? Resulullah'ın aziz kızıdır o. Resulullah'ın ona gösterdiği olağan üstü sevgileri kimseye gizli değildir. Peygamber onun hakkında : **"Fatıma, benim vücudumdan bir parçadır. Kim, onu incitirse, beni incitmiştir."** diye buyurmuştur. ⁽²⁾ Yine : **"Fatıma, cennetin kendilerini görmeye müştâk olduğu kadınlardan biridir."**⁽³⁾ ve : **"Fatıma gazab ettiği zaman Allah da gazab eder."**⁽⁴⁾ diye buyuruyordu.

İşte böyle bir kadın, Allah'ın ve Resulü'nün sevdiği kadın, Ebu Bekr ile konuşmuyor.

Peygamber'in kızının Ebu Bekr'e küstüğü, onunla konuşmadığı ve ona gazab ettiği, yavaş yavaş halkın arasında yayıldı. Medine'nin dışındaki müslümanlar da

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.103/ Şerhu İbn-i Ebi'l - Hadid, c.6, s.46.

2 - Sahih- i Müslim, c.4, s.103.

3 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.92.

4 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.84.

Fâtıma'nın Ebu Bekr'e küsmüş olduğunu duydular. Herkes birbirinden: "Niçin Fâtıma Ebu Bekr ile konuşmuyor ?" diye soruyorlardı.

- Sebebi, Fedek'in elinden alınması olsa gerek. Fâtıma, yalan söylemez. Allah'ın rızâsına aykırı olarak gazaplanmaz. Zira Peygamber (s.a.v) onun hakkında: "**Fâtıma gazaplanırsa, Allah da gazab eder.**" diye buyurmuştur.

Böylece günden güne halkın duyguları daha bir galeyâna geliyor, hilafete karşı nefretleri daha bir artıyordu. Hz. Zehra'nın ilişkiyi kesmesi, hilâfetin uşaklarını endişeye düşürdü. Bir vesileyle barışı sağlayabilmek için olanca güçleriyle çalıştılar. Ama muvaffak olamadılar. Çünkü Fâtıma (a.s) sözünde ciddi ve başlattığı menfi mücâdeleyi sona kadar devam ettirmeğe kararlıydı.

Fatıma (a.s) hastalandığı ve vefatı yaklaştığı sırada Ebu Bekr, kaç defa görüşme musaadesi istediye de kabul olunmadı. Bir gün konuyu Ali'ye (a.s) açarak Fâtıma'dan kendisi ve Ömer için görüşme ve iyâdet izni almasını istedi.

Ali b. Ebi Tâlib, Fatıma'ya gelerek: "Ey hür kadın ! Ömer ve Ebu Bekr, görüşme müsaadesi istiyorlar. Müsaade ediyor musun?" dedi.

Hz. Zehrâ, kocasının nasıl bir durumda olduğunu bildiği için: "Ev, senin evindir, ben de senin emrindeyim. Nasıl

biliyorsan, öyle yap." dedi.

Bu sözü söyledikten sonra çarşafını başına çekti ve yüzünü duvara doğru çevirdi.

Ebu Bekr ve Ömer içeri girdiler, selam verdiler ve: **"Ey Resulullah'ın kızı! Biz hatamızı kabul ediyoruz. Bizden râzı olmanı rica ediyoruz."** dediler.

- **"Benim size bir sorum var, cevap vermenizi istiyorum."** buyurdu.

- **"Buyurun."** dediler.

- **Allah aşkına söyleyeceksiniz, babamın: "Fâtıma benim vücudumun bir parçasıdır. Kim onu incitirse, beni incitmiştir."** buyurduğunu duydunuz mu?

- **"Evet, duymuşuz."** dediler.

Fâtıma (a.s), mübârek ellerini göğе doğru açarak şöyle yalvardı: **"Allah'ım! Sen şâhid ol, bu iki adam beni incitti. Onları sana ve Resulü'ne şikâyet ediyorum. Onlardan asla râzı olmayacağım. Babama kavuşunca onların bana yaptığı eziyetlerini ona anlatacağım, o, bizim aramızda hüküm versin."**

Ebu Bekr, Hz. Zehra'nın (a.s) sözlerinden etkilenerek çok üzüldü. Fakat Ömer: **"Ey Resulullah'ın halifesi! Bir kadının sözüne mi üzülüyorsun?!"** diyerek Ebu Bekr'i kınadı.⁽¹⁾

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.198- el-İmâmetü ve's-Siyâset, s.20.

Burada bazı okurlar kendi kendine şöyle söyleyebilirler: Ebu Bekr'in, Fâtıma'nın (a.s) hakkını gasbetmesi, iyi bir iş değildi ama, pişman olduğunu izhâr ettikten sonra mazeritinin kabul edilmesi daha uygundu.

Fakat bunlar, iki hususa dikkat ederlerse bu şüpheleri hemen bertaraf olur:

Birincisi: Hz. Zehra'nın (a.s) mücâdelesinin asıl sebebi, hilâfet meselesi idi, Fedek bir bahane idi. Hilâfetin gasbı ise göz yumulacak ve affedilecek bir mesele değildi.

İkincisi: Hz. Zehra, Ebu Bekr'in yalan söylediğini ve halkı kandırmak için öyle tezâhür ettiğini biliyordu. Yoksa, eğer gerçekten pişman olmuş olsaydı, işçilerine hemen Fedek'i boşaltmalarını emreder ve onu Fâtıma'ya (a.s) teslim ederdi.

HZ. FATİMA'NIN GECELEYİN DEFNEDİLMESİ

Hz. Zehra, kendi hedefine öyle bir iman etmişti ki mücâdelesini hayatının son saatlerine kadar sürdürdü. Hatta öyle bir iş yaptı ki mücâdelesi kıyâmete kadar devam etsin. Aziz okurlar, bu söze şaşıracaklardır, sanırım. Fakat vahy hânesinde büyüyen Fâtıma bunu yapabildi.

Zehra (a.s) hayatının son günlerinde kocası Ali'ye (a.s) şöyle vasiyet etti: **"Beni geceleyin kefenle ve gizli**

olarak toprağa ver. Kaburga kemiklerimi kıran, çocuğumun düşmesine sebep olan ve malıma el koyan kimselerin cenâzemde bulunmalarını istemem. Kabrim de bilinmesin."

Ali (a.s) de Hz. Zehra'nın vasiyeti üzerine onu geceleğin defnetti ve kabrini yerle bir etti. Kabri tanınmasın diye de kırk tane yeni sembolik kabir yaptı.⁽¹⁾

Hz. Zehra bu planı çizerek düşmana son darbeyi indirdi ve kendi mazlumiyetini ve düzenin cabbârlığını sergileyen canlı ve sağlam bir belge geride bıraktı.

Her müslümanın, İslam Peygamberi'nin aziz kızının kabrinin neresi olduğunu bilmek istemesinden daha tabii bir şey olamaz. **"Kabri belli değildir."** diye duyduğu zaman **"Niçin?"** diye soracaktır. **"Hz. Zehra (a.s), kabri gizli kalsın diye vasiyet etti de ondan."** cevabını alacaktır. İşte o zaman Hz. Fâtîma'nın hilâfete karşı olduğunu, hilâfete küstüğünü ve baskı ve boğucu bir atmosferin hâkim olduğu bir muhitte defnedilmiş olduğunu anlayacaktır. Ve kafâsında şöyle bir soru işâreti vücuda gelecektir: Peygamber'in onca fazilet ve kemâllere sâhip olan sevgili kızının râzı olmadığı bir hilâfet doğru ve sahih olabilir mi acaba? Böyle bir şey olası mı? Öyleyse bu hilâfet, gâsibâne ve Peygamber

1 - Delâil'ül-İmâmet- Menâkib-i İbn-i Şehrâşub, c.3, s.363.

(s.a.v) ve Ehl-i Beyti'nin görüşünün hilâfıdır.

SONUÇ

Her ne kadar Ebu Bekr, Hz. Zehra'nın (a.s) mücâdeleleri karşısında direndi ve Fedek'i ona geri vermekten imtinâ etti ise de, ama o, verdiği mücâdeleriyle hilâfetin zulmünü ve kendi hakkâniyetini İslâm dünyasına isbâtlayabildi. Fedek, hilâfet düzeni için bir patlama noktası oldu ve bir kemik gibi boğazlarında tikanıp kaldı. Bir zamana kadar hilâfetin aleyhinde kullanılan önemli propaganda vesilelerinden birini teşkil ediyor ve hilâfetin zaaf noktalarından biri olarak değerlendiriliyordu. Bir türlü de bu sorunu halledemiyorlardı. Bâzen alevilerin (Hz. Ali'nin evlatlarının) rızâsını kazanmak için Fedek'i onlara geri veriyor, onlara öfkelenedikleri zaman da ellerinden alıyorlardı. Muâviye İslam hükümetini ele geçirdiği zaman Fedek'in üçte birini Mervân'a, üçte birini de Osmân'ın oğlu Ömer'e, diğer üçte birini de kendi oğlu Yezid'e bağışladı. Mervân ise hilafeti döneminde Fedek'in tamamını oğlu Abdulaziz'e bağışladı. O da oğlu Ömer b. Abdulaziz'e bağışladı. Ömer b. Abdulaziz, başa geçince onu Hz. İmâm Hasan'ın (a.s) oğlu Hasan'a veya Hz. İmâm Hüseyin'in oğlu İmâm Zeyn'ül-Abidin'e (a.s) geri verdi.

Ömer b. Abdulaziz'in hilâfeti döneminde Fedek, Fatıma'nın evlatlarının elindeydi. Ama Yezid b. Atike velâyete mensup olunca Fedek'i Fatıma'nın evlatlarının elinden çıkardı ve Mervân oğullarına verdi. Hilâfet ellerinden çıkıncaya kadar Fedek bunların elindeydi. Seffâh başa geçince Fedek'i Abdullâh b. Hasan'a verdi. Ebu Ca'fer, Hasan oğullarına öfkelinince Fedek'i ellerinden aldı. Daha sonra Mehdi onu Fatıma'nın (a.s) evlatlarına geri verdi. Ondan sonra Musâ b. Mehdi ve Hârûn, onu geri aldılar. Me'mun başa geçinceye kadar bunların elinde kaldı. Me'mun halife olunca onu Fatıma'nın (a.s) evlatlarına verdi.

Bir gün Me'mun, kazâ (yargı) meclisinde oturmuştu. Eline bir mektup verdiler. Onu okuyunca ağladı. Sonra: "Fatıma'nın vekili kimdir? " diye sordu. Yaşlı bir adam ayağa kalkarak yakına geldi. Me'mun, Fedek hakkında onunla tartıştı. Tartışmayı yaşlı adam kazanınca Me'mun'un emri üzerine Fedek'in senetini ona verdiler. Ondan sonra Mütevekkil'in zamanına kadar Fedek Fatıma'nın evlatlarının elinde kaldı. Mütevekkil başa geçince onu Abdullâh b. Ömer-i Bâziyâr'a bağışladı.

Fedek'te Resulullah'ın, mübârek eliyle dikmiş olduğu on bir hurma ağacı vardı. Fatıma oğulları onların hurmalarını toplayıp hac mevsiminde hacılara hediye ediyorlardı. Hacılar da bunun karşısında Peygamber'in evlatlarına yardım

ediyorlardı. Böylece ellerine bol mal geçiyordu. Abdullâh b. Ömer-i Bâziyâr, Büşran b. Ebi Ümeyye-i Sekafi'yi göndererek o ağaçları kestirdi. ⁽¹⁾

Bu mücâdelelerin sonucunda Ömer, sert ve haşin bir siyâset izliyor olmasına rağmen Fatıma'nın (a.s) iddiâ ettiği şeylerden birini, yâni Medine'nin Sadekâtını, (Peygamber'in Medine'deki mallarını) Hz. Zehrâ'nın ölümünden sonra Ali'ye (a.s) geri verdi. ⁽²⁾

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l - Hadid, c.16, s.216.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.100.

ALTINCI BÖLÜM

HZ. FATİMA (A.S) ÖLÜMÜN EŞİĞİNDE

HZ. FATİMA (A.S) ÖLÜMÜN EŞİĞİNDE

Hız. Fatıma (a.s) babasından sonra birkaç aydan fazla yaşamadı. Bu kısa sürede o kadar ağladı ki, onu "bekkâin" (çok ağlayan kimseler) den saymışlardır. Güldüğünü hiç görmediler. ⁽¹⁾

Hız. Zehrâ'nın ağlamasının birçok sebep ve âmili vardı. Büyük İslâm Hatunu'nun hassâs ve gayur ruhunu rahatsız eden en önemli şey, Genç İslâm Milleti'nin dinin hakiki ve doğru yolundan sapmış ve dağınıklık ile bedbahtlıktan başka bir neticesi olmayan bir yola düşmüş olduğunu görüyor olmasıydı.

İslâm'ın hızla ilerlediği dönemi görmüş olan Hız. Zehrâ, aynı şekilde ilerlemesine devâm etmesini ve kısa bir

1 - Tabekât-ı İbn-i Sa'd, c.2, 2. Bölüm, s.85.

müddette küfür ve putperestliğin kökünün kurumasını, zulüm ve fesâdın ortadan kalkmasını bekliyordu. Fakat beklenmedik bir anda hilâfetin gasbı hadisesi meydana gelince bütün ümitleri suya düştü.

Bir gün Ümmü Seleme, Hz. Fatıma'ya (a.s) gelerek: "Ey Resulullâh'ın kızı! Nasıl sabahladın?" dedi. " Üzgün ve bitkin olarak sabahladım. Nasıl üzgün olmayabilirim ki?! Oysa babamı kaybetmiş bulunuyorum; kocamın hakkı olan hilâfeti gasbetmişler ve Allah ve Resulü'nün emrinin aksine, imâmeti onun elinden almışlar. Çünkü Ali'ye (a.s) karşı kinleri, öfkeleri vardı, onların. Bedr ve Uhud'da atalarını öldürmüştü." ⁽¹⁾

Hz. Ali b. Ebi Talib (a.s) şöyle buyuruyor: "Bir gün Fatıma (a.s) babasının gömleğini benden istedi. Gömleği ona verdiğimde onu kokladı, öptü ve hâlsiz olarak düşünceye kadar ağladı. Bu durumu gördükten sonra gömleği ondan alıp sakladım." ⁽²⁾

Resullâh, dünyadan göçtükten sonra özel müezzini Bilâl, artık ezân okumadı. Bir gün Fatıma (a.s): "Babamın müezzininin sesini bir defa daha duymak istiyorum." diye Bilâl'e mesaj gönderdi. Bilâl, Fatıma'nın emri üzerine ezân

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.156.

2 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.157.

okumaya başladı: "Allâhu Ekber! Allâhu Ekber!" Fatıma (a.s), babasının hayatta olduğu günleri hatırladı. Kendini ağlamaktan alamadı. Bilâl: "Eşhedü Enne Muhammeden Resûlü'llâh!" dediği zaman Fatıma (a.s), babasının adını duyunca bağırdı ve bayıldı. Bilâl'e: "Artık ezân okuma, Fatıma bayıldı." diye haber verdiler. Bilâl ezânı yarıda kesti. Fatıma (a.s), ayıldığı zaman Bilâl'e: "Ezânı tamamla." diye buyurdu. Bilâl: "Müsaade ederseniz, geriye kalanını okumayayım. Size bir şey olacağından korkuyorum, çünkü." diye arzetti. ⁽¹⁾

Hız. Fâtıma, babasından sonra o kadar ağladı ki komşular onun ağlamasından usanıp Ali'ye (a.s) gelerek: "Yâ Ali! Bizim selâmımızı Fâtıme'ye ilet ve de ki: Ya geceleri ağlasın, gündüzleri sussun, ya da gündüzleri ağlasın, geceleri dinlensin. Çünkü onun gece - gündüz durmadan ağlaması, bizlere huzur diye bir şey bırakmamıştır."

Fâtıma (a.s), onlara cevâp olarak: "Benim ömrüm sona ermiş bulunuyor. Aranızda fazla kalmayacağım." diye buyurdu.

Gündüzler Hasan ile Hüseyin'in (a.s) ellerinden tutar, Resulullâh'ın kabrinin üzerine gider, ağlar ve çocuklarına: "Azizlerim! Bu, sizi omuzuna bindiren ve sizi seven

ceddinizin kabridir." buyururdu. Sonra Baki Kabristanı'na gider, şehidlerin kabrinin üzerinde Sadr-ı İslam'ın fedâkâr askerlerini hatırlayarak göz yaşı dökerdi. Ali b. Ebi Talib (a.s), Fatıma'nın rahatlığı için Bakî'de bir gölgelik yaptı. Bu gölgelik, daha sonra Beyt'ül-Ahzân (Hüzünler Odası) diye adlandırıldı. ⁽¹⁾

Enes diyor ki: "Resulullâh'ın (s.a.v) na'ş-ı pâkını toprağa verip evlerimize dönerken, Fatıma (a.s): "Ey Enes! Resulullâh'ın bedeninin üzerine nasıl toprak dökébildiniz?!" diye buyurdu." ⁽²⁾

Mahmud b. Lebid diyor ki: "Hz. Fatıma (a.s) babasının vefâtından sonra Hamza'nın kabrinin üzerine gidiyor ve ağlıyordu. Günlerin birinde Uhud şehidlerinin mezarlığından geçerken gördüm ki Fâtıma, Hamza'nın kabrinin üzerinde şiddetle ağlıyor. Susuncaya kadar bekledim. Sonra yakınına giderek selâm verdim ve: "Ey Resulullah'ın kızı! Bu can yakıcı inler, neler, insanın yüreğini parça parça ediyor." diye arzettim. "Ben, ağlayıp sızlamayayım da kim ağlasın? Şefkatli bir baba ve peygamberlerin en üstününü kâyetmişim. Resulullah'ı ne kadar özlemişim, biliyor musunuz?" diye buyurdu. "Ey Peygamber'in kızı! Resulullah

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.177.

2 - Üsd'ül-Gâbe, İbn-i Esir, c.5, s.524 - Tabekât-ı İbn-i Sa'd, c.2, 2. Bölüm, s.83.

(s.a.v) hayatı döneminde Ali'nin (a.s) imâmetini açıkça ilân etti mi?" diye sordum. "Taaccüb ediyorum! Gadir-i Hum kıssasını duymadın mı, sen?" diye buyurdu. "Gadir-i Hum'u biliyorum. Bir de Resulullah, bu konuda size ne buyurdu, onu da öğrenmek istiyorum." dedim. Allah'ı şahit tutuyorum ki, Resulullah bana: "Benden sonra hâlife ve imâm Ali'dir. Ondan sonra da Hasan ve Hüseyin ve Hüseyin'in soyundan olan dokuz kişi imâmdırlar. Onlara uysanız, hidâyete kavuşursunuz. Onlara muhâlefet etseniz, kıyâmete kadar dağınıklık ve ayrılığa düşer olacaksınız." diye buyurdu."⁽¹⁾

HZ. FATİMA (A.S) HASTA YATAĞINDA

İmâm Sâdık (a.s) buyuruyor ki: "Kunfuz'un, Hz. Zehrâ'nın nâzenin bedenine indirdiği darbe, onun düşük yapmasına, vücudunun günden güne zayıflamasına ve bilahere resmen hasta yatağına düşmesine sebep oldu."⁽²⁾ Öyle ki Emir'ül- Mü'minin ve Umeyy kızı Esmâ ona bakma zorunda kaldılar."⁽³⁾

Bir gün Ensâr ve Muhâcirlerden bir grup kadın, Hz.

1 - Reyâhin'üş-Şeriat, c.1, s.250.

2 - Delâil'ül- İmâmet, s.45, Bihâr'ül-Envar, c.43, s.170.

3 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.211.

Zehrâ'nın iyâdetine gittiler. "Ey Resulullâh'ın kızı! Durumun nasıldır?" diye sorduklarında: "Allâh'a andolsun ki, sizin dünyanıza hiç isteğim yoktur. Erkeklerinize dargınım. Onları denedikten sonra uzağa attım. Öf! Ne kadar da gevşek ve beceriksizdirler! Çok kötü bir iş yaptılar. Neticede Allâh'ın gazabını kazandılar. İlelebet Cehennem azabında kalacaklardır. Hilâfet ve Fedek'i elimizden aldılar, ama bu onlar için ebedi bir zillet vesilesi olacaktır. Çünkü zillet, dâimâ zâlimlerindir. Yazıklar olsun onlara! Hilâfeti nasıl Ali'den (a.s) alabildiler? Allâh'a andolsun ki, onun Allâh yolundaki yiğitlikleri ve keskin kılıcından rahatsız oldukları için onu kenara ittiler. Başka bir sebebi yoktur. Allâh'a andolsun ki, eğer hilâfeti Ali'den (a.s) almasalardı ve o başa geçseydi, bütün milleti çok kolay bir şekilde saâdet ve mutluluğa doğru hidâyet ederdi. Ancak sonunda kimin takvalı, kimin makamperest, kimin doğru konuşan, kimin yalancı olduğu ortaya çıkacaktır ve çok sürmez, zâlimler yaptıklarının cezasını çekerler.

Halkın işi, gerçektende insanı şaşıyor! Niçin böyle ettiler, acaba? Neye dayanarak, hangi ipe sarılarak bunu yaptılar? Nasıl bir hânedânın aleyhine girişimde bulunduklarını bilmiyorlar mı? Ali'nin yerine bedel olarak kimi

seçtiler? Allâh'a andolsun ki, salâhiyeti olmayan birini salâhiyeti olanın yerine koydular. **"Güzel iş yaptıklarını sanıyorlar"** ⁽¹⁾. halbuki **"gerçekte bozgunluk yapmakta, fesat çıkarmaktalar, ama şuurunda değildirler."** ⁽²⁾. **Yazıklar olsun onlara! "Acaba hakka hidâyet eden mi uyulmaya daha layıktır, yoksa hidâyet edilmedikçe kendisi hidâyete ulaşmayan mı? Ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz?"** ⁽³⁾. Allâh'a andolsun ki, onların amelleri, çok acı hâdiselere gebe, ki yakında vuku bulacaktır. Yaptıklarının neticesi olarak tâze kan ve öldürücü zehirden başka bir şey sağlamayacaklardır. İşte o zaman hakkı iptal etmek isteyenler kayba uğrayacaklardır.

Artık kendinizi acı olaylara hazırlayın! keskin kılıçlar, her tarafı saran kargaşalık ve zâlimlerin diktatörlükleri sizi beklemektedir. Mallarınızı yağmalayacak, birliğinizi dağıtacaklardır. Yazıklar olsun size! Ne oluyor size? Niçin bu duruma düştünüz? Kendiniz hidâyeti istemedikçe biz, sizleri hidâyete zorlayabilir miyiz?!" ⁽⁴⁾

1 - Kehf suresi, 104. âyet.

2 - Bakara suresi, 12. âyet.

3 - Yunus suresi, 35. âyet.

4 - İhticâc-ı Tabersî, c.1, s.147. Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.161. Şerhu İbn-i Ebî'l Hadîd, c.16, s.233. Belâgât'ün- Nisâ, s.19.

FAZLA KEDER

Hız. Zehrâ'nın (a.s) günden güne gerileyip zayıflamasının sebebi, sadece hastalığı değildi. Çeşitli düşünceler ve haddi hesâbı aşan üzüntü ve kederler de onu içten kemiriyordu. Küçük odasında bir postun üzerine uzanıp başını, otla doldurulmuş olan yastığa koyduğu zaman türlü türlü düşüncelerdi, üşüşüyordu kafasına: "Ah! Niçin babamın vasiyetlerine itinâ etmeyip kocamın hilâfetini gasbettiler? Hilâfetin gasbının uğursuz ve korkunç neticeleri kıyamete kadar devam edecektir. Zor ve kurnazlıkla halka tahmil edilen bir hilâfetin hiç de iyi bir sonucu olamaz. İslâm'ın ilerlemesinin ve müslümanlarının azametinin sırrı, müslümanların birlik ve berâberliğinde yatmıştı. Ah! Ne de büyük bir gücü kaybettiler! kendi aralarına ihtilâf ve ayrılık tohumunu serptiler. İslâm'ın tek güçlü kuvvetini, dağınık kuvvetlere dönüştürdüler. İslâm dünyasını zaaf, güçsüzlük, dağınıklık ve zillet yolunu katediyor duruma getirdiler. Ah! Peygamber'in aziz kızı Fâtıma, ben miyim, ki onun ümmetinden gördüğüm eziyetler neticesinde hasta yatağına düşmüş, ölümü gözlerimle müşâhede ediyorum? Hani Peygamber'in benim hakkımdaki onca tavsiyeleri ne oldu ? Ali'yi ne edeyim, yâ Rab? Onca şecâat ve kudretine rağmen öyle bir durumda vâki olmuş ki İslâm'ın

maslahatlarını korumak için kendi meşru hakkının gasbedilmesinin karşısında sükut etmekten başka bir çâresi yoktur! Ah! Benim ölümüm yaklaşmış, genç yaşımda dünyanın dert-gamından kurtuluyorum ama, yetim olacak çocuklarımı ne edeyim? Hasan'ım, Hüseyin'im, Zeyneb'im ve Ümmü Gülsüm'üm yetim kalacaklar! Ah! Azizlerimin başına neler gelecektir ? Defalarca babamdan: "Hasan'ını zehirleyecek, Hüseyin'ini kılıçla öldüreceklerdir." buyurduğunu duyumıştım. Belirtilerini şimdiden görmekteyim!"

Bâzen küçük Hüseyin'in, boğazının altından öpüyor ve başına gelecek olan musibetlere ağlıyordu. Bâzen Hasan'ı bağrına basıyor ve mâsum dudaklarından öpüyordu. Bâzen Zeyneb ve Ümmü Gülsüm'ün karşılaşacakları, dağları bile devirebilecek nitelikte olan hâdiseleri gözlerinin önünden geçiriyor ve onlara ağlıyordu...

Evet, işte bu gibi düşüncelerdi ki Peygamber'in aziz kızı Zehrâ'yı üzüyor, günden güne düşmesine, erimesine sebep oluyordu.

Bir hadiste şöyle yer almıştır: "Fâtıma (a.s) can vermek üzereyken ağlıyordu. Ali (a.s): "Niçin ağlıyorsun ?" diye sordu. "Senin gelecekteki musibetlerine ağlıyorum." dedi. Ali (a.s): "Ağlama! Allah'a andolsun, bu gibi şeyler benim için hiç önemli değildir." buyurdu."⁽¹⁾

HZ. FATİMA'NIN VASIYETİ

Hız. Zehrâ'nın hastalığı yaklaşık kırk gün sürdü. Her geçen gün durumu daha da kötü oluyor, hastalığı daha bir ağırlaşıyordu. Bir gün Ali b. Ebi Tâlib'e (a.s) şöyle dedi: "Aziz amcam oğlu! Ölümün belirtilerini müşâhede etmekteyim. Yakında babama kavuşacağım, sanıyorum." Ali (a.s) Fâtıma'nın yatağının kenarına oturdu. Odayı boşaltılar. "Ey Peygamber'in kızı! Vasiyetlerini et ve onları yerine getireceğimden emin ol. Bil ki senin vasiyetlerini kendi şahsi işlerimden önde tutacağım." dedi. Sonra değerli eşinin sararıp solmuş yüzüne, çukurlaşmış gözlerine bakıp göz yaşı akıtmaya başladı. Fâtıma (a.s) dönerek çukurlaşmış gözleriyle şefkatli kocasının üzüntülü ve solmuş yüzüne baktı ve: "Amca oğlu! senin evinde şimdiye kadar hiçbir zaman yalan konuşmamış, sana ihânet etmemiş ve senin emrinden çıkmamışımıdır." dedi. Ali (a.s) de: "Ma'rifet ve takvada öyle yüce bir makam sahibisin ki sen, hakkında başka bir şekilde düşünmek mümkün değildir. Allah'a andolsun ki, senin ayrılığın bana oldukça ağırdır. Ancak ölümün de çâresi yoktur. Andolsun Allah'a ki senin vakitsiz ölümün benim için çok acı bir hâdisedir. "Şüphe yok ki biz,

Allah'ın kullarıyız ve şüphesiz O'na döneceğiz."⁽¹⁾

Gerçekten de acı bir musibettir bu! Allah'a andolsun, bu can yakıcı musibeti asla unutmayacağım ve hiçbir şey, beni bu üzüntüden kurtaramayacaktır." diye buyurdu. Sonra bir süre birlikte ağladılar.⁽²⁾

Hz. Zehrâ, bu kısa sohbetle evlilik döneminin programını bir kaç cümlede beyân etti. Takva, sadâkat, iffet ve kocasına itâatini eşine hatırlattı. Ali b. Ebi Tâlib (a.s) de aziz eşinin zahmetlerini, ilmi makamını, takvasını, sadâkatini ve doğruluğunu takdir etti. Ona olan sonsuz sevgi ve muhabettini belirtti. Ve... o anda bu iki şefkatli yâr ve bu iki örnek eşin his ve duyguları öyle bir tahrik oldu ki, kendilerini ağlamaktan alamadılar. Bir müddet birlikte ağladılar; safâ, muhabbet, doğruluk, temizlik ve fedâkârlık ile dolu olan kısa evlilik hayatlarını, birbirlerinin çektiği zahmetleri ve yaptığı fedâkârlıkları hatırlayarak göz yaşı akıttılar ve nerdeyse kendilerini yakıp kül edecek olan deruni ateşi göz yaşlarıyla söndürmeye çalıştılar.

Ağlamaları biraz sâkinleştikten sonra Ali b. Ebi Tâlib (a.s) aziz eşinin başını dizinin üzerine aldı ve: "Ey Peygamber'in kızı! İstedğin şeyi vâsiyet et. Vasiyetlerini

1 - Bakara suresi, 156.âyet.

2 - Bihâr'ul-Envâr, c.43, s.191

tamamıyla yerine getireceğimden hiç şüphelen olmasın." dedi. Fâtıma (a.s) şu konuları vasiyet etti:

1) Ey amcam oğlu! Erkekler, hanımsız yaşayamazlar. Mecbur evleneceksin. Senden ricam, benden sonra bacım kızı Ümâme ile evlenesin. Çünkü o çocuklarıma karşı şefkatlidir.⁽¹⁾

2) Çocuklarım yetim oluyorlar; Onlara rıfk ile davran, üzerlerine bağırma, gönülleri hoş olsun diye bir gece hanımının yanında, bir gece onların yanında uyu.⁽²⁾

3) Benim için öyle bir tabut hazırla ki, cenâzemi taşıırken bedenimin şekli belli olmasın. Tabutu şöyle ve şöyle yaparsın.⁽³⁾

4) Beni geceleyin gasleder, geceleyin defnedersin ve hakkımı gasbeden, bana eziyet- işkence eden kimselerin cenâze namazım ve teş'yi'imde bulunmalarına müsâade etmezsın.⁽⁴⁾

5) Resulullah'ın zevcelerinin her birine on iki vukye ver.

6) Beni Hâşim kadınlarının her birine on iki vukye ver.

7) Yeğenim (bacımın kızı) Ümâme'ye de bir şey ver.⁽⁵⁾

1 - Menâkib-i İbn-i Şehrâşub, c.3,s.362.

2 - Bihâ'ül-Envâr, c.43,s.178.

3 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.192.

4 - Bihâr'ül-Envâr c.43, s.192.

5 - Delâil'ül-İmâmet, s.42.

Hız. Fâtıma vefât ettikten sonra da aşağıdaki yazılı vasiyetnâme bulundu:

8) Zü'l-Hüsna bostanı, Sâkiye bostanı, Dellâl bostanı, Gırâf bostanı, Rakme bostanı, Heysem bostanı ve Ümmü İbrâhim bostanı, bu yedi bostan, benden sonra Ali b. Ebi Tâlib'in yetkisinde, ondan sonra da oğlum Hasan'ın yetkisinde, Hasan'dan sonra da Hüseyin'in yetkisinde ve Hüseyin'den sonra da Hüseyin'in erşed oğlunun yetkisinde olsun.

Yazan: Ali.

Şâhit: Mikdâd-Zübeyr.⁽¹⁾

İbn-i Abbâs da aşağıdaki yazılı vasiyetnâmenin Hız. Zehrâ'nın olduğunu rivayet etmiştir:

"Rahmân, rahim Allah'ın adıyla. Bu, Resulullah'ın kızı Fâtıma'nın vasiyetnâmesidir. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka bir ilah yoktur. Şehâdet ederim ki Muhammed (s.a.v) Allah'ın resulüdür. Cennet ve cehennem hak'tır. Kıyâmetin varlığında hiçbir şüphe yoktur ve o gün Allah ölüleri diriltecektir. Yâ Ali! Allah, beni sana eş kıldı ki, dünya ve âhirette berâber olalım. Ben, senin emrindeyim. Yâ Ali! Cenâzeme geceleyin gusûl verir, geceleyin kefenler ve gömersin, hiçbir kimseye de bildirmezsin. Artık sizleri Allah'a

1 - Delâil'ül-İmâmet, s.42.

ısmarlıyorum. Benim selâmımı, kıyâmete kadar vücuda gelecek olan evlatlarıma iletin."⁽¹⁾

HZ. FATİMA (A.S) HAYATININ SON ANLARINDA

Hız. Zehrâ'nın (a.s) hastalığı ağırlaştı ve durumu tehlikeli oldu. Ali b. Ebi Tâlib (a.s), zaruri işlerinin dışında aziz eşinin yatağının yanından ayrılmıyordu. Umeyş kızı Esmâ da onun bakıcılığını yapıyordu. Annelerini o durumda gören Hasan, Hüseyin, Zeyneb ve Ümmü Gülsüm de onun yanından ayrılmamaya çalışıyorlardı. Fâtıma, bazen hastalığın şiddetinden bayılıyordu. Bâzen de yorgun gözlerini açıyor ve hasret dolu bakışıyla yavrularını süzüyordu.

Ali b. Ebi Tâlib (a.s) buyuruyor ki: "Zehrâ (a.s), ihtizâr hâlinde iken gözlerini açtı ve şaşkın bir şekilde etrafına baktı ve: "Selam olsun sana, ey Cebrâil! Selam olsun sana, ey Allah'ın Resulü! Allah'ım! Beni Peygamber'in ile meşhur et! Allah'ım! Bana cennette ve kendi yakınında yer ver!" dedi. Sonra bizlere dönerek: "Allah'ın melekleri ve Cebrâil buradadırlar. Babam da hazırdir ve bana: "Çabuk bizim yanımıza gel! Burası, senin için daha iyidir." buyuruyor."

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.214.

dedi."⁽¹⁾

Ali (a.s) buyuruyor ki: "Fâtıma, vefât edeceği akşam bana: "Ey amcam oğlu! Bu anda Cebrâil gelmiş ve diyor ki: "Allah sana selam ediyor ve: "cennet'te baban ile görüşmen yakındır." buyuruyor." dedi. Sonra (Cebrâil ve meleklerle cevap olarak): "Ve aleykümü's-selâm." dedi. Sonra bana: "Ey amcam oğlu! Şimdi de Mikâil nâzil oldu ve Allah tarafından bir söz getirdi." diye buyurdu ve ardından: "Ve ayeykümü'sselâm" dedi. Biraz sonra da gözlerini açıp: "Amcam oğlu! Allah'a yemin ederim ki, şu da Azrâil'dir. Ruhumu gabzetmek için gelmiştir." dedi. Sonra Azrâil'e hitâben: "Ruhumu al ama, bana yumuşak davran!" dedi. Hayatının son anında da: "Yâ Rab! Sana doğru geliyorum, ateşe doğru değil!" dedi. Bu sözü dedikten sonra nazenin gözlerini yumdu, el ve ayaklarını uzattı ve canını canları yaratan Allah'a teslim etti."

Umeyys kızı Esmâ, Zehrâ'nın (a.s) ölümünü şöyle anlatıyor: "Fâtıma'nın ölümü yaklaştığı zaman bana: "Cebrâil, babam vefât edeceği sırada onun için bir miktâr kâfur getirmişti. Babam onu üçe böldü. Bir miktarını kendine aldı, bir miktarını Ali için bıraktı ve bir miktarını da bana

1 - Delâil'ül-İmâmet, s.44.

verdi. Onu falan yere koymuşum. Şimdi ona ihtiyâcım var, onu bana getir." dedi. Gittim kâfurı getirdim. Fâtıma, onunla kendini yıkadı, abdest aldı ve: "Benim namaz elbiselerimi ve güzel bir koku getir." diye buyurdu. Ben, onun namaz elbiselerini getirdim. Elbiselerini giydi, güzel koku sürdü ve yatağına girerek Kible'ye doğru uzandı ve bana: "Ben istirahat ediyorum. Biraz bekle; sonra bana seslen. Cevap alamazsan, bil ki dünyadan göçmüşüm, hemen koş Ali'ye (a.s) haber ver." buyurdu. Ben biraz bekledim. Sonra Fâtıma'nın bulunduğu odanın kapısına gelerek Hz. Zehrâ'ya seslendim. Fakat cevap işitmedim. Yüzüne çektiği parçayı kenara itince dünyadan göçtüğünü gördüm. Kendimi cenâzesinin üzerine atmış ağlıyordum. Aniden Hasan ile Hüseyin (a.s) içeri girdiler. Annesini sondular ve: "Annemizin uyuma saati değildir." dediler. "Azizlerim! anneniz dünyadan göçtü." dedim. Hasan ve Hüseyin (a.s) kendilerini annelerinin cenâzesinin üzerine attılar ve onu öpüp ağlamaya başladılar. Hasan: "Anneciğim! benimle konuşsana!" diyordu. Hüseyin: "Anneciğim! Ben, senin Hüseyin'inim. Ruhum bedenimden ayrılmadan benimle konuş!" diyordu. Zehrâ'nın yetimleri, annelerinin ölüm haberini babalarına vermek için mescide (câmi) koştular. Zehrâ'nın ölüm haberi, Ali'ye (a.s) ulaşınca dünyası yıkıldı ve: "Ey Peygamber'in kızı! Senin

varlığın benim için büyük bir teselli idi. Senden sonra kim beni teselli edecektir?" dedi."⁽¹⁾

TEŞYİ VE TEDFİN

Zehrâ'nın (a.s) evinde ağlama sesleri yükseldi. Medine halkı, Zehrâ'nın ölümünden haberdâr oldular. Şehir yasa Büründü. Dört bir yandan Hz. Ali'nin evine akın yaptılar. Ali (a.s) oturmuş, Hasan ve Hüseyin de ağlıyorlardı. Ümmü Gülsüm ağlıyor ve : "Ya Resulellâh! Fâtıma'nın ölümüyle artık seni bütünüyle kaybetmiş sayıyoruz." diyordu. Halk evin önünde toplanmış, cenâzenin çıkmasını bekliyorlardı. Ansızın Ebu Zer, evden dışarı çıktı ve: "Ey millet! Dağılın. Cenâzenin teşyî'i ertelendi." dedi.⁽²⁾

Ömer ve Ebu Bekr, Ali'ye (a.s) başsağlığı verdikten sonra: "Yâ Ebe'l Hasan! Bizden önce Fatıma'nın cenâze namazını kılmayasın ha!" dediler.⁽³⁾

Fakat Ali b. Ebi Tâlib (a.s) Esmâ ile birlikte aynı gecede Fâtıma'ya (a.s) gusül verip kefenlediler. Fâtıma'nın yetim çocukları, annelerinin cenâzesini çevrelemiş

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.186.

2 - Bihâr'ül- Envâr, c.43, s.192.

3 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.199.

ağlıyorlardı. Ali (a.s) gusül ve kefenleme işlerini tamamladıktan sonra: "Ey Hasan! Ey Hüseyin! Ey Zeyneb! Ey Ümmü Gülsüm! Gelin annenizle vedalaşın, bir daha onu görmeyeceksiniz." dedi. Zehrâ'nın (a.s) yetimleri, annelerinin nâzenin cenâzesine kapanıp, annelerini öpüyor ve ağlıyorlardı. Ali (a.s), çocukları annelerinin cenâzesinden ayırdı.⁽¹⁾ Cenâze namazını kılıp tabutu kaldırdılar. Abbâs, Fazl, Mikdâd, Selmân, Ebu Zer, Ammâr, Hasan ve Hüseyin (a.s), Akîl, Büreyde, Huzeyfe ve İbn-i Mes'ud teşyi-i cenâze katıldılar.⁽²⁾

Münâfıkların haberi olur da cenâzenin defnedilmesine mâni olurlar diye cenâzeyi gecenin karanlığında, gözlerin uyuduğu bir vakitte mutlak sükut içerisinde yavaş yavaş kabre doğru götürdüler. Kabrin yanına yetişince cenâzeyi yere bıraktılar. Emir'ül- Mü'minin'in (a.s) kendisi, eşinin nâzenin bedenini kaldırdı kabre koydu ve tez elden kabrin üzerine toprak döktüler.⁽³⁾

HZ. ALİ, ZEHRÂ'NIN KABRİNİN ÜZERİNDE

Defin merâsimi, son derece gizli ve hızlı olarak yapıldı.

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.179.

2 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.183.

3 - Bihâr'ül-Envâr, c.43.

Çünkü düşmanların haberdâr olup da Hz. Zehrâ'nın (a.s) defnedilmesine mâni olmalarından korkuluyordu. Fakat defnetme işi tamamlandıktan sonra âlemlerin dert ve gamı Hz. Ali'ye (a.s) sükûn etti: "Allâh'ım! Ben nasıl Resulullâh'ın yâdigârını topağa gömebilirim?! Ne kadar şefkatli, samimi, doğru, temiz ve fedâkâr, bir eşi kaybettim! Beni himâye ettiği, savunduğu için başına neler geldi! Hangisini söyleyeyim? Kırılmış kaburgasını mı? Şişip morarmış kolunu mu? Yoksa düşük yaptığı çocuğunu mu? Allâh'ım! Ömrümün sonuna kadar şefkatli eşimle birlikte yaşamayı arzu ediyordum. Ama ne yazık ki ölüm, bizi ayırdı birbirimizden! Ah! Zehrâ'nın yetim yavrularını ne yapayım?!"

Gecenin karanlığında Resulullâh'ın kabrine dönerek: "Benden dedi, ve şimdi huzuruna gelecek olan yanında defnedilen ve herkesten önce sana kavuşan aziz kızından sana selâm olsun ey Allân'ın Resulü! Yâ Resulellâh! Sabrım tükendi benim! Fakat çâre ne? Senin musibetinde sabrettiğim gibi Zehrâ'nın da ayrılığına dayanmalıyım? Yâ Resulellâh! Senin mutahhar ruhun, benim kucağımda kabzolundu. Gözlerini ben kapadım. Temiz bedenini, ben kabre indirdim. Öyleyse bu musibete de sabrediyor ve: "İnnâ li'llâh ve innâ ileyhi râciûn." (Şüphé yok ki biz, Allâh'ın (kulları)ız ve kuşkusuz O'na döneceğiz.) diyorum. Yâ Resulellâh! Bana teslim ettiğin emânetin, şimdi sana döndü.

Zehrâ gitti. Gitti, yerin ve göklerin nuru, ışığı da gitti. Yâ Resulellâh! Benim üzüntümün sonu yoktur. Artık gözlerime uyku girmez. Ölüp senin yanına gelinceye kadar benim dert ve gamım, kalbimin yaraları iyileşmeyecektir. Safâ ve samimiyet dolu topluluğumuz ne de çabuk dağıldı! Derdimi, Allah'a arz etmekten başka bir çarem yoktur. Yâ Resulellâh! Kızın anlatacağı sana, ümmetinin toplanıp hilafeti benden aldıklarını, Zehrâ'nın hakkını gasbettiklerini. Yâ Resulellâh! Durumları isrârla Fâtıma'dan sor. Çünkü kalbindeki birçok sözleri, sırları bana söylemedi, fakat sana söyler. Bizimle bu halkın arasında Allah hükmetsin! Yâ Resulellâh! Huzurundan ayrılmak istiyorum artık. Ama bu, kabrinin yanında durmaktan yorulduğumu veya seninle sohbetten usandığımı göstermez. Nitekim oturur, derdimi söylersem, bu da, Allah'ın sabredenlere vaadettiği ecir hakkında kötü bir zanna düştüğümü ifade etmez. Yine de sabredeceğim. Çünkü sabır, her şeyden daha iyidir.

Yâ Resulellâh! Düşmanların haberdâr olmasından korkmasaydım, kabrinin yanında oturur, bu büyük musibet için ağlar, göz yaşı akıttırdım. Yâ Resulellâh! Öyle bir durumdayız ki kızını gecenin karanlığında gizli olarak defnetmeye mecbur olduk. Kızının hakkını elinden aldılar, mirâsatan mahrum ettiler. Yâ Resulellâh! İçimdeki dertlerimi Allah'a arz ediyor ve bu acıklı musibeti size tesliyet

ediyorum. Selâm olsun sana ve şefkatli eşim Fâtıma'ya."⁽¹⁾

Ali (a.s), düşmanın korkusundan Fâtıma'nın kabrini yerle bir etti ve kabrini bulmasınlar diye çeşitli yerlerde yedi ya da kırk tane yeni sembolik kabir düzeltti,⁽²⁾ sonra da eve döndü.

Ömer, Ebu Bekr ve diğer müslümanlar, sabahleyin uykudan uyanınca cenâzeyi teşyi' için Ali'nin evine doğru hareket ettiler. Fakat Mikdâd, onlara: "Zehrâ'nın na'şı dün gece toprağa verildi." diye haber verdi. Ömer, Ebu Bekr'e: "Ben sana demedem mi onlar böyle yapacaklar ?" dedi. Abbâs: "Fâtıma'nın kendisi, geceleyin defnedilmesini vasiyet etmişti. Biz de onun vasiyetine göre amel ettik." dedi.

Ömer: "Siz Hâşim Oğulları'nın hased ve düşmanlığı bitmez. Ben, Fâtıma'nın kabrini açıp, cenâzesine namaz kılmayı düşünüyorum." dedi.

Ali b. Ebi Tâlib (a.s): "Ey Ömer! Allah'a yemin ederim ki, eğer öyle bir şey yapmak istersen, kılıçla kanını dökerim. Zehrâ'nın (a.s) bedenini kabrinden çıkarmana asla müsâade etmem." diye buyurdu. Ömer, durumun tehlikeli olduğunu görünce kararından caydı.⁽³⁾

1 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.193-211.

2 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.183.

3 - Bihâr'ül-Envâr, c.43, s.199.

VEFÂT TARİHİ

Hız. Zehrâ'nın (a.s) Hicri 11 yılında vefât etmiş olduğunda şüphe olmasa gerek. Çünkü Peygamber-i Ekrem, Hicri 10 yılında Hiccet'ül-Vedâ'ya gitti ve Hicri 11 yılının evvellerinde de vefât etti. Tarihçiler, Fâtıma'nın, babasından sonra bir yıldan az yaşamış olduğunda ittifâk etmişlerdir. Ancak vefât günü ve ayının ta'yininde çok ihtilâflar vardır.

"Delâilü'l-İmâmet"ın müellifi, Kef'emi (Misbâh'da), Seyyid (İkbâl'da) ve Muhaddis-i Kummi (Münteha'l-Amâl'da) Hazret'in Cumâde'l-âhıra'nın üçünde vefât ettiğini görüşündeler.

İbn-i Şehrâşub, "Menâkıb"de Rebi'ül-âhır ayının on üçüncü gününde vefât ettiğini söylüyor.

İbnü'l-Cevzi, "Tezkiretü'l-Havâs" isimli kitabında, Taberi de "Tarih"inde: "Hz. Zehrâ (s.a) Ramazân ayının üçüncü gününde irtihâl etti." diyorlar. Meclisi de "Bihâr'ül-Envâr"da bu kavli, Muhammed b. Ömer'den nakletmiştir.

Yine Meclisi, "Bihâr'ül-Envâr"da Muhammed b. Meysem'den, Hz. Zehrâ'nın (a.s) Cumâde'l-âhıra ayının yirminci gününde vefât ettiğini nakletmiştir.

Muhammed Taki Sipehr, "Nâsih'üt-Tevârih" isimli

eserinde Cumâde'l-ûlâ ayının yirmi yedisini vefât günü olarak kabul etmiştir.

Bu ihtilâflar, Hz. Zehrâ'nın, babasından sonra kaç gün yaşamış olduğunda ihtilâf edildiğinden ileri gelmiştir.

Hz. Fâtıma'nın (a.s), babsından sonra kaç gün yaşamış olduğu hakkındaki görüşler:

75 Gün

Kuleyni "El-Kâfi"de ve "Delâil'ül-İmâmet"in müellifi, Fâtıma'nın (a.s), Resulullâh'tan (s.a.v) sonra yetmiş beş gün yaşadığını yazmışlardır. Seyyid Murtaza da "Uyûn'ül-Mu'cizât"ta bu kavli seçmiştir. Bu kavlin delili, bu konuda İmâm Sâdık'tan (a.s) rivâyet olunan bir hadistir. İmâm Sadık şöyle buyuruyor, o hadîste: "Fâtıma (a.s), Resulullâh'tan (s.a.v) sonra yetmiş beş gün yaşadı."⁽¹⁾

72 Gün

İbn-i Şehrâşub, "Menâkıb"de: "Fâtıma (a.s), babasından sonra yetmiş iki gün yaşadı." diyor.

3 Ay

Ebu'l- Ferec, "Mekâtil'üt-Tâlibîn" adlı kitabında şöyle yazıyor: "Hz. Zehrâ'nın Resulullâh'tan sonra ne kadar yaşamış olduğunda ihtilâf vardır. Fakat sekiz aydan fazla, kırk günden az olmadığında şüphe yoktur. Ancak sahîh olan

1 - Usûl'ül-Kâfî, c.1, s.241.

kavil, Ca'fer b. Muhammed'den (a.s) Hz. Zehrâ'nın Resulullâh'tan sonra üç ay yaşadığına dâir rivâyet olan kavildir."⁽¹⁾

Bu kavli, "Keşf'ül-Gumme"nin müellifi, Dulâbi'den; İbn'ül-Cevzi de Ömer b. Dinâr'dan nakletmişlerdir.

40 Gün

Meclisi, "Bihâr'ül-Envâr"da Zehrâ'nın (a.s) cariyesi Fizze'den, "Ravzat'ül-Vâizin" kitabından ve İbn-i Abbâs'tan, Hz. Zehrâ'nın, babasından sonra kırk gün yaşadığını rivâyet etmiştir. İbn-i Şehrâşub da "Menâkıb"de bu kavli, Kurbânî'den nakletmiştir.

6 Ay

Meclisi "Bihâr'ül-Envâr"da İmâm Muhammed Bâkır'dan (a.s) şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir: "Fâtıma (a.s), babasından sonra altı ay yaşadı." Keşf'ül-Gumme'de de bu kavil, Ebu Şehâb, Zührî, Aişe ve Urve b. Zübeyr'den naklonulmuştur. İbn'ül-Cevzî, "Tezkiret'ül-Havâs"da beş ay yirmi günü de kavillerden biri olarak zikretmiştir.

4 Ay

İbn-i Şehrâşub, "Menâkıb"de dört ay kavlini de nakletmiştir.

95 Gün

İmâm Muhammed Bâkır'dan (a.s) "Fâtıma, Resulullâh'tan (s.a.v) sonra doksan beş gün yaşadı." buyurduğu rivâyet olunmuştur.

70 Gün

İbn'ül-Cevzî, "Tezkiret'ül-Havâs"da Ca'fer b. Muhammed'den (a.s): "Fâtıma (a.s), babasından sonra yetmiş gün yaşadı." buyurduğunu rivâyet etmiştir.

2 Ay, 8 Ay, 100 Gün

Meclisî, Bihâr'ül-Envâr'da bu üç kavli de nakletmiştir.

Öte yandan Peygamber'in vefât tarihinde de ihtilâf vardır. İmâmiyye ulemâsının yanında Resulellâh'ın 28 Safer'de irtihâl ettiği meşhurdur. Fakat ehl-i sünnet âlimlerinin çoğu, Rebî'ül-evvel ayının on ikisinde vefât ettiğini söylemişlerdir. Rebî'ül-evvel'in ikisini de söyleyenler vardır.

Hız. Zehrâ'nın (a.s), babasından sonra ne kadar yaşadığı konusunda takriben on üç kavil vardır. Bunları, Resulullâh'ın (s.a.v) vefâtı konusundaki kavillerle mukâyese edince, Hız. Zehrâ'nın vefâtı günü ve ayı hususunda birçok ihtimâller vücûda gelir. Yani on üçü, üç ile çarpınca otuz dokuz kavil meydana çıkar. Ancak tahkik ehli kimselere gizli değildir ki, bu konuda pâk Ehl-i Beyt imâmlarının görüşleri, diğer kavillere mukaddemdir. Çünkü Zehrâ'nın evlatları, annelerinin vefât tarihini muhakkak başkalarından daha iyi bilirler. Ne var ki görüldüğü gibi bu konuda Ehl-i Beyt

imâmlarından rivâyet olunan hadisler de muhtelifdir. Bâzısında 75 gün, bâzısında 95 gün, bâzısında 70 gün, bâzısında 3 ay, bâzısında 6 ay söylenmiştir.

Eğer Peygamber'in (s.a.v) 28 Safer'de vefât ettiğini, Hz. Zehrâ'nın (a.s) da, babasından sonra 75 gün yaşadığını kabul edersek, demek ki Cumâde'l-ûlâ'nın on üçüncü ilâ on beşinci gününde vefât etmiştir. Ama eğer babasından sonra 95 gün yaşadığını kabul edersek, o zaman da "Cumâd'el-âhıra ayının üçüncü ilâ beşinci gününde vefât etmiştir." demeliyiz.

Diğer ihtimâlleri de kendiniz bu şekilde hesaplayarak çıkarabilirsiniz.

Hz. Zehrâ'nın kaç yaşındayken vefât ettiğinde de ihtilâf vardır. 18, 28, 29, 30 ve 35 yaşları olmak üzere beş kavı vardır. Ancak daha önce bu konuya değindiğimiz için tekrara lüzum görmüyoruz.

HZ. FÂTİMA'NIN KABRİ

Daha önce, bizzât Fâtıma'nın kendisi kabrinin gizli kalmasına karar vermişti, söylemiştik. Onun için de Ali b. Ebi Tâlib (a.s), Fâtıma'yı gecenin karanlığında toprağa verdi ve bilinmesin diye kabrini yerle bir etti. Düşmanları tamamen yanıltmak için de kırk tane sembolik kabir yaptı. Ali b. Ebi

Talib, Zehrâ'nın yavruları (a.s), ashâbdan bâzısı ve Hazret'in yakın akrabaları kabrin yerini biliyorlardıysa da Hz. Fâtıma, ciddi bir şekilde ve ısrarla kabrinin gizli kalmasını istediği için bunların hiçbirisi kabrin yerini tanıtmaya yanaşmıyordu. Hatta kabrin, neresi olduğunu sızdıracak bir iş de yapmadılar. Pâk Ehl-i Beyt imâmları da hiç şüphesiz kabri biliyorlardı, ama bu ilâhi sırrı açmaya me'zun değildi.

Ancak bununla biriklikte araştırmacılar, bu konudan sarf-ı nazar etmemiş, bütün zamanlarda bu konu üzerinde durmuşlar ve bâzı karine ve işâretlere dayanarak kimi yerleri, Hz. Zehrâ'nın (a.s) defnedildiği yer olarak tanıtmışlardır.

1) Bâzıları, Resulullâh'ın Ravza-i Mutahhara'sında medfundur, demişlerdir. Meclisi, Muhammed b. Hemmâm'dan şöyle nakletmiştir: "Ali (a.s), Fâtıma'yı Peygamber'in Ravza'sında defnetti. Fakat kabrinden hiçbir eser bırakmadı." Yine Meclisi, Hz. Zehrâ'nın cariyesi Fizze'den, Resulullâh'ın (s.a.v) Ravza'sında Hz. Fâtıma'nın cenâze namazını kıldıklarını ve orada defnedildiğini rivâyet etmiştir.

Şeyh Tusi: "Fâtıma'yı (a.s) Peygamber'in Ravza'sında veya kendi evinde defnetmiş olsalar gerek." demiştir. Bu ihtimâli te'yid eden şahitlerden biri, Resul-i Ekrem'den rivâyet olunan **"Benim kabrim ile minberimin arasında**

cennet ravzalarından (bahçelirinden) bir ravza (bahçe) vâki olmuştur." şeklindeki hadistir. İkinci şâhit şudur: Yazmışlardır ki, Ali (a.s) Peygamber'in Ravza'sında Fâtıma'nın cenâzesine namaz kıldı ve sonra Peygamber'e hitâb ederek: "Benim ve yanında defnedilen kızının selâmı, sana olsun, ey Allah'ın Resulül " diye arzetti.

2) Meclisi, İbn-i Bâbeveyh'den şöyle dediğini nakletmiştir: "Benim yanımda sahih olan Fâtıma'nın (a.s) kendi evinde defnedildiğidir. Beni Ümeyye, Mescid-i Nebevi'yi genişlettikten sonra da Fâtıma'nın kabri, Mescid'in içerisinde vâki oldu."

Yine Meclisi, Muhammed b. Ebi Nasr'dan şöyle dediğini rivâyet etmiştir: "Hz. Ebu'l-Hasan'dan, "Fâtıma'nın kabri, nerededir?" diye sordum. "Kendi evinde defnedildi, ama Mescid genişletildikten sonra Mescid'in içine girdi." buyurdu."

3) Keşf'ül-Gumme'nin müellifi şöyle yazıyor: "Fâtıma'nın (a.s) Baki'de defnedildiği meşhurdur."

Seyyid Murtaza da, "Uyûn'ül-Mu'cizât"ta bu görüşü benimsemiştir. İbn'ül-Cevzi de: "Fâtıma, Baki'de medfundur, denmiştir." diye yazmıştır.

Bu kavli, Ali b. Ebi Tâlib'in (a.s) Baki'de kırk sembolik kabir yapmasından ve muhâlifler, Baki'deki yeni kabirleri açmak istedikleri zaman hiddetlenip onları ölümle tehdid

etmesinden istifâde etmiş olmaları hiç de uzak bir ihtimâl değildir.

4) İbn'ül-Cevzi şöyle yazıyor: "Bâzıları: "Zehrâ (a.s), Akil'in evinin yanında defnedilmiştir. Onun kabri ile yolun arasında yedi zirâ (yaklaşık dört metre) fâsıla vardır." demişlerdir. Abdullah b. Ca'fer: "Zehrâ'nın (a.s) kabrinin Akil'in evinin yanında olduğunda hiç şüphe yoktur." demiştir."

Bu ihtimâllerin içinde birinci ve ikinci ihtimâl daha kavidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

HZ. FATİMA (a.s) İLE EBU BEKR'İN
ÇEKİŞMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

HZ. FATİMA (A.S) İLE EBU BEKR'İN ÇEKİŞMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Fedek hikayesi ve Hz. Zehra (a.s) ile Ebu Bekr'in çekişmesi, Sadr-ı İslâm'dan bu güne kadar âlimler arasında tartışıl原因 ve hakkında birçok kitaplar yazılmış olan konulardan biridir. Ancak halkın geneli için ve Hz. Fâtıma'nın hayatının öğretici nitelikte olan yönlerini açıklamak amacıyla kaleme alınan bu kitapta o geniş tartışmalara yer veremeyeceğiz. Fakat okuyucuların hepsinin mâlumât bakımından bir düzeyde olmadığına ve içlerinde Sadr-ı İslâm'ın bu hassas ve önemli meselesi etrafında daha çok araştırma yapmak isteyen, meselenin ilmi açıdan incelenmesine taraftar olan araştırmacı kimselerin de bulunabileceğine göre söz konusu meselenin kısa bir şekilde incelenmesini uygun bulduk.

ÇEKİŞMENİN KUNUSU

Bu konuda konuşanların çoğusu, genelde Fedek üzerinde durmuş, başka bir konuya değinmemişlerdir. Bu yüzden de çekişme konusunun Fedek'e münhasır olduğu zannedilmiş ve kafalarda bazı sorular vücuda gelmiştir. Fakat asıl kaynaklara mürâcaat edildiğinde çekişme konusunun Fedek'e münhasır olmadığı ve Fedek'ten başka diğer konuların da çekişme konusu olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Örneğin: Aişe kendisinden rivâyet edilen bir sözünde şöyle diyor: "Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'e birisini göndererek babasından kalan mirâsını istedi. Fâtıma (a.s) bir kaç şey istiyordu:

Birincisi, Resulullâh'ın Medine'deki malları.

İkincisi, Fedek.

Üçüncüsü, Hayber'in humusu.

Ebu Bekr, Fâtıma'ya cevap olarak: "Peygamber (s.a.v): "Biz, geriye miras bırakmayız. Geride bıraktıklarımız, sadakadır." buyurmuştur. Ben, Resulullâh'ın sadakalarını değiştiremem. O ne yapıyorduydu ben de öyle yapacağım." dedi. Ebu Bekr, Fâtıma'ya hiçbir şey vermedi. Bu yüzden Fâtıma (a.s), ona gazap etti, ondan uzak durdu ve ölünceye

kadar onunla konuşmadı."⁽¹⁾

İbn-i Ebi'l-Hadid şöyle yazıyor: "Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'e: "Sen mi Peygamber'in vârisisin, yoksa onun ehli mi?" diye sordu. "Ehli." dedi. "Öyleyse Resulullâh'ın ganimetlerden hissesi ne oldu?" diye buyurdu. Ebu Bekr: "Ben, babandan duydum ki: "Allah, Peygamberi için bir hisse muayyen etmiştir. Onun ruhunu kabzettikten sonra o mal, onun halifesinin elinde olur." buyuruyordu. Ben, babanın halifesiyim ve o malı, müslümanlara döndürmeliyim." dedi."⁽²⁾

Urve: "Hz. Fâtıma (a.s), Ebu Bekr ile olan çekişmesinde Fedek ve Zevi'l-Kurbâ'nın hissesini istedi. Ama Ebu Bekr, ona hiçbir şey vermedi ve onları Allah'ın malları olarak ilân etti." demiştir.

Hasan b. Muhammed b. Ali b. Ebi Tâlib (a.s) şöyle diyor: "Ebu Bekr, Hz. Fâtıma ve Beni Hâşim'i, Zevi'l-Kurbâ hissesinden mahrum etti ve onu Sebilü'llah hissesine kattı. Onunla cihâd için silah, deve ve katır alıyordu."⁽³⁾

Bütün bunlardan Hz. Fâtıma'nın (a.s) Fedek'ten başka ayrıca Resulullah'ın ganimetlerden hissesi ve Zevi'l-Kurbâ hissesi gibi diğer konular üstünde de Ebu Bekr ile çekiştiği istifâde edilmektedir. Fakat bu çeşitli konuların sonradan

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l-Hadid, c.16, s.217.

2 - Şerhu İbn-i Ebi'l-Hadid, c.16, s.219.

3 - Şerhu İbn-i Ebi'l-Hadid, c.16, s.231.

birbirine karışması birtakım sorular vücuda getirmiştir. Bu yüzden hakikatin ortaya çıkması için münâkaşa ve çekişme konularını birbirinden ayırmalı ve bir bir incelemeliyiz.

RESULULLAH'IN (S.A.V) ŞAHSİ MALLARI

Kuşkusuz Peygamber-i Ekrem'in (s.a.v) kendi şahsına âit olan birtakım mal ve eşyası vardı. Kendi ve âilesinin oturduğu ev ve odalar; kendi ve âilesine ait olan giysiler; sergi ve kab-kacak gibisinden ev eşyası; kılıç, zırh ve mızrak gibi savaş âletleri; at, deve ve eşek gibi binek hayvanları ve koyun, keçi, inek vb. süt hayvanları gibi.

Tarih ve hadis kitaplarında da kaydedildiği gibi Peygamber'in bu gibi malları vardı.⁽¹⁾

Bu gibi şeylerin Peygamber'in şahsi malı olduğunda ve kendisinden sonra vârislerine intikâl ettiğinde hiçbir şüphe olmasa gerek.

Hasan b. Ali El-Veşşâ' diyor ki: "Hz. İmâm Rıza'ya (a.s): "Peygamber, Fedek'ten başka bir şey de bırakmış mıydı?" diye sordum. "Evet, Peygamber'in Medine'de kendisine vakfedilmiş olan birkaç bağı, altı atı, Azbâ', Sahbâ' ve Dibâc adlarında üç dişi devesi, Şehbâ ve Döldül

1 - Menâkıb-i İbn-i Şehrâşub, c.1, s.158 ve Keşf'ül-Gumme, c.2, s.122.

isimlerinde iki katırı, Ya'fur adında bir eşiği, iki tane sağmal koyunu, kırk tane sağmal devesi, Zü'l-Fekâr adlı kılıcı, Zât'ül-Uzûl isimli zırhı, Sehâh adlı sarığı, iki tane Yemânî hırkası, bir yüzüğü, Memşuk isminde bir bastonu, hurma lifinden bir sergisi, iki tane abâsı ve birkaç tane deriden yastığı vardı, ki kendinden sonra zırh, kılıç, sarık ve yüzüğün dışında -ki bunları Resulullah, Ali b. Ebi Tâlib'e bırakmıştı - bütün bunlar, Hz. Fâtîma'ya intikâl etti." diye buyurdu."⁽¹⁾

Peygamber'in vârisleri zevceleri ve kızı Fâtîma'tüz-Zehrâ'dan ibâretti. Tarih, Peygamber'in mallarının, vârisleri arasında nasıl taksim edildiğine değinmemiştir. Ancak Hazret'in hanımlarının oturduğu evlerin, hanımların kendilerine verildiği ve Peygamber'den sonra da aynı yerlerinde oturdukları hususunda zahiren hiçbir şüphe yoktur.⁽²⁾

Bazıları, bu hususu yorumlamak istemiş ve: "Peygamber-i Ekrem (s.a.v) bu evleri, kendi hayatta olduğu zamanda hanımlarına bağışlamıştı." demişlerdir. Delil olarak da, " **(Ey Peygamber'in kadınları) evlerinizde vakarla oturun, ilk câhiliyye (kadınları)nın süsleri açığa vurması gibi, siz de süslerinizi açığa vurmayın...**"⁽²⁾ meâlindeki âyeti göstermişlerdir.

1 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.122.

2 - Ahzab suresi, 33. âyet.

Şöyle istidlâl etmişlerdir: Allah Teâlâ, bu âyette Peygamber'in kadınlarına hitâb ederek: "**Evlerin-izde...**" buyurmuştur. Bundan, evlerin, kadınların kendi malları olduğu istifâde edilmektedir. Aksi takdirde, "Peygamber'in evlerinde vakarla oturun" buyurması icab ederdi.

Ne var ki araştırma ehli kimselere, mezkur âyetin, bunların murâdını isbât etmek için yeterli olmadığı gizli değildir. Çünkü bu gibi tabirler, yaygın ve çok kullanılan tabirlerdir ve çoğu zaman mülkiyeti ifâde etmemektedir. Mesela erkeklerin mal- mülkleri, kadınına ve çocuklarına nisbet verilmekte ve "sizin eviniz, sizin bağınız, sizin serginiz, sizin kabınız" tabirleri kullanılmaktadır. Oysaki bunların mâliki ise erkektir. Bir şeyi, birine nisbet edebilmek için aralarında az bir ilginin var olması yeterlidir. Kirada oturan kimseler için de "sizin eviniz" tabirinin kullandığını görüyoruz. Burada da Peygamber-i Ekrem (s.a.v) odalarından herbirini, bir hanımına ayırmıştı diye "Aîşe'nin evi, Ümmü Şeleme'nin evi, Zeyneb'in evi, Ümmü Habibe'nin evi..." deniyordu. Onun için mezkur âyetten Peygamber'in, evleri hanımlarına bağışladı istifâde edilemez.

Elde başka bir delil de olmadığına göre: Ya "Evler, mirâs hissesi olarak onlara yetiştii." söylemeliyiz; veyahut da "Ashab Peygamber'in namusunun korunması, hürmetinin

mahfuz kalması için evlerin, kadınların elinde kalmasına taraftar oldular, vârislerden biri olan Fâtıma'tüz-Zehrâ (a.s) da bu yönü nazara alarak hakkını aramadı." demeliyiz.

Bu yüzden Resulullah'ın, geride birtakım mallar bıraktığı bu malların mirâs olarak vârislerine intikâl ettiği ve mirâs âyetlerinin Peygamber'e de şâmil olduğu hususunda kesinlikle şüphe etmemeliyiz.

FEDEK

Fedek, Medine'nin çevresinde yer alan bir köyün ismidir. Medine ile fâsılası, iki günlük yoldur. Eskidin beri bayındırlık ve ağaçlarla dolu br köymüş. "Mu'cem'ül-Büldân"ın sâhibi şöyle yazıyor: "Çok hurma ağacı ve bir de su kaynağı varmış."

Fedek'in naçiz ve az gelirli bir mülk olmadığını, bilakis bayındır ve göz alıcı arazilerden ibâret olduğunu daha önce isbâtlamıştık.

Bu köy, yahudilerin elindeydi. Hayber'in fethedildiği yıl olan Hicri yedinci yılda Fedek yahudileri, müslümanların fetihlerinden korkuya kapılarak içlerinden birini Resulullah'a gönderip sulh istediler.

Başka bir rivâyete göre de Peygamber-i Ekrem (s.a.v), Fedek yahudilerini İslâm'a dâvet etmek üzere

Mahise b. Mes'ud'u onlara gönderdi. İslâm'ı kabul etmediler, fakat "Sulha hazırız." dediler. Resulullah, onların isteğini kabul etti ve müslümanlar ile onlar arasında bir sulh antlaşması imzalandı. Böylece Fedek yahudileri, müslümanların himâyesi altına girdiler.

Belâzürî, "Fütuh'ül-Büldân" isimli kitabında yazıyor ki: "Fedek yahudileri, sulh antlaşmasının mukâbilinde Fedek arazisinin yarısını Resulullah'a verdiler."

Mu'cem'ül-Büldân'da da şöyle yazıyor: "Bütün ağaçları, meyvaları ve mallarının yarısını Resulullah'a verdiler."

Tarihin tanıklık ettiği gibi Peygamber ile yahudilerin arasında imzalanan sulh antlaşması mucibince Fedek yahudilerinin arazisi, ağaçları ve mallarının toplamının yarısı Resulullah'ın oldu. Çünkü görüldüğü gibi Fedek savaşız fethedildi. İslâm kanunlarınca da savaşımadan fethedilen yerler, Resulullah'a has olan mallardandır.

Mezkur kanun, İslâm'ın tartışma götürmez kanunlarından biridir, ki Kur'an-ı Kerim'de açıkça beyân edilmiştir.

Allâh Teâlâ Kur'ân-ı Şerif'de şöyle buyuruyor: "Onlardan Allâh'ın, Peygamberine verdiği fey'e gelince, ki siz onun üzerinde (onu elde etmek için) ne at, ne deve sürdünüz. Ancak Allâh, kendi elçilerini dilediklerinin

üstüne musallat kılar. Allâh, her şeye güç yetirendir. Allâh'ın o (fethedilen) şehir halkından Peygamberine verdiği fey' (silah zoru olmaksızın elde edilen ganimet), Allâh'a ve Peygamber'e... âittir."⁽¹⁾

Demek ki Fedek'in Peygamber-i Ekrem'e has olan mallardan olduğunda hiçbir şüphe yoktur. Bu gibi araziler, islâm devletinin mallarından sayılmakta ve islâm devletinin şer'i hâkiminin (Peygamber veya imâm) yetkisinde idi. Şer'i hâkim, bu arazilerde her türlü tasarruf hakkına sâhipti ve bunların gelirini salâh bildiği yerlerde kullanabilirdi. Islâm ve Islâm hükümetinin yüce maslahatları icab etseydi şer'i hâkim, onun bir veya birkaç parçasını herhangi bir kimseye verebilirdi. Onun ekilmeyen arazisini ekip bayındır etme iznini karşılıksız veya bir miktar vergi karşılığında herhangi bir kimseye verebilirdi. Onun gelirinden Islâm hükümetinin bütçesine yardım edebilirdi. Onun bir veya birkaç parçasını kendi ve âilesinin gelirini te'min etmek için ayırabilirdi. Bâzı hadis ve karinelerden, Peygamber'in (s.a.v), Fedek arazisini, kendi ve âilesinin geçimini sağlamak için ayırmış olduğu ve onun bayındır olmayan yerlerini kendi mübârek eliyle bayındır ettiği, oralara ağaç diktiği anlaşılmaktadır.

İbn-i Ebi'l Hadid yazıyor ki: "Mütevekkil-i Abbâsi,

1 - Haşr suresi, 6 ve 7. âyetler.

Fedek'i Abdullâh b. Ömer-i Bâziyâr'a verdiği zaman Resulullâh'ın (s.a.v) kendi mübârek eliyle ekmiş olduğu hurma ağaçlarından on bir tanesi duruyordu. Fedek, Hz. Fâtıma'nın (a.s) evlatlarının eline geçtiği zamanlarda bu ağaçların hurmasını toplayıp hacılara hediye ediyorlardı. Hacılar da hurmayı teberrük olarak alıyor, karşılığında onlara iylikte bulunuyorlardı. Abdullâh, Fedek'e musallat olunca, Büsrân b. Ümeyye'yi, o ağaçların hepsini kesmekle görevlendirdi. Büsrân, ağaçları kesip Basra'ya döndükten sonra felç oldu."⁽¹⁾

Peygamber, Fedek'in mahsullerinden kendi ve âilesinin ihtiyacı miktarınca alıyor, geriye kalanını, Beni Hâşim'e ve yolda kalanlara veriyor veya onunla Beni Hâşim'den fakir olanları evlendiriyordu.

FEDEK'İN FATİMA'YA BAĞIŞLANMASI

Hız. Zehrâ ile Ebu Bekr'in çekişmesine konu olan en önemli mesele, Fedek meselesi idi. Fâtıma (a.s), Resulullâh'ın, hayatı zamanında Fedek'i kendisine bağışladığını iddiâ ediyordu. Ama Ebu Bekr, bunu inkâr ediyordu. Bu çekişme, ilk başta normal bir şikâyetten

1 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadîd, c.16. s.217.

ibâretti. Ancak daha sonra bu hâdise, tarihin hassâs ve önemli olaylarından biri haline geldi, ki etkilerini hâlâ müşâhede etmekteyiz. Onun için, hakkın ortaya çıkması için birkaç konuyu incelememiz lazımdır.

Birinci konu: Peygamber-i Ekrem, devletin arazisinden bir miktarını kızına bağışlama hakkına sahip miydi, acaba? Biri kalkıp: "Ganimetler ve devletin malları, umuma âittir. Devletin arazisi, devletin mülküyetinde kalmalı, geliri de faydası umuma dokunan hayır işlere harcanmalıdır. Buna göre her türlü hata ve sürçmeden masun olan bir peygamberin, devlet malı olan Fedek'i kızına bağışlamış olması düşünülemez." diye itirâzda bulunabilir.

Bu itirâza şöyle cevap verebiliriz: Enfâl ve İslâm devletinin malları konusu, geniş ve zor bir konudur, ki bu kısa fırsatta derin bir şekilde incelenmesi mümkün değildir. Ancak özet olarak şöyle diyebiliriz: Daha önce de dediğimiz gibi Fedek, silah zoru olmaksızın elde edilen bir ganimetti. Bu gibi mallar, Kur'ân-ı Kerim'in nassıyla Peygamber'e has olan mallardan sayılmaktadır. Peygamber'e has olanı mallar, Peygamber'in şahsına değil, imâmet ve rehberlik makamına âit olmasıyla berâber diğer umumi mallar gibi değildir. Diğer umumi malların tersine bu malları, Peygamber istediği şekilde, istediği yerde harcayabilir. Hatta salâh bilirse bu mallardan sayılan arazilerin bir veya birkaç parçasını,

geçimlerini sağlamaları için bilirli kişi veya kişilere verebilir de. Nitekim bunun örneklerini İslâm tarihinde görmekteyiz. Tarihte sâbit olduğu üzere Risulullâh (s.a.v) kendine has olan ganimet arazilerden bir veya birkaç parçasını bazı kişilere vermiştir ki, bu yerlere ıstılâhta "aktâ" adı verilmiştir.

Belâzûri şöyle yazıyor: "Resulullâh, Beni Nazir yahudilerinin yerlerinden bir miktarını Ebu Bekr, Abdurrahmân b. Avf, Ebu Deccâne ve diğerlerine verdi."⁽¹⁾

Yine Belâzûri yazıyor: "Resulullâh, Beni Nazir'in yerlerinden bir parçasını içindeki hurma ağaçlarıyla birlikte Zübeyr b. Avvâm'a verdi."⁽²⁾

Yine o yazıyor: "Resulullâh, içinde dağ ve maden olan bir miktar yeri Bilâl'e verdi."⁽³⁾

Şunu da o yazıyor: "Resulullâh, dört parça yeri Ali b. Ebi Tâlib'e verdi."⁽⁴⁾

Demek ki şer'i hâkimin, kendine has olan araziden bir miktarını, menfaatlerinden istifâde etmesi için bilirli bir kişiye verme hakkına sahip olduğunda hiç şüphe etmemeliyiz. Nitekim Nebiyy-i Ekrem, bazı kişiler -ezcümle Ali b. Ebi Tâlib (a.s), Ebu Bekr, Ömer ve Osmân- hakkında bu işi

1 - Fütuh'ül- Büldân, s.31.

2 - Fütuh'ül- Büldân, s.34.

3 - Fütuh'ül- Büldân, s.27.

4 - Fütuh'ül- Büldân, s.27.

yapmıştır.

Buna göre şeriat kanunları açısından Resulullâh'ın, Fedek arazisini Fâtıma'ya vermiş olmasının hiçbir sakıncası yoktur. Fakat bunun isbâtı delile muhtaçtır.

BAĞIŞIN DELİLİ

Bize ulaşan birçok hadisler. Peygamber-i Ekrem'in (s.a.v) Fedek'i Hz. Zehrâ'ya bağışladığını ifâde etmektedir. Örnek olarak birkaç tanesini zikrediyoruz:

Ebu Said-i Hudri'den; şöyle demiştir: **"(Ey Habibim! Seninle) yakınlığı olan kişiye hakkını ver."** (anlamındaki âyet) nâzil olunca Resulullâh (s.a.v) Fâtıma'ya: "Fedek senin olsun." buyurdu."⁽¹⁾

Atiyye'den; şöyle demiştir: **"Yakınlığı olan kişiye hakkını ver."** (anlamındaki âyet) inince Resulullâh, Fâtıma'yı yanına çağırarak Fedek'i ona bağışladı."⁽²⁾

Ali b. Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib'den (a.s); şöyle buyurmuştur: "Resulullâh (s.a.v), Fedek'i Hz. Fâtıma'ya bağışladı."⁽³⁾

1 - Keşf'ül- Gumme, c.2, s.102.

2 - Keşf'ül- Gumme, c.2, s.102.

3 - Keşf'ül- Gumme, c.2, s.102.

Hiz. İmam Sâdık (a.s) buyurmuştur ki: **""Yakınlık sâhibine hakkını ver, yoksula da." (1).** (meâlindeki âyet) nazil olunca Peygamber-i Ekrem (s.a.v), Cebrail'e: "Yoksulu biliyorum, ama yakınlık sâhibi kimdir?" diye sordu. "Akrabalarındır." diye cevap verdi. Bunun üzerine Resulullâh, İmam Hasan, İmam Hüseyin ve Hiz. Fâtıma'yı (a.s) yanına çağırarak: "Allah Teâlâ, bana hakkınızı vermemi emretmiştir. Bu yüzden Fedek'i size verdim." buyurdu." (2)

Ebân b. Tağlib diyor ki: "Hz. Sâdık'a (a.s) "Acaba Peygamber, Fedek'i Fâtıma'ya vermiş miydi?" diye sordum. "Fedek'i Allah Teâlâ Fâtıma'ya vermişti." buyurdu." (3)

Hiz. Sâdık (a.s) şöyle buyuruyor: "Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'in yanına vararak Fedek'i istedi. Ebu Bekr: "İddian için şahit getirmelisin." dedi. Ümmü Eymen, şahitlik etmek için geldi. Ebu Bekr: "Neye şehâdet ediyorsun?" dedi. Ümmü Eymen: "Şehâdet ediyorum ki, Cebrâil Peygamber'e geldi ve Allah: "Yakınlık sâhibine, hakkını ver." buyuruyor, dedi. Peygamber, Cebrâil'e: "Allah'a sor ki, yakınlık sâhibi, kimlerdir." diye buyurdu. Cebrâil: "Yakınlık sâhibi,

1 - İsrâ suresi, 26. âyet.

2 - Tefsir'i Ayyaşı, c.2, s.287.

3 - Tefsir'i Ayyaşı, c.2, s.287.

Fâtıma'dır." dedi. Bunun üzerine Resulullâh, Fedek'i Fatıma'ya verdi."⁽¹⁾

İbn-i Abbâs şöyle demiştir: "**Yakınlık sâhibine, hakkını ver.**" (meâlindeki âyet) nâzil olunca Resulullâh, Fedek'i Fâtıma'ya verdi."⁽²⁾

Mezkur âyetin nüzul sebebi hakkında vârid olan bu hadislerden Resulullâh'ın Fedek'i, Allah Teâlâ'nın emriyle İslâm yolunda onca fedâkârlıklar yapan Hz. Ali'nin (a.s) âilesinin iktisâdi bünyesini takviye etme amacıyla Fâtıma'ya verdiği anlaşılmaktadır.

Şâyet bir kimse: "Hadislerde nüzul sebebine işaret edilen **"Yakınlık sâhibine hakkını ver."** meâlindeki âyet, İsrâ suresinin âyetlerindendir. Bu sure ise Mekki surelerdendir. Halbuki Fedek, Medine'de Hayber'in fethinden sonra verilmiştir." derse, cevabında şöyle deriz:

İsrâ suresini, Mekki surelerden saymışlarsa da aynı zamanda birkaç âyetinin de Medeni olduğunu söylemişlerdir, ki onlardan biri de **"Yakınlık sâhibine, hakkını ver"** meâlindeki âyettir.

Hasan şöyle demiştir: "İsrâ suresi Mekki'dir; ancak şu beş âyeti Medine'de nâzil olmuştur: **"Allah'ın,**

1 - Tefsîr-i Ayyaşı, c.2, s.287.

2 - Ed-Dürr'ül-Mensur, c.4, s.177.

(öldürülmesini) haram kıldığı canı haksız yere öldarmeyin..." âyeti⁽¹⁾, "Zinâya yaklaşmayın..." âyeti⁽²⁾

"Onların (melekler, cinler veya insanlardan ilâh diye) çağırdıkları; bizzât (kendilerini) Rablerine (yaklaştıracak) vesile arıyorlar..." âyeti,⁽³⁾ "Güneş'in (bulunduğunuz yerin tam üzerinden batıya doğru) kayması anından gecenin kararmasına kadar (öğle, ikindi, akşam ve yatsı) namaz(larını) kıl..." âyeti⁽⁴⁾ âyet. ve "(Ey Habibim! Seninle) yakınlığı olana, hakkını ver..."⁽⁵⁾âyeti."⁽⁶⁾

Birisi, bu cevapta münâkaşa edecek olursa, deriz ki: Zevî'l- Kurbâ'nın (yakınların) hakkının aslı, Mekke'de ve Hicret'ten önce teşri' edilmiş olsa da, Hicret'ten sonra Medine'de uygulanmıştır. Bunun ise hiçbir sakıncası yoktur.

FEDEK'İN HZ. FATİMA'YA VERİLİŞ ŞEKLİ

Resulullâh (s.a.v), Fedek'i iki şekilde Fâtıma'ya

1 - İsrâ suresi, 33. âyet.

2 - İsrâ suresi, 32. âyet.

3 - İsrâ suresi, 57. âyet.

4 - İsrâ suresi, 78.

5 - İsrâ suresi, 26. âyet.

6 - Büyük üstad Allâme Tabâtabâi'nin "El-Mizân Fi Tefsir'il- Kur'ân" adlı değerli tefsiri, c.13, s.6.

vermiş olabilir. Ya Fedek'i Hz. Fâtıma'nın şahsına temlik etmiş, onun mülkü kılmıştır; veyahut da onu, dâimi bir gelir olarak velâyet ve müslümanların rehberliği evi olan Hz. Ali ve Hz. Zehrâ'nın (a.s) evine vakfetmiştir.

Hadislerin zâhiri, birinci ihtimâli te'yid etmektedir. Ancak ikinci ihtimâl de uzak bir ihtimâl değildir. Hatta bâzı hadislerde bu tasrih edilmiştir. Örneğin:

Ebân b. Tağbil diyor ki: "Hz. Sâdık'a (a.s): "Resulullâh (s.a.v) Fedek'i Fatıma'ya bağışlamış mıydı?" diye sordum. "Peygamber, Fedek'i vakfetmişti. Sonra **"Yakınlık sahibine, hakkını ver."** âyeti gereğince onu Fâtıma'nın emrine bıraktı." buyurdu. Ben (tekrar): "Resulullâh, Fedek'i Fâtıma'ya verdi mi?" diye sordum. "Fedek'i, Allâh Fâtıma'ya verdi (Resulullâh değil)." buyurdu."⁽¹⁾

İmâm Seccâd (a.s) buyuruyor ki: "Resulullâh, Fedek'i Fâtıma'ya (a.s) iktâ etti."⁽²⁾

Ümmü Hânî'den şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Resulullâh'ın (s.a.v) kızı Fâtıma, Ebu Bekr-i Sıddik'e gelerek: "Sen öldüğün zaman, kim sana varis olacaktır?" diye sordu. "Evlâtlarım ve ehlu iyâlim." dedi. Fâtıma: "O hâlde nasıl oluyor, biz değil de sen Resulullâh'a vâris oluyor,

1 - Bihâr'ül- Envâr, c.96, s.213.

2 - Keşf'ül-Gumme, c.2, s.102.

onun bıraktığı mirâsa sahip çıkıyorsun?" dedi. Ebu Bekr: "Ey Resulullâh'ın kızı! Allâh'a andolsun ki, babandan mirâs olarak ne altın , ne gümüş, ne de başka herhangi bir şey almış değilim." dedi. Fâtıma: "Öyleyse bizim Hayber'deki hissemizi ve sadakamız olan Fedek'i geri versene!" dedi. Ebu Bekr: "Ey Resulullâh'ın kızı! Resulullâh'tan işittim ki: "O (Fedek), ancak Allâh'ın, hayatta olduğum müddetçe bana nasip ettiği bir ganimettir. Öldüğüm zaman ise o, müslümanların umumunudur." buyuruyordu.." dedi."⁽¹⁾

Gördüğünüz gibi, bir hadiste İmâm Sâdık, Resulullâh'ın Fedek'i vakfetmiş olduğunu tasrih ediyor, diğer bir hadiste Hz. Seccâd, şer'i hükümete âit olan yerlerin bir kıt'asından (parçasından) faydalanma hakkını belirli bir kimseye verme anlamına gelen "iktâ" tabirini kullanıyor; Hz. Fâtıma (a.s) ise, Ebu Bekr ile tartışırken "sadakımız olan Fedek" diyor.

Daha önce zikrettiğimiz hadislerin birinde de İmâm Sâdık (a.s): "Resulullâh, Hasan, Hüseyin ve Fâtıma'yı yanına çağırarak Fedek'i onlara verdi." buyurmuştu.

Bunlardan, Resul-i Ekrem'in, Fedek'i velâyet ve rehberlik evi olan Fâtıma ve Ali'nin evine vakfettiği, Fedek'ten faydalanma hakkını yalnızca onlara verdiği anlaşılmaktadır.

SİZ HÜKÜM VERİN!

Şimdi bakalım bu çekişmede Hz. Zehrâ mı haklıydı, yoksa Ebu Bekr mi? Tarihçiler ve hâkezâ hadisçiler şöyle yazmışlardır: Resulullâh vefât ettikten yaklaşık on gün sonra Ebu Bekr'in emriyle, memurları Fedek'e el koydular.⁽¹⁾ Haber, Hz. Zehrâ'ya (a.s) ulaşınca Ebu Bekr'in yanına vararak: "Niçin senin memurların, benim Fedek'ime el koydular? Emret geri versinler!" buyurdu. Ebu Bekr: "Ey Peygamber'in kızı, baban mirâs olarak dirhem ve dinar bırakmadı. Kendisi: "Peygamberler, mirâs bırakmazlar." buyuruyordu." dedi. Fâtıma: "Babam Fedek'i hayatta iken bana bağışlamıştı." dedi. Ebu Bekr: "İddiânı ispâtlayabilmek için şahit getirmelisin." dedi. Bunun üzerine Ali b. Ebi Tâlib (a.s) ile Ümmü Eymen geldiler ve Resulullâh'ın Fedek'i Fâtıma'ya bağışladığına şehâdet ettiler. Fakat Ömer ve Abdurrahmân b. Avf: "Biz, şehâdet ediyoruz ki, Resulullâh (s.a.v) Fedek'in mahsulülü müslümanların arasında taksim ediyordu." dediler. Sonra Ebu Bekr: "Ey Resulullâh'ın kızı! Sen doğru söylüyorsun. Ali ve Ümmü Eymen de doğru söylüyorlar. Ömer ve Abdurrahmân da doğru diyorlar. Çünkü senin malın, babanın malıydı. Resulullâh sizin geçiminizi Fedek'in

1 - Şehru İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.263.

mahsulünden ayırıyordu, geriye kalanını müslümünların arasında taksim ediyor veya Allâh yolunda harcıyordu." dedi.⁽¹⁾

Belâzûri şöyle yazıyor: "Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'e gelerek: "Babam Fedek'i bana vermişti. Niçin onu vermiyorsun?" dedi. Ebu Bekr, şâhit istedi. Ali b. Ebi Tâlib (a.s) ile Ümmü Eymen gelip şâhitlik ettiler. Ebu Bekr: "Şâhitlerin eksiktir. İki erkek veya bir erkek ile iki kadın şâhitlik etmelidir." dedi."⁽²⁾

Abi b. Ebi Tâlib (a.s) şöyle buyuruyor: "Fâtıma (a.s) Ebu Bekr'in yanına vararak: "Babam, Fedek'i bana vermişti. Ali b. Ebi Tâlib ve Ümmü Eymen de şâhitlerimdir. Niçin beni kendi hakkımdan mahrum ediyorsun?" dedi. Ebu Bekr: "Sen, doğrudan başkasını söylemezsin. Fedek'i sana veriyorum." dedi. Sonra Fedek için bir senet hazırlayıp Fâtıma'ya verdi. Fâtıma, seneti alıp dışarı çıktı. Yolda Ömer, Fâtıma'yı gördü. "Nereden geliyorsun?" diye sordu. "Ebu Bekr'in yanına gitmiştim. Babam, Fedek'i bana bağışlamıştı, dedim. Ali ve Ümmü Eymen de tanıklık ettiler. Ebu Bekr, Fedek'i bana geri verdi. İşte bu da seneti." dedi. Ömer, seneti Fâtıma'nın elinden kaptı ve Ebu Bekr'in yanına çıkarak: "Sen mi Fedek için senet hazırlayıp Fâtıma'ya verdin?" dedi. Ebu Bekr:

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l Hadid, c.16, s.216.

2 - Fütuh'ül-Büldân, s.44.

"Evet." dedi. Ömer: "Ali b. Ebi Tâlib, kendi yararına şâhitlik yapmıştır. (Dolayısıyla şehâdeti kabul olunmaz.) Ümmü Eymen de bir kadındır." dedi ve seneti yırtıp attı."⁽¹⁾

Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'e: "Ümmü Eymen, Resulullâh'ın Fedek'i bana bağışladığına dâir tanıklık etmeğe hazırdır ." dedi. Ebu Bekr: "Ey Resulullâh'ın kızı! Allâh'a andolsun ki, hiçbir kimse bana Resulullâh'tan daha sevimli değildir. O öldüğü zaman gökler yere düşsün istiyordum. Allâh'a andolsun ki, senin muhtaç olmandansa Aişe'nin yok olmasını isterim. Kızıl derilinin, beyaz derilinin hakkını veriyorum da senin hakkını mı vermiyorum, sanıyorsun? Fedek, Peygamber'in şahsına âit değildi; müslümanların umumi mallarından biri idi. Baban, onun gelirini Allâh yolunda harcıyordu; onunla İslâm ordusunu donatıyordu. O öldükten sonra bu işleri ben üstlendim." dedi.⁽²⁾

Bunlar, Fedek konusunda Fâtıma (a.s) ile Ebu Bekr'in arasında geçen sözlerdir. Fakat Ebu Bekr, her şeye rağmen Zehrâ'yı kendi hakkından mahrum etti.

Ebu Bekr'in amelinin kazâ ve şehâdet kanunlarına aykırı olduğu ve çeşitli yönlerden eleştirilebileceği, insâflı ve araştırmacı bilginlere gizli değildir:

Birinci Eleştiri: Fedek, Hz. Zehrâ'nın elinde ve

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.274.

2 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.214.

tasarrufunda idi. İlmî tabire göre Hz. Fâtîma, zilyed idi. Böyle bir durumda şâhit istemek, İslâm şeriatinin kanunlarına aykırıdır. Bu gibi yerlerde zilyedin sözü şâhîtsiz ve beyyinesiz olarak kabul olunmalıdır. Meselenin büyük önermesi, fıkıh kitaplarında ispatlanmış kesin bir hükümdür. Küçük önermeyi, yani Hz. Zehrâ'nın zilyed olduğunu da şu delillere dayanarak ispatlayabiliriz:

a) Geçen sayfalarda gördüğünüz gibi Ebu Said-i Hudri, Atiyye ve diğer birkaç kişi, Resulullâh'ın, **"Yakınlık sâhibine hakkını ver."** meâlindeki âyetin mucibice Fedek'i Fâtîma'ya verdiğiine tanıklık etmekte. Bunların şehâdetinde geçen "e'tâ" (verdi) kelimesi, Resulullâh'ın, hayatı zamanında Fedek'i Fâtîma'ya bağışlamış olduğunda hiçbir şüphe bırakmıyor.⁽¹⁾

b) Ali b. Ebi Tâlib (a.s), Fedek'in kendi ellerinde olduğunu tasrih ediyor. Nehc'ül-Belâğa'da şöyle buyuruyor: **"Evet, gökyüzünün gölgelendirdiği şu dünyada elimizde bir Fedek vardı. Ona da -toplumun bir kısmı razı idiyse de- diğer bir kısmı göz koydu . (Onlarla bizim aramızda Allâh hükmedecektir.) Ne de güzel hükmedicidir, Allâh!"**⁽¹⁾

c) İmâm Sâdık (a.s) şöyle buyuruyor: "Ebu Bekr'in emriyle Fâtîma'nın işçileri Fedek'ten çıkarılınca Hz. Ali (a.s),

1 - Nehc'ül- Belâğa, Subhi Sâlih, 45. Mektup.

Ebu Bekr'e giderek: "Ey Ebu Bekr! Resulullâh'ın Fâtıma'ye bağışladığı mülkü -ki bir süredir de onun vekili oradaydı- niçin ondan aldın?" diye buyurdu."⁽¹⁾

Resulullâh'ın, Fedek'i Hz. Zehrâ'ya bağışladığı ve Fedek'in, Hz. Zehrâ'nın elinde olduğu kesin ve meşhur bir kaziyye idi. Bu yüzden Abdullâh b. Hârun'ur- Reşîd, Me'mun tarafından Fedek'i Fâtıma'nın evlatlarına geri vermekle görevlendirildiğinde Medîne vâlisine şöyle yazdı: "Resulullâh (s.a.v) Fedek'i Fâtıma'ya vermişti. Bu konu, Al-i Resul arasında oldukça açık ve meşhur idi ve hiçbir kimsenin bu konuda şüphesi yoktu. Şimdi mü'minlerin emiri (Me'mun), Fedek'in, Fâtıma'nın vârislerine geri verilmesini uygun görmüştür."⁽²⁾

Mezkur deliller, Fedek'in Resulullâh'ın zamanında Ali ve Fâtıma'nın tasarrufunda olduğunu göstermektedir. Böyle bir konuda şâhit istemek, İslâm'ın kazâ ve şehâdet ölçülerine aykırıdır.

İkinci Eleştiri: Ebu Bekr, bu konuda Hz. Fâtıma'nın haklı olduğunu biliyordu. Bu yüzden bir defasında: "Ey Resulullâh'ın kızı! Sen de, Ali de, Ümmü Eymen de doğru

1 - Nur'us- Sekaleyn, c.4, s.272.

2 - Fütuh'ül-Büldân, s.46.

söylüyorsunuz.",⁽¹⁾diğer bir defasında da: "Sen, babana yalan bağlayacak değilsin."⁽²⁾. diyor.

Hız. Fâtıma'nın doğruluğu, doğru konuğuğu yalnız Ebu Bekr'in değıl, bütün müslümanların itirâf ettiği bir husustur. Müslümanlardan hiçbir kimse onun hakkında yalan ihtimâli vermemiştir. Haklarında Tathir âyeti nâzil olan ve ismet ve temizlikleri yüce Allâh tarafından tasdik edilen "Kesâ Ehli"nden biri olan bir kimsenin hakkında yalan ve iftira ihtimâli vermek mümkün mü , acaba?

Öte yandan da İslâm fıkhnın Kazâ ve Şehâdet kitabında ispâtlandığı üzere mal ve borçlar konusunda kâdi, meselenin gerçeğini bilirse, ilmine göre amel edebilir, şâhit ve beyyineye ihtiyaç kalmaz. Buna göre Ebu Bekr, Hız. Zehrâ'nın doğru söylediğini bildiği için sözünü kabul edip şâhit istememeliydi.

Gerçekte Ebu Bekr, Hız. Zehrâ'nın haklı olduğunu ve Resulullâh'ın, hayatı zamanında Fedek'i ona bağışladığını biliyordu; ama ne var ki Peygamber'in bu işinden herhâlde rahatsızdı. Bu yüzden Fâtıma'ya şöyle diyordu: "Bu mal, Peygamber'in değildi. Müslümanların mallarından biriydi. Peygamber, onun gelirini Allâh yolunda harcıyordu, onunla

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.216.

2 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.274.

İslâm ordusunu donatıyordu. Resulullâh öldükten sonra bu malın yetkilisi benim."⁽¹⁾

Bir yandan da Ebu Bekr, iki büyük mahzurun arasında kalmıştı. Bir taraftan Hz. Zehrâ, babasının, Fedek'i kendisine bağışladığını iddiâ ediyor, iddiâsını ispatlamak için de Ali b. Ebi Tâlib ve Ümmü Eymen gibi iki güvenilir şâhit getirmişti; öte taraftan da Ömer ve Abdurrahmân, Fedek'in müslümanların mallarından olduğunu iddiâ ediyorlardı. Ebu Bekr, Hz. Zehrâ'nın haklı olduğunu ve onu ve şâhitlerini yalanlayamayacağını biliyordu. Ömer ve Abdurrahmân'ı da siyâsi mahzurlardan dolayı tekzib edemezdi. Neticede Ömer'in sözünü tercih eden güzel bir hile düşündü. Şâhitlerin hepsini tasdik edip sözlerini uzlaştırmaya çalıştı. "Sen, Ali ve Ümmü Eymen de doğru söylüyorsunuz, Ömer ve Abdurrahmân da. Şöyle ki: Senin malın, babanın malı idi. Resulullâh, sizin geçiminizi Fedek'ten sağlıyor, geriye kalanıyla da Allâh yolunda savaşanları temin ediyordu. Şimdi sen, onunla ne yapacaksın?" dedi. Hz. Fâtıma: "Ben de babamın yaptığı gibi yapacağım." dedi. Ebu Bekr: "Allâh'ı şâhit tutuyorum ki, ben de babanın yaptığı gibi yapacağım." dedi.⁽²⁾

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadîd, c.16, s.214.

2 - Şerhu İbn-i Ebi'l Hadid, c.16, s.216.

Böylece Ebu Bekr, hem Fedek'in mâliki olduğunu iddiâ eden Hz. Fatıma'nın sözünü ve şâhitlerini doğruluyor ; hem de Resulullâh'ın, Fedek'in mahsulünü müslümanların arasında taksim ettiğine dâir tanıklık yapan Ömer ve Abdurrahmân'ın sözünü tasdik ediyordu. Sonra da içtihad yaparak bunların sözlerini uzlaştırmaya çalışıp şöyle diyor: "Bunun sebebi şu ki, senin malın, babanın malı sayılıyordu. Bu yüzden baban, Fedek'in mahsulünden sizin geçiminizi temin edecek miktarda alıyor, geriye kalanını müslümanların arasında taksim ediyor, Allâh yolunda harcıyordu." Sonra: "Fedek, senin elinde olursa ne yaparsın?" diye soruyor. Hz. Fâtıma da: "Ben de, babamın zamanında olduğu gibi geçimimizi sağlayacak miktarda götürür, geriye kalanını Allâh yolunda harcarım." diyor. Ebu Bekr de: "Sana söz veriyorum, baban Fedek'in mahsulünü ne yapıyorduyorsa, ben de aynısını yapacağım." diyor.

Biri kalkıp da Ebu Bekr'e: "Sen ki Fedek'in, Zehrâ'nın mülkü olduğunu biliyor ve onu ve şâhitlerini tasdik ediyorsun, peki neden onu kendisine vermiyorsun?! Ömer ve Abdurrahmân'ın şehâdeti, Resulullâh'ın, Fedek'in mahsulünün artakalan miktarını Allâh yolunda harcadığından fazla bir şeyi isbat etmiyor ki! Bunun da Zehrâ'nın Fedek'in mâliki olmasıyla hiçbir çelişkisi yoktur. Resulullâh'ın, Hz. Zehrâ tarafından Fedek'in mahsulünün artakalan miktarını

Allâh yolunda sarfetmeye izni vardı. Ama sana bu izni vermemektedir. Sen, ne hakla: "Söz veriyorum ki, babanın yaptığı gibi yapacağım." diyorsun! Mal sahibi: "Malımı ver!" diyor; sen ise imtinâ ediyor ve: "Söz veriyorum ki, babanın yaptığı gibi yapacağım." diyorsun! Ne de âdilâne hükmediyorsun!" diyemedi.

Üçüncü Eleştiri: Farzedelim ki Ebu Bekr, Hz. Zehrâ'nın şâhitlerini yeterli bilmiyor ve haklı olduğuna yakın etmiyordu, yine de Ebu Bekr'in vazifesi, Hz. Fâtîma'dan kasem (yemin) etmesini istemek ve şâhit ile yemine göre hükmetmek idi. Çünkü Kazâ ve Şehâdet kitabında mallar ve borçlar hususunda müddeinin (davacının) kasemi de eklenirse kâdının bir şâhitle de hüküm verebileceği isbâtlanmıştır. Resulullâh'ın (s.a.v) bir şâhit ile davacının kasemine dayanarak hüküm verdiği rivâyet edilmiştir.⁽¹⁾

Dördüncü Eleştiri: Üstelik, bu çekışmede müddei (davacı), Hz. Fâtîma idi. Ebu Bekr ise münkir idi. Fıkıh kitaplarında isbâtlandığı üzere müddeinin şâhitleri nâkıs olduğu taktirde kâdı, müddeiye: "Şâhitlerin nâkıs olduğu için münkirden kasem etmesini isteyebilirsin" diye hatırlatmada bulunmakla görevlidir. Buna göre Ebu Bekr Hz. Zehrâ'ya: "Şâhitlerin yeterli olmadığı için benden -ki münkirim- kasem

1 - Mecma'uz- Zevâid. c.3, s.202.

etmemi isteyebilirsin." diye hatırlatmada bulunmalıydı. Ama Ebu Bekr, bu kazâ kanunu da çiğnedi ve şâhitlerin nâkısındı diye davaya son verdi.

Beşinci Eleştiri: Farz edelim ki bu çekişmede Hz. Zehrâ'nın hakkâniyeti, Ebu Bekr'e sâbit değildi ve Fedek arazisinin devletin mallarından olduğu kanaatindeydi; ama acaba kendisini müslümanların halifesi bilen Ebu Bekr, Fedek'i "aktâ" olarak Peygamber'in aziz kızına veremez miydi? Çünkü şer'i hakim bu hakka sahiptir, demiştik. Resulullâh, Beni Nazir yerlerinden bir miktarını "aktâ" olarak Ebu Bekr'e, Abdurrahman b. Avf'a ve Ebu Deccâne'ye vermemiş miydi?⁽¹⁾ Yine Resulullâh, Benî Nazîr yerlerinden bir parçasını, içindeki ağaçlarıyla birlikte Zübeyr b. Avvâm'a vermemiş miydi?⁽²⁾ Muâviye, aynı bu Fedek'i "aktâ" olarak Mervân b. Hakem, Ömer b. Osman ve oğlu Yezid arasında üçe bölmedi mi?⁽³⁾ Acaba Ebu Bekr de, aynı işi Peygamber'in aziz kızı hakkında yaparak müslümanların arasında uzun yıllar devam edecek olan büyük ve derin bir ihtilâfın vücuda gelmesini önleseydi, daha iyi olmaz mıydı?

Altıncı Eleştiri: Bu dâvada Ebu Bekr'in kâdı olması, tamamen yanlış bir işti. Çünkü dâvanın tarafları, Hz. Fâtıma

1 - Fütuh'ül Büldân, s.31.

2 - Fütuh'ül Büldân, s.34.

3 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadîd, c.16, s.216.

(a.s) ile Ebu Bekr idi. Böyle bir durumda dâvanın halli için bir üçüncü kişiye mürâcaat edilmesi gerekir. Nitekim Peygamber-i Ekrem ve Hz. Ali de dâvanın bir tarafı kendileri olduğu zaman başka bir kâdiya baş vuruyorlardı. Ebu Bekr'in kâdılık koltuğunda oturup hasmından şâhit istemesi, sonra da kendi keyfince hüküm vermesi büsbütün yanlış bir işti.

Bütün bu söylediklerimizden Fedek konusunda Hz. Zehrâ'nın haklı olduğu ve Ebu Bekr'in kazâ kâide ve kanunlarına riâyet etmediği ortaya çıkmıyor mu? Siz hüküm verin!

RESULULLÂH'IN MEDİNEDE'Kİ MALLARI

Beni Nazir yahudilerinin yerleri de Resulullâh'a (s.a.v) âit olan mallardan idi. Şavaşmadan, ordu çıkarmadan fethedilmişti, çünkü. Bu gibi mallarda Resulullâh, tam yetkiye sahipti; bunları doğru bildiği yere sarfedebilirdi. Resulullâh, bu arazideki menkul malları, Muhacirler arasında taksim etti. Arazinin bir miktarını da kendine has kıldı ve Hz. Ali'ye emretti ki onları tasarruf etsin. Daha sonra bu yerleri vakfederek sadakâttan kıldı. Hayatı zamanında bunların mütevellisi, kendisi idi. Vefât ettikten sonra bu iş, Hz. Ali

(a.s), Hz. Fâtîma (a.s) ve evlatlarının üzerine düştü.⁽¹⁾

Beni Nazir yahudileri âlimlerinden "Muhayrik" adında biri müslüman olarak mallarını Resulullâh'a bağışladı. Bu adamın Meyseb, Sâfiye, Dellâl, Hüsnâ, Berka, A'vef ve Meşrebetü Ümm-i İbrâhim isminde yedi tarla ve bostanı vardı. Bunların hepsini Resulullâh'a bağışladı. Peygamber de hepsini vakfetti.⁽²⁾

Bezenti diyor ki: "Hz. Rızâ'ya (a.s) Fâtîma'nın (a.s) yedi tane tarlası hakkında sordum. "Bunlar, Resulullâh'ın (s.a.v) mevkufâtındandı ki, Hz. Zehrâ'ya yetişıyordu. Peygamber-i Ekrem, onların mahsulünden kendi ihtiyacı miktarında alırdı. Vefât ettiği zaman Abbâs onlar hakkında Hz. Fâtîma ile çekişti. Ali b. Ebi Tâlib ve diğerleri bu yerlerin vakıf malları olduğuna şehâdet ettiler. Bu tarlalar şunlardır: Dellâl, A'vef, Hüsnâ, Sâfiye, Meşrebetü Ümm-i İbrâhim, Meyseb ve Bekra." diye buyurdu."⁽³⁾

Halebi ve Muhammed b. Müslim şöyle rivâyet etmişlerdir: "Hz. Sâdık'a (a.s) Resulullâh ve Fâtîma'ya âit olan sadakât hakkında sorduk. "Onlar, Hâşim Oğulları ile

1 - Bîhar'ül- Envâr, c.20, s.173 ve Menâkıb-i İbn-i Şehrâşub, c.1, s.197.

2 - Fütuh'ül- Büldân, s.31. Sîre-i İbn-i Hişâm, c.2, s.165.

3 - Bihâr'ül- Envâr, c.22, s.296.

Muttalib Oğullarınıdır." buyurdu."⁽¹⁾

Ebu Meryem diyor ki: "Hz. Sâdık'a (a.s) Resulullâh (s.a.v) ve Hz. Ali'nin (a.s) sadakâtı hakkında sordum. "Bize helâldır. Çünkü Fâtıma'nın sadakâtı, Hâşim Oğulları ile Muttalib Oğullarınıdır." buyurdu."⁽²⁾

Resulullâh (s.a.v) Medine'nin etrafında olan bu arazileri vakfetmiş ve tasarruf hakkını Hz. Fâtıma (a.s) ile Hz. Ali'ye (a.s) vermişti. Bu araziler de Hz. Zehrâ ile Ebu Bekr'in çektiği konulardan biri idi.

Öyle görünüyor ki, Hz. Fâtıma bu konuda başarılı olup Medine sadakâtını geri alabildi. Çünkü vefât ettiği zaman bunlar hakkında vasiyet etti ve tasarruf hakkını Ali b. Ebi Tâlib (a.s) ve evlatlarına verdi. Ancak rahmetli Allâme Meclisi'nin nakline göre Ebu Bekr, Hz. Fâtıma'ya hiçbir şey vermedi. Ancak Ömer halife olunca Medine'nin sadakâtını Ali b. Ebi Tâlib ve Abbâs'a verdi. Fakat Hayber ve Fedek'i vermedi ve: "Bunlar, dedi, Resulullâh'a âit olan sadakâttır ve hükümetin zaruri ihtiyaçlarını karşılamak içindir."

Medine şadakâtı, Hz. Ali'nin elinde idi. Abbâs, bu konuda Hz. Ali'yle çekti. Ancak Hz. Ali haklı çıktı. Hz. Ali'den sonra da İmâm Hasan'ın elinde idi. Ondan sonra da

1 - Bihâr'ül- Envâr, c.22, s.226.

2 - Bihâr'ül- Envâr,c.22, s.297.

İmâm Hüseyin'in elinde idi. Ondan sonra da Abdullâh b. Hasan'ın elinde kaldı. Beni Abbas başa geçince bu sadakâtı Haşim Oğullarının elinden aldılar.⁽¹⁾

HAYBER'İN HUMUSUNUN GERİYE KALANI

Hayber, Hicri 7 yılında İslâm ordusunca fethedildi. Fethedilmesi için savaşılmamış, cihad edilmemişti. Resulullâh (s.a.v) müslümanların yahudilerden ganimet aldıkları menkul malları İslâm'ın ulvi kanunları gereğince beş kisma böldü. Geriye kalan beşte birini de Kur'ân-ı Mecid'de belirlenen masraflar için ayırdı. Yüce Allâh, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: **"Bilin ki, ele geçirdiğiniz şeylerin (ganimet ve kazançların) beşte biri (humusu), muhakkak Allâh'ın, Resulün, yakınların, yetimlerin, yoksulların ve yol oğlunudur."**⁽²⁾

Mezkur âyet ve bu konudaki hadisler gereğince ganimetlerin beşte biri (humusu), âyetle zikrolunan altı yere mahsus olup bu altı yerde harcanmalıdır.

Resulullah, ganimetlerin beşte birini (humusunu) kendi alıyor, yakınları ve Beni Hâşim'den olan yetimler, yoksullar

1 - Bihâr'ül- Envâr, c.2, s.300.

2 - Enfâl suresi, 41. âyet.

ve yolda kalmışların ihtiyaçlarını onunla karşılıyor, arta kalan miktarını da kendi ihtiyaçları ve Allâh yolundaki işler için ayırıyordu. Hayber ganimetleri hususunda da böyle yaptı. Hayber ganimetlerinin humusunun bir miktarını hanımları arasında taksim etti. Örneğin, Aişe'ye iki yüz vesk hurma, buğday ve arpa verdi. Bir miktarını da yakınları arasında paylaştırdı. Mesela iki yüz vesk Fâtıma'ya, yüz vesk de Ali b. Ebi Tâlib'e (a.s) verdi.⁽¹⁾ Arâzisini de ikiye böldü. Yarisını İslâm devletinin ihtiyaçlarını karşılamak için, diğer yarisını da müslümanların ve İslâm askerlerinin geçimini te'min etmek için ayırdı. Yerlerin hepsini de, her yılın gelirinden bir miktarını (Resulullâh'a) vermeleri mukabilinde ekip biçmeleri için yahudilere geri verdi. Resulullâh, bu yerlerin gelirini, Allâh Teâlâ'nın belirlediği hususlara sarfediyordu.⁽²⁾

Resulullâh (s.a.v) vefât edince Ebu Bekr, Hayber ganimetlerinden bâki kalan miktarın tamamına, hatta Peygamber'e, yakınlarına ve Beni Hâşim yetimleri, yoksulları ve yolda kalmışlarına ait olan humusa da el koydu ve Beni Hâşim'i humustan mahrum etti.

Hasan b. Muhammed b. Ali b. Ebi Tâlib diyor ki: "Ebu Bekr, Peygamber'in yakınlarının hissesini, Fâtıma'ya ve sâir

1 - Sîre-i İbn-i Hişâm, c.3, s.365 ve 371.

2 - Fütuh'ül- Büldân, s.36-42.

Hâşim Oğullarına vermedi. Onu da silah ve zırh alma gibi hayır işlere sarfetti."⁽¹⁾

Urve diyor ki: "Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'in yanına giderek Fedek ile Peygamber'in yakınları (Zevi'l-Kurbâ)nın hissesini istedi. Ebu Bekr, ona hiçbir şey vermedi ve onları Allâh mallarının (beyt'ül-malın) içine kattı."⁽²⁾

Diyeceğimiz o ki, bâzen Hayber humusu, bâzen de Zevi'l-Kurbâ hissesi diye geçen bu konu da Fâtıma'tüz-Zehrâ (a.s) ile Ebu Bekr'in çekiştiği konulardan birini teşkil ediyordu.

Bu konuda da haklı olan yine Hz. Fâtıma idi. Çünkü Kur'ân-ı Şerif'in nassıyla ganimetlerin beşte biri (humusu), âyetle zikrolunan masfaflara mahsustur ve Zevi'l- Kurbâ (Peygamber'in yakınları) ile Beni Hâşim'den olan yetimler, fakirler ve yolda kalmışlara verilmelidir. Bu, artık miras değildi ki Ebu Bekr: "Ben Peygamber'den "Biz Peygamberler, miras olarak bir şey bırakmayız." buyurduğunu duydum." desin! Hz. Fâtıma (a.s), Ebu Bekr'e: "Allâh, Kur'ân-ı Kerim'de humusun bir hisseninin Zevi'l- Kurbâ'ya verilmesini emretmiştir. Sen ki Zevi'l- Kurbâ'dan değilsin! Öyleyse neden bizim hakkımızı vermiyorsun?" diye buyuruyordu.

Enes b. Mâlik diyor ki: "Fâtıma, Ebu Bekr'e giderek:

1 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadid, c.16, s.231.

2 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadid, c.16, s.231.

'Kendin de biliyorsun ki biz Ehl-i Beyt'e zulmetmişsindir. Bizi, Resulullâh'ın sadakâtından ve Kur'ân-ı Kerim'de ganimetlerden Zevî'l- Kurbâ için belirlenmiş olan hisseden mahrum ettin. Allâh, Kur'ân'da buyuruyor ki: **"Bilin ki, ele geçirdiğiniz şeylerin (ganimet ve kazançların) beşte biri (humusu), muhakkak Allâh'ın, Resulün ve yakınlarıdır..." dedi.**" Ebu Bekr: 'Babam ve annem sana ve babana fedâ olsun, ey Resulullâh'ın kızı! Allâh'ın Kitâbı ve Resul-i Ekrem ile yakınlarının hakları karşısında duracak değilim. Ne var ki sen okuduğun Kitâb'ı ben de okuyorum, ama ondan ganimetlerin humusundan bir hissesinin size verilmesi gerektiğini anlamıyorum." dedi. Fâtıma: "Humusun bu hissesi, senin ve akrabalarının mı acaba?" diye sordu. Ebu Bekr: "Hayır, dedi, onun bir miktarını size vereceğim; geriye kalanını da müslümanların maslahat ve yararı söz konusu olduğu yerlerde harcayacağım." dedi. Fâtıma: Ama "Allâh'ın hükmü, bu değil." dedi. Ebu Bekr: "Allâh'ın hükmü budur." dedi."⁽¹⁾

RESULULLÂH'IN MİRASI

Fâtıma'nın (a.s) Ebu Bekr ile çekiştiği konulardan biri de Resulullâh'ın mirâsı idi. Tarih ve hadis kitaplarında

1 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadîd, c.16, s.230.

yazmışlardır ki: Peygamber (s.a.v) vefât ettikten sonra Fâtıma, Ebu Bekr'in yanına vararak babasının mirâsını istedi. Ebu Bekr, mirâs olarak kendisine bir şey vermedi ve: "Peygamberler, mirâs olarak bir şey bırakmazlar. Geride bıraktıkları sadak ıdır." dedi. Delil olarak da râvisi, kendisi olduğu bir hadisi gösterdi. "Babandan duydum ki: "Biz Peygamberler, altın, gümüş, yer, mülk ve ev mirâs bırakmayız. Bizim miras olarak bıraktığımız, imân, hikmet, ilim ve şeriattır." buyuruyordu. Ben bu konuda ancak Peygamber'in emrini yerine getirmiş ve onun hayrını istemiş bulunuyorum." dedi.⁽¹⁾

Fâtıma'tüz- Zehrâ (a.s) da Kur'ân-ı Kerim'deki irs âyetlerine temessük ederek Ebu Bekr'in sözünü reddeti.

Bu hususta hakkın ortaya çıkması için konuyu biraz açmamız icab ediyor:

KUR'ÂN'DA MİRÂS

Mirâs ile ilgili genel hükümler, Kur'ân-ı Kerim'de zikrolunmuştur. Allâh Teâlâ, Kur'ân'da şöyle buyuruyor: "**Allâh, çocuklarınız konusunda, erkeğe iki**

1 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadîd, c.16, s.214.

dişinin hissesi kadar tavsiye eder."⁽¹⁾

Mezkur âyet ve mirâsın aslı ile vârislerin paylarının ta'yini hakkındaki diğer âyetler, genel ve herkesi kapsamına alan bir hükmü beyân etmektedirler. Peygamberler de bu âyetin kapsamına dâhildirler. Onlar da bu genel nasların gereğince hem vârisleri oldukları kimselerden mirâs almalı, hem de kendi vârislerine mirâs bırakmalıdırlar. Resulullâh'ın da geride bıraktığı bütün malları -bu naslar gereğince- vârislerine yetişmeliydi. Tevârüs kanununun genel bir kanun oluşunda hiçbir şüphe yoktur. Bu yüzden peygamberlerin bu genel kanundan müstesnâ olduklarına dâir kesin bir delil gösterilmelidir.

EBU BEKR'İN HADÎSİ

Ebu Bekr, Hz. Zehrâ'nın karşısında peygamberlerin genel tevârüs kanunundan müstesnâ olduklarını, dolayısıyla mirâs bırakmadıklarını iddâ ediyordu. İddiâsını isbât için de râvisinin kendisi olduğu bir hadise temessük etti. Bu hadis, kitaplarda çeşitli ibârelerle nakl olunmuştur. Örneğin:

"Ebu Bekr, Fâtîma'ya (a.s) : "Ben, dedi, Resulullâh'tan

1 - Nisâ suresi, 11. âyet.

duydum ki: "Biz peygamberler topluluğu, altın, gümüş, yer ve ev geride bırakmayız. Bizim mirâsımız, imân, hikmet, ilim ve sünnettir." buyuruyordu. Ben, bu konuda onun emriyle amel ettim ve onun hayrını istedim." dedi."⁽¹⁾

Âişe'den; şöyle demiştir: "Fâtıma, Ebu Bekr'e birini göndererek Resulullâh'tan olan mirâsını istedi. Kendisinden Resulullâh'ın Medine'deki mallarını, Fedek'i ve Hayber'in humusundan geriye kalanı istiyordu. Ebu Bekr dedi ki: "Resulullâh: "Biz, mirâs bırakmayız; geride bıraktığımız, sadakâdır." buyurmuştur. Onun için Muhammed'in evlatları da ancak ihtiyaçları miktarınca bu mallardan yiyebilirler.""⁽²⁾

"Fâtıma, Ebu Bekr ile konuştuğu zaman Ebu Bekr ağladı ve: "Ey Resulullâh'ın kızı! Baban, mirâs olarak dinar ve dirhem bırakmamıştır. Kendisi: "Peygamberler, mirâs bırakmazlar." buyurmuştur." dedi."⁽³⁾

Ümmü Hâni'den; şöyle demiştir: "Fâtıma, Ebu Bekr'e: "Sen öldüğün zaman kim sana vâris olacaktır?" diye sordu. "Evlatlarım ve ehlü iyâlim." dedi. Fâtıma: "Öyleyse Resulullâh'ın mirâsı, nasıl bize değil de sana yetiyor?!" dedi. Ebu Bekr: "Ey Resulullâh'ın kızı! Baban, ev, gümüş ve

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.214.

2 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.217.

3 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadid, c.16, s.216.

altun bırakmadı." dedi. Fâtıma (a.s): "Allâh'ın bizim için kıldığı, dolayısıyla da bizim fey'imiz olan ve şimdilik senin elinde bulunan Allah hissesini söylüyorum." dedi. Ebu Bekr: "Ben işittim ki Relulullâh: "O, Allâh'ın bana nasib ettiği bir rızıktır. Ben öldükten sonra müslümanların umumuna yetiştir." buyuruyordu." dedi."⁽¹⁾

"Fâtıma (a.s) Ebu Bekr'e gelerek: "Benim Resulullâh'tan olan mirâsımı versene!" dedi. Ebu Bekr: "Peygamberler, mirâs bırakmazlar; geride bıraktıkları sadakadır." dedi."⁽²⁾

Ebu Bekr, yukarıda çeşitli ibarelerle geçen hadise dayanarak Fâtıma'tüz- Zehrâ'yı (a.s) babasının mirâsından mahrum etti. Fakat bu hadis, birkaç yönden merdud olup hüccet teşkil etmemektedir:

KUR'ÂN'A MUHÂLEFET

Ebu Bekr'in hadisi, peygamberlerin de diğer insanlar gibi mirâs bıraktıklarına açıkça delâlet eden Kur'ân âyetlerine muhâliftir. Mâsum imâmlarımızdan rivâyet olunan hadislerin de belirttiği gibi Kur'ân'a muhâlif (aykırı) olan bir

1 - Şerhu İbn-i Ebî'l- Hadid, c.16, s.218.

2 - Keşf'ül- Gumme, c.2, s.103.

hadisin hiçbir değeri olamaz ve duvara çarpılmalıdır. O âyetlerden biri şu âyet-i kerimedir:

ذَكَرُ رَحْمَةِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا. قَالَ رَبِّ إِنِّي
وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا. وَإِنِّي
خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا يَرْثُنِي
وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا.

"(Bu,) Rabbinin, kulu Zekeriyyâ'ya olan rahmetinin zikridir. Hani o, Rabbine gizlice seslendiği zaman demişti ki: "Rabbim, şüphesiz benim kemiklerim gevşedi ve baş yaşlılık aleviyle tutuştu. Rabbim, ben sana yalvarmakla mutsuz olmamışımdır. Gerçekten ben, arkamdan yerime gelecek yakınlarım adına korkuya kapıldım, benim karım da kısırdır. Artık bana kendi katından bir yardımcı (çocuk) armağan et. Bana mirâsçı olsun, Yakub oğullarına da mirâsçı olsun. Rabbim, onu (kendisinden) razı olunan(lardan) kıl."⁽¹⁾

Bu âyetin tefsirinde şöyle yazmışlardır: Hz. Zekeriyyâ'nın kötü amca zadeleri vardı. Çocuğu olmadığı takdirde kendisinden sonra mallarının, amca zadeleri tarafından kötü yolda harcanacağından korkuyordu. Onun için Allâh'a şöyle yalvardı: "Rabbim, gerçekten ben,

1 - Meryem suresi, 2-4. âyetler.

arkamdan bana vâris olacak yakınlarımdan (amca oğullarımdan) endişe duyuyorum; karım da kısırdır. Onun için kendi lütuf ve kereminle bana iyi ve sâlih bir çocuk armağan et ki, bana ve Yakub oğullarına mirâsçı olsun." Allâh Teâlâ da onun duâsını kabul ederek Hz. Yahya'yı ona armağan etti.

Bu âyetten açıkça, peygamberlerin de diğer insanlar gibi mirâs aldıkları ve mirâs bıraktıkları anlaşılmaktadır.

Bazıları demişler ki: "Hz. Zekeriyâ'nın mirâsının mal ve servet değil, ilim ve hikmet olduğu ve Allâh'tan, ilimine vâris olacak bir çocuk istediği muhtemeldir." Ancak biraz dikkat edilirse, bu ihtimâlin hiç de doğru bir ihtimâl olmadığı anlaşılabacaktır. Çünkü âyette geçen "**yerisünî**" (bana vâris olsun) kelimesinden zâhir olan, malî mirâstır. Kelimeden, zâhir olan mânâdan başka bir mânâ kastedildiğine dâir herhangi bir karine mevcut olmadıkça zâhir olan mânânın kastedildiğine hükmedilmelidir.

Bir de, mirâsın mali mirâs olduğu farzedildiği takdirde Hz. Zekeriyâ'nın korkusu yerinde bir korku oluyor. Ama ilmi mirâs olduğu farzedilirse, âyetin doğru-dürüst bir anlamı olmayacaktır. Çünkü maksat, ilmi kitaplar ise, kitap da mallardan sayıldığına göre, âyette söz konusu olan, yine de mali mirâstır. Şayet: "Hz. Zekeriyâ şeriatin ilimleri, öğretileri

ve kanunlarının amcası oğullarının eline geçeceğinden ve bunlardan su-i istifâde edeceklerinden korkuyordu." denilirse, o zaman da Hz. Zekerıyyâ'nın korkusu yersiz olur. Çünkü Hz. Zekerıyyâ, peygamberliği icâbı şeriatin hüküm ve kanunlarını halka iletmeliydi. Amcası oğulları da bundan müstesnâ değildiler. Üstelik şeriatin kanunlarını kötüye kullanacak olan amcası oğulları, çocuğu olduğu takdirde de bu işi yapabilirlerdi. Hz. Zekerıyyâ'nın, nübüvvet ilimleri ve peygamberlik sırlarının, amcası oğulları eline geçeceğinden korktuğunu da söyleyemeyiz. Çünkü mezkur ilimler ve sırlar Hz. Zekerıyyâ'nın kendi yanındaydı, istese amcası oğullarına öğretmeyebilirdi. Üstelik Allâh Teâlâ, nübüvvet ilimleri ve sırlarını kesinlikle kötü insanlara vermez. Hz. Zekerıyyâ, bunu çok iyi biliyordu.

Bâzıları da: "Hz. Zekerıyyâ, amcası oğulları kötü ve din düşmanı kimseler oldukları için, kendisinden sonra dîn ve diyâneti tahribe kalkışacaklarından korkuyordu. Bu yüzden Allân'tan, kendisine peygamberlik makamına yetişip Tevhid dinini yayacak olan bir çocuk vermesini istedi. Buna göre âyette söz konusu olan mirâs, mal ve servet değil, ilim ve hikmettir." diyebilirler.

Ancak bu ihtimâl de doğru değildir. Çünkü Hz. Zekerıyyâ, hakim olan Allâh'ın, yeryüzünü hiçbir zaman

peygambersiz ya da imâmsız bırakmayacağını biliyordu. Bu yüzden Hz. Zekerıyyâ, Allâh Teâlâ'nın kendi din ve şeriatini himâyetçisiz, koruyucusuz bırakacağından korkuyordu." diyemeyiz. Öte yandan, eğer Allâh'tan peygamber ve dinin himâyetçisi olacak bir çocuk istiyor idiyse, "Rabbim, bana bir çocuk armağan et ki bana mirâsçı olsun ve onu sâlih kıl." değil, "Rabbim, benden sonra dinin temellerinin sarsılacağından korkuyorum. Benden sonra bir peygamber gönder ki, dinini himâye etsin. O peygamberin de benim evlatlarımdan olamsını istiyorum. Bana bir oğul ver ve onu peygamber kıl." demesi gerekirdi. Ayrıca, eğer maksat, ilim ve nübüvvet olursa, "**Rabbim, onu (kendisinden) razı olunmuş olan (sâlih bir kimse) kıl.**" cümlesinin anlamı ne olur, acaba? Hz. Zekerıyyâ, biliyordu ki hakim (hikmet sahibi) olan Allâh, gayr-i sâlih ve ehliyetsiz kimseleri peygamberliğe seçmez. Onun için "Rabbim, benden sonraki peygamberi sâlih bir kimse kıl." demesi yersiz olur.

Bütün bunlardan, Hz. Yahya'nın Hz. Zekerıyyâ'dan aldığı mirâsın, mali mirâs olduğu ve mezkur âyetin, açıkça peygamberlerin de aynen diğer insanlar gibi mirâs aldıkları ve mirâs bıraktıklarına delâlet ettiği anlaşılmaktadır. Buna göre Ebu Bekr'in hadisi, Kur'ân'a muhâlif olduğu için reddedilmelidir. Çünkü ilm-i hadis ölçülerince Kur'ân'ın

nassına muhâlif olan bir hadis, kabul olunmaz ve duvara çarpılır.

Bu yüzden dinin hüküm ve kanunlarını, hadis ilmini ve Kur'ân tefsirini aziz babası Resulullâh ile kocası Aliyy-i Murtazâ'nın dilinden ahzeden Hz. Zehrâ (a.s), Ebu Bekr'i reddetmek için mezkur âyetten yararlandı.

O âyetlerden biri de şu âyettir:

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى
كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ. وَوَرَّثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا
مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنْ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ.

"Andolsun, biz Davud'a ve Süleymân'a bir ilim verdik. Dediler ki: "Bizi mü'min kullarının bir çoğundan üstün kılan Allâh'a hamdolsun." Süleymân, Davud'a mirâsçı oldu ve dedi ki: "Ey insanlar, bize kuşların konuşma dili öğretildi ve bize her şeyden (bol bir nimet) verildi. Hiç şüphesiz bu, apaçık üstünlüktür."⁽¹⁾

Bu âyette de Allâh Teâlâ, Hz. Süleymân hakkında: "Süleymân, Davud'a mirâsçı oldu." buyurmaktadır. Ayette geçen "verise" (mirâsçı oldu) kelimesinin de zâhiri, Hz. Süleymân'ın Hz. Davud'dan aldığı mirâsın mali mirâs olduğudur. Bunun tersini isbatlayacak bir

delil elde olmadığı müddetçe "Bu kelimenin mânâsı budur." demeliyiz. Kur'ân'ın indiği evde yetişen Hz. Zehrâ (a.s) da Ebu Bekr'i reddederken bu âyetten istifâde etti.

İKİNCİ ELEŞTİRİ

Eğer Ebu Bekr'in hadisi gerçekten de sahih idiyse, Resulullâh'ın bütün malları hakkında aynı şey geçerli olmalıydı. Mirâsçıları, Peygamber'e âit olan bütün mallardan, hatta elbise, zırh, kılıc, binek ve süt hayvanları ve ev eşyasından da mahrum edilmeli ve bu malların hepsi müslümanların beyt'ül-malına verilmeliydi. Halbuki tarih, Peygamber'in bu gibi malları olduğunu ve bu malların, onun mirâsçılarına yetiştğini göstermektedir. Hiçbir tarih kitabında Ebu Bekr'in, Resulullâh'ın elbiseleri, kılıcı, zırhı, sergisi ve kab-kacaklarına, bunlar müslümanlara âit olan umumi mallardandır diye el koymuş olduğu yazılmamıştır. Bilakis, daha önce de dediğimiz gibi Peygamber'in odaları, zevcelerinden alınmadı ve diğer malları da mirâsçıları arasında taksim edildi. Bu, Ebu Bekr'in hadisinin zayıf olduğunu göstermektedir. Buradan bizzât Ebu Bekr'in kendisinin, bu hadise inanmadığı anlaşılmaktadır. Çünkü eğer o hadis, doğru olsaydı, Resulullâh'ın mallarından hiçbir

şey, mirâsçılara yetişmemeliydi.

Resulullâh'ın: "Ben mirâs bırakmam; benim mallarım sadakadır." buyurduğunu iddiâ eden ve bu bahâneyle Peygamber'in aziz kızı ve örnek İslâm kadını Hz. Fâtıma'yı inciten Ebu Bekr, Resulullâh'ın hücrelerini (odalarını), niçin zevcelerinin elinden almadı? Diğer mallarını niçin istemedi?

ÜÇÜNCÜ ELEŞTİRİ

Peygamberlerin mirâs bırakmadıkları doğru olsaydı, Resulullâh'ın, bunu Hz. Zehrâ ve Ali b. Ebi Tâlib'e (a.s) bildirmesi, "Benim geride bıraktığım mallarım, umuma ait olan sadakalardandır, mirâs olarak size yetişmez. Sakın, benden sonra mirâs isteyip ihtilâf ve çekişmeye sebep olmayın!" buyurması lazımdı. Acaba Resulullâh, mirâsçılarının, diğer halk gibi genel mirâs hükümleri gereğince mallarını kendi aralarında taksim etmeye kalkışacaklarını ve zamanın halifesi ile onların arasında ihtilâf ve çekişme çıkacağını bilmiyor muydu? Veyahut biliyordu da hükümleri tebliğde kusur mu etmişti? Böyle bir şeyi söyleyebilirmiyiz?!

Bazıları ise: "Resulullâh'ın bu konuyu, kendi mirâsçılarına bildirmesi gerekmez. Meselenin hükmünü,

müslümanların imâmı olan Ebu Bekr'e açıklamıştı ya, yeterliydi. Çünkü Allâh'ın hükümlerini icra etmekle sorumlu olan, halifedir. Peygamber de meseleyi ona anlatmıştı." demişlerdir.

Ancak bu yorum da doğru değildir. Çünkü evvela Ebu Bekr, Resulullâh'ın zamanında halife olarak ta'yin edilmemişti ki Peygamber, gereken emirleri ona vermiş olsundu. İkinci olarak da, mirâs konusu, ilk merhalede Peygamber'in mirâsçılarını ilgilendiren bir konu idi. Böyle bir konu herkesten önce onlara söylenmeli idi ki Peygamber'den sonra vazifelerini bilip mirâs istemesinler.

"Nübüvvet ilimlerinin hazinesi olan Ali b. Ebi Tâlib (a.s) ve nübüvvet ve velâyet evinde eğitim gören Fâtıma (a.s) böyle önemli bir meseleden habersiz idiler de, İslâm'ın hatta çok basit ve ilkel meselelerini bile doğru-dürüst bilmeyen Ebu Bekr onu biliyordu." diyebilir miyiz, acaba?

Veyahut da: "Fatıma'tüz-Zehrâ, meselenin hükmünü bilmesine, sahip olduğu o ismet ve tahâret makamına ve aziz babasının emrine rağmen Ebu Bekr'den babasının mirâsını istiyordu." diyebilir miyiz?

Hâkezâ, Ali b. Ebi Tâlib (a.s) hakkında: "Meseleyi biliyordu, ama zühd, takva, ismet ve tahâretteki o yüce makamına ve ilahi hükümlerin uygulanması hususunda onca

titizliğine rağmen karısının, Peygamber'in açık emrinin hilâfına mirâs istemesine ve hakkını alabilmek için büyük bir kalabalığın içerisinde o uzun konuşmayı yapmasına müsaade ediyordu." diye düşünmek mümkün mü?! Hiçbir insâflı kimsenin bu gibi şeylere inanacağını zannetmiyorum.

DÖRDÜNCÜ ELEŞTİRİ

Ebu Bekr, öldüğü zaman kendisini Resulullâh'ın hücreğine (odasına) defnetmelerini vasiyet etti. Bu konuda da kızı Aişe'den müsaade aldı. Eğer Ebu Bekr, Peygamberlerin mirâs bırakmadıklarına dâir rivayet ettiği hadise inanıyordusa, hücreyi müslümanların geneline âit bilmeli ve onlardan müsaade alması gerekmez miydi?

BİR HATIRLATMA

Resulullâh'ın tasarrufunda bulunan mallar iki çeşitti:

1) Müslümanların umumuna âit olan ve beyt'ül-maldan sayılan mallar.

Resulullâh, müslümanların hakimi (yöneticisi) olması itibâriyle bu türden olan mallarda tasarruf hakkına sahipti ve onları müslümanların maslahatları doğrultusunda harcıyordu.

Bu gibi mallar, şer'i hükümet ve velâyet makamına âit olup tevârûs kanunlarına tâbi değildir. Bu gibi mallar, şer'i hâkim öldükten sonra onun yerine geçen ikinci şer'i hâkime intikâl eder.

Hız. Zehrâ (a.s) da bu gibi malları mirâs olarak istemiyordu. Bu mallara da bâzen işaret ediyor idiyse de bu, Ebu Bekr'in hilâfetini tanımadığı ve kocasını şer'i hâkim bildiği içindi. Yani bu mallara işâret ettiği zaman gerçekte kocasını savunuyordu. Ebu Bekr'in hadisi de, sahih olduğu takdirde, bu gibi mallar hakkındadır.

2) Resulullâh'ın şahsi malları.

Peygamber-i Ekrem, insan fertlerinden biri olması itibârıyla mülkiyet hakkına sahipti. Çalışıp kazandığı ve meşru olan diğer yollardan elde ettiği mallar, onun şahsi mülkü sayılırdı ve mülk hükümlerinin hepsi, ezcümle tevârûs kanunu bunların hakkında da geçeryildi. Hiç şüphesiz Resulullâh'ın bu türden malları vardı. Bunların bir kısmı, Peygamber'in ganimetlerde olan hissesi yoluyla kendisine yetişiyordu. Bu gibi mallarda Resulullâh'ın diğer müslümanlarla hiçbir farkı yoktu. Hız. Zehrâ (a.s) da mirâs olarak bu türden malları istiyordu.

İbn-i Ebî'l Hadid şöyle yazıyor: "Fâtıma, bir kimseye: "Ebu Bekr'e git ve de ki: Acaba Resulullâh'ın mirâsçısı sen

misin, yoksa Resulullâh'ın ehli midir?" dedi. Ebu Bekr: "Pegamber'in mirâsçısı, ehlidir." dedi. Bunun üzerine Fâtıma: "Öyleyse Resulullâh'ın hissesi ne oldu?" dedi."⁽¹⁾

Bu gibi mallarda Resulullâh'ın Ebu Bekr ile hiçbir farkı yoktu. Ebu Bekr, kendini Resulullâh'ın halifesi bildiği hâlde kendi şahsi mallarında tasarruf ediyor ve onları kendinden sonra vârislerinin mülkü biliyordu. Bu yüzden Resulullâh'ın şahsi mallarının da onun mirâsçılarına âit olduğunu kabul etmeliydi. Onun için de Hz. Fâtıma, Ebu Bekr'e: **"Nasıl olur da senin kızların senden mirâs alıyorlar, ama Resulullâh'ın kızları, kendi babalarından mirâs alamıyorlar?"** diyor. Ebu Bekr ise: **"Ne yapalım; işte böyledir."** diye cevap veriyor.⁽²⁾

1 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadîd, c.16, s.219.

2 - Şerhu İbn-i Ebi'l- Hadîd, c.16, s.219.